

kat. komp

546438

BIBLIOTHECA
VNIW. JAGELLI
CRACOVIENSIS

WINKOWSKI & TABORSKI

ĆWICZENIA GRECKIE

546438

||

ĆWICZENIA GRECKIE

dla klasy III. i IV.

ułożyli

JÓZEF WINKOWSKI i JÓZEF TABORSKI.

Wydanie drugie przejrzone, poprawione i częściowo zmienione.

Cena egzemplarza oprawionego (ze słownikiem) 2 K 80 h

Biblioteka Jagiellońska

1002993328

L W Ó W

NAKŁADEM K. S. JAKUBOWSKIEGO

1905

Wszystkie prawa zastrzeżone.

546438

II

Z Drukarni Ludowej we Lwowie, pl. Bernardyński 7.

Bibl. Jag.
1961 D 1977

SPIS RZECZY.

T e k s t:

	Strona
1. Ćwiczenia wstępne w czytaniu	1
2. Ind., imper. i inf. praes. act. słów na ω	2
3. O-deklinacya	2
4. Ind., imper. i inf. praes. med. i pass.	3
5. A-deklinacya	4
6. Impf. act. słów na ω	5
7. Adiectiva O i A-deklinacyi	6
8. Feminina O-deklinacyi	8
9. Contracta O- i A-deklinacyi	8
10. Impf. med. i pass. słów na ω	9
11. Deklinacya spółgłoskowa	9
12. Ind. fut. act. i med. v. pura i muta	11
13. Ind. aor. I. act. v. pura i muta	11
14. Ind. aor. I. med. v. pura i muta	14
15. Tematy samogłoskowe	17
16. Adiectiva na $\nu\varsigma$, $\epsilon\iota\alpha$, ν	19
17. Substantiva anomala	20
18. $\pi\omicron\lambda\upsilon\varsigma$, $\mu\acute{\epsilon}\gamma\alpha\varsigma$	22
19. Stopniowanie przymiotników	23
20. Liczebniki	25
21. Zaimki	27
22. Odmiana słów na ω	32
23. Nieprawidłowy augm. i redupl.	50
24. Odmiana słów na μ	53
25. Aorysty mocne bez spójki	65
26. Odmiana słów zakończonych na $\nu\nu\mu$	67
27. Niewzorowe słowa na ω	70
28. Dodatek. 1. Przysłowia i gnomy zawarte w Ćwiczeniach	91
2. Przykłady zestawione z Ćwiczeń do nauki o składni	92
29. Sprostowanie dostrzeżonych omyłek	95

Słowniczki:

30. Słowniczek szczegółowy do ustępów 1—157	1
31. Słowniczek grecko-polski	27
32. Słowniczek polsko-grecki	72

Spis ustępow ciągłych.

Ustę p

19. *Περὶ τῶν Μουσῶν.*
29. *Περὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἑρμοῦ.*
31. *Περὶ Ἀρίονος.*
39. *Κόραξ καὶ ἀλώπηξ.*
42. *Περὶ τῆς ἀχαριστίας.*
44. *Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων παιδείας.*
50. *Περὶ Κάδμου.*
52. *Θεράπευε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα.*
56. *Περὶ τοῦ γήρως.*
59. *α) Περὶ τῆς ἡμετέρας χώρας; β) Περὶ Νιόβης.*
62. *Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἀκροπόλεως.*
66. *Περσεὺς φονεῦει τὴν Μέδουσαν.*
71. *Περὶ τῆς τῶν κυνῶν πίστεως.*
72. *Περὶ Ἀρτεμισίας.*
74. *Περὶ τοῦ Ἴδου.*
- 81—82. *Περὶ Κύρου τοῦ νεωτέρου.*
87. *Περὶ τῆς Ξέρξου στρατιᾶς.*
90. *Στρατηγοῦ τινος πρὸς τοὺς στρατιώτας λόγος.*
93. *Κύρου ἀποθνήσκοντος πρὸς τοὺς παῖδας λόγος.*
96. *Θεράπευε θεόν.*
97. *Σωκράτης τὴν Ἀλκιβιάδου ὕβριν παύει.*
- 100—101. *Περὶ τῆς Ὁρόντου κρίσεως.*
104. *Ἀρτάβανος συμβουλεύει Ξέρξην μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.*
108. *Σωκράτης καὶ Ἀῖσις.*
112. *Οὐδὲν γλυκύτερον τῆς πατρίδος.*
116. *Λέων, ἀλώπηξ καὶ ἔλαφος.*
- 118—120. *Ἡρακλῆς τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν αἰρεῖται.*
123. *Βάτραχοι αἰτοῦντες βασιλέα.*
- 127—128. *Περὶ Βελλεροφόντου.*
133. *Λύκος καὶ οἶς.*

- 138—139. *Περὶ τῶν Πεισιστραυιδῶν.*
 141. *Ὀδοιπόροι καὶ ἄρκις.*
 148. *Περὶ Προμηθεύς.*
 153—157. *Ἀστυάγης καὶ Κῦρος.*
 164. *Κύων καὶ οἷς.*
 168. *Περὶ Λαομέδοντος.*
 172. *Παῖς ψεύστης.*
 176. *Σόλων καὶ Πεισίστρατος.*
 180. *Περὶ Ἀβδηριτῶν.*
 184. *Περὶ Σωκράτους.*
 188. *α) Κῦρος μένει παρὰ τῷ πάππῳ; β) Φιλόξενος καὶ Διόνυσος.*
 191. *Περὶ τοῦ Διὸς ξοάνου τοῦ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ.*
 194. *α) Κύρου κρίσις; β) Διογένης ἀλούς.*
 198. *Ἐξέρξης τῶν ἐλπίδων σφάλλεται.*
 200—201. *Θεμιστοκλῆς μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν.*
 203—204. *Περὶ Θησέως.*
 210—211. *Κλεῖτος Ἀλέξανδρον σφάζει ἐκ τοῦ θανάτου.*
 215. *α) Λέων καὶ ἀλώπηξ; β) Χελώνη καὶ αἰετός.*
 220—221. *Κροῖσος ὑπὸ Κύρου ἠτιτᾶται.*
 229—230. *Ψεύστης κολασθεῖς.*
 231—242. *Ἀλεξάνδρου ἀνάβασις.*
 243. *Περὶ Κύρου τοῦ ἀρχαίου.*
-

ĆWICZENIA GRECKIE.

TEKST.

Ćwiczenia wstępne w czytaniu.

1. Wyrazy zaczynające się od spółgłoski:

Βαβυλών, βάρβαρος, Γράνικος, γυμνάσιον, Δέλτα, διάλεκτος, Ζήνων, ζηλωτής, Θεόφιλος, Θέατρον, Κόρινθος, καθέδρα, Λιβύη, λύρα, Μαραθών, μαθηματικός, Νικόδημος, νύμφη, Ξέρξης, ξένος, Πάρις, περίοδος, Σόλων, σύμβολον, Τάριταρος, τύραννος, Φίλιππος, φιλόσοφος, Χάρων, χαρακτήρ, Φαμμήτιχος, ψαλμός.

2. Wyrazy zaczynające się od samogłoski lub ρ. Przydech słaby i mocny:

Ἄραβία, ἀπόστολος, Ἄλόννησος, ἀρμονία, Ἔφεσος, ἐπίσκοπος, Ἐλένη, ἐκατέμβη, Ἠλύσιον, ἠχώ, Ἡρόδοτος, ἦρως, Ἴωνες, ἰδιώτης, Ἰερώνυμος, ἱστορία, Ὀλυμπος, ὀρχήστρα, Ὀμηρος, ὀμιλία, Ὑάκινθος, ὕδρα, Ὠρίων, ὠκεανός, ὦρα, Ῥόδος, Ῥώμη, ῥήτωρ, ῥυθμός, Πύρρος.

3. γ przed κ, γ, χ, ξ: *Γάγγης, ἄγγελος, ἄγκυρα, μελαγχολία, Σφίγξ.*

4. Dwugłoski właściwe i niewłaściwe:

Αἴγυπτος, αἶνιγμα, Ἡφαιστος, παιδαγωγός, Ἀθλίς, αὐτονομία, Εἴλωσ, εἰρωνεία, Ἀκαδήμεια, Εὐρώπη, εὐαγγέλιον, Ζεὺς, Πειραιεύς, Οἰδίπους, οἰκονόμος, ποιητής, Οὐρανός, μουσική, Ἄρπυιαι, — ἄδης, Αἰδης, ὠδή, Ὠιδή.

5. Oxytona: *θεός, χορός, στροφή, ἐπιστολή, Ἀχιλλεύς.*

Paroxytona: *μοναρχία, γεωγραφία, ἀποθήκη, Πλούτων.*

Proparoxytona: *τύραννος, κατάλογος, ἰάλαντον, Ἄρτεμις.*

Perispomena: *Ἐρμῆς, Θεμιστοκλῆς, Ποσειδῶν, ναῦς.*

Properispomena: *Κῦρος, Ἀθῆναι, δρᾶμα, σχῆμα.*

Atona: *οὐ, ἐκ, ἐν, εἰς, ὅ, ἦ, οἶ, αἶ.*

1.

Ind. praes. act. słów na ω*).

C. § 82, F. § 67 **).

1. Λέγω. 2. Ἀκούεις. 3. Πιστεύει. 4. Ἀκούομεν. 5. Λέγετε. 6. Γράφουσι(ν). 7. Ἀκούω καὶ γράφω. 8. Οὐ πιστεύεις. 9. Οὐκ ἀκούει, ἀλλὰ λέγει. 10. Οὐ λέγομεν, ἀλλὰ γράφομεν. 11. Οὐκ ἀκούετε, ἀλλὰ λέγετε. 12. Ἀκούουσι καὶ πιστεύουσιν.

2.

Imper. i inf. praes. act.

1. Μάνθανε. 2. Μὴ λέγε. 3. Ἀκούετε καὶ γράφετε. 4. Οὐ γράφουσιν· οὐ γὰρ ἀκούουσιν. 5. Μὴ λέγετε, ἀλλὰ μανθάνετε. 6. Χαίρομεν· μανθάνετε γὰρ σπουδαίως. 7. Μὴ ἀκουε μηδὲ πίστευε. 8. Οὐκ ἀκούω οὐδὲ πιστεύω. 9. Οὐκ ἐθέλομεν ἀκούειν, ἀλλὰ λέγειν.

3.

1. Cieszą się. 2. Nie wierzymy. 3. Słyszysz i wierzysz. 4. Słuchaj i pisz. 5. Nie słucha i nie pisze. 6. Uczcie się pilnie. 7. Chcemy się uczyć. 8. Nie mówię, gdyż nie słuchacie. 9. Nie słuchaj i nie wierz. 10. Nie mówcie, lecz piszcie.

0-deklinacya.

C. § 34, F. § 20.

4.

Masculina. Sing.

1. Ὁ φίλος λέγει. 2. Ἀκούω τὸν τοῦ φίλου λόγον. 3. Πιστεύεις τῷ φίλῳ; 4. Πιστεύω· στέργω γὰρ τὸν φίλον. 5. ὦ φίλε, λέγε. 6. Ὁ ἀδελφὸς ἔχει φίλον. 7. Στέργω τὸν τοῦ ἀδελφοῦ φίλον. 8. Ὁ ἄγγελος

*) Zobacz do każdego ustępu słowniczek szczegółowy.

***) C. = Gramatyka dra Ōwiklińskiego, wyd. 2. i 3.

F. = Gramatyka Fiderera, wyd. 2.

ἀγγέλλει τῷ ἀδελφῷ τὸν τοῦ φίλου θάνατον. 9. Πιστεύομεν τῷ ἀγγέλῳ.

5.

Pluralis.

1. Οἱ μὲν ἀδελφοὶ φροντίζουσι τῶν ἀδελφῶν, οἱ δὲ φίλοι τῶν φίλων. 2. Τοῖς μὲν ἀδελφοῖς καὶ τοῖς φίλοις πιστεύομεν, τοῖς δ' ἐχθροῖς οὐ πιστεύομεν. 3. ὦ ἀδελφοί, τοὺς μὲν φίλους στέργετε καὶ θεραπεύετε, τοὺς δ' ἐχθροὺς φεύγετε. 4. Τῶν ἀνθρώπων φροντίζει θεός. 5. ὦ ἄνθρωποι, ἐν τοῖς κινδύνοις πιστεύετε θεῷ· ὁ γὰρ θεὸς σφῆζει τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν κινδύνων.

6.

ἐστί(ν), εἰσί(ν).

1. Οἱ διδάσκαλοι διδάσκουσι καὶ παιδεύουσι τοὺς νέους. 2. Τῶν νέων οἱ μὲν μαθαίνουσι σπουδαίως, οἱ δ' οὐκ ἐθέλουσι μαθαίνειν. 3. Μαθαίνετε, ὦ νέοι· φεύγει γὰρ ὁ χρόνος. 4. Μὴ φεύγετε τὸν πόνον· ὁ γὰρ πόνος κόσμος ἐστὶ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου. 5. Στέργετε καὶ θεραπεύετε τοὺς διδασκάλους· οἱ γὰρ διδάσκαλοι φίλοι εἰσὶ τῶν νέων.

7.

Neutra. Εἶναι.

1. Ὁ κόσμος θεοῦ ἔργον ἐστίν. 2. Θαυμάζομεν τὸ θεοῦ ἔργον. 3. Τὸν οἶνον δῶρον εἶναι Διονύσου λέγουσιν. 4. Οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι τῷ τοῦ θεοῦ δώρῳ. 5. Τὸ δένδρον ἔχει καρπούς. 6. Τὰ μὲν δένδρα γινώσκεις ἐκ τῶν καρπῶν, τοὺς δ' ἀνθρώπους ἐκ τῶν ἔργων. 7. Ὁ στρατὸς ἔχει ὄπλα. 8. Τοῖς ὄπλοις ἀποκτινόμεν τοὺς πολεμίους.

8.

1. Troszcz się o przyjaciela. 2. Nie ufaj nieprzyjaciółom. 3. Nauczyciel uczy młodzieńców. 4. Uczcie się pilnie, młodzieńcy. 5. Życie jest darem Boga. 6. Kochaj i czcij Boga. 7. Ozdobą życia jest praca. 8. Przyjacielu, nie unikaj pracy. 9. Nie ze słów, lecz z czynów poznajemy człowieka. 10. Podziwiajcie dzieła Boga.

Ind. imper. i inf. praes. med. i pass.

C. § 82, F. § 67.

1. Στέργω τοὺς φίλους καὶ στέργομαι ὑπὸ τῶν φίλων. 2. Τρομέμεθα τοῖς τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν δένδρων καρποῖς. 3. Οἱ νέοι ὑπὸ

τῶν διδασκαλῶν διδάσκονται καὶ παιδεύονται. 4. Ἐν τοῖς κινδύνοις γιγνώσκειται ὁ φίλος. 5. ὦ θεός, στέργη καὶ θεραπεύη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 6. ὦ ἄνθρωποι, ὑπὸ τοῦ θεοῦ σφύζεσθε ἐκ τῶν κινδύνων. 7. Φύλαττε τοὺς νόμους. 8. Φυλάττου τοὺς ἐχθρούς. 9. Πείθεσθε τοῖς θεοῦ νόμοις. 10. Χρῆ βουλευέσθαι πρὸ τοῦ ἔργου.

10.

1. Οἱ ἄγγελοι ἀγγέλλουσι ὑπὸ τῶν πολεμίων τοὺς μὲν γεωργοὺς ἀποκτείνεσθαι, τοὺς δὲ τῶν ἀγρῶν καρποὺς διαφθείρεσθαι. 2. Βουλευόμεθα περὶ τοῦ πολέμου· χρῆ γὰρ ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους. 3. Συλλέγεται στρατός. 4. Ὁ στρατηγὸς ἄγει τὸν στρατὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἀλλ' ἀποκτείνεται ἐν τῷ πολέμῳ. 5. Ὁ στρατὸς οὐ μάχεται, ἀλλὰ φεύγει. 6. Ἐγγὺς ἐστὶ κίνδυνος· οὐ γὰρ ἔχομεν συμμάχους· ἀλλὰ σὺ, ὦ θεός, σφύξεις τοὺς ἀνθρώπους ἐν τοῖς πολέμοις.

11.

1. Bóg jest kochany i czczony przez ludzi. 2. Ludzie ocalani bywają z niebezpieczeństw przez Boga. 3. Nie ze słów, lecz z czynów poznaje się (pass.) przyjaciół. 4. Słuchaj praw. 5. Młodzieńcy, bądźcie posłuszni nauczycielom. 6. Przed czynem naradzcie się, bracia! 7. Trzeba się wystrzegać nieprzyjaciół.

A-deklinacya.

C. § 30. F. § 17.

12.

Feminina na η. Singularis.

1. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴν. 2. Τῆς ψυχῆς κόσμος ἐστὶν ἡ ἀρετὴ. 3. Εἰ ἔχομεν τὴν ἀρετὴν, θεὸν ἔχομεν φίλον. 4. Στέργε, ὦ ἄνθρωπε, τὴν ἀρετὴν. 5. Τῇ τοῦ στρατοῦ ἀρετῇ καὶ τῇ τοῦ στρατηγοῦ γνώμῃ γίγνεται ἡ νίκη. 6. Νίκη μὲν οὐκ ἐστὶν ἄνευ μάχης, εἰρήνη δ' οὐκ ἄνευ πολέμου. 7. Χαίρομεν τῇ νίκῃ καὶ θανμάζομεν τὴν τοῦ στρατηγοῦ γνώμην.

13.

Feminina na α, gen. ας.

1. Ἡ στρατιὰ τὴν χώραν φυλάττει. 2. Ὁ στρατηγὸς ἄγει τὴν στρατιὰν εἰς τὴν μάχην. 3. ὦ στρατιὰ, ἀνδρείως μάχου τοῖς πολεμίοις. 4. Ἐν τῷ κινδύνῳ δεῖ τῇ στρατιᾷ βοήθειαν φέρειν. 5. Τῆς

ἀρετῆς ἀρχὴ ἐστὶν ἡ θεοσεβεία. 6. Ἄνευ τῆς θεοσεβείας οὐκ ἐστὶν ἀρετὴ.

7. Ἀρχὴν σοφίας νόμιζε τὸν θεοῦ φόβον.

14.

Feminina na α, gen. ης. Pluralis.

1. Τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν ἡ θάλαττα περιέχει. 2. Θαυμάζομεν τὴν θάλατταν καὶ τὰ τῆς θαλάττης ζῷα. 3. Ἐν τῇ θαλάττῃ γίνονται αἱ ναυμαχίαι. 4. Αἱ μὲν νῆikai τῇ στρατιᾷ δόξαν καὶ τιμὴν φέρουσιν, αἱ δ' ἦται αἰσχύνῃ. 5. Ἄνευ μαχῶν καὶ νικῶν οὐκ ἐστὶν εἰρήνη. 6. Ἡ εἰρήνη τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας τρέφει. 7. Ἐν πόνοις καὶ μάχαις ἄγουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν βίον.

8. Λυπῶν ἰατρός ἐστὶν ἄνθρώποις χρόνος.

15.

Masculina na ης, ας.

C. § 31. F. § 18.

1. Τοῦ στρατιώτου ἐστὶν ἀνδρείως μάχεσθαι. 2. Ὡσπερ τῷ στρατιώτῃ ἡ ἀνδρεία, οὕτω τῷ δικαστῇ ἡ δικαιοσύνη πρόκειται. 3. Τὸν μὲν στρατιώτην δεῖ τὴν δειλίαν, τὸν δὲ δικαστὴν τὴν ἀδικίαν φεύγειν. 4. Ὡ στρατιῶτα, μὴ φεῦγε τοὺς πολεμίους· ὦ δικαστά, φεῦγε τὴν ἀδικίαν. 5. Τῷ νεανίᾳ πρόκειται τὴν γλῶτταν κατέχειν. 6. Ὡσπερ τοῖς στρατιώταις ἡ ἀνδρεία, οὕτω τοῖς δικασταῖς ἡ δικαιοσύνη δόξαν καὶ τιμὴν φέρει. 7. Τῇ τῶν στρατιωτῶν ἀνδρείᾳ καὶ τῇ τῶν δικαστῶν δικαιοσύνῃ οἱ πολῖται πιστεύουσιν.

16.

1. Bojaźń Boga jest początkiem mądrości. 2. Męstwo wojska przynosi krajowi sławę i zwycięstwo, tchórzostwo zaś hańbę i klęskę. 3. Mężnie walczcie z nieprzyjaciółmi, żołnierze; żołnierzom bowiem przystoi męstwo. 4. Obowiązkiem sędziego jest strzedz sprawiedliwości, obowiązkiem zaś obywateli szanować sędziów. 5. Ufamy sprawiedliwości sędziów. 6. Ozdobą młodzieńca jest skromność. 7. Młodzieńcze, poskramiaj język.

17.

Imperf. act. Augm. syll.

C. § 78. F. § 64.

1. Πολλάκις ἐθαυμάζομεν τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἀνδρείαν. 2. Ἀεὶ ἐπίστευον τοῖς φίλοις. 3. Οἱ παλαιοὶ θεοῖς καὶ θεαῖς ἔθνον. 4. Γενναίως

ἐφέρετε, ὦ στρατιῶται, πόρους καὶ τοὺς τοῦ πολέμου κινδύνους.
 5. Ὡςπερ ἐγίγνωσκες, οὕτως ἔλεγες. 6. Κῦρος, ὁ τοῦ Δαρείου υἱός,
 ἐπεβούλενε τῷ ἀδελφῷ καὶ στρατιὰν συνέλεγεν ἐπὶ τὸν ἀδελφόν.
 7. Οἱ βάρβαροι τοὺς τῶν ἀγρῶν καρπούς διέφθειρον καὶ τὰς κώμας
 κατέκαιον.

18.

Augm. temp. Ἦν, ἦσαν.

1. Οἱ δεσπότες πολλάκις οὐ μόνον τοὺς πολίτας, ἀλλὰ καὶ τοὺς
 θεοὺς ὑβρίζον. 2. Οἱ Σκύθαι τοῖς θεοῖς οὕτε βωμόν οὐθ' ἱερὰ ἴδουσι.
 3. Τῶν Περσῶν ἦρχον δεσπότες. 4. Οἱ θεοὶ ἠσθιον ἀμβροσίαν.
 5. Οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Θηβαίοις ἀμαθίαν ὠνεΐδιζον. 6. Ἐν ταῖς Θερμο-
 πύλαις ἦν μάχη τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς Πέρσας. 7. Ἐν τῷ πρὸς
 τοὺς Πέρσας πολέμῳ οἱ Σπαρτιάται σύμμαχοι ἦσαν τῶν Ἀθηναίων.
 8. Ὁ στρατηγὸς τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν μάχην παρῴξενεν.

19.

Περὶ τῶν Μουσῶν.

1. Οἱ παλαιοὶ ἐθεράπευον τὰς Μούσας, τῆς ψδῆς καὶ τῆς μου-
 σικῆς καὶ τῆς σοφίας θεάς. 2. Ἐνόμιζον δὲ τὰς τῶν Μουσῶν οἰκίας
 ἐν ταῖς τοῦ Παρνασσοῦ κορυφαῖς εἶναι ἐγγὺς τῶν Δελφῶν. 3. Ἦσαν
 δ' ἑννέα Μοῦσαι τὸν ἀριθμὸν τῶν δὲ Μουσῶν ἡ μὲν Μελοποιμένη
 τῆς τραγῳδίας θεὰ ἦν, ἡ δὲ Θάλεια τῆς κωμῳδίας, ἡ δὲ Τερψιχόρα τῆς
 χορείας. 4. Τὰ τῶν Μουσῶν ἱερὰ οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον Μουσεῖα.
 5. Ἔθνον δὲ ταῖς Μούσαις μάλιστα οἱ ποιηταί.

20.

1. Jak myślałem, tak mówiłem. 2. Ufamy i zawsze ufaliśmy
 Bogu. 3. Starożytni stawiali bogom świątynie i przynosili dary.
 4. Cyrus panował nad Persami. 5. Ateńczycy nazywali Persów bar-
 barbarzyńcami. 6. Wódz zbierał wojsko przeciw nieprzyjaciołom. 7. Leo-
 nidas był wodzem Spartańczyków w bitwie pod Termopilami. 8. Muzy
 były boginiami.

21.

Adiectiva na ος, α, ον ἢ ος, η, ον.

C. § 35. F. § 38.

1. Καλὸς ἦν ὁ τῶν Σπαρτιατῶν ἐν ταῖς Θερμοπύλαις θάνατος.
 2. Καλὴ μὲν ἐστὶν ἡ τοῦ Λεωνίδου, αἰσχρὰ δ' ἡ τοῦ Ἐφιάλτου δόξα.
 3. Πολλάκις πικρὸν φάρμακον τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον σφίζει. 4. Πι-
 στὸς καὶ ἀληθινὸς φίλος ἡδονὴ ἐστὶ τοῦ βίου. 5. Πιστὸν καὶ ἀληθινὸν
 φίλον μᾶλλον βούλομαι ἢ πλοῦτον. 6. Ὁ μὲν ἀγαθὸς τοῖς θεοῖς καὶ

τοῖς ἀνθρώποις φίλος ἐστίν, ὁ δὲ κακὸς ἐχθρὸς. 7. ὦ φίλε, στέργε τὸ ἀγαθόν, φεύγε τὸ κακόν, φυλάττου τὸ αἰσχρόν.

8. Κακὸν φέρουσι καρπὸν οἱ κακοὶ φίλοι.

22.

1. Ὁ θάνατος κοινὸς ἐστὶ τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς. 2. Ὁ πόλεμος τοῖς ἀνθρώποις πολλῶν κακῶν αἰτιὸς ἐστίν. 3. Πολλάκις μικραὶ ἡδοναὶ μακρὰς λύπας φέρουσιν. 4. Καὶ οἱ σοφοὶ καὶ οἱ μῶροι ἐκ τῶν λόγων γινώσκονται. 5. Τοῖς παλαιοῖς πολλὰ ἦν μαντεῖα, τὰ δὲ μαντεῖα ἱερὰ ἦν τῶν θεῶν. 6. Δικαίων ἔργα δίκαια. 7. Εὐχέσθε θεῶ· δικαίων γὰρ εὐχῶν ἀκούει θεός. 8. Αἱ κακαὶ ὁμιλίαι διαφθείρουσι τοὺς ἀγαθοὺς τρόπους.

23.

Participium praes. med. i pass.

1. Ὁργίζομενος μὴ κόλαζε. 2. Τὸν ὀργιζόμενον νόμιζε τοῦ μεινομένου χρόνῳ διαφέρειν. 3. Ἡ στρατιὰ διὰ τῆς πολεμίας πορευομένη πολλοὺς ἔφερε πόνους. 4. Τὸ τέκνον κλαίει κολαζόμενον. 5. Τὰ λεγόμενα οὐκ αἰεὶ πιστὰ ἐστίν. 6. Οἱ τοῖς νόμοις μὴ πειθόμενοι ὑπὸ τῶν δικαστῶν κολάζονται. 7. Ἀρχεσθαι δεῖ μανθάνειν τοὺς τῶν ἄλλων ἄρχειν βουλομένους.

24.

Adiectiva na os, on.

1. Τοῦ ἀνθρώπου ἡ μὲν ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι, τὰ δ' ἄλλα θνητά. 2. Τοὺς μὲν δικαίους οἱ θεοὶ στέργουσι, τοὺς δ' ἀδίκους κολάζουσιν. 3. Ἡ μὲν σπουδὴ τῷ ἀνθρώπῳ ὠφέλιμός ἐστίν, ἡ δὲ ἄβυσμία βλαβερά. 4. Ἡ τοῦ θανάτου φυγὴ ἀδύνατός ἐστίν. 5. Χρὴ τὸν στρατηγὸν ἔμπειρον εἶναι τοῦ πολέμου. 6. Ἡ στρατιὰ διὰ τῆς πολεμίας πορευομένη ἄθυμος ἦν· ἄβατος γὰρ ἦν ἡ χώρα. 7. Ἄλυτον βίον οἱ θεοὶ μόνοι ἄγουσιν.

25.

1. Τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἀγαθοὶ καὶ χρηστοὶ εἰσιν, οἱ δὲ κακοὶ καὶ πονηροί· καὶ οἱ μὲν δίκαιοι, οἱ δ' ἀδικοί, οἱ μὲν φιλόπονοι, οἱ δὲ ῥάθυμοι, οἱ μὲν φρόνιμοι, οἱ δ' ἀνόητοι. 2. Οὐθ' οἱ κακοὶ τοῖς ἀγαθοῖς, οὐθ' οἱ ἀνόητοι τοῖς φρονίμοις φίλοι εἰσίν· στέργουσι γὰρ αἰεὶ οἱ ὅμοιοι τοὺς ὁμοίους. 3. Παντοῖα δ' ἐστὶ καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔργα· τὰ μὲν γὰρ καλὰ ἐστίν, τὰ δ' αἰσχρά, τὰ μὲν ὅσια, τὰ δ' ἀνόσια, τὰ μὲν ὠφέλιμα, τὰ δὲ βλαβερά. 4. Διώκετε, ὦ νεανία, τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ, φεύγετε δὲ τὰ κακὰ καὶ αἰσχρά.

26.

1. Długi pokój jest pożyteczny dla sztuk. 2. Unikaj szpetnych rozkoszy, albowiem szpetne rozkosze są przyczyną wielu przykrości. 3. Czyny sprawiedliwych miłe są Bogu, niesprawiedliwych zaś nienawistne. 4. Tych, którzy praw nie słuchają (part.), należy karać. 5. Ludzie są śmiertelni, bogowie nieśmiertelni. 6. Nieśmiertelną jest sława Leonidasa. 7. Wielu ludzi posiada bogactwo, lecz nie posiada wiernych i prawdziwych przyjaciół. 8. Niesprawiedliwych próśb Bóg nie słucha.

27.

Feminina O-deklinacyi.

C. § 33, F. § 20.

1. Μακρὰ καὶ χαλεπή ἐστὶν ἡ τῆς ἀρετῆς ὁδός. 2. Ἡ μὲν εἰς Ἄϊδου εἰσοδος ῥαδία, ἡ δ' ἔξοδος ἀδύνατος ἦν. 3. Μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης πολλαὶ εἰσι νῆσοι. 4. Οἱ ἀνθρώποι καὶ ἐν τῇ ἡπείρῳ καὶ ἐν ταῖς νήσοις τὰς οἰκίας ἔχουσιν. 6. Τῆς Πελοποννήσου ἡρχόν ποτε οἱ Ἡρακλεΐδαι. 7. Αἱ νόσοι πολλάκις τοῖς ἀνθρώποις θανάτου αἰτιαὶ εἰσιν ὁρθῶς οὖν τὰς νόσους θανάτου ἀγγέλουσ λέγομεν.

28.

Contracta O- i A-deklinacyi.

C. § 32 i 36—37, F. § 19 i 21.

1. Ὁ ἀνθρώπος νοῦν ἔχει, τῷ δὲ νῷ διαφέρει τῶν ἄλλων ζώων. 2. Τοὺς τῶν ἀνθρώπων νοῦς ἐκ τῶν λόγων γινώσκουμεν. 3. Ἀπλοῦς μὲν ὁ τοῦ δικαίου ἀνθρώπου λόγος, διπλοῖ δ' οἱ τοῦ ἀδίκου λόγοι. 4. Τοῖς μὲν εὖνοις πιστενε, φυλάττου δὲ τοὺς κακόνους. 5. Μέταλλά ἐστὶν ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ σίδηρος. 6. Τὰ μὲν τῶν στρατιωτῶν ὄπλα ἦν χαλκᾶ ἢ σιδηρᾶ, τὰ δὲ τῶν στρατηγῶν πολλάκις ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ.

29.

Περὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἑρμοῦ.

1. Ἐν τῇ Ἀττικῇ γῇ πολλὰ ἦν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἱερά. 2. Ἡ μὲν Ἀθηνᾶ τῆς σοφίας καὶ τῶν τεχνῶν, ὁ δ' Ἑρμοῦ τῆς ἀγορᾶς θεὸς ἦν. 3. Οὐδὲ τὸν πόλεμον ἔφευγεν ἡ Ἀθηνᾶ· παρῆν γὰρ ἐν τῇ μάχῃ τοῖς φίλοις, ὁ δ' Ἑρμοῦς ἔπεμπε τοῖς ἀνθρώποις ὕπνον καὶ τοὺς νεκροὺς ἐκ τῆς γῆς εἰς Ἄϊδου ἤγεεν. 4. Τῆς Ἀθηνᾶς δῶ-

ρον ἦν ἡ ἐλάα, τὸν δ' Ἐρμῆν οἱ ποιηταὶ τῆς λύρας εὐρετὴν εἶναι ἐνόμιζον.

30.

1. Smutek jest ciężką chorobą duszy. 2. Lekarze nie zawsze rozpoznają choroby ludzi. 3. Morze otacza nie tylko wyspy, lecz także ląd stały. 4. W (κατά z acc.) kraju Persów prowadziły piękne drogi. 5. Rozum jest darem Boga. 6. Mówią, że mądrość złote wydaje owoce. 7. Smutek koją życzliwe słowa przyjaciół (pass.) 8. Ziemia attycka była własnością Ateny. 9. Starożytni uważali Hermesa za posłańca bogów.

31.

Imperfectum med. i pass.

C. § 83, F. § 67.

1. Ἐπειθόμην ταῖς τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων βουλαῖς· διόπερ νῦν εὖ πράττω. 2. Οὐκ ἐφυλάττω τοὺς κακοὺς συμβούλους· νῦν δὲ κακῶς πράττεις. 3. Κῦρος, ὁ τοῦ Καμβύσου, ἐν τοῖς Πέρσαις ἐπαιδεύετο. 4. Οἱ προδόται αἰεὶ θανάτῳ ἐκολάζοντο ὑπὸ τῶν πολιτῶν. 5. Ὡ στρατιῶται, ἀνδρείως ἐμάχεσθε τοῖς πολεμίοις, γενναίως δ' ἐφέρετε τοὺς τοῦ πολέμου κινδύνους. 6. Οὐκ ἐβουλόμεθα, ὦ πολῖται, στρατεῦεσθαι ἐπὶ τὸν τύραννον· νῦν δὲ τῷ τυράννῳ δουλεύομεν.

Deklinacya spółgłosekowa.

32.

Tematy na ρ i ν. Singularis.

C. § 46—47, F. § 26 i 28, 2.

1. Τοῦ μὲν ῥήτορός ἐστι τοῖς πολίταις περὶ τῶν κοινῶν συμβουλεύειν, τοῦ δ' ἡγεμόνος τὴν στρατιὰν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἄγειν. 2. Τῷ μὲν ῥήτορι ἡ σωφροσύνη πρόκειται, τῷ δ' ἡγεμόνι ἡ ἀνδρεία καὶ ἐμπειρία. 3. Ὡ ῥήτορ, τὸν ῥήτορα δεῖ αἰεὶ χρηστὰ καὶ ὠφέλιμα συμβουλεύειν τοῖς πολίταις· ὦ ἡγεμόν, ἄγε τὴν στρατιὰν εἰς νίκην. 4. Τὸ ἔαρ τοῖς ἀνθρώποις ἡδονὴν φέρει. 5. Τὸ πῦρ τοῖς Πέρσαις ἱερὸν ἦν. 6. Τὸν μὲν χρυσὸν ἐν τῷ πυρὶ γιγνώσκουμεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν τοῖς κινδύνοις. 7. Παροιμία ἐστίν· χεῖρ χεῖρα νίξει.

33.

Pluralis. Adiectiva na ων, ον.

C. § 57, 2, F. § 42 a.

1. Τῶν ἐν Ἀθήναις ῥητόρων οἱ μὲν αἰεὶ χρηστὰ καὶ ὠφέλιμα συνεβούλευον τοῖς πολίταις, οἱ δὲ πρὸς ἡδονὴν τοῦ δήμου ἔλεγον. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλάκις οὐ τοῖς χρηστοῖς, ἀλλὰ τοῖς κακοῖς ῥητορσιν ἐπίστευον. 3. Δεῖ τοὺς ῥήτορας εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν πολιτῶν βλέπειν. 4. Τοῖς Ἑλλήσιν ἦσαν πολλοὶ πρὸς τοὺς Πέρσας ἀγῶνες. 5. Ἐν τοῖς ἀγῶσι περιεγίμνοντο οἱ Ἑλληνες τῶν βαρβάρων· εἶχον γὰρ σώφρονας καὶ τοῦ πολέμου ἐμπείρους ἡγεμόνας. 6. Οὐκ αἰεὶ εὐδαίμονες οἱ σώφρονες.

34.

Περὶ Ἀρίωνος.

1. Ἀρίων ὁ κιθαρωδὸς φίλος ἦν Περιάνδρῳ, σώφρονι καὶ εὐδαίμονι τῆς Κορίνθου τυράννῳ. 2. Ὁ μὲν οὖν Περιάνδρος πέμπει τὸν Ἀρίωνα εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὃ δὲ κιθαρωδὸς συλλέγει πολλοὺς θησαυροὺς· πολλάκις γὰρ ἀθλὸν τῶν μουσικῶν ἀγῶνων ἐφέρετο. 3. Ὡς δὲ μετὰ πολλοὺς μῆρας εἰς Κόρινθον πάλιν ἐπορεύετο, ναῦται Κορίνθιοι τὸν μὲν Ἀρίωνα εἰς τὴν θάλατταν ῥίπτουσι, τοὺς δ' Ἀρίωνος θησαυροὺς ἀρπάζουσιν. 4. Ἄλλ' οὐ φεύγουσι δίκην· ὃ γὰρ Ἀρίων σφάζεται ὑπὸ δελφίνος εἰς Κόρινθον, οἱ δὲ ναῦται ὑπὸ τοῦ Περιάνδρου θανάτῳ κολάζονται.

35.

1. Podziwiamy roztropnego i doświadczonego wodza. 2. Żołnierze ufają roztroprnym wodzom. 3. W Atenach było wielu mówców. 4. Uczciwi mówcy radzili Ateńczykom zawsze rzeczy pożyteczne, Ateńczycy jednak często przewrotnych mówców słuchali. 5. Wiosna sprawia ludziom wiele przyjemności. 6. Ogień niszczy często mieszkania ludzi (pass.). 7. Zapasy muzyczne przynosiły lutnistom sławę i bogactwo. 8. Powiadają, że delfiny są przyjaciółmi ludzi. 9. Bogowie jedni są zawsze szczęśliwi.

36.

Tematy gardłowe i wargowe.

C. § 45, F. § 26.

1. Τοῖς Ἑλλήσιν ἀρχὴν τῆς μάχης ἐσήμαινεν ὁ κῆρυξ τῇ σάλπιγγι. 2. Ἡ τοῦ κήρυκος σάλπιγξ ἦν χαλκῆ ἢ ἀργυρᾷ. 3. Τῶν στρα-

τιωτῶν οἱ μὲν ὀπλίται ἐμάχοντο ἐν ταῖς φάλαγγιν, οἱ δὲ γυμνήται πρὸ τῶν φαλάγγων. 4. Καὶ οἱ μὲν ὀπλίται εἶχον θώρακας, οἱ δὲ γυμνήται οὐ. 5. Ἐν ταῖς Ἀθήναις πολλαὶ γλαυκῆς ἐτρέφοντο, ἡ γὰρ γλαυῆς τῆς Ἀθηναῖς ἱερὰ ἦν. 6. Ὑπὸ τῶν Ἀράβων καλοὶ ἵπποι τρέφονται. 7. Τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἀετῶν ὄνυχες ἰσχυροὶ εἰσιν.

37.

Indic. i infin. fut. act. i med. v. pura i muta.

C. § 84 i 98, F. § 71 i 87.

1. Εἰ τοῖς κόλαξι πιστεύσετε, δυστυχήσετε. 2. Ξέρξης τοὺς Ἑλληνας δουλώσειν ἠλπίζεν. 3. Τὸν ξένον ἠδέως δεξιόμεθα καὶ τιμήσομεν. 4. Εἰ οἱ πολέμοι λύσουσι τὴν εἰρήνην, συλλέξομεν τὴν στρατιὰν καὶ στρατευσόμεθα ἐπ' αὐτούς. 5. Ἀνδρεία στρατιὰ εἰς φυγὴν τρέψει τοὺς πολεμίους. 6. Οὐ μόνον οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ οἱ βάρβαροι εἰς Δελφοὺς ἐπορεύοντο μαντευσόμενοι τὸν ἐκεῖ θεόν.

38.

Ind. i inf. aor. I. act. v. pura i muta.

C. § 85 i 98, F. § 71 i 87 A.

1. Δαρεῖος ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Σκύθας. 2. Οἱ πολέμοι ἔλυσαν τὴν εἰρήνην. 3. Οὐδέποτε τοὺς φίλους ἠδίκησα, πολλάκις δ' ὠφέλησα. 4. Οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἐνίκησαν. 5. Οἱ ποιηταὶ τοὺς Ἕλληνας παιδεῦσαι λέγονται. 6. Κροῖσος πολλὰ καὶ λαμπρὰ δῶρα ἐπεμψε τῷ ἐν Δελφοῖς θεῷ. 7. Θουκυδίδης συνέγραψε τὸν τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων πόλεμον. 8. Ξέρξης τοὺς Ἕλληνας δουλώσαι βουλόμενος ἀναρίθμητον στρατιὰν συνέλεξεν.

39.

Κόραξ καὶ ἀλώπηξ.

1. Κόραξ τυρὸν ἔκλεψε καὶ ἐφ' ὕψηλοῦ δένδρου κατήσθιεν. 2. Ἀλώπηξ δ' ὡς τὸν κόρακα ἐκ τῆς γῆς ἐνόησεν, „ὦ κόραξ“, ἔφη, „ὡς καλὴν ἔχεις μορφήν· εἰ δὲ καὶ φωνὴν ὁμοίαν ἔχεις τῇ μορφῇ, ἄξιός σὺ ἄρχειν οὐ μόνον τῶν ἄλλων κοράκων, ἀλλὰ καὶ γυπῶν καὶ ἀετῶν“. 3. Ὁ οὖν κόραξ, ὡς ἤκουσε τὸν ἔπαινον τῆς ἀλώπεκος, φωνὴν ἐξέπεμψεν· ἄμα δ' ὁ τυρὸς ἐκπίπτει αὐτῷ εἰς τὴν γῆν. 4. Τότε δ' ἀλώπηξ τὸν μὲν τυρὸν εὐθὺς ἀρπάζει, τὸν δὲ κόρακα προσα-

γορεύει· „ὦ κόραξ, φωνὴν μὲν ἔχεις, νοῦν δ' οὐ· οἱ γὰρ σοφοὶ οὐ πιστεύουσι τοῖς κόλαξιν“.

40.

1. Atena miała złoty pancerz. 2. Nie w spiżowych pancerzach, lecz w męstwie żołnierzy jest ocalenie. 3. Strzeż się pochlebców! 4. Będziemy ufać zawsze przyjacielom, nigdy zaś pochlebcom. 5. Wódz spodziewał się, że pokona i do ucieczki zmusi nieprzyjaciół. 6. Hellenowie nieraz pokonali i do ucieczki zmusili szyki Persów. 7. Cyrus zebrał przeciw bratu wojsko (z) Persów i Hellenów; spodziewał się bowiem, że będzie panował zamiast brata.

41.

Tematy zębowe.

C. § 46, F. § 26—29.

1. Ἡ ἐλπίς σφάλλει μὲν πολλάκις, ἀπολείπει δ' οὐδέποτε τὸν ἀνθρώπον. 2. Χαλεπὸν ἐστὶ σφάλλῃσθαι τῆς ἐλπίδος. 3. Τῇ πατρίδι ὀφείλουσιν οἱ πολῖται πολλὰ ἀγαθὰ· χρηὴ οὖν τοὺς πολίτας στέργειν τὴν πατρίδα. 4. Χάριν ἔχε τοῖς εὐεργέταις. 5. Οἱ ἀνθρώποι ἐν ἀνυχίαις ταῖς ἐλπίσι σφύζονται. 6. Φεῶγε, ὦ νεανία, κενὰς ἐλπίδας. 7. Οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατιῶται ἐν μὲν τοῖς ποσὶ κνημίδας, ἐν δὲ ταῖς χερσὶν ἀσπίδα καὶ ἀκόντια εἶχον. 8. Οἱ Πέρσαι ἐκ παίδων ἐμάνθανον τὴν δικαιοσύνην. 9. ὦ παῖ, τοῖς παισὶ πρέπει σιγή.

42.

Περὶ τῆς ἀχαριστίας.

1. Παροιμία ἐστὶ· χάρις χάριν, ἔρις δ' ἔριν τίκει. 2. Πολλοὶ δ' ἀνθρώποι οὐ μόνον ἀμνήμονές εἰσι τῆς χάριτος, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσι πολλάκις τοὺς εὐεργέτας. 3. Μάλιστα δ' ἀχάριστοι ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι· ἀνδρείους γὰρ καὶ χρηστοὺς πολίτας ἐκ τῆς πατρίδος ἐξέβαλλον, οἷον Ἀριστείδην καὶ Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα καὶ ἄλλους πολλούς, οἱ τὴν πατρίδα πλείστα ὀφέλησαν. 4. Οἱ Πέρσαι ἰσχυρῶς ἐκόλαζον τοὺς ἀχαριστοὺς.

43.

Neutra z tematem na τ.

1. Τὸ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα θνητὸν ἐστίν. 2. Τοῦ μὲν σώματος κόσμος ἐστὶν ἡ ῥώμη, τῆς δὲ ψυχῆς ὁ νοῦς. 3. Οἱ ἠγεμόνες ἀγοῦσι τὸ στρατεύμα ἐπὶ τοὺς πολεμίους. 4. Ἡ τῶν ἠγεμόνων διαφορὰ κινδύνους φέρει τῷ στρατεύματι. 5. Οὐχ ὁ πλοῦτος καὶ τὰ χρήματα,

ἀλλ' ἡ ἀρετὴ καὶ τὰ μαθήματα βέβαιά ἐστι κτήματα. 6. Τὰ μαθήματα ἀποτρέπει τοὺς νέους ἀμαρτημάτων. 7. Χρὴ ἀεὶ τοὺς πολίτας τοῖς πράγμασι προσέχειν τὸν νοῦν. 8. Χειμῶνος πολλὰ ὕδατα γίννεται.

9. Πολλῶν τὰ χρήματ' αἰτ' ἀνθρώποις κακῶν.

44.

Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων παιδείας.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι τῆς παιδείας μάλιστα φροντίσαι λέγονται. 2. Οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες πρῶτον μὲν τὰ γράμματα ἐμάνθανον, ἔπειτα δ' ἀνεγίγνωσκον ποιήματα ἐνδόξων ποιητῶν, μάλιστα δὲ τὰ τοῦ Ὀμήρου. 3. Ἐμάνθανον δὲ καὶ τὴν μουσικὴν καὶ ἄλλα ὠφέλιμα μαθήματα, τὰ δὲ σώματα ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐγύμναζον. 4. Ἦγον δὲ τοὺς παῖδας εἰς τὸ γυμνάσιον καὶ εἰς διδασκάλου οἱ παιδαγωγοί.

45.

1. Nadzieje ochraniają człowieka w nieszczęściach. 2. Nie żyw próżnej nadziei. 3. Wielu ludzi nie poczuwa się do wdzięczności względem dobroczyńców. 4. W świątyniach bogów znajdowały się złote i srebrne trójnogi. 5. I chłopcom i młodzieńcom ciało ćwiczyć należy. 6. Miłujcie, uczniowie, naukę; nauka bowiem jest źródłem mądrości. 7. Nie z majątku cnota, lecz z cnoty majątek powstaje. 8. Podziwiamy i zawsze podziwiać będziemy piękne utwory Homera.

46.

Tematy na ντ i κτ.

1. Δικαίου ἄρχοντός ἐστι φυλάττειν τοὺς νόμους. 2. Χρὴ τοὺς πολίτας τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι. 3. Θεράπευε τὸν γέροντα. 4. Ἡ τῶν Σπαρτιατῶν γερονσία γερόντων ἦν βουλή. 5. Τοῖς λέουσι καὶ τοῖς ἐλέφασι δεινὴ ῥώμη ἐστίν. 6. Τοὺς τῶν ἐλεφάντων ὀδόντας θανμάζομεν.

7. Ἡ ἑσπέρα τῆς μὲν ἡμέρας τελευτή ἐστι, τῆς δὲ νυκτὸς ἀρχή. 8. Τοῖς κλέπταις φίλη ἡ νύξ.

47.

Part. praes. fut. i aor. I. act. Adiect. na ων.

1. Νέστωρ ἤδη γέρων ὦν σὺν τοῖς Ἑλλήσιν ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσεν. 2. Οὐχ ὁ πολλά, ἀλλ' ὁ σοφὰ λέγων καλῶς λέγει. 3. Μαθηταὶ ὄντες μανθάνειε σπουδαίως. 4. Διδασκάλου λέγοντος ἡσυχίαν

ἀγειν δεῖ τοὺς μαθητάς. 5. Ἐκόντων μὲν ἄρχειν ῥάδιον, ἀκόντων δὲ χαλεπόν. 6. Καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους χρὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις. 7. Ἐν τοῖς κινδύνοις σπένδομεν εἰς τὰ ἱερά ἰκετεύσοντας θεόν. 8. Οἱ σύμμαχοι ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους, νικήσαντες δ' ἔθυσαν τοῖς θεοῖς.

9. Φεῦγ' ἡδονὴν φέρουσαν ὕστερον βλάβην.

48.

πᾶς, ἄπας.

C § 56, F. § 41.

1. Πᾶς μὲν οὐρανός, πᾶσα δὲ γῆ ἐγκωμιάζει θεόν· ὁ γὰρ θεὸς δημιουργὸς καὶ κύριός ἐστι παντὸς τοῦ κόσμου. 2. Πάντες ἀνθρώποι τοῦ θεοῦ τέκνα εἰσὶ, πάντων δὲ φροντίζει θεός. 3. Πάσης τέχνης ἡ ἀρχὴ χαλεπὴ ἐστίν. 4. Πλάτων λέγει πάντα τὸν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑπὸ τῆς γῆς χρυσὸν οὐκ ἀντάξιον εἶναι τῆς ἀρετῆς. 5. Φυλάττου τοὺς κόλακας μηδὲ παντὶ ἀνθρώπῳ πιστενε. 6. Πασῶν τοῦ βίου λυπῶν καὶ φροντιδῶν τελευτὴ ἐστίν ὁ θάνατος· κοινὸς γάρ ἐστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῖς τε πλουσίοις καὶ τοῖς πένησι, τοῖς τε γέρονσι καὶ τοῖς παισίν. 7. Πᾶσι τοῖς παισίν ἡδονὴν παρέχει τὰ ὅπλα.

8. Λύπης ἀπάσης γίγνεται ἰατρὸς χρόνος.

49.

Ind. inf. i part. aor. I. méd. v. pura i muta.

C. § 84 i 98, F. § 71 i 87 A.

1. Νυκτὸς γιγνομένης ἐπαύσαντο οἱ στρατιῶται μάχης καὶ φόνον. 2. Ὡ Λεωνίδα, ἀθάνατον τῷ θανάτῳ ἐκτίσω δόξαν. 3. Καλήν, ὦ στρατιῶται, ἐκτίσασθε δόξαν νικήσαντες καὶ εἰς φυγὴν τρέψαντες τοὺς πολεμίους. 4. Εὐχεσθε θεῷ, ὦ φίλοι, καλὸν γὰρ σὺν θεῷ διεπραξάμεθα ἔργον. 5. Δαρεῖος ἐγγύς ὢν τοῦ θανάτου μετεπέμψατο Κῦρον ἀπὸ τῆς Λυδίας, ἧς σατράπην ἐποίησεν αὐτόν. 6. Οὐ ῥάδιόν ἐστι πιστοὺς κτήσασθαι φίλους· κτησόμενοι οὐδὲν θησαυρὸν ἔχειν νομίζετε. 7. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐψηφίσαντο στροτεύσασθαι ἐπὶ τὸν Φίλιππον καὶ βοηθῆσαι τοῖς Ὀλυνθίοις.

50.

Περὶ Κάδμου.

1. Κάδμος παῖς ἦν Ἀγήνορος, τοῦ Φοινίκων ἀρχοντος. 2. Ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τὴν Εὐρώπην, τὴν τοῦ Κάδμου ἀδελφὴν, ἤρπασεν, ἐπεμψεν Ἀγήνωρ τὸν υἱὸν ζητήσοντα καὶ ἀνάξοντα τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν πατρίδα. 3. Κάδμος οὐδὲν πορευόμενος διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος παρα-

γίγνεται εἰς Δελφοὺς ἀνερωτήσων τὸν ἐκεῖ θεὸν περὶ τῆς ἀδελφῆς.
4. Ὁ δὲ θεὸς ἐκέλευσεν αὐτὸν τὴν μὲν ἀδελφὴν εἶναι, τὰς δὲ Θήβας
ἐν τῇ Βοιωτίᾳ κτίσαι. 5. Κάδμος οὖν τὸν χρησμὸν ἀκούσας ἦκεν εἰς
τὴν Βοιωτίαν καὶ ἔκτισε τὰς Θήβας.

51.

1. Młodzieńcy powinni szanować starców. 2. Bądźcie posłuszni
władzom. 3. W zimie nocy są długie. 4. We wszelkiem nieszczęściu
trzeba ufność mieć w Bogu. 5. Bóg jest panem i sędzią wszystkich
ludzi. 6. Bojaźń Boga jest źródłem wszelkich cnót. 7. Hellenowie
w zapasach z Persami piękną pozyskali sławę. 8. Na rozkaz wodza
(gen. abs.) żołnierze zaprzestali walki i złożyli bogom ofiary. 9. Cyrus
zamierzając wyruszyć przeciw bratu przyzwał do siebie Klearcha
i innych wodzów hellenickich.

52.

Тематы на ρ з synkopa.

C. § 47, F. § 30.

Θεράπευε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα.

1. Ὁ θεὸς κελεύει τοὺς παῖδας θεραπεύειν τὸν πατέρα καὶ τὴν
μητέρα· οἱ γὰρ πατέρες καὶ αἱ μητέρες πάντα τὰγαθὰ παρέχουσι τοῖς
υἱοῖς καὶ ταῖς θυγατράσιν. 2. Ἡ μὲν γὰρ μήτηρ τρέφει καὶ φυλάττει
τὰ τέκνα, ὁ δὲ πατὴρ πολλοὺς πολλὰκις φέρει πόνους τῆς τροφῆς
ἕνεκα καὶ τῆς παιδείας. 3. Χάριν οὖν δεῖ τοὺς παῖδας ἔχειν τῷ τε
πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ. 4. Ὡς δ' οἱ ἀγαθοὶ παῖδες κόσμος εἰσὶ τοῦ
πατρὸς καὶ τῆς μητρός, οὕτως οἱ κακοὶ αἰσχύνῃν φέρουσι τοῖς τε
πατράσι καὶ ταῖς μητράσιν· ὁ δὲ θεὸς τοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς
παῖδας δεινῶς κολάζει.

5. Περσεφόνην, τῆς Δήμητρος θυγατέρα, Πλούτων λέγεται ἐκ
τῆς γῆς ἀρπάσαι καὶ εἰς Ἄιδου κομίσασθαι.

53.

Тематы на ς.

C. § 52, F. § 31.

1. Θνητὸν ἐστὶ πᾶν τὸ ἀνθρώπων γένος. 2. Χρὴ ἐν πᾶσι πράγ-
μασιν εἰς τὸ τέλος βλέπειν. 3. Ἐλπίς κακοῦ κέρδους ἀρχὴ ἐστὶ τῆς
πονηρίας. 4. Οὐ τῷ τῶν στρατιωτῶν πλήθει οὐδὲ τῷ τῶν τειχῶν
ὕψει, ἀλλὰ τῇ ἀνδρείᾳ τὴν πατρίδα σφύζομεν. 5. Ἦν ποιεὶ χρόνος,

ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. 6. Ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι διάγει πολλὰ ἄγρια θηρία. 7. Οἱ τῶν ἐθνῶν τρόποι παντοιοῖοι εἰσι ὡςπερ οἱ λόγοι. 8. Τὰ τῆς ἀληθείας ἔπη ἀπλᾶ ἔστιν.

54.

Adiect. na ης.

C. § 52, F. § 42 6.

1. Παλαιὰ ἔστιν ἡ παροιμία· ὕγις ψυχὴ ἐν ὕγιϊ σώματι. 2. Ψευδὲς ἔστι πᾶν τὸ κολάκων γένος. 3. Εὐκλεοῦς πατὴρ οὐκ αἰεὶ εὐκλεῆς υἱός. 4. Εὐγενῶν πατέρων παῖδας εὐγενεῖς εἶναι νομίζομεν. 5. Οἴκιττε, ὦ παῖ, τὸν ἀτυχῆ ἀνθρώπον. 6. Πολλοὶ μὲν εἰσι οἱ τῶν εὐτυχῶν φίλοι, ὀλίγοι δ' οἱ τῶν δυστυχῶν. 7. Τοῖς μὲν εὐσεβέσι καὶ δικαίοις ἀνθρώποις οἱ θεοὶ εὐμενεῖς εἰσι, τοῖς δ' ἀσεβέσι δυσμενεῖς. 8. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰς τριήρεις εἶχον. 9. Χρὴ αἰεὶ τάληθῆ λέγειν.

55.

Nom. propr. zak. na ης ἰ κλης.

C. § 52, F. § 33.

1. Δημοσθένης μὲν δεινὸς ῥήτωρ ἦν, Θεμιστοκλῆς δ' εὐκλεῆς στρατηγός. 2. Τοῦ μὲν Δημοσθένους θαυμάζομεν τοὺς λόγους, τοῦ δὲ Θεμιστοκλέους τὰ ἔργα. 3. Σωκράτης διὰ παντὸς τοῦ βίου τοὺς πολίτας εἰς ἀρετὴν προὔτρπεν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐ μόνον οὐκ ἐπέιδοντο Σωκράτει, ἀλλὰ καὶ θάνατον αὐτοῦ κατεψηφίσαντο. 4. Αἰμπρόοι εἰσι οἱ τοῦ Ἡρακλέους δώδεκα ἄθλοι, οἷς τὴν ἀθανασίαν πρὸς τῶν θεῶν ἐκτήσατο· οἱ γὰρ ποιηταὶ τὸν Ἡρακλέα οὐ μόνον γίγαντας καὶ φοβεροὺς θήρας φονεῦσαι λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ Κέρβερον ἐξ Ἄιδου εἰς τὸ φῶς κομίσαι καὶ ἄλλα ἀδύνατα ἔργα διαπραῖσαι.

56.

Neutra na ας.

C. § 52 5, F. § 33.

Περί τοῦ γήρωσ.

1. Ἀληθῆς ἔστιν ἡ γνώμη· χαλεπὸν τὸ γῆρας τοῖς ἀνθρώποις βάρος. 2. Οὐ γὰρ μόνον τὸ κάλλος φθείρει καὶ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην, ἀλλὰ καὶ ἐγγὺς τοῦ θανάτου ἔστιν, φοβεροῦ ὄντος πᾶσιν ἀνθρώποις. 3. Ὅμως δὲ καὶ τοῦ γήρωσ οὐ μικρὰ ἀγαθὰ ἔστιν. 4. Ἡ γὰρ σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ ἐμπειρία τιμὴν καὶ κόσμον παρέχουσι τῷ γῆρα, συμφέρουσι δ' ὡς μάλιστα εἰς τὸ ῥαδίως καὶ εὐθύμως φέρειν

τὰ τοῦ γήρωσ χαλεπά. 5. Ὡς δὲ τοῖς νέοις ἡ σπουδή, οὕτω τοῖς γέρονσι φίλη ἐστὶν ἡ ἡσυχία. 6. Ὁρθῶς οὖν τὸ μὲν γήρας τῷ χειμῶνι, τὴν δὲ νεότητα τῷ ἔαρι παρεικάζομεν.

7. Ἦσυχον καὶ εὐδαιμον γήρας καλοῦ καὶ σώφρονος βίου γέρας ἐστίν.

57.

1. Słuchaj ojca i matki. 2. Hellenowie czcili Demetrę, matkę ziemi, i córkę jej Persefonę. 3. Szczęśliwych ojców nie zawsze szczęśliwi bywają synowie. 4. Unikaj szpetnego zysku; szpetne bowiem zyski przynoszą hańbę. 5. Nie wysokie mury, lecz męstwo obywateli ocala ojczyznę (pass.). 6. Dobrzy chłopcy mówią zawsze prawdę. 7. Trójwiosłowce ateńskie były postrachem dla Persów. 8. Starcom przystoi znosić spokojnie przykrości starego wieku.

58.

Tematy samogłoskowe.

C. § 48—51, F. § 34—36.

a) zakończone na *υ, ου, ω*.

1. Ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ παντοῖοι ἰχθύες εἰσίν. 2. Τὸ μὲν τοῦ ἀνθρώπου αἷμα θερμόν ἐστι, τὸ δὲ τοῦ ἰχθύος ψυχρόν. 3. Μῶρός ἐστιν, ὅς τῃ τοῦ σώματος ἰσχύϊ ἐπαίρεται. 4. Αἱ μὲν νόσοι τὴν τοῦ σώματος ἰσχὴν φθείρουσιν, αἱ δὲ κακαὶ ἐπιθυμίαι τὴν τῆς ψυχῆς ὥμην καταλύουσιν. 5. Παλαιός ἐστιν ὁ μῦθος περὶ τῆς τῶν βασιλέων καὶ μῶν μάχης. 6. Ἴπποι καὶ βόες ὠφέλιμα θηρία ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις. 7. Οἱ Ἕλληνες ἔθνον τοῖς θεοῖς βοῦς, οἱ δὲ Σκύθαι ἵππους. 8. Οἱ παλαιοὶ οὐ μόνον θεοὺς ἐθεράπευον, ἀλλὰ καὶ ἥρωας ἦσαν ὃ οἱ ἥρωες ἐκγονοὶ θεῶν τὴν τε ἰσχὴν καὶ τὴν ἀνδρείαν τοῖς θεοῖς ὅμοιοι.

59.

Περὶ τῆς ἡμετέρας χώρας.

1. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ καὶ ποταμοὶ εἰσι μεστοὶ ἰχθύων καὶ ὕλαι πλήρεις θηρῶν· ἡ δὲ γῆ οὐ μόνον παντοίους καρποὺς φέρει, ἀλλὰ καὶ ἔνδον ἄλας καὶ σίδηρον καὶ ἄλλα μέταλλα ἔχει. 2. Ἔστι δὲ καὶ πεδία καὶ ἄλση καὶ ὄρη ἱκανὰ τρέφειν καὶ ἵππους καὶ βοῦς καὶ οἰς καὶ σὺς. 3. Πάντ' οὖν ἔχοντες τὰ πρὸς βίον ἀναγκαῖα χάριν ἔχομεν θεῶ, ὅτι τὴν ἡμετέραν πατρίδα παντοίοις ἀγαθοῖς ἐκόσμησεν.

b) Tematy na o.

1. Νιόβη, τῇ τῶν Θηβαίων βασιλείᾳ, ἐπιὰ ἦσαν υἱοὶ καὶ ἐπτά θυγατέρες· ὑπερήφανος δ' ἦν διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸ κάλλος τῶν τέκνων. 2. "Ὅτ' οὖν ποτε αἱ Θηβαῖαι Λητοῖ, τῇ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος μητρὶ, ἔθνον, ἐκώλυσε ἀντὶς Νιόβη θερραπεύειν τὴν θεάν, δυοῖν μόνον παιδοῖν μητέρα οὖσαν. 3. Ἀλλ' οὐ φεύγει δίκην· ἡ γὰρ Λητώ τῇ Νιόβῃ ἀχθομένη ἐκέλευσε τὸν μὲν Ἀπόλλωνα τοὺς τῆς Νιόβης υἱούς, τὴν δ' Ἀρτέμιδα τὰς θυγατέρας κατατοξεύσαι. 4. Τότε δὲ Νιόβη δακρύουσα· „Ὡς δεινῶς“, ἔφη, „ὦ Λητοῖ, ἐκόλασας τὴν ἐμὴν ὑπερηφανίαν.“ 5. Οἱ δὲ θεοὶ κατοικτίροντες τὸ τῆς Νιόβης πάθος μεταβάλλουσιν αὐτὴν εἰς λίθον.

c) Tematy na i i ε, v i ε.

1. Ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἐγγὺς τῆς θαλάττης ἦν, ἐναντία Σαλαμῖνι τῇ νήσῳ. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι τὰς Ἀθήνας μόνας ὀνόμαζον ἄστυ. 3. Δημοσθένης λέγει τοὺς νόμους τῆς πόλεως ψυχρὴν εἶναι. 4. Οἱ ἀνδρεῖοι στρατιῶται οὐ λείπουσιν ἐν τῇ μάχῃ τὴν τάξιν, ἀλλ' ἡ νικήσουσιν ἢ τελευτήσουσι μένοντες ἐν τῇ τάξει. 5. Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσόμενος πρέσβεις ἔπεμψε εἰς τὰς τῶν Ἑλλήνων πόλεις, γῆν καὶ ὕδωρ αἰτήσοντας. 6. Ταῖς πόλεσιν αἱ μὲν στάσεις πολλὰ κακὰ φέρουσιν, ἡ δ' ὁμόνοια δύναμιν καὶ εὐδαιμονίαν. 7. Μὴ ἐκ τῶν λόγων, ἀλλ' ἐκ τῶν πράξεων τοὺς ἀνθρώπους κρίνετε· πολλάκις γὰρ αἱ πράξεις ἐναντίαι εἰσὶ τοῖς λόγοις.

Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἀκροπόλεως.

1. Ὡς περ ἐν ἄλλαις πολλαῖς τῶν Ἑλλήνων πόλεσιν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀκρόπολις ἦν φύσει ἰσχυρά· ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει Ἀθηνᾶς καὶ Ποσειδῶνος παλαιὰ ἦν ἱερά. 2. Ἀθηνᾶ γὰρ καὶ Ποσειδῶν ἠριζόν ποτε περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἀρχῆς· καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ ἐλάαν ἐφύτευσε ἐν τῇ ἀκροπόλει, ὁ δὲ Ποσειδῶν ἄλμυρον ὕδωρ ἐκ τῆς γῆς ἀνέπεμψε. 3. Δικασάντες δ' οἱ ἄλλοι θεοὶ τό τε ἄστυ καὶ τὴν χώραν τῇ Ἀθηνᾶ ἐπέδικασαν. 4. Ὑστερον δὲ Περικλῆς ἐκόσμησε τὴν ἀκρόπολιν λαμπροῖς καὶ μεγαλοπρεπέσιν ἔργοις, οἷα ἦν τὰ Προπύλαια καὶ ὁ Παρθενὼν καὶ τὸ Ἐρεχθεῖον.

63.

1. W morzu i w rzekach żyją różne ryby. 2. Wieśniacy hodują nie tylko konie i woły, lecz także owce i świnie. 3. Nie chełp się z siły ani z piękności ciała. 4. Na zamku ateńskim znajdowała się wspaniała świątynia Ateny i Pozejdona. 5. Liczne miasta helleńskie były warowne z natury. 6. Nie ze słów lecz z czynów poznaje się usposobienie człowieka. 7. Apollo i Artemis byli dziećmi Latony. 8. Starożytni nie tylko bogom, lecz i bohaterom składali ofiary.

64.

Adiect. nu υς, εια, υ.

C. § 50, F. § 41 a.

1. Βραχύς ἐστὶν ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος. 2. Ἐν τῇ ἡμετέρῃ χώρῃ μακρὸς μὲν ἐστὶν ὁ χειμὼν, βραχὺ δὲ τὸ ἔαρ. 3. Πολλάκις βραχεία ἡδονὴ μακρὰν λύπην τίττει. 4. Ὁμηρὸς τὸν Νέστορα γλυκὺν Πυλίων ἀγορητὴν προσαγορεύει. 5. Οὐκ αἰεὶ πείθει ὁ μακρὰ λέγων, πολλάκις δὲ καὶ βραχέος λόγον δεινὴ ἐστὶν ἡ δύναμις. 6. Ταχύς νοῦς πολλάκις ἐστὶν ἐν σώματι βραδεῖ. 7. Θανμάζομεν τοὺς τῶν Ἀράβων ἵππους· ταχεῖς γάρ εἰσι καὶ ἰσχυροί. 8. Μὴ πιστεύετε τοῖς γλυκῆσι κολλάων λόγοις. 9. Αἱ τῶν εὐρέων καὶ βαθέων ποταμῶν διαβάσεις οὐ ῥαδίαι εἰσιν. 10. Ἀρχὴ ἤμισυ παντός.

65.

Tematy na εν.

1. Ὁ βασιλεὺς ἡγεμὼν ἐστὶ τοῦ δήμου· χορὴ οὖν τὸν βασιλεῖα τῆς τῶν πολιτῶν σωτηρίας φροντίζειν. 2. Ἀγαμέμνωνος καὶ Ἀχιλλέως ἔρις τοῖς Ἀχαιοῖς δεινῶν κακῶν αἰτία ἦν. 3. Οἱ γονεῖς φροντίζουσι τῶν παίδων· χορὴ οὖν τοὺς παῖδας χάριν ἔχειν τοῖς γονεῦσιν. 4. Οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ἐστρατεύοντο ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἔχοντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ οὐ μόνον ἱερέας, ἀλλὰ καὶ μάντις καὶ ἐρμηνέας. 5. Ἐπεὶ ὁ στρατηγὸς ἠκούσεν ἐγγὺς εἶναι τοὺς πολεμίους, τοὺς μὲν ὀπλίτας ἐν τῷ μέσῳ τῆς στρατιᾶς, τοὺς δὲ συμμάχους ἐν τῷ δεξιῷ, τοὺς δὲ ἵππείας ἐν τῷ ἀριστερῷ κέρα ἔταξεν.

66.

Περσεὺς φονεύει τὴν Μέδουσαν.

1. Περσεῖ, ἐφήβῳ ὄντι, ἐπέταξε Πολυδέκτης, ὁ τροφὸς αὐτοῦ, τὴν τῆς Μεδούσης κεφαλὴν κομίσαι. 2. Ἦν δ' ἡ Μέδουσα μόνη τῶν

Γοργόνων θνητή. 3. Εἶχον δ' αἱ Γοργόνες ὄφεις ἀντι τριχῶν, ὀδόντας δ' ὡς συῶν, χεῖρας δὲ χαλκᾶς, πτέρυγας δὲ χρυσαῖς· ἡ δὲ τῶν Γοργόνων ὄψις τὸν προσβλέποντα εἰς λίθου μετέβαλλεν. 4. Οὐ ῥάδιον οὖν ἦν τὸ τοῦ Περσέως ἔργον· ὅμως δὲ τὴν Μέδουσαν ἐφόρευσεν. 5. Ἡ μὲν γὰρ Ἀθηνᾶ παρῆχεν αὐτῷ θεῖαν ἀσπίδα, ὃ δ' Ἐρμῆς κράνος, ὃ αὐτὸν ἠφάνιζεν. 6. Ἐκόμισεν οὖν τῷ Πολυδέκτῃ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, ἣν Ἀθηνᾶ τῇ ἀσπίδι προσάψαι ἐλέγετο.

67.

1. W kraju naszym znajdują się wysokie góry i głębokie rzeki. 2. Mówią, że starcy mają nogi powolne, umysł zaś bystry. 3. Początki nauk są wprawdzie przykre, lecz owoce słodkie. 4. Śmierć jest wspólną i ubogim i królom. 5. Jazda Cyrusa pokonała i do uciezki zmusiła jazdę królewską. 6. Zaszczyty rodziców uważane bywają za piękny skarb dla dzieci. 7. Z pomiędzy bohaterów, którzy pod Troją walczyli, podziwiamy najbardziej Achilleusa z powodu (ἐπί z dat.) męstwa i Odyseusa z powodu mądrości.

68.

Substantiva anomala.

C. § 53, F. § 37.

a) ἀνὴρ, γυνή.

1. Ὁ μὲν ἀνὴρ πράττει τὰ τῆς πόλεως, ἡ δὲ γυνή φροντίζει τοῦ οἴκου. 2. Ἄλλη μὲν ἐστὶν ἡ τοῦ ἀνδρὸς φύσις, ἄλλη δ' ἡ τῆς γυναικός. 3. Ὁ ἀνερ, τοῖς ἀνδράσι τιμὴν φέρει ἡ ἀρετή· ὡ γύναι, ταῖς γυναιξὶ πρόπει ἡ εὐκοσμία. 4. Ἐν τοῖς Λίβυσι ἀνὴρ μὲν ἀνδρῶν βασιλεῦσαι λέγεται, γυνή δὲ γυναικῶν. 5. Οἱ δίκαιοι καὶ ἐσθλοὶ ἄνδρες αἰεὶ τάληθῆ λέγουσιν. 6. Αἱ Ἀμαζόνες γυναῖκες μὲν ἦσαν, ἀνδρῶν δ' εἶχον τὴν ἀρετήν. 7. Οἱ βάρβαροι πόλιν ἐκπολιορκήσαντες τοὺς μὲν ἀνδρας ἀπέκτεινον, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας εἰς δουλείαν ἤγον.

69.

b) Ἄρης, Ζεὺς, υἱός, ναῦς.

1. Οἱ τῶν Ῥωμαίων ποιηταὶ Ἄρεως υἱὸν λέγουσιν εἶναι τὸν Ρωμύλον, ὃ δ' Ἄρης παῖς ἦν Διός. 2. Τὸν Δία προσαγορεύει Ὅμηρος θεῶν καὶ ἀνδρῶν πατέρα. 3. Ὁ Ζεὺς, τὸ σὸν κράτος σὺ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ θεοῖς φοβερὸν ἦν. 4. Τῆς νεῶς ἡγεμὼν ὁ κυβερνήτης ἐστίν. 5. Εἴ τις καλὸν μὲν ἔχει σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν κακὴν

καλήν μὲν ἔχει ναῦν, τὸν δὲ κυβερνήτην κακόν. 6. Ἡ τῶν Ἀθηναίων δύναμις οὐκ ἐν τῷ στρατεύματι ἦν, ἀλλ' ἐν ταῖς ναυσίν. 7. Οἱ Διόσκουροι σωτήρες ἐνομιζοῦντο τῶν ναυτῶν καὶ τῶν νεῶν. 8. Ἐν τῇ περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίᾳ ὀλίγοι μὲν ἦσαν τῶν Ἑλλήνων νῆες, πολλαὶ δὲ τῶν Περσῶν· ὁμως δ' ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας, πολλὰς δὲ τῶν βαρβάρων ναῦς κατέδυσαν. 9. Εὐπειθεῖς υἱεῖς ἠδονή εἰσι τῶν γονέων.

70.

c) δόρυ, γόρυ, κύων, οὔρι.

1. Τὸν θεὸν ἱκετεύοντες οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ γόνατα καταπίπτουσιν. 2. Οἱ ὀπλίται δόρασι καὶ ξίφεσιν ἀπέκτεινον τοὺς πολεμίους. 3. Ἀχιλλεὺς δόρατι κατέσφαξε τὸν Ἔκτορα. 4. Ἦν Κύρω τὸ σημεῖον ἀετὸς χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ. 5. Ὡς περ λύκος ὁμοῖος κυνί, οὕτω κόλαξ ὁμοῖος φίλῳ. 6. Φυλάττεσθε, ὦ παῖδες, χαλεποὺς κύνας. 7. Τοῦ μὲν ἵππου τὰ ὦτα βραχέα ἐστί, τοῦ δ' ὄνου μακρά. 8. Τῆς μὲν ἡμέρας οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὄτων ὑπερέχουσι, τῆς δὲ νυκτὸς τὰ ὦτα τῶν ὀφθαλμῶν.

71.

Περὶ τῆς τῶν κυνῶν πίστεως.

1. Ἄνδρα τινὰ πλοῦσιον κυνὶ συμπορευόμενον ἐφόνευσαν οἱ Πύρρον τοῦ βασιλέως στρατιῶται μαρτύρων οὐ παρόντων. 2. Ἐπεὶ δ' οἱ φονεῖς ἀπεχώρησαν, ἐφύλαττεν ὁ κύων τὸν τοῦ δεσπότη νεκρόν. 3. Ὀλίγαις δ' ἡμέραις ὕστερον ἐντυγχάνει τῷ νεκρῷ ὁ Πύρρος καὶ τὸν μὲν νεκρὸν κελεύει θάψαι, ὁ δὲ κύων ἔπειτα τῷ βασιλεῖ εἰς τὸ στρατόπεδον. 4. Μετὰ δ' ὀλίγον χρόνον ἐξέιασις γίνεται τῶν στρατιωτῶν· πάρεστι δὲ καὶ ὁ κύων. 5. Νοήσας δὲ τοὺς τοῦ δεσπότη φονεὰς εὐθὺς μετ' ὀργῆς ἐκτρέχει ἐπ' αὐτούς, πολλάκις δ' εἰς τὸν βασιλέα μεταστρεφόμενος κατήγορος γίνεται τοῦ φόνου. 6. Συλλαμβάνονται οὖν οἱ φονεῖς κελεθόντος τοῦ βασιλέως καὶ θανάτῳ κολάζονται.

72.

Περὶ Ἀρτεμισίας.

1. Ἀρτεμισία, ἡ τῆς Ἀλικαρνασσοῦ βασιλεία, ἐστρατεύσατο μετὰ Ξέρξου ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ἐν δὲ τῇ περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίᾳ καλὰ τῆς ἀνδρείας παρείχετο τεκμήρια. 2. Ἐπεὶ δ' αἱ τῶν Ἑλλήνων νῆες τὰς τῶν Περσῶν ναῦς εἰς φυγὴν ἔτρεψαν καὶ ἐδίωκον, καὶ ἡ Ἀρτε-

μισία ἐν κινδύνῳ ἦν ὑπ' Ἀττικῆς νεὼς διωκομένη· τῆς γὰρ φυγῆς ἐκώλων αὐτὴν ἄλλαι φίλαι νῆες ἔμπροσθεν οὔσαι. 3. Τότε δ' ἐπιπίπτει ἡ βασιλεία φίλια νῆϊ καὶ καταδύει αὐτήν· ὁ δὲ τριηράρχης τῆς Ἀττικῆς νεὼς νομίσας Ἑλληνίδα εἶναι τὴν τῆς Ἀρτεμισίας ναῦν ἐπαύσατο διώκων αὐτήν. 4. Οὕτως ἔσωσεν Ἀρτεμισία τὸν βίον.

73.

πολύς, μέγας.

C. § 58, F. § 44.

1. Πολὺς ὕπνος οὐκ ὠφέλειαν, ἀλλὰ βλάβην φέρει τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι. 2. Πολλάκις ἀναλίσκουσιν οἱ ἀνθρώποι πολλὴν χρόνον καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὰ μικρὰ καὶ ὀλίγον ἄξια. 3. Τῶν μαθητῶν οἱ μὲν ταχέως τὰ δέοντα μανθάνουσιν, οἱ δὲ μετὰ πολλοῦ πόνου. 4. Οἱ ἄγγελοι ἤκουον ἀγγέλλοντες, ὅτι οἱ πολέμοι πολὺν σιγή-τευμα ἄγουσιν. 5. Μὴ ἐν πολλοῖς ὀλίγα λέγε, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις πολλά. 6. Τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα οἱ Ἕλληνες μέγαν ὠνόμαζον. 7. Ἡ τοῦ στρατηγοῦ ἀρετὴ ἐκ μεγάλου κινδύνου τὴν στρατιάν ἔσωσεν. 8. Ὁμηρος προσαγορεύει Ἀχιλλέα μέγα κῦδος Ἀχαιῶν. 9. Μεγάλοι πόνου μεγάλης δόξης πηγὴ εἰσιν. 10. Τὰ μεγάλα τῆς τύχης δῶρα οὐκ ἔστιν ἀσφαλῆ.

74.

Περὶ τοῦ Ἄιδου.

1. Τόπον μέγαν καὶ σκοτεινὸν ὑπὸ τῆ γῆ οἱ ποιεῖται Ἄιδην λέγουσιν· διάγουσι δ' ἐκεῖ μετὰ τὸν θάνατον αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαί. 2. Περιέχουσι δ' ἐκείνην τὴν χώραν μεγάλοι καὶ φοβεροὶ ποταμοί, οἷον Στύξ καὶ Ἀχέρων καὶ Λήθη, διὰ δὲ τῆς Στυγὸς ἄγει τὰς ψυχὰς Χάρων μεγάλῳ πλοίῳ, τὰς ἐκ τῆς γῆς παραγυνομένας. 3. Μετὰ δὲ τὴν τῆς Στυγὸς διάβασιν ἀθροίζονται αἱ ψυχαί ἐν μεγάλῳ λειμῶνι, ἐνθα ὑπὸ τῶν ἐν Ἄιδου δικαστῶν κρίνονται. 4. Καὶ οἱ μὲν ἀγαθοὶ εἰς τὸ Ἥλύσιον πεδίον, τῆς αἰεὶ εὐδαιμονίας, οἱ δὲ κακοὶ εἰς Τάρταρον, τῆς τίσεως καὶ κολάσεως τόπον, ἀποπέμπονται. 5. Ἄρχει δ' ἐκεῖ Πλούτων, ὁ τοῦ Διὸς ἀδελφός, σὺν τῆ γυναικὶ Περσεφόνη, τῆς Δήμητρος θυγατρὶ, ἣν ποτε ἐκ τῆς γῆς ἤρπασεν.

75.

1. Jest obowiązkami męża dzielnie walczyć w obronie kraju, niewiasty zaś strzedz domu. 2. Mężom przystoi męstwo, niewiastom zaś roztropność. 3. Muzy były córkami Zeusa. 4. Podczas burzy (gen.) nie w okrętach mają ufność żeglarze, lecz w Bogu. 5. Po bitwie pod

Salaminą tryery ateńskie ścigały okręty Persów i wiele z nich zato-
piły. 6. Psy są wiernymi stróżami domów. 7. Hoplici w prawej ręce
trzymali włócznie, w lewej zaś tarcze. 8. W Europie jest wiele
wielkich i wspaniałych miast. 9. Ateńczycy przez długi czas prze-
wodzili nad Hellenami.

Stopniowanie przymiotników.

C. § 59—61, F. § 45—46.

76.

a) Comp. *τερος, εστερος*; superl. *τατος, εστατος*.

1. Χρησμός ἦν Ἀπόλλωνος· Σοφός μὲν Σοφοκλῆς, σοφώτερος
δ' Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δὲ πάντων σοφώτατος Σωκράτης. 2. Ἀρετῆς
καὶ σοφίας οὐκ ἔστι κτῆμα οὔτε βεβαιώτερον οὔτε υμιώτερον. 3. Βίου
πονηροῦ θάνατος εὐκλεέστερος. 4. Σωκράτης ἐνόμιζε τοὺς θεοὺς ταῖς
παρὰ τῶν εὐσεβεσιῶτων τιμαῖς μάλιστα χαιρεῖν. 5. Τί φίλτερον, τί
δὲ γλυκύτερον τῆς πατρίδος τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν; 6. ὦ φίλτατε,
στέργε τὴν πατρίδα. 7. Ἐν ταῖς ἀτυχίαις πολλάκις οἱ ἀνθρωποὶ
σωφρονέστεροί εἰσιν ἢ ἐν ταῖς εὐτυχίαις. 8. Ἀριστείδης καὶ Σωκράτης
καὶ Ἐπαμεινώνδας πενέστατοι ἦσαν. 9. Οἱ πλουσιώτατοι τῶν ἀν-
θρώπων οὐκ αἰεὶ εὐδαιμονέστατοί εἰσιν. 10. Πασῶν θεῶν χαριεσιᾶτη
μὲν ἦν Ἀφροδίτη, σοφωτάτη δ' Ἀθηνᾶ.

77.

b) Comp. *ίων, ιωων*, superl. *ιστος*.

1. Ἡδὺς μὲν τῷ παιδί ὁ παρὰ τοῦ ἐταίρου ἔπαινος, ἠδίων
δ' ὁ παρὰ τοῦ διδασκάλου, ἠδιστος δ' ὁ παρὰ τῶν γονέων. 2. Ἀν-
θρώπος ἀνθρώπῳ πολλάκις ἐχθίων τοῦ λύκου. 3. Οὐκ ἔστι κτῆμα
κάλλιον φίλου. 4. Ἡ μὲν σοφία πάντων κάλλιστον, ἢ δ' ἀμαθία
πάντων αἰσχιστον. 5. Ταχεῖα μὲν ἡ φωνή, θαῦτον δὲ τὸ φῶς, τάχι-
στος δ' ὁ νοῦς. 6. Τῶν ἐν Τροίᾳ ἠρώων ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς κάλλιστος
ἦν καὶ τάχιστος, ὁ δὲ Θερσίτης πάντων αἰσχιστος. 7. Ἀναρχίας μείζον
οὐκ ἔστι κακόν. 8. Οἱ γονεῖς τοῖς παισὶ μέγιστοι εὐεργέται εἰσίν.
9. Μείζους ἠδονὰς οὐκ ἔχουσιν οἱ γονεῖς ἢ καλοὺς κἀγαθοὺς παῖδας.

78.

1. Sława jest trwalszą i cenniejszą posiadłością niż bogactwo,
lecz najtrwalszą i najcenniejszą jest cnota. 2. Mówią, że najmędrsi
są najbogatszymi. 3. Śmierć za ojczyznę uważaną bywa u wszystkich

ludów za najpiękniejszą i najszlachetniejszą. 4. Ubodzy bywają często szczęśliwsi od bogatych. 5. Wiele jest rzeczy szpetnych, lecz najszpetniejszym jest kłamstwo. 6. Cóż jest szybsze nad myśl? 7. Niewola jest dla obywateli największym nieszczęściem. 8. Unikaj niesprawiedliwości; nad niesprawiedliwość bowiem nie ma większego złego.

79.

Stopniowanie niewzorowe.

a) ἀγαθός, κακός, μικρός.

1. Οὐτ' ἰατρός οὔτε σύμβουλος οὐδείς τοῦ χρόνου βελτίων ἐστίν. 2. Οἱ τῆς πατρίδος φίλοι τοῖς πολιταῖς οὐ τὰ ἥδιιστα, ἀλλὰ τὰ βέλ-
 τιστα συμβουλευέσουσιν. 3. Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς
 τοῦ βασιλέως θύραις ἐπαιδεύοντο. 4. Κρεῖττον τοῦ πλούτου ἢ σοφία,
 κράτιστον δ' ἢ ἀρετή. 5. Μείρον ἀριστον πάντων. 6. Οὐδὲν χαλε-
 πώτερον ἢ ἀρχεσθαι ὑπὸ τῶν χειρόνων, πολλάκις δ' οἱ χείρονες τῶν
 βελτιόνων ἀρχοῦσιν. 7. Ὁ μὲν ἥλιος μείζων, ἡ δὲ σελήνη μείων
 ἐστὶ τῆς γῆς. 8. Οἱ μὲν μικρότατοι οὐκ αἰεὶ ἀσθενέστατοι, οἱ δὲ
 μέγιστοι οὐκ αἰεὶ κράτιστοί εἰσιν. 9. Ὁ θάνατος κοινός ἐστι καὶ τοῖς
 χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις.

80.

b) πολὺς, ὀλίγος ῥᾶδιος. Defectiva.

1. Οἱ μὲν πλούσιοι πλείους ἔχουσι φίλους ἢ οἱ πένητες· ἀλη-
 θέστεροι δ' οἱ τῶν πενεστέρων φίλοι. 2. Ὁ πόλεμος φέρει τοῖς ἀν-
 θρώποις πλείιστα καὶ μέγιστα κακά, ἡ δ' εἰρήνη πλείιστα ἀγαθὰ. 3. Ἐν
 τῷ ἐν Δελφοῖς ἱερῷ πλέω ἦν ἀναθήματα ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις τῆς Ἑλλά-
 δος ἱεροῖς. 4. Οἱ Ἀθηναῖοι, καίπερ πλήθει ἐλάτιονες ὄντες, ἐνίκησαν
 τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι διὰ τὴν ἀνδρείαν. 5. Ὀλίγιστοι τῶν
 ἀνθρώπων εὐδαίμονες εἰσιν. 6. Ῥᾶν ἐστὶν ἀρχεῖν ἐκόντων ἢ ἀκόντων.
 7. Ἡ βραχυτάτη ὁδὸς οὐκ αἰεὶ ῥᾶστη ἐστίν. 8. Ὁ μὲν Ἀστυάγης
 ὑστατος βασιλεὺς τῶν Μήδων, Κῦρος δ' ὁ ἀρχαῖος πρῶτος βασιλεὺς
 τῶν Περσῶν ἦν. 9. Καὶ ἐν ἐσχάτοις κινδύνοις καὶ ἐν μεγίσταις συμ-
 φοραῖς χρὴ πιστεύειν θεῶ.

81.

Περὶ Κύρου τοῦ νεωτέρου.

1. Ξενοφῶν ὁ συγγραφεὺς λέγει, ὅτι Κῦρος ὁ νεώτερος, Δα-
 ρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως υἱός, Ἀρταξέρξου δ' ἀδελφός, βασιλικώ-
 τατος ἦν καὶ ἀρχεῖν ἀξιώτατος. 2. Ἐπι παῖς ὢν, ὅτ' ἐπαιδεύετο μετὰ

τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῶν ἄλλων παίδων τῶν ἀρίστων, πάντων πάντα ζοράτιστος ἐνομίζετο. 3. Οὐ γὰρ μόνον εὐφρέστατος, ἀλλὰ καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοπονώτατος ἦν· φίλιαιος δ' ἦν οὐ μόνον τοῖς ἡλικιώταις, οἷς πάντα ἐχαρίζετο, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις· ἠδέως γὰρ ἐπέθετο αὐτοῖς, ἀκριβῶς δὲ διέπραττε πάντα, ἃ αὐτῷ προσέτατον.

82.

1. Ἐπεὶ δ' ὕστερον σατραπῆς ἦν τῆς Λυδίας καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ Καππαδοκίας, ἀληθέστατος εἶναι ἐνομίζετο καὶ πιστότατος, ὥστε οὐ μόνον αἱ πόλεις, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες παντελῶς ἐπίστευον αὐτῷ· ἀσχιστον γὰρ πάντων ἐνόμιζε τὸ ψεῦδος. 2. Εὐνούστατος δ' ἦν τοῖς ἀγαθοῖς, φοβερώτατος δὲ τοῖς κακοῖς· καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς εὐδαιμονεστάτους καὶ πλουσιωτάτους, τοὺς δὲ κακοὺς τῶν ἀμεινόνων δούλους ἐβούλετο εἶναι. 3. Οὐ θαυμαστὸν οὖν, ὅτι πλείους ἐκτῆσατο φίλους ἢ ἄλλος τις. 4. Νομίζων δ' εὐδαίμονας φίλους μέγιστον καὶ κάλλιστον ἀνδρὶ κόσμον εἶναι, δῶρα αὐτοῖς πλεῖστα πολλάκις ἔπεμπεν. 5. Πάντες οὖν καὶ οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Ἕλληγες, οἳ τῷ Κύρῳ συνεστρατεύοντο, ἐθαύμαζον καὶ ἔστεργον αὐτόν.

83.

1. Najlepszym lekarzem smutku jest dla ludzi czas, najlepszą zaś lekarką wszystkich chorób śmierć. 2. Najznakomitsi z pomiędzy Hellenów byli częstokroć najbiedniejsi. 3. Zeus był najpotężniejszym z pomiędzy wszystkich bogów. 5. Łatwiej rozkazać (aor.) niżli wykonać (aor.). 6. Najłatwiejsza praca nie zawsze jest najprzyjemniejszą. 7. Cyrus Młodszy bardzo wielu (superl.) posiadał przyjaciół, o wiele więcej, niż jego brat Artaxerxes, król Persów. 8. W Sparcie mniej było obywateli niż w Atenach; Sparta bowiem była mniejszą od Aten.

Liczebniki.

C. § 74—76, F. 49.

84.

a) Liczebniki główne.

1. Κρεῖττόν ἐστιν ἓνα φίλον ἔχειν πολλοῦ ἀξίον ἢ πολλοὺς μηδενὸς ἀξίους. 2. Ἐν μὲν στόμα, δύο δ' ἔχομεν ὄτα· χρὴ οὖν πολλὰ μὲν ἀκοῦειν, ὀλίγα δὲ λέγειν. 3. Νιόβη, ἡ τῶν Θηβαίων βασιλεῖα, μήτηρ οὐσα ἐπὶ τὰ νύκτων καὶ ἐπὶ τὰ θυγατέρων τὴν Λητώ ἕβριζε, μητέρα

οὔσαν ἐνὸς υἱοῦ καὶ μιᾶς θυγατρὸς. 4. Τρεῖς δικασταὶ δικάσαι λέγονται ἐν Ἄιδου· Μίνως, Ῥαδάμανθυς, Δίακός. 5. Τριῶν τῶν ἐν Ἀθήναις λιμένων Πειραιεὺς μέγιστος καὶ κάλλιστος ἦν. 6. Ἡ τῶν Ἑλλήνων ὀλυμπιάς χρόνος ἦν τετάρων ἐτῶν. 7. Οἱ Κᾶρες καὶ οἱ Κρηῖτες καὶ οἱ Καππάδοκες ἄπιστοι καὶ ὠνητοὶ ἐνομίζοντο ὑπὸ πάντων· παροιμία οὖν ἦν παρὰ τοῖς Ἑλλησι· τρία κάππα κάκιστα.

85.

1. Τρεῖς ἦσαν αἱ Χάριτες, ἐννέα δ' αἱ Μοῦσαι. 2. Οἱ Ἑλληνες δέκα ἔτη ἐμάχοντο τοῖς Τρωσίν. 3. Ἡ Ἀττικὴ δραχμὴ ἦν ὀβολῶν ἑξ, ἡ δὲ μνᾶ δραχμῶν ἑκατόν, τὸ δὲ τάλαντον μνῶν ἑξήκοντα. 4. Ἔτος χρόνος ἐστὶ δώδεκα μηνῶν ἢ τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν. 5. Ἐν Σαλαμῖνι εἶχον οἱ Ἑλληνες ὀκτὼ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ τριακοσίας ναῦς, οἱ δὲ Πέρσαι εἰς χιλίας. 6. Ἐν Κύρου τοῦ νεωτέρου στρατιᾷ ὀπλιταὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἦσαν σὺμπαντες μύριοι καὶ χίλιοι, πελισταὶ δ' ἀμφὶ τοὺς διςχιλίους. 7. Ἐν τῇ ἐν Πλαταιαῖς μάχῃ ὁ τῶν Ἑλλήνων ἀριθμὸς ἦν εἰς δέκα μυριάδας, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα.

86.

Liczebnyki porządkowe i przysłówki liczebne.

1. Ῥωμύλος πρῶτος τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ἦν. 2. Τὴν παιδείαν τοῖς ἀνθρώποις δευτέρον ἥλιον εἶναι λέγουσιν. 3. Οἱ ποιηταὶ τὴν μὲν πρῶτην γενεάν χρυσοῦν, τὴν δὲ δευτέραν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ τρίτην χαλκῆν, τὴν δὲ τετάρτην σιδηρᾶν ὀνομάζουσιν. 4. Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη ἦν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς δευτέρας καὶ ἑβδομηκοστῆς ὀλυμπιάδος, ἡ δ' ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία τῷ δεκάτῳ ἔτει μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην. 5. Ὁ παρασάγγης τριάκοντα σταδίων ἦν· τὸ οὖν στάδιον τριακοστὸν μέρος ἦν τοῦ παρασάγγου. 6. Καὶ ἄπαξ ψεῦδος λέξαι αἰσχρόν. 7. Δὺς παῖδες οἱ γέροντες, παροιμία ἐστίν. 8. Τρεῖς καὶ τετρακτὶς εὐδαίμονες, οἷς τῶν κακῶν ἐλεύθερος βίος.

87.

Περὶ τῆς Ξέρξου στρατιᾶς.

1. Ξέρξης τὴν Ἑλλάδα καταστρέψασθαι βουλόμενος ἀναρίθμητον στρατιάν συνέλεξεν, ὅσην οὐδεὶς πώποτ' ἄλλος βασιλεὺς. 2. Τοῦ μὲν γὰρ πεζοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος ἦν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατόν μυριάδες, τῶν δὲ τριήρων ἀριθμὸς ἑπτὰ καὶ διακόσται καὶ χίλιοι. 3. Ἐν δὲ ταῖς

τριήρεσι καὶ ταῖς ἄλλαις ναυσὶν ἄνδρες ἦσαν εἰς τὰς δύο καὶ πεντήκοντα μυριάδας. 4. Ἦγεν οὖν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀμφὶ τὰς τριάκοντα καὶ διακοσίας μυριάδας στρατιωτῶν. 5. Ὅμως δὲ καὶ ἐν τῇ περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐν Πλαταιαῖς μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας οἱ Ἕλληνες, καίπερ πολὺ ἐλάτιονες ὄντες· ἀνδρείως γὰρ ἐμάχοντο τοῖς βαρβάροις.

88.

1. Wierzymy, że Bóg jest jeden. 2. W jednym dniu częściej więcej można zrobić (aor.), niż w dwóch lub trzech innych. 3. Z czterech pór roku najpiękniejszą jest wiosna. 4. Z pomiędzy siedmiu mędrców Solon uważany był za najmędrszego. 5. Trasybulos Ateńczyk położył koniec panowaniu trzydziestu tyranów w Atenach. 6. Wódz nasz wyruszył przeciw nieprzyjacielom mając piechoty około dwadzieścia tysięcy, jazdy zaś około dwa tysiące. 7. Trzy razy wyprawiali się Persowie przeciw Hellenom; byli zaś wodzami w pierwszej wyprawie Mardonius, w drugiej Datys i Artafernes, w trzeciej Xerxes. 8. Bitwa pod Salaminą odbyła się w pierwszym roku siedmziesiątej piątej olimpiady.

Z a i m k i.

89.

Zaimki osobowe i dzierzawcze.

C. § 63—64, F. § 50 i 53.

a) Singularis.

1. Ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἔλεξε Σωκράτης πρὸς τοὺς δικαστὰς· „Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδένα οὐδὲν διδάσκω. 2. Εἰ δέ τις ἐμοῦ διαλεγόμενον ἀκοῦειν ἐθέλει, οὐδὲν ἀντιλέγω, ἀλλ' ἐξουσίαν παρέχω τῷ βουλομένῳ. 3. Προσέρχονται δ' οὖν ἐμοὶ πολλοὶ τε νέοι καὶ ἄνδρες πρεσβύτεροι ἀκοῦσαι βουλόμενοι τῶν ἐμῶν λόγων καὶ διαλέγονταί μοι. 4. Ἄλλ' οὔτε διδάσκω τι αὐτοὺς οὔτε χρήματα πράττομαι, ὥστε οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν οἱ κατήγοροί μου διαβάλλοντές με καὶ λέγοντες διαφθεῖρειν ἐμὲ τοὺς νέους.“ 5. ὦ Σώκρατες, σὺ μὲν προὔτρεπες τοὺς πολίτας εἰς τὴν ἀρετὴν, οἱ δὲ πολῖται οὐ μόνον οὐκ ἐπέιθοντό σοι, ἀλλὰ καὶ θάνατον κατεψηφίσαντό σου οὐ βουλόμενοι ἀκοῦειν τῶν σῶν λόγων. 6. Σὲ δ' ἀεὶ θανατώσονται οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῇ σοφίᾳ καὶ τῇ ἀρετῇ.

b) Pluralis.

Στρατηγοῦ τινος πρὸς τοὺς στρατιώτας λόγος.

1. Πρὸ τῆς μάχης ἔλεξεν ὁ στρατηγὸς πρὸς τοὺς στρατιώτας· „Ἄνδρες στρατιῶται, οὐχ ἡμεῖς, ἀλλ' οἱ πολέμοι τοῦ πολέμου αἰτιοὶ εἰσιν, οἱ τῶν ὄρκων καὶ τῶν σπονδῶν μηδὲν φροντίζοντες τὴν μὲν χώραν ἡμῶν διαφθείρουσι, τοὺς δ' ἡμετέρους πολίτας ἀποκτείνουσιν ἢ εἰς δουλείαν ἄγουσιν. 2. Τιμωρήσονται οὖν τοὺς ὑβριστὰς αὐτοὶ οἱ θεοὶ καὶ βοηθήσουσιν ἡμῖν ἐν τῇ μάχῃ. 3. Ἡμᾶς δὲ χρὴ ἀνδρείως μάχεσθαι ὑπὲρ τῆς πατρίδος, εἰ μὴ βουλόμεθα ἀνάξιοι φαίνεσθαι τῶν ἡμετέρων προγόνων. 4. Ἄρ' οὐ γινώσκετε, ὅτι ὑμεῖς νῦν μόνοι πάν ἔσθημα τῆς πόλεως καὶ πᾶσα ἐλπίς; 5. Ἐν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ἔστι σῶσαι τὴν πατρίδα, εἰς ὑμᾶς βλέπουσι νῦν καὶ αἱ ὑμέτεραι γυναῖκες καὶ τὰ ὑμέτερα τέκνα καὶ πᾶσα ἡ πόλις.“

Αὐτός ἰ ὁ αὐτός.

C. § 65, F. § 51.

1. Ὁ διδάσκαλος αἰεὶ τὰ βέλυστα τοῖς μαθηταῖς συμβουλεύει· χρὴ οὖν τοὺς μαθητὰς πείθεσθαι αὐτῷ. 2. Ὁ μὲν Ζεὺς ἤρχε τοῦ οὐρανοῦ, τῶν δ' ἀδελφῶν αὐτοῦ ὁ μὲν Ποσειδῶν κύριος ἦν τῆς θαλάττης, ὁ δὲ Πλούτων τοῦ Ἄιδου. 3. Ὁ τοῖς ἄλλοις μωρίαν ὀνειδίζων πολλάκις αὐτὸς οὐκ ἔχει νοῦν. 4. Αὐτὸ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ὄνομα τοῖς Τρωσὶ φόβον ἐνέβαλλεν. 5. Ὀλίγοι τῶν ἀνθρώπων οἱ αὐτοὶ εἰσιν ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ἀτυχίᾳ. 6. Οὐ ταῦτόν ἐστι τὸ λέγειν καὶ τὸ πράττειν. 7. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίστε τῆς αὐτῆς ἡμέρας περὶ τῶν αὐτῶν οὐ ταῦτὰ ἐψηφίσαντο.

Zaimki zwrotne, ἄλλος ἰ pron. reciprocum.

C. § 66—67, F. § 52 i 54.

1. Ἐγὼ μὲν πράττω τὰ ἑμαντοῦ, σὺ δὲ πράττεις τὰ σαντοῦ· δεῖ δ' ἕκαστον πράττειν τὰ ἑαυτοῦ. 2. Σοφός τις ἔλεξεν· ἐγὼ μὲν οὐδένα φόβον ἔχω περὶ τῆς ἐμῆς οὐσίας, τὰ γὰρ ἑμαντοῦ ἐν ἑμαντῷ αἰεὶ περιφέρω. 3. Κράτει σαντοῦ, ὦ νεανία, μηδέποτε δοῦλον ποιεῖ σαντὸν τῶν ἡδονῶν. 4. Αὐτὸν νικῆσαι καλλίστη νίκη ἐστίν. 5. Ἡ τύχη πολλάκις βέλτιον ἡμῶν ἐπιμέλεται ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν. 6. Οἰκτιρομεν, ὦ φίλοι, τὴν ὑμετέραν τύχην, ὑμεῖς δ' ὑμῖν αὐτοῖς τὴν τοῦ κακοῦ αἰτίαν ἐπάγεσθε. 7. Οἱ ἄνθρωποι τὰ μὲν πλείστα αὐτοὶ αἰτιοὶ

εἰσι τῆς ἑαυτῶν ἀτυχίας· πολλοὶ δ' οὐχ αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῖς πράγμασι τὴν αἰτίαν ἐπιφέρουσιν. 8. Αἰσχροὺν ἔστι ἄλλα μὲν πράττειν, ἄλλα δὲ λέγειν. 9. Στέργετε ἀλλήλους, ὡς ἀδελφοί, καὶ πιστεῦετε ἀλλήλοις.

93.

Κύρου ἀποθνήσκοντος πρὸς τοὺς παῖδας λόγος.

1. Κύρος, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ἐγγὺς ὢν τοῦ θανάτου παρεκάλεσε τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας καὶ ἔλεξε πρὸς αὐτούς· „Ἐγὼ μὲν, ὡς παῖδες, ἐκ πολλῶν σαφῶς γινώσκω, ὅτι ἐμοὶ τὸ τοῦ βίου τέλος ἤδη πάρεστιν. 2. Ἀπερχόμενος οὖν ἀφ' ὑμῶν, βουλόμενος δ' εὐδαιμονας ὑμᾶς εἶναι, παρακελεύομαι ὑμῖν στέργειν καὶ θεραπεύειν ἀλλήλους, ὡς προσήκει τοῖς ἀδελφοῖς. 3. Οὔτε γὰρ φίλος οὐδεὶς πιστότερος οὔτε σύμβουλος οὐδεὶς ἀληθέστερος τοῦ ἀδελφοῦ. 4. Εἰ δ' ὑμεῖς μὴ ἀγαπήσετε μηδὲ θεραπεύσετε ἀλλήλους, τίς ἄλλος ἀνθρώπων ἀγαπήσει ὑμᾶς; 5. Ἄρ' οὐ πάντων οἰκειότατοι οἱ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ τρεφόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων ἀσπαζόμενοι καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορευόντες; 9. Κηδέσθε οὖν καὶ ἐπιμέλεσθε ἀλλήλων, ὡς παῖδες· οἱ γὰρ τῶν ἀδελφῶν μὴ κηδόμενοι πολλάκις ἑαυτοὺς ἔβλαψαν.“

94.

1. Zawsześmy wam, przyjaciele, dobrze radzili, wy jednak nie chcieliście nas słuchać. 2. Ocal, Boże, nas i naszych przyjaciół, w Twojej bowiem mocy ocalić ludzi z niebezpieczeństw. 3. Nie mówcie mi, że bogactwo lepsze jest od nauki, albowiem nie przekonacie mnie. 4. Poetów kochają Muzy, kocha i sam Febus. 5. Dzieci tych samych rodziców nie zawsze są do siebie (nawzajem) podobne. 6. Mędrzec całe swoje mienie zawsze z sobą nosi. 7. Przyjacielu, sam sobie przypisz winę swojego nieszczęścia. 8. Nie uczycie się, dzieci, ani dla rodziców (dat.), ani dla nauczycieli, lecz dla samych siebie. 9. Wielu ludzi ani sobie ani innym nie przynosi pożytku.

95.

Zaimki względne i wskazujące.

C. § 68—69, F. § 55 i 57a.

1. Οὐχ οὗτος πλοῦσιός ἐστιν, ὅς πολλαῖς ἔχει, ἀλλ' ἐκεῖνος, ᾧ τὰ αὐτοῦ ἀρέσκει. 2. Οὐ τούτῳ τῷ φίλῳ μάλιστα πιστεύομεν, ὅς ἡμᾶς κολακεύει, ἀλλ' ἐκείνῳ, ὅς ἀεὶ ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν λέγει.

3. Γοργώ, Λάκαινα γυνή, τῷ νιῷ ἐπὶ στρατείαν πορευομένῳ τὴν ἀσπίδα ἐγχειρίζουσα ἔλεξεν· ἢ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης. 4. Οὗτοι οἱ πολῖται εὐδαιμονέστατοί εἰσιν, ὧν ἡ πόλις δικαιοτάτους ἔχει τοὺς νόμους, αὐταὶ δ' αἱ πόλεις ὀλβιώταται, ἐν αἷς οἱ πολῖται μάλιστα πείθονται τοῖς νόμοις. 5. Ὁ μὲν στρατηγὸς ταύταις ταῖς νίκαις μάλιστα χαίρει, αἷς μεγίστην ἐκτήσατο δόξαν, ὁ δὲ στρατιώτης ταύτας τὰς στρατείας ἐν μνήμῃ μάλιστα φυλάττει, ἐν αἷς ἐγγύτατα ἦν τοῦ θανάτου. 6. Περὶ ὧν ἕκαστος μάλιστα σπουδάζει, ταῦτ' αὐτῷ κάλλιστα ἔχει. 7. Τοῖς πολίταις περὶ τοῦ πολέμου βουλευομένοις ἦδε ἀρίστη ἐφαίνετο βουλή· εὐθὺς στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

96.

Zaimek pytajny.

C. § 70, F. § 56.

Θεράπευε θεόν.

1. Τίς μείζων, τίς κρείττων, τίς βελτίων θεοῦ; 2. Τίνος δ' ἔργα μεγαλοπρεπέστερα καὶ θαυμασιότερα, τίνι δὲ χάριν μείζω ὀφείλομεν ἢ θεῷ, ὃς τοῖς ἀνθρώποις οὐ μόνον τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα ἀφθόνως παρέχει, αἰεὶ δ' αὐτῶν ὡς ἀριστος πατήρ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων φροντίζει; 3. Τί δ' ἡμεῖς ἀντὶ τούτων θύσομεν αὐτῷ; 4. Τίσι λόγοις, τίσιν ῥησὶν χρὴ ἡμᾶς ἐγκωμιάζειν τοῦτον, οὐ κλέους πλήρης μὲν ἐστὶν ὁ οὐρανός, πλήρης δ' ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα; 5. Χάριν θεῷ ἔχειν καὶ τιμὴν τὴν μεγίστην ἀπονέμειν χρὴ πάντας ἡμᾶς, εἰ μὴ ἀχάριστοι καὶ ἀδικοὶ εἶναι βουλόμεθα.

97.

Zaimek nieokreślony τις i względny ὅστις.

C. § 70, F. § 56 i 57 b.

Σωκράτης τὴν Ἀλκιβιάδου ὕβριν παύει.

1. Ἀλκιβιάδης ἐπήρετό ποτε τοῖς ἑαυτοῦ χρήμασι καὶ ἀγροῖς. 2. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Σωκράτης αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς ἄλλους, οἵτινες παρήσαν, πρὸς πῖνακά τινα ἄγει, ἐν ᾧ ἦν περίοδος τῆς γῆς. 3. Ἐκεῖ δ' ὁ Σωκράτης λέγει· „Τίς ὑμῶν ἀναγνωρίζει τι τούτων, ἃ φανερά ἐστὶν ἐν τούτῳ τῷ πῖνακι;“ 4. Καὶ ὁ μὲν· „Ἦδε ἡ χώρα ἐστὶν ἡ Ἑλλάς.“ Ὁ δέ· „Τοῦτο μὲν τὸ πέλαγός ἐστι τὸ Ἴωνικόν, ἐκεῖνο δὲ τὸ Αἰγαῖον.“ Ἄλλος δέ τις· „Αὐταὶ μὲν αἱ νῆσοί εἰσιν αἱ Κυκλάδες, ἐκεῖνα δ' αἱ Σποράδες.“ 5. Τότε δὲ Σωκράτης πρὸς τινα λέγει· „Ποῦ δ' ἐστὶν ἡ Ἀτυκίη;“ „Ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ.“ „Τίνας ποταμοὺς

βλέπετε; Λέγετε ὀνόματά τινων.“ 6. „Οὗτος μὲν ὁ ποταμός ἐστιν ὁ Ἰλισός, ἐκεῖνος δ' ὁ Κηφισός.“ 7. „Σὺν δέ, ὦ Ἀκτιβιάδῃ, λέγε, ποῦ εἰσιν οἱ σοὶ ἄγροί;“ 8. Τότε δ' Ἀκτιβιάδης οὐδὲν εἶχε λέξαι· ὁ δὲ Σωκράτης· „Εἰ οἱ σοὶ ἄγροί μηδὲν εἰσι μέρος τῆς Ἀττικῆς, τί ὑβρίζεις;“

98.

Correlativa i inne.

C. § 71, F. § 55 d i 57 a 3, b 4.

1. Οἷος ὁ βίος, τοιοῦτος καὶ ὁ θάνατος, οἷοι δ' οἱ λόγοι, τοιαῦται καὶ αἱ πράξεις. 2. Ὅσους δακτύλους ἔχομεν ἐν ταῖς χερσὶ, τοσοῦτους ἔχομεν ἐν τοῖς ποσίν. 3. Ὅσω κρείττων ψυχὴ σώματος, τοσοῦτω μᾶλλον χρὴ ἡμᾶς τῆς ψυχῆς ἐπιμέλестθαι ἢ τοῦ σώματος. 4. Τοιοῦτος φήτωρ βέλτιστός ἐστιν, ὅσους ἐν ὀλίγοις ἔπεισι τὰ πλεῖστα καλῶς λέγει. 5. Δεῖ τοὺς πολίτας φροντίζειν, ὅποια τῇ πόλει συμφέρει. 6. Ἄγρις ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν, ὅτι τοῖς Λακεδαιμονίοις οὐ τοῦτο μέλει, ὅπόσοι εἰσὶν οἱ πολέμοι, ἀλλ' ὅπου εἰσὶν. 7. Οἱ στρατιῶται τῇ μὲν ἑτέρᾳ χερσὶ εἶχον τὴν ἀσπίδα, τῇ δ' ἑτέρᾳ τὸ δόρυ. 8. Τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν οὐδέτερος περίεστιν· ἀμφότεροι δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχόμενοι ἐτελεύτησαν. 9. Μιλιτιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς τὰ πλεῖστα ὠφέλησαν τὴν πατρίδα, οὐδὲ ῥάδιον λέξαι, ὁπότερος αὐτῶν μείζονος δόξης ἀξίος ἐστιν.

99.

1. Unikaj szpetnej rozkoszy; ona bowiem zawsze przynosi szkodę. 2. Nie tego męża słów słuchać należy, który (rzeczy) najprzyjemniejsze radzi, lecz tego, który najlepsze. 3. Nie ufaj słowom tych, którzy co innego mówią, a co innego czynią. 4. Co Bóg rozkazuje, to przedewszystkiem czynić należy. 5. To jest pierwsze i największe prawo: kochaj wszystkich ludzi jak samego siebie. 6. Cóż jest droższego nad ojczyznę? 7. Komu winniśmy większą wdzięczność niż rodzicom? 8. Jeśli ktoś mówi, że bogactwo więcej warte niż cnota, myli się. 9. Jaki pan, taki i sługa; jakie obyczaje ludzi, takie i życie (plur.). 10. Im więcej darów Bóg komuś udziela, do tem większej względem Boga powinien się poczuwać wdzięczności.

100.

Περὶ τῆς Ὁρόντου κρίσεως.

1. Ὁρόντας Πέρσης ἦν ἀνὴρ ἐν τῷ Κύρου τοῦ νεωτέρου στρατεύματι, γένει τε προσήκων βασιλεὶ καὶ τὰ πολέμια λεγόμενος ἐν τοῖς ἀρίστοις Περσῶν. 2. Οὗτος ὁ Ὁρόντας εὐνοότερος ὢν βασιλεὶ ἐπε-

βούλενε Κύρω καὶ ἐπιστολὴν ἔγραψε παρὰ βασιλέα, ὅτι ἤξει πρὸς αὐτὸν ἰππέας τοῦ Κύρου ἔχων ὡς πλείστους· ἐνῆν δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ καὶ τῆς πρόσθεν φιλίας ὑπομνήματα καὶ πίστεως. 3. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐνεχείρισε πιστῶ, ὡς ᾤετο, ἀνδρὶ· οὗτος δὲ πάντα ἀναφαίνει Κύρω. 4. Κῦρος οὖν συλλαμβάνει Ὀρόνταν· συγκαλέσας δ' εἰς τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν Πέρσας τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν ἑπτὰ, τῶν δ' Ἑλλήνων Κλέαρχον μόνον, ᾧ μάλιστα ἐπίστευεν, ἐκέλευσε τοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων στρατηγούς ἑτοιμοὺς ἔχειν τοὺς ὀπίστας περὶ τὴν σκηνὴν.

101.

Dokończenie.

1. Παρόντος δὲ καὶ τοῦ Ὀρόντου ἤρξε Κῦρος τοῦ λόγου ὧδε· „Παρεκάλεσα ὑμᾶς, ἄνδρες φίλοι, ὅπως μεθ' ὑμῶν βουλευόμενος, ὃ τι δίκαιόν ἐστι πρὸς θεῶν καὶ ἀνθρώπων, τοῦτο πράξω περὶ Ὀρόντου τουτουῖ. 2. Οὗτος γὰρ ὑπήκοος ὢν ἐμοῦ πρῶτον μὲν ἐπολέμησεν ἐμοὶ τὴν ἐν Σάρδεσιν ἀκρόπολιν ἔχων, ὕστερον δὲ φιλίαν ποιησάμενος πρὸς ἐμὲ κακῶς ἐποίησε τὴν ἐμὴν χώραν, ὅτ' ἐπὶ τοὺς Μυσοὺς ἐστράτευσα· νῦν δὲ τὸ τρίτον ἤδη φανερός ἐστιν ἐπιβουλεύων ἐμοὶ μηδὲν ἀδικήσαντι αὐτόν. 3. Ὑμῶν δὲ σὺ πρῶτος, ὦ Κλέαρχε, λέγε ἡμῖν, ὃ τί σοι δοκεῖ.“ 4. Κλέαρχος δ' ἔλεξε τάδε· „Συμβουλευθῶ ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐπὶ θάνατον ἄγειν ὡς τάχιστα· οὐ γὰρ δίκαιόν ἐστιν αἰεὶ φυλάττεσθαι αὐτόν καὶ σὲ καὶ ἡμᾶς τοὺς φίλους σου.“ 5. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλοι οἱ παρόντες τὴν αὐτὴν εἶχον γνώμην, ἐκέλευσε Κῦρος τοὺς φύλακας ἐπὶ θάνατον ἄγειν τὸν Ὀρόντιαν.

Odmiana słów na ω.

102.

Coni. opt. i imper. praes. act.

C. § 82, F. § 67.

1. Οὐδέεις πιστεύει ψεύσῃ, κἂν ἀληθεύῃ. 2. Ὅταν εὖ πράττης, πολλοὺς ἔχεις φίλους. 3. Οἱ φιλάργυροι, οὐδ' εἴαν πλείστα ἔχωσιν, ἱκανὰ ἔχειν νομίζουσιν. 4. Διὰ τοῦτο δύο μὲν ἔχομεν ὧτα, στόμα δ' ἓν, ἵνα πλέω μὲν ἀκούωμεν, ἥτιω δὲ λέγωμεν. 5. Πόλλ' ἂν λέγοιμί σοι περὶ τῆς σοφίας, τί ἐστίν, εἰ σχολὴν ἔχῃς. 6. Πῶς ἂν μᾶλλον ἀρέσκοιμεν θεῷ ἢ ὡς μάλιστα πειθόμενοι αὐτῷ; 7. Ἀποτρέποιτε, ὦ θεοί, τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν. 8. Μὴ φεύγωμεν, ὦ ἑταῖροι, ἐκ τῆς μάχης, ἀλλὰ καλῶς ἀποθνήσκωμεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. 9. Οὐχ

ὁ πλουσιώτατος, ἀλλ' ὁ σωφρονέστατος πλείστην τιμὴν ἐχέτω. 10. Τῶν ἀνδρῶν ἀγορευόντων οἱ νεανίαί σιγὴν ἐχόντων.

103.

Coni., opt. i imper. praes. med. i pass.

1. Οὐ πάντα ἔξεστί μοι πράττειν, ἃ ἂν βούλωμαι. 2. Ἀστυάγης ἔλεξε πρὸς Κῦρον παῖδα ὄντα: „Ἐὰν παρ' ἐμοὶ μένης, καὶ ἵπποις τοῖς ἐμοῖς χρῆσῃ καὶ ἄλλοις, ὅπόσοις ἂν βούλη“. 3. Πῶς ἄξιος ἀρχεῖν, ὃς ἂν μὴ πείθῃται τοῖς νόμοις; 4. Θαυμάζοντός τινος, ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται οὕτως ὀλίγον οἶνον πίνοινεν, Λεωτυχίδης: „Οὕτως ὀλίγον“, ἔφη, „πίνομεν, ἵνα μὴ ἄλλοι ὑπὲρ ἡμῶν βουλευῶνται, ἀλλ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἄλλων. 5. Εἷθ' ἄξιοι φαίνοισθε, ὦ νέοι, τῶν ὑμετέρων προγόνων. 6. Δημάρατος ἔλεξε πρὸς Ξέρξην ἐν ταῖς Θερμοπύλαις: „ὦ βασιλεῦ, μὴ οἴου ῥαδίαν εἶναι τὴν νίκην· νῦν γὰρ ἂν πρὸς τοὺς ἀνδρειοτάτους ἀνδρας μάχοιο. 7. Μηδενὶ χαριζέσθω ὁ δικαστὴς παρὰ τὸ δίκαιον. 8. Οἱ μὲν γεραίτεροι βουλευέσθων, οἱ δὲ νεώτεροι πειθέσθων.

104.

Ἀρτάβανος συμβουλευθεὶς Ξέρξην μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

1. Ξέρξης τοὺς Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι καὶ τὴν Ἑλλάδα καταστρέψασθαι βουλόμενος συνέλεξε Περσῶν τοὺς ἀρίστους, ἵνα γνώμας αὐτῶν ἀκούοι περὶ τῆς στρατείας. 2. Ἐπεὶ δ' αὐτῶν τὸν βουλόμενον γνώμην ἀποφαίνεσθαι ἐκέλευσεν, ἣν ἔχοι, ὁ μὲν Μαροδόπιος συνεβούλευεν ὡς τάχιστα παρασκευάσαι τὴν στρατείαν, Ἀρτάβανος δ' ὁ τοῦ Ὑστάσπου ἔλεξε τάδε: „ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ δ' οὐκ ἂν συμβουλεύοιμί σοι στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· επικίνδυνον γὰρ ἔστι τὸ πρᾶγμα. 3. Μέλλεις γάρ, ὦ βασιλεῦ, ἐπ' ἀνδρας στρατεύεσθαι, οἱ κατὰ τε θάλατταν καὶ κατὰ γῆν ἀριστοὶ λέγονται εἶναι, οὐδὲ σε, οἶμαι, λανθάνει, ὅσα ἤδη κακὰ ἔπραξαν ἡμᾶς. 4. Καλῶς οὖν βουλεύου, πρὶν στρατεύεσθαι· τὸ γὰρ εἶ βουλεύεσθαι κέρδος μέγιστον εὐρίσκω ὄν. 5. Εἰ δὲ δεῖ πάντως ἐπὶ τοὺς ἀνδρας τούτους στρατεύεσθαι, Μαροδόπιος στατενέσθω στρατιὰν ἔχων, ὁπόσῃν ἂν βούληται, σὺ δέ, ὦ βασιλεῦ, ἐν τοῖς Πέρσiais μένε.

105.

1. Wielu mamy przyjaciół, gdy (ὅταν) nam się dobrze powodzi. 2. Jeśli (ἐάν) ktoś ma piękne ciało a duszę złą, piękny ma okręt, a sternika złego. 3. Szlachetny mąż nie skłamię (opt. z ἂν). 4. Obyście, przyjaciele, unikali rozkoszy, (które) później przynoszą szkodę. 5. Nie

wierzemy tym, którzy nam schlebiają. 6. Szalejemy wszyscy, gdy (δοταν) się gniewamy. 7. Któżby (cheiał) skrzywdzić (aor.) swego dobroczyńcę? 8. Mężni żołnierze nie przesłaną (opt. z αν) walczyć, zanim albo polegną (aor.) albo nieprzyjaciół zmuszą do ucieczki. 9. Dzieci niechaj zawsze rodziców słuchają.

Verba contracta.

C. § 92 — 93, F. § 78 — 80.

106.

Praes. i impf. act. słów na εω.

1. Κράτει πανταχοῦ γλώττης. 2. Μία χελιδὼν οὐ ποιεῖ ἕαρ. 3. Μὴ ποιεῖτε κακῶς τοὺς ἐνεργετήσαντας ὑμᾶς. 4. Τοῖς μὲν νοσοῦσι τοὺς ἰατροὺς δεῖ βοηθεῖν, τοῖς δ' ἀνυχοῦσι τοὺς φίλους. 5. Οὐ φιλοῦσιν οἱ θεοὶ τοὺς μέγα φοροῦντας. 6. Τῶν δυστυχούντων εὐτυχίης οὐδεὶς φίλος, τῶν δ' εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς. 7. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰ ἔτη ἐπολέμουν τοῖς Σπαρτιάταις καὶ τοῖς συμμάχοις αὐτῶν. 8. Μὴ ποιεῖτε ταῦτα, ἃ ἂν ἄλλοις ποιοῦσιν ἐγκαλοῖτε. 9. Ὁ τοὺς φίλους ἀληθῶς φιλῶν οὐ μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἔργοις ὠφελήσει αὐτούς. 10. Τίς ἂν ἐπαινοῖη παῖδας, οἳ ἂν μὴ φιλῶσι τοὺς γονεάς; 11. Πολλοὶ σε μισήσουσιν, ἐὰν σαυτὸν μόνον φιλήῃς.
12. Βέλτιστε, μὴ τὸ κέρδος ἐν πᾶσι σὺόπει.

107.

Praes. i impf. med. i pass. słów na εω.

1. Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν στρατηγὸν ἢ τοὺς πολεμίους. 2. Μηδεὶς αἰρείσθω τὸ ἥδιον μᾶλλον ἢ τὸ βέλτιον. 3. Ὁ βασιλεὺς αἰρεῖται, οὐχ ἵνα αὐτόν, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολίτας εὐτυχεῖς ποιῇ. 4. Τοὺς ἀγαθοὺς μὴ μόνον ἐπαινεῖτε, ἀλλὰ καὶ μιμνεῖσθε. 5. Σικελία ἢ νῆσος τὸ πάλαι Τρινακρία ἐκαλεῖτο. 6. Πονηρὸν ἄνδρα μηδέποτε ποιοῦ φίλον σαυτοῦ. 7. Τοὺς τυράννους οἱ πολῖται ἐφοβοῦντο μὲν, οὐκ ἐφίλων δέ. 8. Ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου. 9. Παντὸς ἔργου ἀπὸ τοῦ θεοῦ ποιῶμεθα τὴν ἀρχήν. 10. Σαυτὸν μόνον φιλῶν ὑπὸ πολλῶν ἂν μισοῖτο.
11. Μιμοῦ τὰ σεμνά, μὴ κακοῦς μιμοῦ τρόπους.

108.

Σωκράτης καὶ Ἀῦσις.

Σ. Ἡ σφόδρα φιλεῖ σε, ὦ Ἀῦσι, ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ;
Α. Πάνν γε, ὦ Σώκρατες.

Σ. Βούλουντο δ' ἂν σ' εὐδαιμονέστατον εἶναι;

Λ. Πῶς γὰρ οὐ;

Σ. Εἰ οὖν φιλοῦσί σε καὶ βούλονται σ' εὐδαιμονεῖν, ἄρ' ἐξεστί σοι, ἂ ἂν βούλη, ποιεῖν;

Λ. Οὐ δῆτα.

Σ. Διὰ τί δ', ὦ Λῦσι, διακωλύουσί σε ποιεῖν, ἂ ἂν βούλη;

Λ. Οὐκ ἔχω, ὅ τι λέγω, ὦ Σώκρατες.

Σ. Λέγε δέ μοι τόδε· εἰ κίθαρίζειν ἢ τὸ σῶμα γυμνάζειν βούλοιο, διακωλύοιέν σ' ἂν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ;

Λ. Οὐ δῆτα.

Σ. Ἐὰν δ' ἐπὶ τινος τοῦ πατρὸς ἀρμάτων ὀχεῖσθαι ἢ περὶ τὸν τῆς μητρὸς ἰστόν τι ποιεῖν ἐπιθνημῆς, πότερον διακωλύουσί σε, ἢ οὐ;

Λ. Πάνυ γε, ὦ Σώκρατες.

Σ. Τί δ' αἰτιόν ἐστιν, ὦ Λῦσι, ὅτι ταῦτα μὲν σε διακωλύουσιν, ἐκεῖνα δ' οὐ διακωλύουσιν;

Λ. Ὅτι, οἴμαι, περὶ ἐκείνων μὲν ὀρθῶς φρονῶ, περὶ τούτων δ' οὐ.

Σ. Ἀληθῆ λέγεις.

109.

1. Nigdy nie czynić (ze) siebie niewolnika rozkoszy. 2. Przyjaćielom zawsze dobrze czynić należy. 3. Któżby nieszczęśliwym nie spieszył z pomocą? 4. Bracia niechaj się wzajemnie kochają i wspierają. 5. Zły człowiek, choćby był w szczęściu, jest godnym politowania. 6. Obyśmy wszyscy byli szczęśliwi! 7. Bóg nie potrzebuje nikogo, mędrzec tylko Boga. 8. Odważni żołnierze nie lękają się śmierci. 9. Młodzieńcy spartańscy lękali się hańby więcej niż śmierci. 10. Naśladuj, młodzieńcze, piękne przodków swoich czyny.

110.

Praes. i impf. act. słów na αω.

1. Τίμα, ὦ παῖ, τοὺς γονέας· θεὸς γὰρ κελεύει τοὺς γονέας τιμᾶν. 2. Ἀγαμέμνων, ὁ τῶν Ἀχαιῶν ἡγεμῶν, πάντων μάλιστα τὸν Νέστορα ἐτίμα διὰ τὴν σωφροσύνην καὶ διὰ τὸ γῆρας. 3. Κῦρος τὸν βασιλέα ἐν τῇ μάχῃ νοήσας· „Τὸν ἄνδρα ὀρῶ“ ἀνεφώνησε καὶ εὐθύς φέρεται ἐπ' αὐτὸν καὶ τιρώσκει διὰ τοῦ θώρακος. 4. Σωκράτης πρὸς τινα ἐρωτῶντα αὐτόν, τίνι διαφέρει τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, „Οἱ μὲν ἄλλοι“, ἔφη, „ζῶσιν, ἵνα ἐσθίωσιν, ἐγὼ δ' ἐσθίω, ἵνα ζῶ.“ 5. Οἱ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἐτίμων Ἀθηναίων καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἐρμῆν. 6. Τοὺς ἀνθρώπους ἐξαπατῆς ἂν ψευδέσι λόγοις, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν. 7. Θε-

μιστοκλής νέος ἔτι ὦν ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸν τὸ τοῦ Μιλιτιάδου τρόπαιον, τοῦ ἐν Μαραθῶνι νικήσαντος, οὐκ ἔφη καθεῦδεν.

8. Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος θεός.

111.

Praes. i impf. med. i pass. σλώω να αω.

1. Ὑπ' ἐσθλῶν ἀνδρῶν ἀγαπᾶσθαι καὶ τιμᾶσθαι μεγάλη δόξα ἐστίν.
2. Οἱ γέροντες ὑπὸ τῶν νέων τιμᾶσθων.
3. Μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν Ὀδυσσεὺς πολλὴν χρόνον καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν ταῖς θαλάτταις ἐπλανᾶτο.
4. Οὐ χρυσῷ οὐδ' ἀργύρῳ κτώμεθα τοὺς φίλους, ἀλλὰ τῷ τῆς ψυχῆς κάλλει.
5. Πῶς ἂν ῥᾶον κτώμεθα τοὺς φίλους ἢ εὐεργετοῦντες καὶ ὠφελούντες αὐτούς;
6. Ὁ τοῖς χρήμασι μὴ χρώμενος οὐδὲν διαφέρει τοῦ μηδὲν ἔχοντος.
7. Πολλοὶ ἀνθρώποι σπουδαίως μὲν κτῶνται τὰ χρήματα, κτησάμενοι δ' οὐ χρῶνται αὐτοῖς καλῶς.
8. Οἱ βάρβαροι ἐν πολλαῖς μάχαις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐνικῶντο.
9. Τὰ τῶν ἠττωμένων χρήματά ἐστι τῶν νικῶντων.
10. Ὅργην ἑταίρου καὶ φίλου πειρῶ φέρειν.

112.

Οὐδὲν γλυκύτερον τῆς πατρίδος.

1. Οὐδὲν τιμώτερον καὶ ἀγιώτερον καὶ γλυκύτερόν ἐστι τῆς πατρίδος.
2. Αὕτη γὰρ ἡμᾶς γεννᾷ καὶ τρέφει καὶ παιδεύει, αὕτη τὰ μέγιστα ἡμᾶς εὐεργετεῖ.
3. Δεῖ οὖν ἡμᾶς ἀγαπᾶν καὶ τιμᾶν τὴν πατρίδα ἅπαντα ποιούντας, ἃ ἂν κελεῖθῃ.
4. Ὅταν δὲ κινδυνεύουσαν αὐτὴν καὶ βοηθείας δεομένην ὀρῶμεν, ὀρῶμεθα ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ γενναίως μαχόμεθα καί, εἰ δέοι, τελευτῶμεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος· κάλλιον γὰρ ἐν πολέμῳ τελευτῆσαι ἢ μετὰ τὴν ἤτταν αἰσχρῶς ζῆν.
5. Τοὺς μὲν γὰρ νικῶντας ἀγαπῶσι πάντες καὶ τιμῶσι, τοὺς δ' ἠττωμένους μισοῦσι καὶ λοιδοροῦσιν.
6. Ἀγαπάτε οὖν, ὦ νεανίαί, τὴν πατρίδα μηδέ τις ὑμῶν τολμῶη ποτ' αὐτὴν ὀπωσοῦν βλάψαι.

113.

1. Miłą jest rzeczą widzieć uczniów uczących się pilnie.
2. Co nie przystoi, tego ani nie słuchaj, ani nie oglądaj.
3. Nie żyjemy, aby jeść, lecz jemy, aby żyć.
4. Kochając i szanując rodziców nie tylko podobasz się ludziom, lecz także Bogu.
5. Cyrus najbardziej z pomiędzy Hellenów cenił Klearcha.
6. Przykrą jest rzeczą być pokonywanym przez słabszych.
7. Zyskawszy majątek, starajmy się go dobrze używać.
8. W Lacedemonie otaczano starców największą czcią (pass.).

Praes. i impf. act. sλώ na ow.

1. Ὁ χρόνος πάντα τὰ ἄδηλα δηλοῖ. 2. Ὡν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις. 3. Γενναίου πολίτου ἐστὶν αἰετὶ μετὰ παρόρησίας δηλοῦν τὴν γνώμην, ἤντινα ἔχει. 4. Πάντες ἀξιούμεν κατὰ τοὺς νόμους ζῆν. 5. Οἱ ποιηταὶ πολλάκις ὁμοιοῦσι τὰ τῶν ἀνθρώπων γένη τοῖς τῶν δένδρων φύλλοις. 6. Οἱ Ἕλληνες ἐστεφάνουν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα. 7. Τοὺς ἀγαθοὺς ζηλῶν μάλιστ' ἀν δηλοῖς τὴν σαντοῦ σωφροσύνην. 8. Οἱ νόμοι μὴ μόνον ζημιούντων τοὺς ἀδίκους, ἀλλὰ καὶ ὠφελούντων τοὺς δικαίους. 9. Τοὺς γεραιτέρους οἱ Λακεδαιμόνιοι μεγίστων τιμῶν ἡξίουσι· οὐδὲν γὰρ ἦτιον αὐτοὺς ἠδοῦντο ἢ τοὺς πατέρας.

10. Ζηλοῦ τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα.

Praes. i impf. med. i pass. sλώ na ow.

1. Μὴ θυμοῦ δικαίως ζημιούμενος. 2. Οἱ τοὺς εὐεργέτας κακῶς ποιοῦντες ἰσχυρῶς ζημιούσθων. 3. Ὑπὸ τῶν σοφῶν ὁ μὲν λόγος ὁμοιοῦται τῷ ἀργύρῳ, ἡ δὲ σιγὴ τῷ χρυσῷ. 4. Μὴ εἶκε ταῖς ἐπιθυμίαις, ἀλλ' ὡς ἀνδρείοτατα ἀνταῖς ἐναντιοῦ· οἱ γὰρ ταῖς ἐπιθυμίαις μὴ ἐναντιούμενοι δουλοῦνται ὑπ' αὐτῶν. 5. Οἱ ἐν τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἀγῶσι νικήσαντες ἐστεφανοῦντο· αὕτη γὰρ μεγίστη τιμὴ ἦν. 6. Οἱ τῶν ἀνθρώπων τρόποι μᾶλλον ἐκ τῶν ἔργων δηλοῦντ' ἢ ἐκ τῶν λόγων. 7. Φεύγετε, ὦ πολῖται, τὰς στάσεις, μὴ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δουλωσθε.

8. Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντ' αὐτοῖς δουλοῦνται ταχύ.

Λέων, ἀλώπηξ καὶ ἔλαφος.

1. Λέων νοσῶν καλεῖ τὴν ἀλώπεκα καὶ λέγει· „Εἰ ἐθέλεις με ζῆν, τὴν ἔλαφον τὴν μεγίστην, τὴν ἐν τῇ ὕλῃ οἰκοῦσαν, γλυκέσι λόγοις ἐξάπατήσασα, ἄγε εἰς τὰς ἐμὰς χεῖρας· ἀποθνήσκω γὰρ ὑπὸ λιμοῦ.“ 2. Ἡ οὖν ἀλώπηξ ἀναζητήσασα τὴν ἔλαφον ἐν τῇ ὕλῃ· „Χαῖρε“, ἔφη, „ἀγαθὰ σοι δηλοῦ· ὁ βασιλεὺς ἡμῶν νοσεῖ καὶ ἐγγύς ἐστι τοῦ ἀποθνήσκειν. 3. Ἐβουλεύετο οὖν, ποῖον τῶν θηρίων μετ' αὐτὸν βασιλεύσει, ἠγείτο δὲ σὲ πάντων ἀξιοτάτην εἶναι τῆς βασιλείας καὶ τὸ εἶδος ὑψηλὴν οὖσαν καὶ πολλὰ ἔτη ζῶσαν καὶ κέρα ἔχουσαν μεγαλοπρεπῆ. 4. Μὴ οὖν φοβοῦ μηδ' ἐναντιοῦ, ἀλλ' ὡς τάχιστα σπεῦδε πρὸς τὸν τελευτῶντα.“

5. Καὶ ἡ ἔλαφος ἐπίστευε τῷ κόλακι· ὁ δὲ λέων αὐτῇ εἰσερχομένην σὺν σπονδῇ ἐφορμήσας ἠδὲν δεῖπνον ἑαυτῷ παρεσκευάσατο.

6. Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν ἐπιθυμοῦντες τοὺς κινδύνους οὐ κατανοοῦσιν.

117.

1. Prawa nietylko karzą źle czyniących, lecz także wspierają sprawiedliwych. 2. Aleksander, król Macedończyków, najbardziej ze wszystkich podziwiał Achillesa. 3. Przyrównujemy często młodość do wiosny, a starość do zimy. 4. Śmierć ujarzmia zarówno młodych jak i starych. 5. Obyśmy zawsze podziwiali i naśladowali piękne czyny przodków. 6. W Sparcie nawet królowie bywali karani, gdy popełnili (part.) coś złego. 7. Życie ludzkie możnaby trafnie przyrównać (pass.) do snu. 8. Piękną jest rzeczą być wieńczonym przez obywateli z powodu męstwa.

118.

Ἡρακλῆς τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν αἰρεῖται.

1. Ἡρακλῆς ἐπεὶ ἐκ παιδῶν εἰς ἡβῆν ὥρμητο, ἐν ἀπορία ἦν, εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν τέμνει ἐν τῷ βίῳ, εἴτε τὴν δι' ἡδονῆς. 2. Ἀποροῦντι δ' αὐτῷ καὶ ἐν ἡσυχίᾳ περὶ τούτων ἐνθυμουμένῳ φαίνονται δύο γυναῖκες καλαὶ καὶ μεγάλαι. 3. Ὡν ἡ μὲν ἑτέρα προστρέχουσα λέγει· „Ὅρῶ σε, ὦ Ἡράκλειε, ἀποροῦντα, ποῖαν ὁδὸν ἐν τῷ βίῳ τέμνης. 4. Ἐὰν οὖν ἐμοὶ ἔπεσθαι ἐθέλῃς, τὴν ἡδίστην τε καὶ ῥάσισην ὁδὸν ἐγὼ σε ἄξω. 5. Βιώση δ' εὐδαιμόνων καὶ ἄπειρος λυπῶν καὶ φροντίδων· ἃ δ' οἱ ἄλλοι ἐργάζονται, τούτοις σὺ χρήση σὺδὲν πονοῦμενος αὐτός.“ 6. Καὶ Ἡρακλῆς ἀκούσας ταῦτα· „ὦ γύναι“, ἔφη, „ὄνομα δέ σοι τί ἐσιν;“ 7. Ἡ δέ· „Οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι,“ ἔφη, „καλοῦσί με Εὐδαιμονίαν, οἱ δὲ μισοῦντές με ὀνομάζουσι Καζίαν.“

119.

Ciąg dalszy.

1. Καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἑτέρα γυνὴ προσέρχεται αὐτῷ καὶ λέγει· „Καὶ ἐγὼ ἤκω πρὸς σέ, ὦ Ἡράκλειε· σὺ γὰρ ἄπειρος οὖσα τῶν σῶν γονέων καὶ τῆς σῆς φύσεως τὰ ἀριστά σοι συμβουλεύσειν ἐλπίζω. 2. Οὐδ' ἐξαπατήσω σε προουμίῳ ἡδονῆς, ἀλλὰ τὰ ὄντα διηγῆσομαι μετ' ἀληθείας. 3. Τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀλλ' εἴτε τοὺς θεοὺς εὐμενεῖς εἶναι σοι βούλει, θεραπεύειν χρὴ τοὺς θεοὺς, εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους χρὴ εὐεργετεῖν, εἴτε

ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, ὠφελεῖν χρῆ τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. 4. Πείθου οὖν ἐμοὶ μηδὲ φεῦγε πόνους καὶ κινδύνους, εἰ ὡς ἀληθῶς εὐδαιμονεῖν ἐθέλεις.“

120.

Dokończenie.

1. „Εἰ δὲ μανθάνειν ἐπιθυμεῖς, τίς ἐγώ εἰμι, ἐγώ σοι φράσω. 2. Ἄρετή ἐστὶ τὸ ἐμὸν ὄνομα· σύνειμι δὲ θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς· ἔργον δὲ καλὸν οὔτε θεῖον οὔτ' ἀνθρώπινον χωρὶς ἐμοῦ γίνεται. 3. Τιμῶμαι δὲ μάλιστα καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις, ἀγαθὴ καὶ βεβαία σύμμαχος οὔσα αὐτοῖς καὶ τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων καὶ τῶν ἐν πολέμῳ ἔργων. 4. Πάντες δὲ δι' ἐμὲ φίλοι γίνονται θεοῖς, ἀγαπητοὶ δὲ φίλοις, τίμοι δὲ πατρίσιν. 5. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον οὐ μετὰ λήθης αἰτιοὶ εἰσιν, ἀλλὰ μετὰ μνήμης τὸν αἰεὶ χρόνον ὑμνούμενοι θάλλουσιν.“ 6. Καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀκούσας ταῦτα οὐκ ὤκνει τῇ Ἄρετῇ ἔπεσθαι.

121.

Coni., opt. i imp. aor. I. act. v. pura i muta.

C. § 85. F. § 67.

1. Τιμᾶτε τὸν ἄνδρα, ὃν ἂν τιμήσῃ ἡ πόλις. 2. Μὴ πράξῃτε μηδὲν αἰσχρόν· εἰ γὰρ αἰσχρόν τι πράξετε, καταφρονήσουσιν ὑμῶν οἱ ἄνθρωποι. 3. Νίκησον τὴν ὀργήν. 4. Βοηθήσατε τοῖς φίλοις. 5. Εἴθ', ὦ θεός, παύσειάς ποτε τὴν τῶν ἐχθρῶν ὕβριν. 6. Κρέων ἐπέταξε τοῖς θεράπουσι τὸ Πολυνεῖκους σῶμα φυλάξαι, ἵνα μηδεὶς θάψειεν· Ἀντιγόνη δέ, ἡ τοῦ Πολυνεῖκους ἀδελφή, κρύφα αὐτὸ κλέψασα ἔθαψεν. 7. Τὸν ἄφρονα οὐκ ἂν πείσαις. 8. Οἱ μὲν πολῖται φυλαξάντων τὴν πόλιν, οἱ δὲ στρατιῶται διωξάντων τοὺς πολεμίους. 9. Πράξον τὰ σαντοῦ, μὴ τὰ τῶν ἄλλων φρόνει.

122.

Coni., opt. i imp. aor. I. med. v. pura i muta.

1. Οὐ παύσομαι οὐδέποτε σπουδαίως μανθάνων· ἐὰν γὰρ παύσωμαι, ἑμᾶντὸν βλάβω. 2. Σὺ μὲν, ὦ φίλε, μὴ περὶ πλείστου τὰ χρήματα ποιοῦ· κτησάμενος γὰρ τάχ' ἂν κακῶς χρήσαιο αὐτοῖς. 3. Καλόν τι ἔργον διάπραξασθαι βουλόμενοι βουλευσώμεθα πρὸ τοῦ ἔργου. 5. Εἴθε μήποτε, ὦ νεανίαί, κακοῦ ἔργου ἄψαισθε. 6. Εὐκλείδης ἀκούσας τοῦ ἀδελφοῦ λέγοντος· „Ἀποθνήσκομί ἂν, εἰ μὴ σε τιμωρη-

σαίμην,“ „Ἐγὼ δέ,“ ἔφη, „εἰ μὴ σε φιλεῖν ἐμὲ πείσαιμι.“ 7. Οἱ τοῦ Κλεάρχου στρατιῶται πολλὰ χρήματα κτήσεσθαι ἠλπίζον, εἰ στρατεύσαιντο ἐπὶ τὴν Ἀσίαν. 8. Λόγισαι, πρὶν ἀποκρίνεσθαι. 9. Πρὸ τῆς μάχης ὁ μὲν στρατηγὸς θυσάσθω, οἱ δὲ στρατιῶται τοῖς θεοῖς εὐξάσθων.

123.

Βάτραχοι αἰτιοῦντες βασιλέα.

1. Βάτραχοι λυπούμενοι ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀναρχίᾳ ἰκέτεον τὸν Δία, ὅπως αὐτοῖς βασιλέα πέμψειεν. 2. Ὁ δὲ χαρισάμενος αὐτοῖς ξύλον εἰς τὴν λίμνην ἐρῶσεν. 3. Καὶ οἱ βάτραχοι τὸ μὲν πρῶτον δεινῶ φόβῳ κατεχόμενοι οὐκ ἐτόλμησαν τῷ βασιλεῖ πλησιάσαι· ὕστερον δέ, ὡς ἀκίνητον ὄρωσι τὸ ξύλον, τοσοῦτον κατεφρόνησαν αὐτοῦ, ὥστε ἐπέβαινον καὶ ἐπεκαθέζοντο αὐτῷ. 4. Εἰς δὲ τῆς αὐτῶν σύλλογον ποιησάμενος ἔλεξεν ὧδε· „Ἐγωγε, ὦ φίλοι, τὸν τοιοῦτον ἀνάξιον ἂν νομίσαιμι ἡμῶν ἄρχειν· εἰ γὰρ τῷ τοιοῦτῳ δουλεύοιμεν, μεγάλην αἰσχύνην περιάψαιμεν ἂν τῇ πόλει. 5. Πέμψωμεν οὖν πρέσβεις παρὰ τὸν Δία, ἵν' ἡμῖν τὸν ἄρχοντα μεταλλάξῃ.“ 6. Καὶ οὕτως ἐποίησαν. 7. Τότε δὲ Ζεὺς ἀγανακτήσας κατ' αὐτῶν ὕδραν αὐτοῖς ἐπέπεμψεν, ὅφ' ἥς συλλαμβανόμενοι κατησθίοντο.

124.

1. Nie szkódź (coni. aor.) i nie krzywdź nikogo. 2. Łatwiej zaszkodzić niż pomódz. 3. Niechaj cię nikt z ludzi nie nakłoni do popełnienia (inf.) czegoś szpetnego. 4. Obyście nigdy, uczniowie, nie przestali uczyć się pilnie! 5. Xerxes spodziewał się, (że) zawładnie całą Helladą, gdyby zwyciężył Ateńczyków. 6. W niebezpieczeństwach módlmy się do Boga, a Bóg nas ocali. 7. Jakżeżby mógł wykonać (opt. z ἂν) piękny jakiś czyn ten, któryby się przed czynem dobrze nie namyślił? 8. Nie łatwą jest rzeczą ustrzedz się pochlebców.

125.

Fut. act. i med. v. liquidā.

C. § 99—100, F. § 94—96.

1. Ἐὰν μὴ φυλάττης τὰ μικρά, ἀποβαλεῖς τὰ μείζονα. 2. Οἱ ἄνδρες οἱ στρατιῶται οὐ λείπουνσι τὴν τάξιν, ἀλλὰ μενοῦσιν, οὗ ἂν ἕκαστον ὁ ἄρχων τάξῃ. 3. Λέγοντός τινος, ὅτι πολλοὶ εἰσιν οἱ πολέμιοι, Σπαρτιάτης τις „Καλὸν γε“, ἔφη, „πλείους γὰρ ἀποκτενοῦμεν.“ 4. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες ἄγγελον ἐπέμψαν εἰς τὰς Ἀθήνας

ἀγγελοῦντα τὴν νίκην. 5. Ἐρώτα, ὃ τι ἂν βούλη· ἀποκρινοῦμαί σοι. 6. Ὁ σπουδαῖος μαθητὴς αἰεὶ καλῶς ἀποκρινεῖται ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. 7. Ἐντυχεῖς σὺν τῷ θεῷ φανούμεθα. 8. Ἄνευ ὁμοιοίας μὴ ἐλπίζετε, ὧ πολῖται, ἀμυνεῖσθαι τοὺς πολεμίους.

9. Αἰεὶ λέγων τάληθές οὐ σφαλῆ ποτε.

126.

Aor. I. act. i med. v. liquida.

C. § 99—100, F. § 97.

1. Ἀχιλλεὺς πολλοὺς Τρῶας ἀπέκτεινε τιμωρούμενος ὑπὲρ τοῦ φίλου. 2. Μὴ χαλεπήνης δικαστῆ δικαίως κρίναντι· τοῦ γὰρ δικαστοῦ ἔστι δικαίως κρίνειν. 3. Οὐ ῥᾶδιόν ἐστι διακρίναι τὸν κόλακα καὶ τὸν φίλον. 4. Σωκράτης ἔλεξε πρὸς τοὺς δικαστάς· „Εἰ τότε, ὅτε με οἱ ἄρχοντες ἔταττον, ἐν τῇ τάξει ἔμεινα καὶ ἐκινδύνευσα, πῶς οὐκ ἂν μείναιμι νῦν τάττοντος τοῦ θεοῦ;“ 5. Ἀλέξανδρος ἀποδυνήσκων οὐκ ἀπεφήνατο, φημι καταλείποι τὴν ἀρχὴν· διενείμαντο οὖν τὴν ἀρχὴν οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ. 6. Ἀπόφηναι, ὦ φίλε, μετὰ παρῳήσιας τὴν γνώμην, ἦντινα ἔχεις. 7. Μίλων ὁ ἀθλητὴς ταῦρον ἀράμενος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔφερε διὰ μέσου τοῦ σταδίου. 8. Τὰ ἀδύνατα οὐκ ἂν ἐπαγγεῖλαιο.

127.

Περὶ Βελλεροφόντου.

1. Βελλεροφόντης, τῆς Κορίνθου βασιλέως υἱός, ἄκων ἀποκτείνας τὸν ἀδελφὸν φεύγει ἐκ τῆς πατρίδος. 2. Ἐπεὶ δ' ἤκε πρὸς Προῖτον, τῆς Τίρυνθος βασιλέα, φίλον ὄντα πατρῶον, δεῖται αὐτοῦ καθῆραι αὐτὸν τοῦ φόνου. 3. Προῖτος οὖν ἐκάθηρεν αὐτόν, καθήρας δ' ἔλεξεν· „Ἀνδρὸς φίλον παῖς ὦν ἦκεις παρ' ἐμέ· μείνον οὖν παρ' ἐμοί, εἰ βούλει, οὐδενὸς δὲ χρήματος ἀπορήσεις.“ 4. Καὶ ὁ Βελλεροφόντης ἔμεινε παρὰ τῷ Προίτῳ. 5. Μετὰ δ' ὀλίγον χρόνον διαβάλλεται πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ. 6. Ὁ οὖν Προῖτος ἀπιστῶν μὲν τῷ ξένῳ, αἰδούμενος δ' ἀποκτεῖναι, πρὸς Ἰοβάτην, τῶν Λυκίων βασιλέα, ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐπιστολὴν ἐγχειρίσαι κελεύσας, ἐν ἧ ἐνετείλατο τῷ Ἰοβάτῃ τὸν νεανίαν διαφθεῖραι.

128.

Dokończenie.

1. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διέφθειρε τὴν τῶν Λυκίων χώραν ἡ Χίμαιρα, δεινὸν θηρίον, σῶμα μὲν λέοντος, οὐρὰν δὲ δράκοντος,

κεφαλὴν δ' αἰγὸς ἔχουσα, ἐκ δὲ τοῦ στόματος πῶρ ἀναπνέουσα. 2. Ταύτην οὖν τὴν Χίμαιραν ὁ Ἰοβάτης ἀποκτεῖναι ἐπέταξε τῷ Βελλεροφόντῃ, διαφθερεῖν ἐλπίζων τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν ξένον. 3. Ὁ δὲ Βελλεροφόντης τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἄρας ἠῦχετο τῇ Ἀθηνᾷ· ἡ δὲ θεὰ ἔπεμψεν αὐτῷ τὸν Πήγασον, πτηνὸν ἵππον, ἐφ' ὃν ἀναπηδήσας ὁ Βελλεροφόντης αἴρεται εἰς ὕψος καὶ κατατοξεύει τὴν Χίμαιραν. 4. Ἐπεὶ δὲ μετὰ ταῦτα ἄλλα πολλὰ καὶ λαμπρὰ ἔργα ἐτέρανεν, ἃ αὐτῷ ὁ Ἰοβάτης ἐπέταξεν, μεγάλην δ' ἐκ τούτων ἐκτίησато δόξαν, ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἔλεξεν· 5. „Ὅρῶ σε ἄνδρα μὲν ὄντα δεινὸν καὶ ἀγαθόν, φίλον δὲ τοῖς θεοῖς· οὐ γὰρ ἂν ἄνευ θεῶν περάνειέ τις τὰ τοιαῦτα. 6. Μείνον οὖν παρ' ἐμοί, ἵνα τελευτήσαντός ποτ' ἐμοῦ τῶν Λυκίων ἄρχῃς.“

129.

Futurum atticum.

C. § 101, F. § 86 B.

1. Μακαρίζω καὶ ἀεὶ μακαριῶ τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος τελευτήσαντας. 2. Πλούτιζε τοὺς φίλους· τοὺς γὰρ φίλους πλουτίζων σαντὸν πλουτιεῖς. 3. Τὴν μὲν ὁμόνοιαν ἐν τῇ πόλει φυλάττοντες, τὰς δὲ στάσεις φεύγοντες, τὴν τε πατρίδα ὠφελήσομεν καὶ ἡμῖν αὐτοῖς πολλὰ ἀγαθὰ ποιοῦμεν. 4. Ὁμολόγησαν οἱ πολέμοι μὴ τειχεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν. 5. Οἱ Ἕλληνας τῷ Κύρῳ συστρατευόμενοι μεγάλην δόξαν καὶ μεγάλην λείαν κομιεῖσθαι ἠλπίζον. 6. Ὅδε ἦν ὁ τῶν Ἀθήνησι δικαστῶν ὄρκος· Περὶ ὧν μὲν νόμοι εἰσὶ, ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους, περὶ δ' ὧν μὴ εἰσι, σὺν γνώμῃ δικαιοτάτῃ.

130.

1. Złoto nieraz popsuło (ludzi) nierozumnych, nigdy jednak nie popsuje rozumnych. 2. Strzeż rzeczy małych, abys (δπως) nie utracił większych. 3. Posłańcy donieśli, że nieprzyjaciele, pokonawszy nasze wojsko, zniszczyli kraj i wielu ludzi pozabijali. 4. Gdyby cię ktoś pytał, co to jest mądrość, cóżbyś mu odpowiedział? 5. Nie lekajcie się, przyjaciele, lecz śmiało objawcie zdanie, jakie macie. 6. Łatwiej zapytać, niż odpowiedzieć, łatwiej polecić, niż wykonać. 7. Mędrzec nikogo przed śmiercią nie będzie mienił szczęśliwym. 8. Zacni obywatele nie będą nigdy głosować wbrew słuszności.

131.

A o r. II. act.

C. § 102, F. § 87 B.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέβαλον Θεμιστοκλέα ἐκ τῆς χώρας, ὃ δ' ἔφυγε πρὸς βασιλέα. 2. Σόλων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ μεγάλην δόξαν κατέλιπεν. 3. Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥαδίον ἔστιν. 4. Νιόβη μετὰ τὸν τῶν παίδων θάνατον τὰς Θήβας ἀπολιπούσα πρὸς Τάνταλον τὸν πατέρα ἦκεν εἰς Σίπυλον. 5. Τὰ μὲν ἄλλα κατὰ ἐκφύγοις ἄν, τὸν δὲ θάνατον οὐκ ἔστιν ἐκφυγεῖν. 6. Φυλάττου, μὴ τῶν μεγάλων ὀρεγόμενος καὶ τὰ μικρὰ ἀποβάλλῃς. 7. "Ὅτε Λεωνίδας μετὰ τῶν τριακοσίων ἐν ταῖς Θερμοπύλαις ἐτελεύτησεν, ὃ δὲ Ξέρξης εἰς τοὺς Φωκέας τὸ στράτευμα προῆγεν, οἱ Ἀθηναῖοι ἔλιπον τὴν πόλιν, γυναικας δὲ καὶ τέκνα ἤγαγον εἰς Σαλαμίνα.

8. Οὐδείς ἄλυπος τὸν βίον διήγαγεν.

132.

A o r. II. med.

1. Μιλτιάδης μόνος τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων κατελίπετο υἱὸν ὅμοιον τῷ πατρὶ ἢ καὶ μείζω αὐτοῦ. 2. Οἱ πολέμιοι εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν· ποῖ νῦν τραπώμεθα, ποῖ καταφύγωμεν, ὦ φίλοι; 3. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν μικρῷ χρόνῳ τὴν πόλιν τείχει περιεβάλλοντο. 4. Ταχὺ πρὸς τὸ ἔργον τράπεσθε, ὦ νεανία· οἱ γὰρ ταχὺ πρὸς τὸ ἔργον τρεπόμενοι ταχέως ἐξανθύνουσιν αὐτό. 5. Εἴθε μήποτε εἰς φηγὴν τράποισθε, ὦ στρατιῶται· πολὺ γὰρ κάλλιον ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαι ἢ φυγεῖν. 6. Χρησιῶ ἀνδρὶ οὐκ ἔστι μείζων ἡδονὴ ἢ υἱὸν καταλιπέσθαι αὐτῷ ὅμοιον. 7. Οἱ Ἕλληνες εἰσηγάγοντο πολλοὺς θεοὺς ἐξ ἀλλοτρίων ἐθνῶν· ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων βουλὴ ἐκώλυσε θεοὺς ξένους εἰσάγεσθαι.

133.

Λύκος καὶ οἷς.

1. Λύκος οἷν ἐδίωκεν· ἡ δ' εἰς ἱερόν τι κατέφυγεν. 2. Ὁ δὲ λύκος κατεσθίειν αὐτὴν βουλόμενος ἔλεξε τάδε· „Ἐγὼ μὲν συμβουλεύω σοι τὸ ἱερόν ἀπολιπεῖν καὶ φυγεῖν· ἐὰν γὰρ μὴ φύγῃς, φοβοῦμαι, μὴ ὁ ἱερεὺς σε πρὸς τὸν βωμὸν ἀγάγῃ καὶ ἀποσφάξῃ. 3. Ἄλλ' ὡς τάχιστα τραποῦ καὶ φύγε· ὀρῶ γὰρ ἤδη τὸν ἱερέα προσερχόμενον.“ 4. Ἡ δ' οἷς πρὸς ταῦτα· „Ἄλλ' οὐ πείσεις με, ὦ κακοῦργε,“ ἔφη, „ἐνθὲνδε φυγεῖν καὶ ἄλλοσέ ποι τραπέσθαι· εἰ γὰρ τοῦτον τὸν τόπον

ὅς μοι ἀσφάλειαν παρέχει, ἀπολίπομι, οὐκ ἂν ἐκφύγομι τὸν θάνατον· οὐ γὰρ ἄγνοῶ, ὅτι εὐθὺς διασπάσεις με.“

134.

1. Tysafernes oczernił Cyrusa przed bratem, że gotuje mu zdradę. 2. Nikt z ludzi nie uszedł śmierci, wielu natomiast zostało po sobie nieśmiertelną sławę. 3. Zeus miał Likaona, króla Argiwów, z powodu (jego) bezbożności zamienić w wilka. 4. Walczni żołnierze nie opuściliby swego stanowiska we walce z obawy (part.) przed śmiercią. 5. Trudną jest rzeczą przepędzić życie bez smutku. 6. Nie wielu sławnych ludzi pozostawiło synów do siebie podobnych. 7. Temistokles nakłonił Ateńczyków, (ażeby) miasto opuścili i na okręty się schronili, niewiasty zaś i dzieci na Salaminę przewieźli.

135.

Aor. I. pass. Indic.

Ć. § 91, 108 i 110; F. § 67, 91 A i 100 B.

1. Χάρην μεγάλην ἔχω τοῖς τε γονεῦσι καὶ τοῖς διδασκάλοις, ὅτι καλῶς ὑπ' αὐτῶν ἐπαιδεύθην. 2. Κῦρος ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατεπέμφθη σατραπείης τῆς Λυδίας καὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καππαδοκίας. 3. Ξενοφῶν θανατῶν, τινι τρόπῳ ἐπείσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι Σωκράτη ἄξιον εἶναι θανάτου. 4. Εὐξόμεθα τοῖς θεοῖς, ὦ φίλοι· ἐκ δεινῶν γὰρ κινδύνων ἐσώθημεν ὑπ' αὐτῶν. 5. Ἀνταλκίδας ὁ Λακεδαιμόνιος Ἀθηναίου τινὸς λέξαντος· „Ἰμεῖς ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ πολλάκις ὑφ' ἡμῶν ἐδιώχθητε,“ „ὁμοῖς δέ,“ ἔφη, „οὔποτε ἀπὸ τοῦ Εὐρώτου.“ 6. Ἐπεὶ τῷ στρατηγῷ ἢ τῶν πολεμίων φηγή ἠγγέλθη, ἰμπέας ἐπέμψε διώξοντας αὐτούς. 7. Ἡ Ἀττικὴ χώρα Ἀθηναῖς ἐκρίθη ὑπὸ τῶν θεῶν, ὅτι πρῶτον τὴν ἐλάαν ἐν αὐτῇ ἐφύτευσεν.

136.

Ciąg dalszy. Inne tryby.

1. Ἐὰν μὲν δίκαια πράττης, μηδὲν φοβηθῆς, εἰάν δ' ἄδικα, θεὸν φοβήθητι τὸν πάντ' ἐφορῶντα. 2. Οὐδ' ἂν τις ὑπ' ἀρχοντος ταχθῆ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυνεύειν. 3. Ἄνευ ὁμονοίας οὔτ' ἂν πόλις καλῶς πολιτευθῆ, οὔτ' ἂν οἶκος εὖ οἰκηθῆ. 4. Ἀνάχαρσις ὁ Σκῦθης ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, τί ἐστὶ πολέμιον ἀνθρώποις, „αὐτοί,“ ἔλεξεν, „ἑαυτοῖς.“ 5. Πελοπίδας, στρατιώτου τινὸς ἀνδρείου διαβληθέντος

πρὸς αὐτὸν ὡς βλασφημήσαντος αὐτόν, „Ἐγώ,“ ἔφη, „τὰ μὲν ἔργα αὐτοῦ βλέπω, τῶν δὲ λόγων οὐκ ἤκουσα.“ 6. Τὸ πραχθὲν οὐκ ἂν κωλύσαις. 7. Αἰσχύνθητε, ὦ παῖδες, τοὺς γέροντας ὡς τοὺς ὑμετέρους πατέρας. 8. Ῥώμη ὑπὸ Ῥωμύλου καὶ Ῥέμου κτισθῆναι λέγεται.
9. Πόνου μειαλαχθέντος οἱ πόνοι γλυκεῖς.

137.

Futurum pass.

C. i F. jak wyżej.

1. Πόλις ἄνευ νόμων ἐν βραχεῖ χρόνῳ καταλυθήσεται. 2. "Ο μέλλεις πράττειν, μὴ πρόλεγε· ἀτυχήσας γὰρ γελασθήσῃ. 3. "Ος ἂν τὴν πατρίδα καὶ τοὺς πολίτας σώσῃ, ὅφ' ἀπάντων θαυμασθήσεται καὶ ὑμνηθήσεται. 4. Αἱ εὐπραξίαι δειναὶ εἰσι συγκρούσαι τὰ τῶν ἀνθρώπων ἁμαρτήματα· εἰ δέ τι πταίσει ὁ πονηρός, τότε ἀκριβῶς ἀποκαλυφθήσεται πάντα. 5. Λυπῶν καὶ φροντίδων οἱ ἄνθρωποι οὐποτ' ἀπαλλαχθήσονται. 6. Τειρεσίας ὁ μάντις Ὀδυσσεὶ ἐμαντεύσατο, ὅτι μόνος ἐπ' ἀλλοτρίας νεῶς κομισθήσοιτο εἰς τὴν πατρίδα. 7. Πύρρος ἤλπιζε τοὺς Ῥωμαίους ἀπειροὺς ὄντας τῶν ἐλεφάντων φοβηθήσεσθαι καὶ ιαραχθήσεσθαι ἐν τῇ μάχῃ.

— 138.

Περὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν.

1. Μετὰ τὸν τοῦ Πεισιστράτου θάνατον ἤρχον ἐν Ἀθήναις οἱ υἱεῖς αὐτοῦ Ἰππίας καὶ Ἴππαρχος. 2. Ἐπεὶ δ' ὁ Ἴππαρχος ὑπὸ τῶν πολιτῶν διὰ ὕβριν τινὰ ἐφονεύθη, ὁ Ἰππίας φοβηθεὶς, μὴ καὶ αὐτὸς φονευθεῖν ἢ φυγαδευθεῖν, τοὺς μὲν τῶν πολιτῶν ἀπεστέρησε τὸν βίον, τοὺς δ' ἐξέβαλεν. 3. Οὕτως ἡ τυραννὶς ἤδη πάσαις μισουμένη ἐτι μᾶλλον ἐμισήθη. 4. Ἀπορούτων δὲ τῶν Ἀθηναίων, ὅτινι τρόπῳ ἐλευθερώσαιεν ἂν τῶν τυράννων τὴν πόλιν, ἐκέλευσεν ἡ Πυθία τοὺς Λακεδαιμονίους βοηθῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις· ἀνεπίσθη δὲ μεγάλοις καὶ τιμίοις δώροις τῶν Ἀλκμαϊονιδῶν, οἳ ποτε ὑπὸ Πεισιστράτου ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐξεβλήθησαν, νῦν δὲ παντὶ τρόπῳ ἐμνηχανῶντο, ὅπως αἱ Ἀθῆναι τῆς τυραννίδος ἀπαλλαχθήσονται.

139.

Dokończenie.

1. Οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι, καίπερ ξένοι ὄντες τῶν Πεισιστρατιδῶν, τὸ τοῦ θεοῦ περὶ πλείστου ποιούμενοι πρῶτον μὲν Ἀγχιμόλιον,

ἄνδρα εὐδόκιμον, μετὰ στρατοῦ πολλοῦ ἔπεμψαν. 2. Ἐπεὶ δ' οὗτος ὑπὸ τῶν Θετταλῶν ἐνικήθη, οἱ τῷ τυράννῳ ἐβοήθησαν, Κλεομένης ὁ βασιλεὺς μετὰ μείζονος στρατοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐπέμφθη, ὕψ' οὗ οἱ μὲν Θετταλοὶ ἐνικήθησαν, ὁ δ' Ἰππίας ἐν τῇ ἀκροπόλει κατειορχθεὶς ἐπολιορκήθη. 3. Φοβούμενος οὖν ὁ τύραννος περὶ τῶν ἑαυτοῦ παίδων κρύφα ἐξέπεμψεν αὐτοὺς ἔξω τῆς χώρας, ἵνα εἰς τὴν Ἀσίαν σωθεῖεν· οὗτοι δ' ἀλίσκονται ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. 4. Τότε δ' ὁ τύραννος σπονδὰς ἐποίησατο πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας, ἵνα οἱ παῖδες ἀπολυθεῖεν· ἐκ δὲ τῶν σπονδῶν ἠναγκάσθη τὴν Ἀττικὴν καταλιπεῖν. 5. Οὕτως ἠλευθερώθησαν τῆς τυραννίδος οἱ Ἀθηναῖοι.

140.

Aor. II. pass. i moene fut. pass.

C. § 109, F. § 91 B i 100 B.

1. Ἀλέξανδρος ἄριστος μὲν στρατηγός, οὐκ ἄριστος δ' ἄνθρωπος ἐφάνη. 2. Ἀχιλλεὺς καὶ Πάτροκλος ἐκ παίδων φίλοι ἦσαν· ὁμοῦ γὰρ ἐτρέφησαν καὶ ἐπαιδεύθησαν. 3. Ἐν τῇ περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίᾳ πολλαὶ τῶν Περσῶν νῆες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διεφθάρησαν. 4. Δημοσθένους πρὸς Φωκίωνα λέξαντος· „Ἀποκτενοῦσί σε οἱ Ἀθηναῖοι, ἐὰν μανῶσιν,“ „Ἐγὼ μὲν,“ ἔφη, „ἐὰν μανῶσι, σὲ δέ, ἐὰν σωφρονῶσιν.“ 5. Αἰσχυνθεῖν ἂν, εἰ τῆς ἑμαυτοῦ δόξης μᾶλλον φροντίζων φανεῖν ἢ τῆς κοινῆς σωτηρίας. 6. Οἱ μὲν τῆς πατρίδος εὐεργέται τιμηθέντων, οἱ δὲ προδόται ἀποσφαγόντων. 7. Τοῦ Κρόνου τὰ ἑαυτοῦ τέκνα κατεσθίοντος ὁ Ζεὺς κλαπεῖς ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ εἰς Κρήτην κομισθεὶς ὑπ' αἰγὸς ἀνατραφεῖν λέγεται.

8. Ὁ τῆς σοφίας καρπὸς οὐ φθαρήσεται.

141.

Ὁδοιπόροι καὶ ἄρκτος.

1. Δύο φίλοι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπορεύοντο. 2. Ἄρκτου δ' αὐτοῖς ἐπιφανείσης ὑπερεξεπλάγησαν· ἐνόμιζον γὰρ αὐτίκα ὑπ' αὐτῆς διαφθαρήσεσθαι. 3. Ὁ μὲν οὖν ἕτερος ἐπὶ δένδρον ἀνέφυγεν, ὁ δ' ἕτερος μάτην δεηθεὶς ἐκείνου βοηθῆσαι αὐτῷ ἐρόψεν ἑαυτὸν χαμᾶζε προσποιούμενος τοῦ βίου ἀπαλλαγῆναι· ἤκουσε γὰρ ποτε νεκροῦ μὴ ἀπισθῆναι τοῦτο τὸ ζῆλον. 4. Ἡ μὲν οὖν ἄρκτος τῆς καταφυγῆς καὶ τῶν ὄτων αὐτοῦ ὡσφραίνεται, ἔπειτα δὲ στραφεῖσα ἀπηλλάγη. 5. Ἀπαλλαγείσης δ' αὐτῆς ὁ ἕτερος ἀπὸ τοῦ δένδρου καταβαίνων ἠρώτησεν· „Τί δέ σοι πρὸς τὸ οὗς ἔλεγεν ἡ ἄρκτος,“ 6. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· „Συν-

εβούλευσέ μοι μὴ πιστεύειν φίλοις, οἳ τοὺς ἑταίρους ἐν κινδύνοις κατέλιπον.“

142.

1. Cyrus wychowany został według (ἐν) praw perskich. 2. Nieprzyjaciele w bitwie pokonani zwrócili się do ucieczki. 3. Sokrates przez boga delfickiego miał zostać uznanym za najmędrszego. 4. Temistokles z kraju wypędzony schronił się do króla perskiego. 5. Agamemnon został przez innych książąt achajskich zmuszony córkę swoją ofiarować bogom. 6. Meźnie walczcie, żołnierze, i okażcie się godnymi waszych przodków. 7. Ajas oszalawszy siebie samego miał zabić. 8. Jeśli swych przyjaciół nie będziesz wspierał, nie będziesz i od nich wspierany. 9. Dusza rozłączywszy się z ciałem, nigdy nie zaginie; jest bowiem nieśmiertelną.

143.

Ind. perf. I. act. v. pura, muta i liquida.

C. § 86 i 103, F. § 72, 88 A i 99 A.

1. Φωκίων γέροντων ὧν ἔλεξεν· „Πολλὰ συμβεβούλευκα τοῖς Ἀθηναίοις καὶ προσήκοντα, ἀλλ' οὐ πεπιστεύκασιν τοῖς ἑμοῖς λόγοις.“
 2. Πολέμου καταλυθέντος ὁ στρατηγὸς ἔλεξε πρὸς τοὺς συμμάχους· „Ἄνδρες σύμμαχοι, συνεστρατεύκατε ἡμῖν, πολλοὺς δὲ κινδύνους κενδυνεύκατε μεθ' ἡμῶν, ἀνδρείως μαχόμενοι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας· νῦν οὖν, ἐπεὶ νενικήκαμεν τοὺς πολεμίους, χάριν ἔχωμεν τοῖς θεοῖς, εἰσαεὶ δὲ φίλοι μένωμεν ἀλλήλοις.“
 3. Θεὸς πάντ' ἐν τῷ κόσμῳ ἐπιμελῶς κατεσκεύαζεν.
 4. Ἐπὶ τοῖς ἔπεσι τεθναμάκαμεν μάλιστα τὸν Ὀμηρον, ἐπὶ δὲ τῇ τραγωδίᾳ τὸν Σοφοκλέα.
 5. Ἀρτάβανος συνεβούλευε Ξέρξῃ μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οὐ πέπεικεν αὐτόν.
 6. Δεινὰ ἠγγέλκας ἡμῖν, ὦ ἄγγελε.
 7. Τὴν πόλιν, ἐν ἣ ἂν οἱ πολῖται τοῖς νόμοις μὴ πείθονται, ἀθλιωτάτην εἶναι κεκρίκαμεν.

144.

Inne tryby. Plusqupf. act.

1. Ἡ Σφίγξ ἀπέκτεινεν ἕκαστον, ὃς μὴ λελύκοι τὸ αἶνιγμα τὸ ὑπ' αὐτῆς προβληθέν. 2. Ὀμηρὸς τὴν Ἑλλάδα τοῖς ἑαυτοῦ ἔπεσι πεπαιδευκέναι λέγεται. 3. Τοὺς τετελευτηκότας μὴ κακολόγει, ἀλλὰ μακάριζε. 4. Μήδεια τὰ τοῦ Ἰάσονος τέκνα πεφρονευκυῖα ἔφυγεν εἰς

Ἀθήνας. 5. Θαναμάζομεν ἔτι καὶ νῦν τὰ λαμπρὰ ἱερά, οἷς ποτε Περικλῆς τὰς Ἀθήνας ἐκεκοσμήκει. 6. Οἱ τριάκοντα τῶν Ἀθηναίων πλείους διεφθάρεσαν ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες οἱ Πελοποννήσιοι ἐν δέκα ἔτεσιν. 7. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν τοὺς πρόσβεις, οὓς Ἐέροξῃς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπεστάλκει γῆν καὶ ὕδωρ αἰτήσοντας.

8. Νέος πεφυκῶς πολλὰ χρηστὰ μάνθανε.

145.

Μοcne perf. i plqurf. act.

C. § 103—104, F. § 38 B i 99 B.

1. Δαίδαλος ὁ ἀρχιτέκτων ἐξ Ἀθηρῶν εἰς Κρήτην πεφευγέναι, ἐκεῖ δὲ τὸν λαβύρινθον κατεσκευακέναι λέγεται. 2. Σοφοκλῆς, ὡς λέγουσι, πλέω ἢ ἑκατὸν δράματα ἐγεγράφει. 3. Κροῖσος εἰς Δελφοῦς πρόσβεις ἐπεπόμφει περὶ τῆς στρατείας μαντευσομένους· πεποιδῶς δὲ τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος χρησμῶ ἐπὶ τὸν Κῦρον ἐστρατεῦσατο. 4. Οἱ Ἀθηναῖοι τῇ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλῇ πεποιδῶτες τὴν πόλιν κατελελοίπεσαν καὶ εἰς τὰς ναῦς ἀπεπεφεύγεσαν. 5. Ὁ θεὸς ἐν τῇ τε φύσει καὶ τοῖς ἀνθρώποις πάντα ἄριστα διατέταχε καὶ παρεσκεύακεν. 6. Τὰς συμφορὰς τῶν κακῶς πεπραγόντων μὴ ὑβρίσῃς. 7. Ὡ Ἀθηναῖοι, ἀπεκτόνατε Σωκράτη, ἄνδρα σοφόν.

8. Πλούτῳ πεποιδῶς ἄδικα μὴ πειρῶ ποιεῖν.

146.

Ind. perf. med. i pass.

C. § 88—89 i 105, F. § 72, 89 i 99.

1. Χάριν ἔχομεν τοῖς τε γονεῦσι καὶ τοῖς διδασκάλοις, εἰ καλῶς πεπαιδευμένα. 2. Χαίρετε, ὦ πολῖται· νενίκηνται οἱ πολέμιοι, ὁ δὲ πόλεμος πέπανται. 3. Τὸ μέλλον ὑπὸ θεοῦ κεκάλυπται. 4. Πολλὰ μὲν ἀνέλπισια πράττεται, πολλὰ δὲ πέπρακται, πολλὰ δὲπραχθήσεται. 5. Ἡ σοφία ἄριστον κτήμα κέκροται ὑπὸ πάντων τῶν σωφρόνων. 6. Πολλὰ πόλεις στάσει ἐρθαυμένα εἰσίν. 7. Μαχόμεθα γενναίως ὑπὲρ τῆς χώρας, ἐν ἣ τεδράμμεθα. 8. Σεσώμεθα, ὦ ἑταῖροι, θεὸς δ' ἐστὶν ὁ ἡμᾶς σεσωκῶς. 9. Τῷ τοῦ Κῦρου τάφῳ ὁ Καμβύσης ἐπιγράψαι ἐκέλευσε τάδε· „Ὡ ἄνθρωπε, ἐγὼ Κῦρός εἰμι ὁ Καμβύσου· κέκτημαι τὴν ἀρχὴν Πέρσαις· βεβασίλευκα τῆς Ἀσίας· μὴ οὖν φθονήσῃς μοι τοῦ μνήματος.“

Inne tryby i plqurf. med. i pass.

1. *Εὐ βεβούλευσο πρὸ τοῦ ἔργου.* 2. *Βουλευόμεν μὲν βραδέως, διάπραπτε δὲ ταχέως τὰ βεβουλευμένα.* 3. *Ξενοφῶν λέγει Κύρου τοῦ νεωτέρου μηδένα ὑπὸ πλείονων πεφιλῆσθαι οὐδ' Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων.* 4. *Ῥόδον τὴν νῆσον τὸ παλαιὸν κεκρούφθαι λέγουσιν ὑπὸ τῆς θαλάττης.* 5. *Αἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ Κέκροπος ἐκτίσθαι λέγονται.* 6. *Σωκράτης πένης ἦν ἐκέκτιτο γὰρ οὐ πλέον ἢ μῶν ἀργυρίου.* 7. *Οἱ Ἀθηναῖοι μέγα στρατεύμα ἔχοντες ὠρμήθησαν εἰς Σικελίαν, ἡγεμῶν δὲ τοῦ στρατεύματος ἀπέσταλτο Ἀλκιβιάδης ὁ τοῦ Κλεινίου.* 8. *Οἱ τῶν Ῥωμαίων νόμοι ἐν δέκα σανίσι γεγραμμένοι ἦσαν.* 9. *Ἐν Πλαταιαῖς ἐπὶ μὲν ἀριστεροῦ κέρατος οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπὶ δὲ δεξιῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι τεταγμένοι ἦσαν.*

Περὶ Προμηθεύως.

1. *Προμηθεὺς οὐ μόνον τοὺς ἀνθρώπους ἐξ ὕδατος καὶ γῆς πλάσαι λέγεται, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς αἴτιος πεφνέναι.* 2. *Τὸ γὰρ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλέψας, ὃ ποτε Ζεὺς τοὺς ἀνθρώπους ἀφήρητο ὀργισθεῖς, αὐτοῖς πάλιν ἐκόμισεν.* 3. *Ἐνταῦθα Ζεὺς εἰ μᾶλλον θυμωθεὶς προσέταξεν Ἡφαίστῳ τὸν Προμηθεῖα πέτρα τιμὴ τοῦ Κανθάσου ὄρους προσηλώσαι.* 4. *Ὁ οὖν Ἡφαιστος συνεργοῖς χρησάμενος Κράτει καὶ Βίᾳ, τοῖς αὐτοῦ ὑπηρέταις, εὐθὺς διέπραξε τὰ προσεταγμένα.* 5. *Τότε δὲ Προμηθεὺς δεδεμένος καὶ ἐν τῇ πέτρᾳ ἐκτεταμένος δεινὰ ἔπασχεν· αἰετὸς γὰρ καθ' ἐκάστην ἡμέραν παραγιγνόμενος κατήσθιε τὸ ἥπαρ αὐτοῦ ἀξινόμενον διὰ νυκτός.* 6. *Τέλος δὲ τῶν παθῶν ὑφ' Ἡρακλέους ἀπηλλάχθαι λέγεται, ὃς τὸν μὲν αἰετὸν κατετόξευσε, τὸν δὲ Προμηθεῖα τῶν δεσμῶν ἔλυσε.*

1. Ateńczycy pierwsi oddali Herkulesowi cześć boską. 2. Gdy wódz w bitwie poległ (gen. abs.), wojsko poszło w rozsypkę. 3. Labirynt, jak mówią, zbudował był Dedalus. 4. Arystofanes miał napisać czterdzieści komedyj. 5. Mówią, że Hellenowie przez poetów wychowani zostali. 6. Filip uzyskał potęgę, jakiej nikt inny z Hellenów (nie uzyskał). 7. Wojsko dobrze uszykowane łatwo pokona nieprzyjaciół. 8. Nie tylko pisane prawa istnieją, lecz także niepisane, które ludzie od Boga otrzymali. 9. Przez Boga zostało wszystko na świecie dobrze obmyślane i urządzone.

Fut. III. pass., adiect. verb.

C. § 89, 90, 4 i 106, F. § 73 i 90.

1. Ὡ τάλας ἐγώ· πότε λελύσομαι, πότε ἀπηλλάξομαι τῶν ἐμῶν κακῶν; 2. Ἐάν τοὺς πολίτας ἀμείνους ποιήσης, μέγιστος τῆς πόλεως εὐεργέτης ἀναγεγράφῃ. 3. Ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἄρξαι τοῦ ἔργου· καλῶς δέ σοι πάντα πεπραγέται. 4. Τί ποιητέον, ὦ φίλοι; 5. Εἰ βούλει σοι τοὺς θεοὺς εὐμενεῖς εἶναι, θεραπευτέον τοὺς θεοὺς, εἰ δ' ὑπὸ τῶν φίλων ἀγαπᾶσθαι ἐθέλεις, εὐεργετητέον τοὺς φίλους. 6. Οὐδὲν ἄλλο χρεῖα τοῖς νέοις μᾶλλον παραινεῖν ἢ τὸ „πειστέον τοῖς νόμοις.“ 7. Εἰ βούλει εὐδαίμων εἶναι, σωφροσύνη μὲν σοι διωκτέα καὶ ἀσκητέα, ἀκολασία δὲ φευκτέα. 8. Πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων χρήματα φθαρτά, ἢ δ' ἀρετὴ ἀθάνατός ἐστιν. 9. Θαυμαστά ἐστί τὰ ἔργα θεοῦ. 10. Μετ' ὀργῆς τοῖς φρονίμοις πρακτέον οὐδέν.

Nieprawidłowy augm. i redupl.

C. § 112, F. § 102.

1. Τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον τὸν Θεμιστοκλέα οὐκ εἶα καθεύδειν. 2. Οἱ Εἰλωτες τοῖς Σπαρτιάταις εἰργάζοντο τὴν γῆν. 3. Οἱ Πέρσαι εἰδιζον τοὺς υἱοὺς ἐκ παίδων αἰεὶ τάληθῆ λέγειν. 4. Τῷ Ἀλεξάνδρῳ εἶποντο ἡδέως οἱ στρατιῶται, ὅποι βούλοιο, νικήσειν πεποιθότες πάντας τοὺς πολεμίους. 5. Ἀχιλλεὺς Πατρόκλου θάνατον ἀκούσας οὐ κατεῖχε τὰ δάκρυα. 6. Ἀκηκόατε ἐμοῦ, ὦ φίλοι, πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 7. Σωκράτης πρὸς τοὺς δικαστὰς ἔλεξε· „Πέπεισμαι ἐγὼ μηδένα ἀδικεῖν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὑμᾶς τοῦτο οὐ πείθω· ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀλλήλοις διειλέγεσθε.“

8. Ὁ μὴ πεπλευκῶς οὐδὲν ἐώρακε κακόν.

1. Jeśli (εάν) od Boga rozpoczniesz dzieło, pięknie je wykonasz (pass.). 2. Ten, który ojczyznę z niebezpieczeństw ocalił (part.), zostanie przez wszystkich obywateli czcياً otoczony. 3. Przyjaciół należy wspierać, nieprzyjaciół zaś należy się wystrzegać. 4. Rzeczy piękne i dobre należy czynić, złych zaś unikać. 5. Podziwienia godne były czyny Heraklesa. 6. Herakles nie za rozkoszą postępował, lecz za cnotą. 7. Nieprzyjaciele nie pozwalali wojsku naszemu wypocząć. 8. Leonidas i trzystu jego towarzyszy przez długi czas powstrzymy-

wali Persów w Termopilach. 9. Nic godnego uwagi ani nie usłyszeliśmy w mieście, ani nie widzieliśmy.

153.

Ἀστυάγης καὶ Κῦρος.

1. Ἀστυάγης, τῶν Μήδων βασιλεὺς, ἐωράκει ποτὲ ἐνύπνιον, ὡς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ θυγατρὸς Μανδάνης, Καμβύσου δ' ἀνδρὸς Πέρσου γυναικὸς, ἄμπελος ἀνέτειλεν, ἢ τὴν Ἀσίαν ἐσχίασεν. 2. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ἔκριναν οἱ μάγοι, ὅτι μέλλει ὁ τῆς θυγατρὸς υἱὸς ἀντὶ ἐκείνου βασιλεύσειν, ἐπέταξεν Ἀρπάγῳ, ἀνδρὶ τῶν Μήδων πιστοτάτῳ, εἰς ὄρη ῥῖψαι τὸν τῆς Μανδάνης παῖδα, ἵνα διαφθαρεῖ. 3. Ὁ δ' ἐλέησας τὸν παῖδα αὐτὸς μὲν τὰ προστεταγμένα οὐ διέπραξε, βουκόλον δὲ τινα μεταπεμφθᾶμενος ἔλεξε· „Τοῦτον τὸν παῖδα κελεύει σε βασιλεὺς ἀποκτεῖναι· ἐὰν δὲ μὴ ἀποκτείνῃς, ἀλλ' ὅπως οὖν ἐκσώσῃς, θανάτῳ ζημιωθήσῃ.“ 4. Ταῦτα δὲ λέξας τὸν Μανδάνης παῖδα καλῆ ἑσθῆτι κεκοσμημένον τῷ βουκόλῳ ἐνεχείρισεν.

154.

— Ciąg dalszy.

1. Ἡ δὲ τοῦ βουκόλου γυνὴ ἀκούσασα, ὅτι Ἀρπαγὸς Κῦρον διαφθεῖραι ἐπετείχαι, δακρύσασα ἔλεξε· „Τοῦτον τὸν παῖδα μὴ ἀποκτείνωμεν, ὃ βέλτιστε, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἡμετέρου μᾶλλον τρέφωμεν, ὃς ἄρτι τετελεύτηκεν. 2. Μηδὲ φοβήθῃ τὸν Ἀρπαγόν· ἐὰν γὰρ νῦν τὸν τετελευτηκότα παῖδα τῇ τοῦ ἑτέρου ἑσθῆτι κοσμήσῃς καὶ ἐν ὄρεσι καταλίπῃς, Ἀρπαγὸς πεισθήσεται Κῦρον εἶναι τὸν ὑπὸ σου ριφθέντα.“ 3. Τοῦτῳ οὖν τῷ λόγῳ τὸν ἀνδρᾶ ἐπεισεν. 4. Καὶ ὁ μὲν τοῦ βουκόλου παῖς ὑπὸ τοῦ Ἀρπάγου ἐτέθαπτο, ὁ δὲ Κῦρος ἐν τῇ κώμῃ ἐτρέφετο παίζων μετ' ἄλλων ἡλικιωτῶν, οἱ αὐτῷ ὡς βασιλεὶ ἐπείδοντο· διέφερε γὰρ τῶν ἄλλων παίδων ῥώμῃ καὶ διανοίᾳ.

155.

— Ciąg dalszy.

1. Συνέπαιξε δὲ ποτ' ἀνδρὸς ἐν Μήδοις εὐδοξίμου παῖς, ὃν Κῦρος πληγαῖς ἐκόλασε διὰ τὸ μὴ πράξαι τὸ προσταχθέν. 2. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀστυάγης μετεπέμψατο τὸν τε βουκόλον καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ. 3. Ἐπεὶ δὲ παρήσαν, Ἀστυάγης δεινῶς προσβλέψας τὸν Κῦρον ἠρώτησεν· „Πῶς σὺ, δούλου παῖς ὢν, ἐτόλμησας εὐδοξίμου ἀνδρὸς παῖδα κακῶς ποιῆσαι;“ 4. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· „Ὁ δέσποτα, ἐγὼ δὲ ταῦτα δικαίως πέπραχα· ἐβασίλευσα γὰρ τῶν παίδων. Καὶ οἱ μὲν

ἄλλοι παῖδες ἠδέως ἐπετέλουν τὰ ἐντεταλμένα, ἐκεῖνος δ' οὐ μόνον οὐκ ἐπείθετο, ἀλλὰ καὶ κατεγέλα ἐμοῦ. Τίς δὲ βασιλεὺς οὐκ ἂν ὀργισθεῖη καταγελῶμενος ὑπὸ τῶν ἄρχομένων;“ 5. Ἄστυάγης δὲ τὸν τε ἐλευθέριον τοῦ παιδὸς λόγον καὶ εἶδος καὶ φωνὴν θαναμάσας τῇ τῆς Μανδάνης ὁμοίαν, ἠρώτησε τὸν βουκόλον, πόθεν ἔχει τὸν παῖδα. 6. Τοῦ δὲ βουκόλου πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν ἐκφίμαντος εὐθύς τὸν Ἄρπαγον μετεπέμψατο.

156.

Ciąg dalszy.

1. Τότε δ' Ἄρπαγος πᾶν τὸ πρᾶγμα ἀποφῆναι ἀναγκασθεῖς δεινῶς ἐξεπλάγη φοβούμενος, μὴ θανάτῳ ζημιωθείη ὑπὸ βασιλέως. 2. Ὁ δ' Ἄστυάγης τὴν ὀργὴν κατακρυψάμενος, „Χαίρω,“ ἔφη, „ὦ Ἄρπαγε, ὅτι μοι τὸν ἔγγονον σέσωκας· διὰ τοῦτο συνδειπνήσεις μοι. Ἄλλὰ πέμψον μοι ὡς τάχιστα τὸν σεαυτοῦ παῖδα, ἵνα τῷ Κῦρῳ συμπαιζῇ.“ 3. Εὐφρανθεῖς οὖν ὁ Ἄρπαγος εὐθύς τὸν υἱὸν ἐπέμψεν· Ἄστυάγης δὲ σφάζει καὶ ὀπτησαι τὸν παῖδα ἐκέλευσεν, ἵν' ὁ Ἄρπαγος τοῦτου τοῦ δειπνοῦ γεύσαστο, τὴν δὲ τοῦ παιδὸς κεφαλὴν καὶ χεῖρας καὶ πόδας εἰς κανοὺν ἐμβαλεῖν προσέταξεν. 4. Ἐπεὶ δ' Ἄρπαγος ἐδείπνησεν οὐδὲν ὑποπιεῦων, ἐχομίσθη αὐτῷ τὸ κανοῦν ἀποκαλυφθέντων δὲ τῶν ἔνδον ὄντων ἐξεπλάγη ὁ ἄθλιος πατήρ, τὴν δ' ὀργὴν ἀποκρυψάμενος ἀπηλλάγη.

157.

Dokończenie.

1. Ἄρπαγος μὲν οὖν οὕτως ἐκολάσθη, Κῦρος δ' εἰς Πέρσας τοῖς γονεῦσιν ἀπεπέμφθη· ἔπεισαν γὰρ οἱ μάγοι τὸν βασιλέα, οὐκέτι φοβητέον αὐτῷ εἶναι, μὴ Κῦρος τὸ δεύτερον ἄρξῃ, ἐπεὶ ἤρξεν ἥδη τῶν παίδων. 2. Μετὰ πολὺν δὲ χρόνον Ἄρπαγος ἀπέστειλε κρυφα πρὸς Κῦρον γράμματα· ἐγεγράφει δὲ τάδε· „ὦ παῖ Καμβύσου, εἰς βούλη ἐμοὶ πείθεσθαι, οὐ μόνον τοὺς Πέρσας ἐλευθερώσεις, ἀλλὰ καὶ τῶν Μήδων ἄρξεις· ἀναπέπεικα γὰρ πολλοὺς καὶ εὐδοκίμους Μήδους τὰ σὰ φρονεῖν. Σκόπει, ὅσα ὑπ' ἐκείνου περιυβρίσαμεθα. Τιμώρησαι οὖν τὸν ἡμᾶς ἠδικοχότα.“ 3. Κῦρος οὖν τῷ Ἀρπάγῳ πεισθεῖς μεγάλην στρατιὰν συνέλεξε καὶ ἐστρατεύσατο ἐπὶ τοὺς Μήδους. 4. Καὶ ὁ μὲν Ἄστυάγης ἐν τῇ μάχῃ νικηθεὶς τῆς ἀρχῆς κατεπαύθη, ὁ δὲ Κῦρος οὐ μόνον τῶν Μήδων ἐβασίλευσεν, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς Ἀσίας ὕστερον ἤρξε τοὺς Λυδοὺς καταστρεφάμενος καὶ ἄλλα πολλὰ ἔδνη.

Odmiana słów na μι.

C. § 115—119, F. § 103—108.

158.

Praes. i impf. act. od δίδωμι.

1. Ἐσθλῶ ἀνδρὶ καὶ ἐσθλὰ δίδωσι θεός. 2. Τῶν καλῶν κάγαθῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου οἱ θεοὶ δίδουσι τοῖς ἀρθρώποις. 3. Πάντες εὐχονται θεῶ τὰ μὲν κακὰ ἀπερῶκειν, τὰ δ' ἀγαθὰ δίδουσι. 4. Τίς ἂν φίλον προδιδόη; 5. Δίκας διδόντων οἱ τοὺς νόμους παραβαίνοντες. 6. Πόλις οὐ σωθήσεται, ἐὰν οἱ ἀδικούντες δίκας μὴ δίδωσιν. 7. Χάριν ἀποδίδου τοῖς εὐεργέταις, τοὺς γὰρ χάριν μὴ ἀποδιδόντας οἱ θεοὶ μισοῦσιν. 8. Κῦρος δῶρα τοῖς φίλοις διεδίδου πρὸς τὸν τρόπον ἐκάστου σκοπῶν καὶ ὅτου μάλιστα ὀφίη ἕκαστον δεόμενον.
9. Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος, καὶ μὴ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει πόνος.

159.

Praes. i impf. act. od τίθημι.

1. Ἡ ἀρετὴ μόνη εὐδαίμονας τίθησι τοὺς ἀνθρώπους. 2. Μὴ τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν πρώτην τίθετε. 3. Ἐντιθῶμεν τοῖς νέοις τῆς σοφίας ἔρωτα. 4. Παῖς πατέρα τιμῶν μάλιστ' ἂν εὐδαίμονα τιθεῖ. 5. Τοῖς νομοθέταις ὄνομά ἐστιν ἀπὸ τοῦ νόμου τιθέναι. 6. Οἱ τοὺς νόμους τιθέντες τοῖς τὴν πατρίδα προδιδούσι δίκην χαλεπωτάτην ἐπιτιθέασιν. 7. Ῥαδάμανθς ἐν Ἄιδου κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ δίκην ἐπετίθει. 8. Οἱ Ἕλληνες ἐν τῷ στόματι τῶν τετελετηκότων ὀβολὸν ἐτίθεσαν, ναῦλον τοῦ Χάρωνος. 9. Οἱ Σκύθαι τοῖς τελετήσασι βασιλεῦσιν εἰς τοὺς τάφους ἐνετίθεσαν, ἃ αὐτοῖς ἐν τῷ βίῳ φίλτατα καὶ ἥδιστα ἦν.

160.

1. Bóg używa nam wszelakich dóbr, bądźmy mu więc wdzięczni.
2. Ci, którzy się nie wywdzięczają (partic.) swoim dobroczyncom, są niesprawiedliwi.
3. U Persów karę ponosili niewdzięczni.
4. Prawodawcy państwowi nadają prawa.
5. Oby zawsze karę ponieśli ci, którzy prawa przekraczają.
6. Z pomiędzy dóbr kładźmy bogactwo na ostatniem miejscu, bogactwo bowiem niepewną jest posiadłością.
7. Nie tylko Hellenowie, lecz i barbarzyńcy, radząc się wyroczeni, składali dary bogu delfickiemu.
8. Obyśmy się przyczynili do szczęścia naszych rodziców!

Praes. i impf. act. od ἴημι.

1. Ὁ Νεῖλος ἐξήσων εἰς τὴν θάλατταν ἑπτὰ στόμασιν. 2. Ὅτε οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ὀργίζονται, κατὰ αὐτοῖς ἐφιάσιν. 3. Μὴ ἀφίετε, ὦ νεανία, μηδένα καιρὸν τοῦ αἰεὶ τι προσμανθάνειν. 4. Ὡς περὶ τὰ τόξα, οὕτω χρῆ καὶ τὰς ψυχὰς τοτὲ μὲν ἐντιένειν, τοτὲ δ' ἀνίεναι. 5. Τὰ καλὰ τῶν Ἑλλήνων ποιήματα πῶς ἂν βούλοιτό τις ἀναμγνώσκειν μὴ συνιείς ἑλληνιστί; 6. Οἱ βάρβαροι οὐ συνέσαν ἑλληνιστί, διελέγοντο οὖν δι' ἑρμηνέων τοῖς Ἑλλήσιν. 7. Μηδέποτε ἀφιῶμεν τοὺς φίλους ἐπὶ τῷ κέρδει. 8. Οἱ τοὺς ἀδελφοὺς παριέντες καὶ ἄλλους φίλους ζητοῦντες παραπλήσιοι εἰσι τοῖς τὴν ἑαυτῶν γῆν ἔῴσι, τὴν δ' ἄλλοτριάν γεωργοῦσιν.

Praes. i impf. act. od ἴστημι.

1. Ἡ πενία τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὰς τέχνας δεινοτέρους καθίστησιν. 2. Οἱ ἱατροὶ τοὺς μὲν ἀσθενοῦστας ἀνιστᾶσιν ἐκ τῶν νόσων, τοὺς δὲ τελευτήσαντας οὐκ ἂν ἀνισταίεν. 3. Μὴ δίστη φίλους ἀγαθοῦς. 4. Οἱ κακοὶ χαιροῦσι φίλους ἀγαθοῦς δυσιάντες. 5. Κῦρος κήρυκας πέμψας τοὺς Ἰωνας ἐπειράτο ἀπὸ Κροίσου ἀφιστάναι. 6. Οἱ Ἕλληνες τοὺς πολεμίους νικήσαντες τρόπαια ἴσασαν. 7. Μαρδόνιος δημοκρατίας εἰς τὰς τῶν Ἰόνων πόλεις καθίστη. 8. Λάκων τις ταχθεὶς ἔσχατος τοῦ χοροῦ ἐπείδειτο πρὸς δὲ τὸν ἰστᾶντα τὸν χορὸν, „Ἐὺ γε,“ ἔφη, „ἔχει, ὅτι οὐχ οἱ τόποι τοὺς ἀνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες τοὺς τόπους ἐντίμους καθιστᾶσιν.

1. Rzeki częstokroć kilku ramionami uchodzą do morza. 2. Nie pomijajcie braci, szukając przyjaciół, najlepszymi bowiem przyjaciółmi są dla każdego bracia. 3. Nie należy żadnej sposobności pomijać do wspomagania przyjaciół. 4. Persowie, nie umiając po grecku, przez tłumaczy rozmawiali z Grekami. 5. Szczęście czyni ludzi nierozsądnymi (comp.), nieszczęście zaś roztropniejszymi. 6. Umarłego nie wskrzesisz (opt. z *äv*). 7. Jeśliby ktoś dobrych przyjaciół poróżnił, czyż nie jest (człowiekiem) złym? 8. Z pomiędzy wszystkich Hellenów sami tylko Lacedemonczycy nie stawiali pomników zwycięstwa.

164.

Κύων και οἷς.

1. "Ότε τὰ ζῶα ἀνθρωπίνην φωνὴν ἀφίει, ἢ οἷς τῷ κυνὶ ἀμείνωνος τροφῆς φθονοῦσα πρὸς τὸν δεσπότην „Οὐ συνίημι,“ ἔφη, „διὰ τί τὸν κύνα τῶν οἰῶν προτιμᾷς. 2. Ἡμῖν μὲν γὰρ ταῖς καὶ ἐριᾶ σοι καὶ τυρὸν καὶ κρέας παρεχούσαις οὐδὲν δίδως, ὅτι ἂν μὴ ἡ γῆ ἡμῖν διδῶ· τῷ δὲ κυνί, ὃς οὐδὲν τοιοῦτόν σοι παρέχει, μειαδίδως σίον, ὄνπερ αὐτὸς ἔχεις, καὶ φύλακα ἡμῶν καθίστης.“ 3. Ὁ δὲ κύων ἀκούσας, „Ναὶ μὰ Δία,“ ἔφη, „δικαίως προτιμᾷ με καὶ φύλακα ὑμῶν καθίστησιν ὁ δεσπότης· ἐπεὶ ὑμεῖς γε, εἰ μὴ ἐγὼ προσφύλαττοιμι ὑμᾶς, τοῖς λύκοις φόβον ἐντιθεῖς, οὐδ' ἂν νέμεσθαι τολμῶτε φοβοῦμεναι, μὴ ὑπὸ λύκων ἀρπασθῆτε.“ 4. Οὕτω δὲ καὶ ἡ οἷς συνεχώρησε τὸν κύνα προτιμᾶσθαι.

165.

Aor. act. od δίδωμι.

1. Κάδμω ἔδωκε Ζεὺς γυναῖκα Ἀρμονίαν, Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως θυγατέρα. 2. Τῇ ψυχῇ τὸ σῶμα ἔδωσαν οἱ θεοί, ἵνα τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ ὑπηρετοίη. 3. Δός μοι, ὦ θεός, ἀρετὴν ψυχῆς καὶ ἡσυχίαν βίου. 4. Τίς ἂν τῷ μαινομένῳ μάχαιραν εἰς χεῖρας δοίη; 5. Ὅμοιον ἔστι μαινομένῳ μάχαιραν δοῦναι καὶ πονηρῷ δύναμιν. 6. Ὅστις δυνατὸς ὦν χάριν ἀποδοῦναι μὴ ἀποδοίη, δικαίως ἂν ἀχάριστος κληθεῖη. 7. Φίλον δι' ὀργὴν ἐν κακοῖς μὴ προδώς. 8. Οἱ τοὺς φίλους προδόντες καὶ τὴν παιρίδα ἂν προδοίεν. 9. Μίνως καὶ Ῥαδάμανθυς τοὺς πονηροὺς καταδικασθέντας ταῖς Ἐρινύσι παραδόντες εἰς τὴν τῶν ἀσεβῶν χώραν ἐξέπεμπον.

166.

Aor. act. od τίθημι, ἵημι i slaby od ἴσθημι.

1. Ζεὺς Ἐρμῆν κήρυκα ἔαντοῦ καὶ τῶν οὐρανίων θεῶν ἔθηκεν. 2. Ληκοῦργος καὶ Σόλων νόμους ἔθεσαν, ὁ μὲν τοῖς Σπαρτιάταις, ὁ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις. 3. Ῥᾶον ἐξ ἀγαθοῦ θεῖναι κακὸν ἢ ἐκ κακοῦ ἐσθλόν. 4. Ὁ τὸν ἔαντοῦ οἶκον εὖ διαθείς καὶ τὰ τῆς πόλεως πράγματα εὖ ἂν διαθείη. 5. Κῦρος ἀποδηήσκων πρὸς τοὺς παῖδας ἔλεξε· „Τὸ ἐμὸν σῶμα, ὅταν τελευτήσω, μὴτ' ἐν χρυσῷ θῆτε μὴτ' ἐν ἀργύρῳ, ἀλλὰ τῇ γῆ ὡς τὰχιστα ἀπόδοτε.“ 6. Ἀγαμέμνων Χρῦσῆν, τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερέα, τὴν θυγατέρα λῦσαι βουλόμενον, κακῶς ἀφήκεν. 7. Ἡ Ἀττικὴ πρώτη τὴν ἐλλάαν τοῖς ἀνθρώποις ἀνεῖναι λέ-

γεται. 8. Ζεὺς κεραυνὸν εἰς τὴν γῆν διέστησεν. 9. Τὸν τετελευτηκότα οὐκ ἂν ἀναστήσειας.

10. Ἄφεις τὰ φανερά μὴ δίωκε τάφανη.

167.

Fut., perf. i plqurf. act. od δίδωμι, τίθημι i ἵημι; fut. od ἴστημι.

1. Ὁ ἐσθλὸς ἀνὴρ οὔποτε τὸν φίλον προδώσει. 2. Ὁ νομοθέτης οὐ πρὸς τὸ κέρδος, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀρετὴν βλέπων δίδει τοὺς νόμους. 3. Οὐδέποτε ἐφήσομεν οὐδενὶ παρὰ τοὺς νόμους τι πράττειν. 4. Ξέρξης ἐπηγγείλατο τοῖς Ἀθηναίοις, εἰ συστρατεύσαιντο ἑαυτῷ, ἀναστήσειν τὰ ἱερὰ τὰ κεκαυμένα καὶ χρήματα δώσειν πολλὰ καὶ κυρίους καταστήσειν αὐτοὺς τῆς Ἑλλάδος. 5. Οἱ νομοθέται τοῖς τὴν πατρίδα προδεδωκόσι θανάτου δίκην ἐπιτεθείκασιν. 6. Φίλιππος ἐρωτώμενος, οὕτινας μάλιστα φιλεῖ καὶ οὕτινας μάλιστα μισεῖ, „Τοὺς μέλλοντας“, ἔφη, „προδώσειν μάλιστα φιλῶ, τοὺς δ' ἤδη προδεδωκότας μάλιστα μισῶ.“ 7. Τὸν τοῦ πράττειν καιρὸν ἀφεικῶς μὴ αἰτιῶ τὴν τύχην.

168.

Περὶ Λαομέδοντος.

1. Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν ἀνθρώποις εἰκασθέντες ἐπὶ μισθῷ εἰτείχισαν τὸ Πέργαμον. 2. Ἐπεὶ δ' αὐτοῖς Λαομέδων, ὁ τοῦ Περγάμου βασιλεὺς, τὸν μισθὸν οὐκ ἀπέδωκεν, ὁ μὲν Ἀπόλλων λοιμὸν ἔπεμψε τῇ πόλει, ὁ δὲ Ποσειδῶν κῆτος ἐφήκεν, ὃ τοὺς ἀνθρώπους συνήρπαξεν. 3. Χρησίων δὲ λεγόντων ἀπαλλαγὴν ἔσσεσθαι τῶν συμφορῶν, ἔαν προθῆ Λαομέδων Ἡσιόνην, τὴν αὐτοῦ θυγατέρα, βορὰν τῷ κήτει, οἷτος προὔθηκε πρὸς τὰς πλησίον τῆς θαλάττης πέτρας ἀναθήσας αὐτήν. 4. Ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἡρακλῆς ἐπηγγείλατο σώσειν αὐτήν, εἰ Λαομέδων δώσει αὐτῷ τοὺς ἵππους, οὓς ὁ Ζεὺς ἔδωκε ποτ' αὐτῷ. 5. Δόντος δὲ Λαομέδοντος πιστὰ Ἡρακλῆς κτείνας τὸ κῆτος Ἡσιόνην ἔσωσεν. 6. Ἐπεὶ δὲ Λαομέδων οὐκ ἐβούλετο τὸν μισθὸν ἀποδοῦναι, Ἡρακλῆς αὐτὸν τ' ἀπέκτεινε καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθησεν.

169.

1. Przekazali nam wielką sławę, kórej nam strzedz należy. 2. Esialtes zdradził Hellenów walczących w Termopilach. 3. Ten, który zdradził (partic.) ojczyznę, godzien jest śmierci. 4. Karę wymierzyć należy tym, którzy skrzywdzili państwo. 5. Kto

własnym domem dobrze zarządza, ten i sprawami państwa będzie dobrze zarządzał. 6. Po bitwie pod Termopilami Hellenowie, porzucając Artemisium, popłynęli ku Salaminie. 7. Wieleśmy już zaniedbali, przyjaciele, czego zaniedbać nie należało. 8. Wskrziesić umarłego niemożliwą dla człowieka jest rzeczą.

170.

Praes. i impf. med. i pass. od δίδωμι, τίθημι, ἵημι, ἴσθημι.

1. Ἐκάστης ἡμέρας ἀναγίθημι ἀγαθὰ ἡμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δίδονται. 2. Ἐν Ὀλυμπίᾳ τοῖς νικήσασιν ἐλάας στέφανοι ἐδίδοντο. 3. Τιθεται ὁμολογῶν, ὃς ἂν μὴ ἀποκρίνηται. 4. Ἐφόδιον εἰς τὸ γῆρας αἰὶ κατατίθεσο. 5. Πάντες ἐφίεται τῆς εὐδαιμονίας· καὶ ὁ μὲν ἐφίεται πλούτου, ὁ δὲ τιμῆς καὶ δόξης, ὁ δὲ σοφὸς μόνος σοφίας καὶ ἀρετῆς. 6. Οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις ἐκόντες τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ἀφείσαν, αὐτοὶ δὲ τῆς θαλαττοκρατίας ἐφίετο. 7. Οἱ δικασταὶ ὑπὸ τῆς πόλεως καθίστανται, ἵνα οἱ ἀδικούντες δίκας δίδωσιν. 8. Καταλυθέντος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὀλιγαρχία καθίσταντο ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσιν.

171.

Aor. med. i pass. od δίδωμι, τίθημι, ἵημι, ἴσθημι.

1. Ἀλέξανδρος τῆς τῶν Θηβαίων πόλεως κρατήσας ἀπέδοτο τοὺς ἐλευθέρους πάντας πλὴν τῶν ἱερέων. 2. Ὁ νόμος λέγει· ὃ μὴ κατέθου, μὴ λάμβανε. 3. Ἀλέξανδρος παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν φίλων νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις, „Ὁδ βασιλικόν,“ ἔφη, „τὸ κλέπτειν τὴν νίκην.“ 4. Αἰσχρόν ἐστιν ἐν ταῖς συμφοραῖς τοὺς φίλους προσέσθαι. 5. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Πειραιᾶ ἐμπόριον ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος κατεστήσαντο. 6. Ζεὺς ὑπὸ τῆς μητρὸς κλαπεῖς καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἐκτεθεῖς ὑπ' αἰγὸς ἀνατραφῆναι λέγεται. 7. Ὑπὸ Λυσάνδρου τοῦ Σπαρτιάτου ἐν Ἀθήναις τριάκοντα τύραννοι κατεστάθησαν. 8. Ὁ στρατηγὸς ἐφοβεῖτο, μὴ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐν τῇ μάχῃ προεθεῖη.

9. Ὡς μέγα τὸ μικρόν ἐστιν ἐν καιρῷ δοθέν.

172.

Παῖς ψεύστης.

1. Παῖς τις πρόβατα ἐνεμεν. 2. Τοῖς δὲ γεωργοῖς φόβον ἐνθεῖναι βουλόμενος ἐπεβόησε· „Βοηθεῖτε, ἐπείγεσθε· λύκοι γὰρ τοῖς προβάτοις ἐπιτίθενται.“ 3. Οἱ δ' ἐκ τῆς κώμης ἰέμενοι, ἵνα βοηθοῖεν, τοῦτον

εὐρισκον ψευδόμενον. 4. Τοῦτο δὲ ποιήσαντος αὐτοῦ πολλάκις, τὸ τελευταῖον τῇ ἀληθείᾳ λύκοι τῇ ἀγέλῃ ἐπέθεντο. 5. Μάτην οὖν ἐβόησεν ὁ παῖς· ἐκεῖνοι γὰρ νομίζοντες αὐτὸν παίζειν κατὰ τὸ ἔθος, οὐκ ἐβόηθησαν. 6. Οἱ δὲ λύκοι οὐδενὸς κωλύοντος τὰ τε πρόβατα καὶ αὐτὸν τὸν παῖδα διέφθειραν.

7. Ὁ ψεύστης καὶ ἀληθῆ λέγων οὐ πιστεύεται.

173.

1. Przykrą jest rzeczą być zdradzany przez przyjaciół. 2. Lacedemonczycy, pokonawszy Messenńczyków, wielu z pomiędzy nich albo zabili albo w niewolę zaprzędali. 3. Są prawa niepisane, które nie przez ludzi, lecz przez Boga zostały nam dane. 4. Wilki napadają często nie tylko na owce, lecz także na ludzi. 5. Sprawiedliwy sędzia nie wyda (opt. aor. z *ἀν*) wyroku wbrew prawom. 6. Któżby opuścił przyjaciela w nieszczęściu? 7. Nie požądajmy rzeczy niemożliwych! 8. Wojsko nasze poszło w rozsypkę, zostało bowiem podczas bitwy przez sprzymierzeńców opuszczone. 9. (Ludzie) powołani do władzy powinni być jej godnymi.

174.

Fut., perf. i plqpf. med. i pass. od δίδωμι, τίθημι, ἵημι.

1. Ὁ δίκαιος κριτῆς περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τὴν αὐτὴν ψήφον θήσεται. 2. Ὑπ' ἀδίκου ἀνδρὸς οὐποτε νόμοι δίκαιοι τεθήσονται. 3. Ἐὐχεσθε καὶ δοθήσεται ὑμῖν. 4. Πυθαγόρας ἔλεγε τοῖς ἀνθρώποις δύο τάδε ὑπὸ τῶν θεῶν δεδόσθαι κάλλιστα· τὸ τε ἀληθεύειν καὶ τὸ εὐεργετεῖν. 5. Οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλὸν χρόνον ἐφύλαττον τοὺς ὑπὸ Λυκούργου τεθειμένους νόμους. 6. Οὐκ ἐβούλεσθε, ὦ πολῖται, τοῖς πράγμασι προσέχειν τὸν νοῦν, νῦν δὲ πάντα ἀφρεῖται. 7. Δημοσθένης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλεξεν· „Εἰ προησόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡςπερ πολλὰ ἤδη προείμεθα, καὶ τοὺς Ὀλυμπίους, τί Φίλιππον κωλύσει βαδίζειν, ὅποι βούλεται;“ 8. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ τρίτον μέρος τῆς χώρας ἐδέδοτο τοῖς ἱερεῦσιν.

175.

Nieprzechodnie formy słowa ἵστημι.

1. Θεὸς τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται. 2. Δαρκεῖον τελευτήσαντος εἰς τὴν ἀρχὴν Ἀρταξέρξεως κατέστη. 3. Λί Ἰωνικαὶ πόλεις, τὸ ἀρχαῖον Τισσαφέρνει ὑπὸ βασιλέως δεδομένα, ἀπέστησαν πρὸς Κῦρον πᾶσαι πλὴν Μιλήτου. 4. Οἱ σύμμαχοι ἀποστάντες πρὸς τοὺς πολεμίους κα-

κῶς ἐποίουν τὴν ἡμετέραν χώραν. 5. Διογένης ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐρωτηθεὶς, εἴ τινος δέοιτο, ἀπεκρίνατο: „Μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου μετάσθητι.“ 6. Τάνταλος, ὡς λέγουσιν, αἰεὶ διψῶν ἐν τῇ τοῦ Ἄιδου λίμνῃ ἔστηκεν. 7. Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεστώσας τύχας. 8. Τὸ πρῶτον μὲν Δῆλος ἢ νῆσος ἦν πλανώμενη· Ποσειδῶνος δὲ λέξαντος: „Στήθι, ὦ νῆσε,“ αὐτίκα ὑπέστη.

9. Πρὸς τὴν ἀνάγκην οὐδ' Ἄρης ἀνδίσταται.

176.

Σόλων καὶ Πεισίστρατος.

1. Σόλων τὴν πολιτείαν καταστήσας ἀπεδήμησεν. 2. Ἀκούσας δὲ τοὺς μὲν πολίτας πάλιν σιασιάζειν, τὸν δὲ Πεισίστρατον ἐφίεσθαι τῆς τυραννίδος, ὡς τάχιστα εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπανέρχεται καὶ κατὰ δύναμιν ἀνδίσταται αὐτῷ. 3. Τότε δὲ Πεισίστρατος, αὐτὸς ποτε ἑαυτὸν κατακίσας, ἦκεν εἰς τὴν ἀγορὰν ὡς ἐκπεφευγὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἔπειθε τὸν δῆμον φυλακὴν τοῦ σώματος ἑαυτῷ δοῦναι. 4. Καὶ ὁ Σόλων ἀναστὰς ὑπέθετο μὲν μὴ προσέθαι τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' οὐκ ἔπεισε τὸν δῆμον. 5. Ὁ δὲ Πεισίστρατος, ἐπεὶ αὐτῷ ἡ φυλακὴ ἐδόθη, εἰς ἀρχὴν κατασταθεὶς οὐ μόνον τὸν Σόλωνα οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νόμους αὐτοῦ ἐφύλαττεν. 6. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ νομοθέτου οἱ νόμοι μετετέθησαν.

177.

1. Niesprawiedliwi mężowie nie nadadzą nigdy sprawiedliwych praw państwu. 2. Wiele już dobrodziejstw przez Boga zostało nam udzielonych i wiele jeszcze zostanie udzielonych, jeśli (ἐάν) Go prosić będziemy. 3. Ktoby przyjaciela opuścił, ten i ojczyznę w nieszczęściach opuści. 4. Mąż zły i niesprawiedliwy nie zostanie obrany naczelnikiem państwa. 5. Nieszczęśliwym należy spieszyć z pomocą. 6. Egipcyan, którzy od Persów odpadli (part.), podbił na nowo król Daryusz. 7. Perykles przez lat trzydzieści stał na czele państwa ateńskiego. 8. Mówią, że Tantalus, wiecznie pragnąc, stoi w jeziorze podziemia.

Inne słowa na μι klasy pierwszej.

C. § 120, F. § 109.

178.

Ὅνινημι, πίμπλημι, πίμπρημι, φημί.

1. Τὸ δίκαιον μέγα ὀνίνησι τοὺς ἀνθρώπους. 2. Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πολέμοις τὴν μὲν παιρῖδα μέγιστα ὠνήσεν,

αὐτὸς δ' οὐ μόνον οὐδὲν ὄνητο, ἀλλὰ καὶ φεύγειν ἠναγκάσθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν. 3. Ἡ κακία ἐπέπλησε τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων λύπης καὶ μεταμελείας. 4. Ἀλέξανδρος τὰ ἐν Περσепόλει βασιλεία ἐπέπλησε τιμωροῦμενος ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων· καὶ τὰ ἐκείνων γὰρ ἱερὰ καὶ πόλεις ἐνεπρήσθησαν ποτε ὑπὸ τῶν Περσῶν. 5. Μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἢ παροιμία φησὶν. 6. Ἀπλὴν φασιν εἶναι τὴν τῆς ἀληθείας ὁδόν. 7. Τὴν μέσσην ὁδὸν ἀρίστην εἶναι ἀπαντὲς φαμεν. 8. Θαλῆς οὐδὲν ἔφη τὸν θάνατον διαφέρειν τοῦ ζῆν· „Σὺ οὖν“, ἔφη τις, „διὰ τί οὐκ ἀποθνήσκεις;“ „Ὅτι,“ ἔφη, „οὐδὲν διαφέρει.“ 9. Τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ καλῶς ἀποθνήσκοντας οὐδεὶς ἂν ἠτιμηθῆναι φήσειε δικαίως· τὴν γὰρ δουλείαν φεύγοντες εὐκλεῖ θάνατον αἰροῦνται.

179.

Ἄγαμαι, δύναιμαι, ἐπίσταμαι, κρέμαμαι.

1. Τὸ ψεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν. 2. Πολλοὶ ῥᾶον τῶν πολεμίων ἢ τῶν ἡδονῶν κρατεῖν δύνανται. 3. Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν, ὅστις ἀδικεῖν δυνάμενος μὴ βούλεται. 4. Τί συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις τὸ πλουτεῖν, ἐὰν μὴ ἐπίστωται τῷ πλούτῳ χρῆσθαι; 5. Τὰς τῆς τύχης μεταβολὰς ἐπίστω γενναίως φέρειν. 6. Τὸ χρυσόμαλλον ἐν Κόλχοις κρεμάμενον Ἰάσων ἤρπασεν ἀποκτείνας τὸν δράκοντα, ὃς αὐτὸ ἐφύλαττεν. 7. Οἱ Κύρω ὀμυλοῦντες πάντες ἀγασθῆναι αὐτοῦ τὸν τρόπον λέγονται. 8. Μετὰ τὴν Τισσαφέρου προδοσίαν Ξενοφῶν, τῶν στρατηγῶν ὅσοι σώοι ἦσαν, συλλέξας ἔφη· „Ταῦτα δὲ πάντες ἐπιστάμεθα, ὅτι βασιλεὺς καὶ Τισσαφέρης, οὗς μὲν ἐδυνήθησαν ἡμῶν, ἀπέκτειναν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπιβουλεύουσιν, ὅπως, ἐὰν δύνωνται, διαφθείρωσιν αὐτούς· ἀλλ' εὖ ἐπίστασθε, ὅτι τὸ σθένος μέγα ὠφελῆσαι δυνήσεσθε, εἰ ἐπιμελήσεσθε, ὅπως ἀντὶ τῶν τελευτησάντων ὡς τάχιστα στρατηγοὶ κατασταθήσονται.“

9. Οὐκ ἂν δύναιτο μὴ πονῶν εὐδαιμονεῖν.

180.

Περὶ Ἀβδηριτῶν.

1. Ἀβδηρίτης τις Ἀθηναῖο ῥήτορι συνέστησε τὸν υἱόν. 2. Οὐ πολλῶ δ' ὕστερον ὁ υἱὸς ἐμπλησθεὶς φρονήματος πρὸς τὸν πατέρα ἔγραψε τάδε· „Ἀγάσθητι, ὦ πάτερ, ἐμοῦ τὴν σοφίαν. 3. Ἐπίστω γὰρ ἔμπειρον ἤδη μ' εἶναι πάσης τῆς ῥητορικῆς καὶ δύνασθαι μακροτάτους καὶ σοφωτάτους λόγους συνθεῖναι. 4. Νῆ Δία, ἄξιός ἂν εἴην τῆς πόλεως προσθῆναι· οἱ γὰρ πολῖται πόλλ' ἂν ὄναιτο τῆς ἐμῆς τέχνης.“

5. Ταῦτα δὲ γράψας προσέειπε καὶ ταύτῃ· „Εὐχομαί σε, ὦ πάτερ, τὴν πατρίδα προδώσειν καὶ δίκην τῆς προδοσίας φεύγειν, ἵνα παραστάς σοι τὴν ἐμὴν τέχνην ἐκφῆραι δύνωμαι.“

6. Ἀβδηρίτη τις ἀπαντήσας ἔλεξεν· „Ὁν παρά σου ἐκτεσάμην δοῦλον, ἐτελεύτησεν.“ 7. Ὁ δὲ „μὰ τοὺς θεούς,“ ἔφη, οὐκ ἠπιστάμην, ὅτι δύναιτο τελευτῆσαι· παρ’ ἐμοὶ γὰρ ὅτι ἦν, οὐδὲν τοιοῦτον ἐποίησεν.“

8. Ἀβδηρίτης τις ἑταῖρον νοσοῦντα ἐπισκοποῦμενος ἠρώτα περὶ τῆς νόσου. 9. Τοῦ δ’ ἀποκρίνασθαι οὐ δυναμένου ὀργισθεὶς ἔλεξεν· „Ἐλπίζω καὶ ἐγὼ νοσήσειν καὶ ἀποκρίνασθαι σοι ἐπισκοποῦμένῳ μὴ δυνήσεσθαι.“

181.

1. Sokrates wielce się przysłużył ojczyźnie, zachęcając obywateli do enoty. 2. Temistokles żadnej (dla siebie) nie odniósł korzyści ze zwycięstwa pod Salaminą. 3. Nieprzyjaciele, wpadłszy do kraju, napełnili obywateli trwogą i rozpaczą. 4. Xerxes rozkazał wojsku spalić Ateny. 5. Herakles, jak mówią, był synem Zeusa. 6. Któżby twierdził, że bogactwo pewniejszą jest posiadłością niż enota? 7. Chcieliśmy wam pomóc, przyjaciele, lecz nie mogliśmy (aor.). 8. Nie wszyscy ludzie umieją używać bogactwa. 9. Podziwiajcie (aor.) i naśladujcie młodzienci, wielkie przodków czyny.

182.

Ἔσιάναι, τεθνάναι, δεδιέναι.

C. § 119, F. § 107 e.

1. Διογένη ἐν ἀγορᾷ ἀριστῶντι οἱ περιεσιῶτες συνεχῆς ἔλεγον· „Κῶον, κῶον.“ Ὁ δὲ „Ἰμεῖς,“ ἔφη, „κῶνες ἐστέ, οἳ με ἀριστῶντα περιέσιτατε.“ 2. Ὅστις ἂν πόλεως προεσιάναι βούληται, πρότερον τῆς ἰδίας οἰκίας εὖ προεσιάτω. 3. Τῷ Μίνῳ ἐν Αἰδου καθεζομένῳ ἐπὶ θρόνον ὑψηλοῦ καὶ κρῖνοντι τοὺς τεθνεῶτας αἱ Ἐρινύες παρεσιᾶσιν. 4. Οἱ Ἀθηναῖοι πολὺν χρόνον τῆς Ἑλλάδος προέσιτασαν. 5. Οὐ τεθνᾶσιν οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος τελευτήσαντες, ἀλλ’ ἐν ταῖς τῶν μακάρων νήσοις διάγειν λέγονται. 6. Οἱ πολλοὶ τὸν θάνατον δεδίασιν οἰόμενοι μέγιστον κακὸν εἶναι τὸ τεθνάναι, ἀλλ’ οὐ δέδιδε τὸν θάνατον ὁ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς ἀνὴρ. 7. Πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων δεδιότες τὴν τῶν τριάκοντα ὕβριν εἰς Μέγαρα καὶ Θήβας ἔφυγον.

8. Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεσιῶσας τύχας.

Οἶδα.

C. §. 119, F. § 115.

1. Οὐδείς τὸ μέλλον οἶδε πλὴν θεοῦ. 2. Σωκράτης ἔλεγεν, ὅτι τοῖς θεοῖς εὐχεσθαι δεῖ ἀπλῶς τὰγαθὰ διδόναι. „Ἡμεῖς μὲν γάρ,“ ἔφη, „οὐ σαφῶς ἴσμεν, ὅποια ἀγαθὰ ἐστίν, οἱ δὲ θεοὶ ἴσασιν.“ 3. Χάριν ἴσθι τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς εὐεργέταις. 4. Πολλοὶ ἀνδρωποιοὶ οἴονται μὲν τι εἰδέναι, ἴσασι δ' ἢ ὀλίγα ἢ οὐδέν. 5. Σωκράτης θανάτου κριθεὶς τοὺς ἑταίρους ἐκ τοῦ δεσποτηρίου αὐτὸν ἐκκλέψαι βουλομένους ἠρώτησεν, εἴ που εἰδείεν τι χωρίον ἔξω τῆς Ἀττικῆς, ἔνθα οὐ προσβατὸν θανάτῳ. 6. Ζηλοῦτε μὴ τοὺς πλεῖστα κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν αὐτοῖς συνειδότας. 7. Δημοσθένης πρὸς κλέπτῃν λέξαντα. „Οὐκ ἤδεις, ὅτι σὸν ἐστίν,“ „ἀλλ' ὅτι,“ ἔφη, „σὸν οὐκ ἐστίν, ἤδεις.“ 8. Ἀγαθοῦ ἀνδρός ἐστίν ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι εἴσεσθαι.

‘Ο χρήσιμ’ εἰδῶς, οὐκ ὁ πόλλ’ εἰδῶς σοφός.

Περὶ Σωκράτους.

1. Σωκράτης ἀκούσας, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ πάντων ἀνθρώπων σοφώτατος ἐκρίθη, ἐνεθρυνεῖτο, τί ποτε λέγοι ὁ θεός· συνήδει γὰρ αὐτῷ οὐδὲν σοφὸς ὢν. 2. Καὶ πολλὴν μὲν χρόνον ἠπόρει, εἶτα δ' ἐπὶ ζήτησιν τοιαύτην ἐτόλπετο. 3. Ἀναζητήσας τινὰ τῶν δοκούντων σοφία χρῆσθαι, διελέγετο αὐτῷ, ὅπως, εἰ δύναίτο, ἐλέγξειε τὸ μαντεῖον· ᾧετο γὰρ σοφώτερον αὐτοῦ εἶναι τοῦτον τὸν ἀνδρα. 4. Διαλεγόμενος δ' αὐτῷ ἠπιστήθη, ὅτι οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐδόκει μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις καὶ μάλιστα ἑαυτῷ, ἦν δ' οὐ. 5. Καὶ ἔπειτα ἐπειρᾶτο ὁ Σωκράτης δηλοῦν, ὅτι οἶοιτο μὲν ὁ ἀνὴρ εἰδέναι τι, εἰδείη δ' οὐ· ἀπήχθετο οὖν καὶ τούτῳ καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων. 6. Ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς ἄλλους διαλεγόμενος τοὺς εἰδέναι τι δοκούντας ταυτὰ ἔπασχεν, ἐπίστευε τούτων γε πάντων σοφώτερος εἶναι· ἃ γὰρ οὐκ ἤδει, οὐδ' ᾧετο εἰδέναι.

1. Orfeusza, jak powiadają, i po śmierci otaczają w podziemiu dusze umarłych, słuchając jego głosu. 2. Lepiej umrzeć, niż źle żyć. 3. Solona jest to prawo: nie mów źle o umarłych. 4. Tylko ludzie

zli i niesprawiedliwi lekają się śmierci. 5. Trudno wszystko wiedzieć. 6. Wszyscy wiemy, że umrzeć musimy, lecz nikt z nas nie wie godziny śmierci. 7. Edyp nie wiedział, że zabił własnego ojca. 8. Szczęśliwy, kto się do niczego złego nie poczuwa. 9. Sprawiedliwy mąż będzie się zawsze do wdzięczności poczuwał względem swoich dobroczyńców.

186.

Εἰμί, χρῆ.

C. § 121-1, F. § 111-112.

1. Θεὸς ἔστι καὶ ἦν καὶ ἔσται. 2. Οἱ Λάκωνες τρεῖς χοροὺς ἤγον ἐν ταῖς ἑορταῖς· καὶ ὁ μὲν τῶν γερόντων ἦδεν· „ἡμεῖς μὲν ἤμεν,“ ὁ δὲ τῶν ἀνδρῶν· „ἡμεῖς δὲ γ' ἐσμέν,“ ὁ δὲ τῶν παιδῶν· „ἡμεῖς δὲ γ' ἐσόμεθα.“ 3. Μὴ λέγε, τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν τίς εἶ. 4. Ἐὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. 5. Φίλος φίλῳ ἀτυχοῦντι παρέστω. 6. Σύνεστε τοῖς ἀγαθοῖς, μὴποτε δὲ συνείητε τοῖς κακοῖς. 7. Χρῆν σιγᾶν ἢ φρόνιμα λέγειν. 8. Σωκράτης ἐνόμιζε πρὸ πάντων χρῆναι τοὺς ἀνθρώπους σωφροσύνην κησασθαι. 9. Τοὺς γονεῖς τιμᾶν χρεῶν.

10. Εἶναι δίκαιος, μὴ δοκεῖν εἶναι βούλον.

11. Βίαις παρουσίας οὐδὲν ἰσχύει νόμος.

187.

Εἶμι.

C. § 121 2, F. § 110.

1. Ἀγαθὸς ἀνὴρ οὐ παρέσται τοῖς τῶν κακῶν λόγοις, ἐξὸν ἀπιέναι. 2. Ἀγγελιάντων τῶν επισκόπων, ὅτι οἱ πολέμοι προσίασιν, ὁ στρατηγὸς ἔταξε τοὺς στρατιώτας καὶ παρώξυνεν ἐπὶ τὴν μάχην. 3. Κέρβερος, ὁ ἐν Ἄιδου κῶν, ἡμερος μὲν ἦν, ὁπότε τις εἰςίει, ἐξιέναι δ' οὐδένα εἶα. 4. Ἐγῶγε μετὰ φίλου ἐταίρου κᾶν διὰ πυρὸς ἴοιμι. 5. Πράττετε, ἃ δεῖ, τὰ δὲ πράγματα ἴτω, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον. 6. Τὸν ἐπιόντα πόλεμον χρῆ πάντας ἀμύνασθαι. 7. Ἡ ψυχὴ οὔτε παρούσα ὁρατα οὔτ' ἀπιούσα. 8. Δημήτηρ μετὰ λαμπάδων νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν περιήει ζητοῦσα Περσεφόνην τὴν θυγατέρα, ὑφ' Ἄιδου ἀρπασθεῖσαν. 9. Οἱ πολέμοι ἤδη ἐπῆσαν, οἱ δ' ἡμέτεροι σύμμαχοι οὐκέτι παρήσαν.

a) Κῦρος μένει παρὰ τῷ πάππῳ.

1. Ἐπεὶ ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο, ὡς ἀπιῶσα πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα Καμβύσην, ὁ Ἀστυάγης ἔλεγε πρὸς τὸν παῖδα αὐτῆς Κῦρον· „ὦ παῖ, ἐὰν μένης παρ' ἐμοί, πρῶτον μὲν, ὅταν βούλῃ εἰσιέναι ὡς ἐμέ, ἐπὶ σοὶ ἔσται καὶ χάριν σοι εἶσομαι, ὅσῳ ἂν πλεονάζεις εἰσιῆς ὡς ἐμέ. 2. Ἐπειτα δ' ἵπποις τοῖς ἐμοῖς χρῆσῃ καὶ ὅταν ἀπίης, ἔχων ἄπει, οὓς ἂν αὐτὸς ἐδέλῃς ἵππους. 3. Ἐπειτα τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία δίδωμί σοι, ἃ σὺ διώξῃ, ὁπόταν ἐπιθυμῆς θηρᾶν, καὶ ἄλλα, ὅποσα ἂν βούλῃ, λέγων πρὸς ἐμὲ οὐκ ἀτυχῆσεις.“ 4. Καὶ ὁ Κῦρος ἔμεινεν.

b) Φιλόξενος καὶ Διονύσιος.

1. Ἐπεὶ Φιλόξενος τῶν τοῦ Διονυσίου ποιημάτων κατεγέλασεν, οὗτος ὀργισθεὶς, „Εἰς τὸ δεσμωτήριον,“ ἔφη, „ἴθι.“ 2. Ὁ δ' ἀπήει. 3. Ἐπεὶ δὲ τῇ ἐπισόσῃ ἡμέρᾳ πάλιν εἰς ἀκρόασιν τῶν ποιημάτων ἐκλήθη, ὀλίγον χρόνον μείνας ἀνέστη ὡς ἀπιών. 4. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Διονυσίου· „Ποῖ δὲ σὺ νῦν εἶ;“ οὗτος „Εἰς τὸ δεσμωτήριον,“ ἔφη, „εἴμι.“

1. Jeśli chcesz być dobrym, uwierz wprzód, że jesteś złym. 2. Gdyby wszyscy ludzie byli sprawiedliwi, nie potrzebowaliby ani sędziów, ani praw. 3. Byliśmy kiedyś szczęśliwi, teraz jednak jesteśmy bardzo nieszczęśliwi. 4. Nie będzie mądrym, kto się uczyć nie chce. (coni. z ἄν). 5. Idź, synu, i bądź szczęśliwym. 6. Sokrates nie chciał wyjść z kraju, mówiąc, że wszędzie tym samym pozostanie (będzie). 7. Cyrus przychodził do swojego dziadka, kiedy chciał; było mu bowiem wolno. 8. Choćbym (zὰν z coni.) musiał umrzeć (inf. perf.), nie zdradzę przyjaciela.

Κάθημαι κεῖμαι.

C. § 121 3, 4. F. § 118—114.

1. Ἐν Ἀίδου ἐκάθηρτο δικασταὶ δύο, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθους, τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς κρίνοντες. 2. Οἱ πολέμιοι κακῶς ποιοῦσι τὴν ἡμετέραν χώραν· ἡμεῖς δὲ, ὦ πολῖται, τί καθήμεθα; 3. Ὀδυσσεὺς πρὸς Θεοσίτην ἐν τῇ ἐκκλήσιᾳ θορυβοῦντα, „Κάθησο,“ ἔφη, „ὦ ἄνθρωπε, καὶ ἀκουσον τῶν ἄλλων, οἱ σου ἀμείνους εἰσίν.“ 4. Ἡ Μεσοποταμία ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος

ἄνόμασαι. 5. Τὸ μηδὲν ἁμαριάνειν ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως κείται. 6. Ἐν τῷ τῶν τριακοσίων ἰάφῳ τάδε ἦν γεγραμμένα· „Ὡ ξένη, ἀγγελὸν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε κείμεθα τοῖς ἐκείνων ῥήμασι πειθόμενοι.“ 7. Κροῖτος ἀπέπεμψεν εἰς Δελφούς μεγάλους κρατήρας δύο, ὧν ὁ μὲν χρυσοῦς ἔκειτο ἐπὶ δεξιᾷ εἰσιόντι εἰς τὸ ἱερόν, ὁ δ' ἀργυροῦς ἐπ' ἀριστερᾷ.

191.

Περὶ τοῦ Διὸς ξοάνου τοῦ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ.

1. Ἡ Ὀλυμπία ἢ ἐν τῇ Πισάτιδι κειμένη ἔνδοξος ἦν διὰ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμπιακὸν καὶ διὰ τὸ τοῦ Διὸς ἱερόν, πολλοῖς καὶ τιμίοις ἀναθήμασι κεκοσμημένον, ἅπερ ἐκ πάσης ἀντιίθετο τῆς Ἑλλάδος. 2. Μέριστον δὲ τούτων ἦν τὸ τοῦ Διὸς ξοάνον, ὃ ἐποίηε Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος· σχεδὸν τι γὰρ ἦπιετο τῇ κορυφῇ τῆς ὄροφῆς, εἰ καὶ ὁ τεχνίτης καθήμενον ἐποίησατο τὸν θεόν. 3. Κάθηται μὲν οὖν ὁ Ζεὺς ἐπὶ θρόνῳ μεγαλοπρεπεῖ, στέφανος δ' ἐπίκειται τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ. 4. Καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ φέρει Νικηὴν ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, τῇ δ' ἀριστερᾷ ἔνεστι στήπυρον παντοίοις μετάλλοις κεκοσμημένον. 5. Ὁ δ' ὄρνις ὃ ἐπὶ τῷ στήπυρῳ καθήμενός ἐστιν ὁ αἰετός. 6. Ὁ δὲ θρόνος ποικίλος μὲν χρυσοῦ καὶ λίθοις, ποικίλος δὲ καὶ ἐλέφαντι ἐστιν.

192.

Aorysty mocne bez spójkki.

C. § 122, F. § 118.

a) ἔβην, ἔφθην, ἀπ-έδραν, ἐπριάμην.

1. Κῦρος μέγα στρατεύμα συλλέξας εἰς Ἀσίαν ἀνέβη πολεμήσων τῷ ἀδελφῷ περὶ τῆς ἀρχῆς. 2. Κροῖσω μαντενομένῳ περὶ τοῦ πρὸς τὸν Κῦρον πολέμου χρησμὸν ἔδωκεν Ἀπόλλων· „Κροῖτος ἄλυν διαβάς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.“ 3. Δημοσθένης συνεβούλευε τοῖς Ἀθηναίοις μὴ ξένους ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐκπέμψαι, ἀλλ' αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι. 4. Οὐδεὶς ἔφθη τὸν Κῦρον εὐεργετήσας τοὺς φίλους. 5. Οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται ἔφθασαν τοὺς πολεμίους τὸν ποταμὸν διαβάντες. 6. Κρίτων ἦκεν εἰς δεσμοτήριον πρὸς Σωκράτην καὶ ἔπειθεν αὐτὸν ἀποδρᾶναι, ἀλλ' οὐκ ἔπεισεν. 7. Διογένην ὁ δοῦλος ἀπέδρα. Προτρεπόντων δὲ ἰωνῶν ζητεῖν αὐτόν, „Ἀισχρὸν ἂν εἶη,“ ἔφη, „δοῦλον μὴ δεῖσθαι Διογένους, Διογένην δὲ δοῦλον.“ 8. Χρήματα ἔστι κτήσασθαι, δόξαν δὲ χρημάτων οὐ ῥάδιον πρῖασθαι.

b) ἔγνω, ἐάλων, ἐβίω, ἔφυν, ἔδυν.

1. Ἄνθρωπος ὀργιζόμενος οὐδὲν ἂν εἰς γνώη. 2. Ἐν Δελφοῖς ἦν γεγραμμένα πρὸς τῷ ἱερῷ τὸ „Γνώθι σαυτὸν“ καὶ τὸ „Μηδὲν ἄγαν.“ 3. Ἐαυτὸν γνῶναι χαλεπώτατον ἐστίν· ὀλίγοι δ' εἰσὶν οἱ ἑαυτοὺς γνόντες. 4. Σύγγνωτε τοῖς ἁμαρτάνουσιν. 5. Ἡ Καρχηδὼν καὶ ἡ Κόρινθος τῷ αὐτῷ ἔτει ἐάλωσαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. 6. Τῷ δεκάτῳ τῆς πολιιορκίας ἔτει Ἴλιον ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀλῶναι λέγεται. 7. Σιμωνίδης ἐρωτηθεὶς, πόσον χρόνον βίη, „Χρόνον,“ ἔφη, „ὀλίγον, ἔτη δὲ πολλά.“ Ἐβίω δ' ἐνενήκοντα ἔτη. 8. Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς πρῶτους ἀνθρώπους ἐν τῇ Ἀττικῇ φῦναι ἔλεγον. 9. Ἐν τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ πολλὰ τῶν Περσῶν νῆες κατέδυσαν, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀπέδρασαν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. 10. Ὁ τῶν φιλαργύρων πλοῦτος, ὡσπερ ὁ ἥλιος καταδύς εἰς τὴν θάλατταν, οὐδένα τῶν ζῶντων εὐφραίνει.

11. Ὑβρις κακὸν μέγιστον ἀνθρώποις ἔφυν.

a) Κύρου κρίσις.

1. Παις μέγας, μικρὸν ἔχων χιτῶνα, παῖδα μικρὸν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκδύσας αὐτὸν, τὸν μὲν ἑαυτοῦ ἐκείνον ἐνέδυσεν, τὸν δ' ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυν. 2. Τούτοις οὖν δικάζων Κύρος παῖς καὶ αὐτὸς ὦν ἔγνω, ὅτι βέλτιον εἶη ἀμφοτέροις τὸν ἀρμόζοντα ἐκάτερον χιτῶνα ἔχειν. 3. Ἐν δὲ τούτῳ ἔπαισεν αὐτὸν ὁ διδάσκαλος λέξας, ὅτι, ὁπότε μὲν τοῦ ἀρμόζοντος εἶη κριτής, οὕτω δέοι γνῶναι, ὁπότε δὲ κρῖναι δέοι, ὁποτέρου ὁ χιτῶν εἶη, τοῦτ', ἔφη, σκεπτέον εἶναι, τίς κτῆσις δικαία ἐστίν.

b) Διογένους ἀλότης.

1. Διογένους ἀλότης καὶ πωλοῦμενος ἐπεὶ ἠρωτήθη, τί ἐπίσταται, ἀπεκρίνατο „Ἀνδρῶν ἄρχειν“ καὶ πρὸς τὸν κήρυκα, „Κήρυττε,“ ἔφη, „εἰ τις ἐθέλει δεσπότην αὐτῷ πρῖασθαι.“ 2. Ξενιάδῃ δὲ τῷ πριαμένῳ αὐτὸν ἐλεξεν, ὅτι δεῖ πείθεσθαι αὐτῷ, εἰ καὶ δοῦλος εἶη· καὶ γὰρ λατρῶ ἢ κυβερνήτῃ δεῖν πείθεσθαι, εἰ καὶ δοῦλος εἶη.

1. Homer mówi, że przyszłość na łonie bogów spoczywa. 2. Odpoczywamy leżąc albo siedząc albo stojąc. 3. Tezeusz i Pirytyous zeszli do Hadesu, aby porwać Persefonę. 4. Rozumu i sławy

za pieniądze nie kupisz (opt. z *äv*). 5. Jeśli uczeiowie żyć pragniecie, poznajcie siebie samych. 6. Gdyby żołnierze nie byli z walki uciekli (aor.), miasto nie zostałoby przez nieprzyjaciół zajęte. 7. Cyrus miał być najdzielniejszym i najpiękniejszym z pomiędzy perskich młodzieńców. 8. Gdy słońce zaszło, zaprzestali żołnierze ścigać nieprzyjaciół.

Odmiana słów zakończonych na *νυμι*.

Tematy spółgłoskowe.

196.

Δείκνυμι.

1. Τῶ πλανωμένῳ δείκνυ τὴν ὁδόν. 2. Τυφλὸς τυφλῶ οὐκ ἂν δεικνύοι τὴν ὁδόν. 3. Οἱ συγγραφεῖς ἐπιδεικνύουσι θαυμαστὰ τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα καὶ λόγους. 4. Χαλεπὸν ἐστὶν ἀρετὴν δεικνύουσι μὴ χρώμενον παραδείγμασιν. 5. Ὁ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἀεὶ ἐπιδεικνύμενος οὐκ ἔστι σοφός. 6. Δημοσθένης ἀεὶ μετὰ παρόρησίας τὴν γνώμην ἀπεδείκνυτο. 7. Τῶ Ἀλεξάνδρῳ ἐν Ἰλίῳ θύοντι ἔφη ἱερεὺς δεῖξιν τὴν Πάριδος λύραν· „Τὴν Ἀχιλλέως,“ ἔφη, „εἰ ἔχεις, δεῖξον, καὶ πρό γε τῆς λύρας τὸ δόρυ.“ 8. Κῦρος ἀπεδείχθη ὑπὸ τοῦ παιρὸς σατραπίης τῆς Λυδίας. 9. Ῥαδάμανθυς διὰ τὴν δικαιοσύνην δικαστῆς ἀποδέδεικται καθ' ἑαυτοῦ. 10. Χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσι μόνος, Κακὸν δὲ καὶ ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μῦθον.

197.

Ζεύγνυμι, μίγνυμι, πήγνυμι, ῥήγνυμι, ἀπόλλυμι, ὀμνυμι.

1. Πολύφημος ὁ Κύκλωψ πέτραν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀπορῥήξας ἔρριπεν ἐπὶ τὴν Ὀδυσσεύς ναῦν. 2. Ξέρξης τῷ στρατοπέδῳ ἔπλευσε μὲν διὰ τῆς ἠπείρου διορύξας τὸν Ἄθω, ἐπέξενσε δὲ διὰ τῆς θαλάττης ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον. 3. Οὐποθ' ὕδωρ καὶ πῦρ συμμιχθήσεται. 4. Ἐκτωρ τὸ δόρυ ἐν τῇ γῆ πήξας Ἀχιλλεῖα ἔμεινεν ἀποκτεῖναι αὐτὸν βουλόμενος ἢ ἀπολέσθαι. 5. Ἡ μὲν ἐνταξία σφίξει, ἡ δ' ἀταξία πολλοὺς ἤδη ἀπολώλεκεν. 6. Πύρρος, ἐπεὶ τοὺς Ῥωμαίους δις μὲν ἐνίκησε, πολλοὺς δὲ τῶν ἡγεμόνων ἀπόλεσε, „Ἐὰν ἔτι μίαν,“ ἔφη, „μάχην νικήσωμεν, ἀπολώλαμεν.“ 7. Ἄρ' οὐκ ὁμώμεκεν

ὁ δικαστὴς δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους; 8. Ὁμοσαν οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς Πλαταιαῖς μὴ ἀνοικοδομήσειν τὰ ἱερὰ τὰ ὑπὸ τῶν Περσῶν κατεσκαμμένα.

9. Ἀνδρὸς δικαίου καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται.

198.

Ξέρξης τῶν ἐλπίδων σφάλλεται.

1. Ἐπεὶ Ξέρξης τὸν Ἑλλήσποντον γεφύραις ζεύξας εἰς τὴν Θράκην διέβη, ἐξέτασιν καὶ ἀριθμὸν τοῦ πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐποιήσατο. 2. Ὅρῶν δὲ τοσαύτην δύναμιν ἐκ πάντων ἐθνῶν μεμιγμένην ὤμοσεν οὐ μόνον τοὺς Ἕλληνας ἀπολεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰλλα ἔθνη τὰ ἐν Εὐρώπῃ οἰκοῦντα καταστρέφεισθαι. 3. Ἄλλ' ἂ ὁμωμόκει, οὐ διεπράξατο. 4. Τοὺς μὲν γὰρ Λακεδαιμονίους ἐν ταῖς Θερμοπύλαις ἀπώλεσε καὶ τὰς Ἀθήνας κατέκαυσεν, ἐλπίζων δὲ τὰς τῶν Ἑλλήνων ναῦς ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἀπολεῖν, οὐ μόνον οὐκ ἀπώλεσεν, ἀλλὰ καὶ φοβούμενος, μὴ αὐτὸς ἀπόλοιτο, εἰς τὴν Ἀσίαν ἔφυγε, Μαροδόνιον καταλιπὼν σὺν τῇ στρατιᾷ. 5. Ἄλλ' οὐδὲν ὠνητο· Μαροδόνιος γὰρ ἐν τῇ ἐν Πλαταιαῖς μάχῃ καὶ αὐτὸς ἀπόλωλε καὶ τὴν Ξέρξου δύναμιν ἀπολώλεκεν.

199.

Tematy samogłoskowe.

1. Οἱ Ἕλληνες οἶνον ἄκρατον οὐκ ἔπινον, ἀλλ' ὕδατι κεκραμένον. 2. Οἶνος ὕδατι κεκραμένος ῥώννυσι τὸ σῶμα. 3. Δυσκόλῳ ἰατρῷ προσιών τις λέγει· „Ὀλωλα· κεῖσθαι γὰρ οὐ δύναμαι οὔθ' ἑστάναι οὔτε καθῆσθαι.“ Ὁ δ' ἰατρός, „Οὐδὲν σοι λέλειπται,“ ἔφη, „ἢ κρεμασθῆναι.“ 4. Διονύσιος ὑπὲρ τῆς Δαμοκλέους κεφαλῆς ξίφος ἐκ τριχὸς κρεμάσαι ἐκέλευσεν. 5. Ἡρακλῆς λέοντα ἐν Κιθαιρῶνι θηρεῦσας τὴν δορὰν ἠμφιέσατο. 6. Σωκράτης τὸ αὐτὸ ἱμάτιον ἠμφιέστο θέρους τε καὶ χειμῶνος. 7. Τὴν φιλαργυρίαν οὐκ ἔσβεσέ ποτε οὐτ' ἀργύριον οὔτε χρυσίον. 8. Οἱ προδότες τὰς πόλεις ἀναπετάσαντες εἰσεῖσαν τοὺς πολεμίους εἰς τὴν πόλιν. 9. Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐν Μυκάλῃ ἔμελλον συμμιξεῖν τοῖς Πέρσαις, ἠγγειλέ τις, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν Πλαταιαῖς Μαροδόνιος μὲν ἀπόλωλεν, ἡ δὲ τῶν βαρβάρων στρατιὰ διεσκέδασται· καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπερφόωθησαν.

200.

Θεμιστοκλῆς μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν.

1. Οἱ Πέρσαι ἐν Σαλαμῖνι ἠττηθέντες νυκτὸς πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον ἔφευγον. 2. Οἱ δ' Ἕλληνες τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ τὰς τῶν πολεμιῶν

ναῦς οὐχ ὀρῶντες ἐβουλεύοντο, τί χρὴ ποιεῖν. 3. Θεμιστοκλῆς οὖν πρῶτον μὲν ὑπετίθετο τοὺς ἐσκεδασμένους βαρβάρους διώκειν καὶ πλεῖν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὡς λύσοντας τὰς γεφύρας· ἔπειτα δέ, ὅτ' Εὐρυβιάδης καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ τὴν ἐναντίαν ταύτη γνώμην ἀπεδείξαντο, τῇ τοῦ Εὐρυβιάδου γνώμῃ προσέθετο. 4. Εἰδὼς δέ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπερῶνυσαν ἀλλήλους τοὺς Πέρσας διῶξαι καὶ τὰς γεφύρας λῦσαι, παραστὰς ἔλεγε τάδε· „Ἐγωγε ὑμᾶς οὐκ ἂν ἐπιρῶννύοιμι πλεῦσαι ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι ἀνὴρ τοσαύτης δυνάμεως κύριος εἰς ἀνάγκην κατασταθεὶς ἀναμάχεται καὶ σπουδάζει τὰ προειμένα ἐπανορθώσασθαι. 5. Οὐδὲ τοῦτο ὑμᾶς ἀγροεῖν δεῖ, ὅτι οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ θεοὶ τε καὶ ἦρωες τὸ τοῦ Ξέρξου φρόνημα κατέσβησαν.“

201.

Dokończenie.

1. Τοῦτιψ τῷ λόγῳ ὁ τῶν Ἀθηναίων θυμὸς κατεσβέσθη. 2. Μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς βασιλέα ἔπεμψεν ὁ Θεμιστοκλῆς Σίκινον τὸν οἰκέτην τάδε φράσσοντα· „Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀγγέλλει σοι, ὦ βασιλεῦ, ὅτι μέλλουσιν οἱ Ἕλληνες πλεῦσαντες ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον λύσειν τὰς γεφύρας. 3. Ἐπεὶ οὖν ὁ σὸς βίος ἐκ μιᾶς τριχὸς κρέμαται, εὐθὺς τὰ ἰστία ἐκπετάσας φεῦγε τὴν ταχίστην εἰς τὴν Ἀσίαν.“ 4. Ἀκούσας ταῦτα ὁ βάρβαρος τὰς μὲν ναῦς ἐκέλευσε τοὺς ναυάρχους ἀπάγειν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διαφυλάξοντας τὰς γεφύρας, αὐτὸς δ' ἔχων τὸ πεζὸν ὡς τάχιστα ἀπῆε εἰς τὴν Θεταλίαν.

202.

1. Mędrcy powinni obywatelom wskazywać drogę do cnoty. 2. Śmiało wypowiadaj zawsze (swe) zdanie. 3. Po śmierci Patroklosa (gen. abs.) przysiągł Achilles, iż go nie wprzód pogrzebie, aż (πρὶν ἂν z con.) karę wymierzy zabójcy (part.). 4. Xerxes rozkazał budowniczym rzucić mosty na Hellesponcie. 5. Podczas (ἐν) wojen ginie wielu ludzi. 6. Hektor zgładziwszy wielu z pomiędzy Achajów, sam wreszcie zginął z ręki (ὑπὸ z gen.) Achillesa. 7. Sława cnoty nigdy nie zaginie. 8. Hellenowie wino mieszcali z wodą. 9. Burza rozprószyła flotę nieprzyjaciół. 10. Łatwiej ugasić ogień, aniżeli namiętność.

Powtórzenie słów na μι.

203.

Περὶ Θησεώς.

1. Θησεὺς Αἰγέως, τοῦ τῶν Ἀθηναίων βασιλέως υἱός, ἔτι ἰεὸς ὢν οὕτω διέφερε ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ, ὥστε Ἡρακλέα πολλὰ καὶ λαμπρὰ

ἔργα ἀποδειξάμενον οὐ μόνον ἐξήλου, ἀλλὰ καὶ νικᾶν ἤξιον, τοιούτους ἄθλους μᾶλλον αἰρούμενος, οἷς τοὺς Ἑλληνας πλεῖστα ἤδει ὠφελήσων. 2. Περιῶν οὖν τὴν Ἑλλάδα ληστὰς καὶ κακούργους ἀνεξήτει καὶ ἀπέκτεινεν, οἷον Περιφρήτην τὸν Κορινθίτην καλούμενον, ὅτι κορούνη σιδηρᾷ τοὺς παριόντας κατέκοπτε, καὶ Σίνιν τὸν Πιτυοκάμπτην καλούμενον, ὃς πολλοὺς ἀνθρώπους ἀγριώτατα διέφθαρχεν, καὶ ἄλλους πολλοὺς. 3. Ἐπεὶ δὲ πάλιν εἰς Ἀθήνας ἀνῆκεν, ἀφικνοῦνται ἐκ Κρήτης τὸ τρίτον οἱ τὸν δασμὸν ἀπάξοντες. 4. Μίνως γάρ, βασιλεὺς τῶν Κρητῶν, ἐπεὶ Ἀνδρόγεως ὁ υἱὸς ἐν τῇ Ἀττικῇ δόλῳ ἀπόλετο, ἐπιθέμενος τοῖς Ἀθηναίοις ἠνάγκασεν αὐτοὺς ὁμολογήσαι πέμψειν δι' ἐνάτου ἔτους; νεανίας ἑπτὰ καὶ τισαύτας παρθένους. 5. Τοῦτους εἰς Κρήτην ἤγοντας ὁ Μίνως εἰς τὸν λαβύρινθον ἐπέμψεν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἐξοδοῦ ἐυρίσκειν οὐ δυνάμενοι ὑπὸ τοῦ Μινωταύρου κατησθίοντο.

204.

Dokończenie.

1. Ἐπεὶ οὖν τὸ τρίτον οἱ πρέσβεις ἤγον τὸν δασμὸν αἰτήσοντες, τῶν πολιτῶν χαλεπῶς φερόντων, ὅτι ὁ βασιλεὺς αἴτιος μὲν εἶη τῶν παθῶν, αὐτὸς δὲ τῆς ζημίας οὐ μετέχοι, Θησεὺς ἐκὼν συνέπλευσεν· ἤλπιζε γὰρ τὸν Μινώταυρον ἀποκινεῖν. 2. Εἰς δὲ Κρήτην ἤκων Θησεὺς Ἀριάδνης, τῆς τοῦ βασιλέως θυγατρὸς, βοηθοῦσης τὸν κίνδυνον ἀπέφυγεν. 3. Αὕτη γὰρ θαρσάλῶς αὐτὸν εἰς τὸν λαβύρινθον εἰσιέναι κελεύσασα λίνον ἔδωκεν αὐτῷ, ᾧ ἐπόμενος εἴσεται, πῶς ἂν ἐξίη. 4. Θησεὺς οὖν ἀνευ φόβου εἰς τὸν λαβύρινθον εἴσεισι καὶ τὸν Μινώταυρον ἀπολέσας διὰ τὸ λίνον τὴν ἐξοδοῦ ἐυρίσκει. 5. Ἀποφυγῶν δὲ μετὰ τῆς Ἀριάδνης ἐκ τῆς νήσου ἐκείνην μὲν ἐν τῇ Νάξῳ κατέλιπεν, αὐτὸς δ' εἰς τὴν πατρίδα κατήχθη. 6. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν παραλαβὼν ἄλλα τε πολλὰ τὴν πατρίδα ὠφέλησε καὶ πάντας τοὺς τὴν Ἀττικὴν οἰκοῦντας εἰς μίαν πόλιν συνηγάγεν· κοινήν τε θυσίαν κατέστησε τὰ Παναθήναια.

Niewzorowe słowa na ω.

1. Tematy przybierające spółgłoskę nosową.

C. § 126, F. § 121.

205.

Δάκνω, κάμνω, τέμνω, τίνω, φθάνω.

1. Ἀλκιβιάδης, ἔτι παῖς ὢν, ἐπεὶ ἐπαλαίσθη, ἔδακε τὴν χεῖρα τοῦ παλαίσαντος· ὁ δὲ δηχθεὶς ἔλεξε· „Δάκνεις, ὡς αἱ γυναῖκες.”

„Οὐκ,“ ἔφη, „ἀλλ’ ὡς οἱ λέοντες.“ 2. Οὐδέποτε καμούμεθα τοῖς εὐεργεταῖς χάριν ἀπονέμοντες. 3. Οἱ βάρβαροι ἀποτεμόντες τὰς κεφαλὰς τῶν στρατηγῶν, οὓς δόλω ἀπέκτειναν, ἐπεδείκνυσαν τοῖς Ἑλλησιν. 4. Οἱ πολέμιοι ἐπὶ πάσαις ταῖς πύλαις φύλακας ἔστησαν ὡς ἀποτεμόντας τὰς ἐξόδους τοῖς ἐνοικοῦσιν. 5. Προμηθεὺς τοῦ πυρὸς κλαπέντος ποινὰς ἔτισεν. 6. Ὁ ἐσθλὸς ἀνὴρ οὐκ ἀδικῶν ἀλλ’ εὐεργειῶν φθίσειται ἄλλους. 7. Τὸν κερμηκότα ὁ οἶνος ῥώννυσιν. 8. Τῇ ὕδρᾳ μιᾶς ἀπομηθείσης κεφαλῆς δύο ἀναφῶναι λέγονται.

9. Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν.

206.

Βαίνω, ἐλαύνω, ἀφ-ικνέομαι.

1. Βίων ὄρων τινα φθονερὸν ἀθύμως διακείμενον, „Ἡ τούτω,“ ἔφη, „μέγα κακὸν συμβέβηκεν ἢ ἄλλω μέγα ἀγαθόν.“ 2. Ἐρμῆς τὰς τοῦ Ἀπόλλωνος βοῦς κλέψας ἀπῆλασεν. 3. Οἱ βάρβαροι ἀνέμενον ἐν ταῖς τοῦ ποταμοῦ ὄχθαις τοὺς Ἑλληνας ὡς ἀπελώντες ἐκβαίνοντας. 4. Χαίρετε, ὦ πολῖται· ἀπελήλανται οἱ πολέμιοι. 5. Κρίτων Σωκράτους φίλος ὦν ἀφίκετο πρῶ εἰς δεσμοτήριον. Καὶ ὁ Σωκράτης θαναμάσας ἠρώτησεν αὐτόν· „Τί δὴ οὕτω πρῶ ἀφίξαι, ὦ Κρίτων; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίχεται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφιζομένου τεθνάναι με;“ 6. Κρίτων δ’ ἀπεκρίνατο· „Οὗτοι δὴ ἀφίχται, ἀλλὰ δοκεῖ μοι τήμερον ἀφίξεσθαι, καὶ ἀνάγκη εἰς αὔριον ἔσται τὸν βίον σε τελευτᾶν.“ 7. „Ἀλλ’ ὦ Κρίτων,“ ἔφη, „τύχη ἀγαθῆ· εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη ἔσιω.“

8. Κακοῖς ὀμιλῶν καυτὸς ἐκβήση κακός.

207.

1. Eurydyka, żona Orfeusza, ukąszona przez węża, umarła. 2. Pilni uczniowie będą się bez znużenia uczyć rzeczy użytecznych. 3. Artaxerxes kazał uciąć głowy dowódców helleńskich, których Persowie podstępem do swego obozu sprowadzili. 4. Nieprzyjaciele wpadli do naszego kraju, lecz z pomocą bogów wypędziliśmy ich. 5. Eginetowie zostali przez Peryklesa z wyspy Eginety wypędzeni. 6. Towarzysze nasi wyprzedzili nas w przejściu przez rzekę, lecz nie wyprzedzą w przybyciu do miasta, ponieważ krótszą znamy drogę. 7. Było u Ateńczyków prawem nie karać śmiercią nikogo, zanimby święty okręt powrócił z Delos.

Αἰσθάνομαι, ἁμαρτάνω, αὐξάνω, ἀπ-εχθάνομαι,
ὀφλισκάνω.

1. Μνία κέρατι βοὸς καθημένη ἠρώτησεν, εἰ ἤδη βούλεται αὐτὴν ἀπιέναι. Ὁ δ' οὐκ αἰσθόμενος ἀπεκρίνατο. „Ἄλλ' οὐδ' ὅτε ἀφίκου, ἤσθόμην, οὐτ' ἔαν ἀπαλλαγῆς, αἰσθήσομαι.“
2. Σωκράτης ἀπήχθετο πᾶσιν, οἵτινες ὄντο μὲν σοφοὶ εἶναι, ἦσαν δ' οὐ. 3. Εὐνοίαν μὲν ἐνδείκνυσο ἅπασι, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθήσῃ, τοῖς δὲ φίλος ἔσει.
4. Τῷ λόγῳ ἐν πᾶσι πράγμασι χρώμενος οὐκ ἁμαρτήσῃ.
5. Οἱ εἰς τοὺς γονέας ἁμαρτόντες μεγάλην δίκην καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ὠφλήκασιν.
6. Δράκοντος ἦν ὄθε ὁ νόμος· „Ὁ ἀρπαγῆς ἢ κλοπῆς δίκην ὀφλὼν θανάτῳ ζημιούσθω.“
7. Φίλιππος, ὃς τὴν τῶν Μακεδόνων δύναμιν μέγα ἠύξησεν, ἀπεφαίνεται διὰ χρυσοῦ μαλλον ἢ διὰ τῶν ὀπλων ἠύξηκέναι αὐτήν.
8. Δὺς ἕξαμαρτεῖν ταυτὸν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ.

Λαμβάνω, λαγχάνω, λανθάνω, μανθάνω, τυγχάνω,
πυνθάνομαι.

1. Λαβὼν ἀπόδος καὶ λήψῃ πάλιν.
2. Οἱ κακοῦργοι πολλὰ ἀδικήσαντες τὸ τέλος συνελήφθησαν καὶ τὰς κεφαλὰς ἀποτιμηθέντες ἐτελεύτησαν.
3. Μακάριος, ὅστις ἔτυχε πιστοῦ φίλου.
4. Ζεὺς λέγεται τὴν ἐν οὐρανῷ δυναστείαν εἰληκέναι, Ποσειδῶν δὲ τὴν ἐν θαλάττῃ, Πλούτων δὲ τὴν ἐν Ἄιδου.
5. Μηδέποτε μηδὲν αἰσχροὺ ποιήσας ἔλλιψε λήσειν· καὶ γὰρ ἔαν τοὺς ἀνθρώπους λάθῃς, θεὸν γ' οὐ λήσεις.
6. Ἐάν τις τῶν εὐεργειῶν ἐπιλάθῃται, ἐπιλέλησται πάσης ἀρετῆς.
7. Ἄ μὴ ἔμαθες νέος ὢν, οὐ μαθήσῃ γέρων.
8. Λάκαινά τις νίους ἐπὶ πόλεμον ἐκπέμψασα πρὸ τοῦ ἄστεως εἰστήκει πενυσομένη, ὅπως ἢ μάχη ἀποβέβηκεν.
9. Ἐπεὶ δ' ἀφίκετό τις ἀγγέλλων, ὅτι πάντες οἱ παῖδες ἀπολώλασιν, „Ἄλλ' οὐ τοῦτο,“ ἔφη, „ἐπυθόμην, ἀλλὰ τί πράττει ἢ πατρίς;“
10. Πεπνυμένη δέ, ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι τῆς νίκης τετυχήκασιν, „Μετρίως,“ ἔφη, „φέρω καὶ τὸν τῶν παιδῶν θάνατον.“
11. Δίκαια δράσας συμμάχου τεύξῃ θεοῦ.

Κλεῖτος Ἀλέξανδρον σώξει ἐκ τοῦ θανάτου.

1. Ἀλέξανδρος, ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάς, ἵνα βασιλεῖ πολεμοίῃ, ἤκεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας πρὸς τὸν

Γρανικὸν ποταμὸν. 2. Πυθόμενος δέ, ὅτι οἱ Πέρσαι συντεταγμένοι ἐν τῇ ἐτέρα ὄχθῃ ἀναμένουσι τοὺς Μακεδόνας εἰσβῆναι εἰς τὸν πόρον, ὡς ἀπελῶντες ἐκβαίνοντας, καὶ αὐτὸς τὴν στρατιὰν συνέταξε καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἰππέας, ἔπειτα δὲ τοὺς πεζοὺς εἰσβῆναι ἐκέλευσεν. 3. Αὐτὸς δ' ἄγων τὸ δεξιὸν κέρασ ὑπὸ σαλίγγων ἐνέβη εἰς τὸν πόρον φυλαττόμενος, μὴ ἐκβαίνοντι αὐτῷ οἱ Πέρσαι κατὰ κέρασ ἐπιχειρήσαιεν. 4. Ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν ποταμὸν, μάχῃ καρτερὰ περὶ αὐτὸν συνειστήκει τῶν μὲν Μακεδόνων ἐξελάσαι βουλομένων τοὺς Πέρσας ἀπὸ τῆς ὄχθης, τῶν δὲ Περσῶν ζωλῦσαι αὐτοὺς ἐπιχειρούντων ἐκβῆναι.

211.

Dokończenie.

1. Αἰσθόμενος δ' ἐν τῇ μάχῃ ὁ Ἀλέξανδρος Μιθριδάτην, τὸν Δαρείου γαμβρὸν, πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων προίππεύοντα, ἐξήλασε καὶ αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων. 2. Καὶ τὸν μὲν Μιθριδάτην κατέβαλε παίσας εἰς τὸ πρόσωπον τῷ δόρατι, αὐτὸς δ' οὖν ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ ἦν. Πέρσης γάρ τις ἐπελάσας ἔμελλεν αὐτὸν τῇ κοπίδι ὀπισθεν παῖσειν. 3. Ἐν καιρῷ δ' ἔτυχε ἀφικόμενος Κλεῖτος. 4. Οὗτος ἐπεὶ πρῶτον ἤσθετο τὸν βασιλέα κινδυνεύοντα, προσελάσας παῖει τὸν Πέρσην καὶ ἀποκόπτει τὸν ὄμρον σὺν τῇ κοπίδι. 5. Καὶ οὕτω Κλεῖτος ἔσωσε τὸν βασιλέα· οἱ δὲ Πέρσαι πιεζόμενοι πανταχόθεν μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς φυγὴν ἐτρέποντο.

212.

1. Wódz spostrzegłszy, że nieprzyjaciele zwrócili się do ucieczki, wysłał jazdę, aby ich ścigała (part. fut.). 2. Dyonizyusz, tyran Syrakuz, znienawidzony był przez obywateli (dat.) z powodu swej dumy. 3. Demostenes powiedział, że Filip, król Macedoński, wzrósł w potęgę przez niedbalstwo Ateńczyków. 4. Głupi, kto sądzi, że ukryje się przed Bogiem, popełniwszy coś złego. 5. Nie łatwo znaleźć wiernego przyjaciela. 6. Jeslibyśmy zapomnieli o przyjaciółach, nie jesteśmy godni mieć przyjaciół. 7. Aleksander dowiedziawszy się, że Tebańczycy odpadli, natychmiast z wojskiem przeciw nim wyruszył. 8. Nauczysz się słuchać będziesz umiał rozkazywać.

Tematy przybierające σκ (Inchoativa).

C. § 127, F. § 122.

213.

Γηράσκω, ἀπο-θνήσκω, ἀρέσκω, ἀλίσκομαι, ἀν-αλίσκω,
εὐρίσκω, διδάσκω.

1. Αἰδοῦ τοὺς γέροντας· καὶ γὰρ σὺ γηράσῃ. 2. Εἰ τοῖς ἀνθρώποις ἀρέσαι ἐπιθυμῆις, ἐπιμελοῦ, ὅπως καὶ θεῶ ἀρέσεις. 3. Κροῖσος ἀλοὺς ὑπὸ Κύρου ἐπὶ πυρὰν ἀναχθῆναι λέγεται, ἵνα κατακαυθῆι.
4. Ἰφ' ἡδονῆς ὁ φρόνιμος οὐχ ἀλώσεται. 5. Οἱ γονεῖς εἰλήφασιν μὲν οὐδὲν παρ' ἡμῶν, πολλὰ δ' εἰς ἡμᾶς ἀνηλώσασιν. 6. Τῶν ἀνθρώπων μηδένα νομίζετε εὐτυχεῖν, πρὶν ἂν ἀποθάνῃ. 7. Πάντες ἀποθανούμεθα· φάρμακον γὰρ τοῦ τεθνάναι οὐδ' εὐρηται οὐδ' εὐρεθήσεται.
8. Θαλῆς ἐρωτηθεὶς, τί ἐστὶ σοφώτατον, ἀπεκρίνατο· „Ὁ χρόνος· τὰ μὲν γὰρ εὐρηκεν ἤδη, τὰ δ' εὐρήσει.“ 9. Διώνυσος λέγεται τὸν οἶνον εὐρεῖν καὶ τὴν τῆς ἀμπέλου φύτεϊαν διδάξαι τοὺς ἀνθρώπους.
10. Ὁ χρόνος βέλτιστος διδάσκαλος ὢν καὶ σὲ πάντα διδάξει.
11. Οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον οὐδενί.

214.

Tematy reduplikowane.

Ἀπο-διδράσκω, μιμνήσκω, γιγνώσκω, τιτρώσκω.

1. Δίκαιον δεσπότην οὐκ ἀποδράσεται δοῦλος. 2. Ἀλέξανδρος ὁ μέγας μακρὰν νοσήσας νόσον, ἐπεὶ ἀνερῆώσθη, „Ἰπέμνησεν ἡμᾶς,“ ἔφη, „ἡ νόσος μὴ μέγα φρονεῖν.“ 3. Ὁ στρατηγὸς πρὸς τοὺς στρατιώτας ἔλεξεν· „Ἀναμνήσω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, τοὺς τῶν προγόνων κινδύνους, ἵν' εἰδῆτε, ὡς σώζονται σὺν τοῖς θεοῖς καὶ ἐκ πάντων δεινῶν οἱ ἀγαθοί.“ 4. Χάριν λαβὼν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλαθοῦ. 5. „Ὅτι τὸ πείθεσθαι μέγιστον τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθόν ἐστὶ, πάντες ἐγνώκαμεν. 6. Ἐν ταῖς συμφοραῖς φίλος ἀληθινὸς γνωσθήσεται. 7. Οἱ πολέμοι τοῖς τελευταίοις ἐπετίθεντο καὶ κατέτρωσάν τινας· τῶν δὲ τειρωμένων οἱ πλεῖστοι ἀπέθανον. 8. Σωκράτης ἔσωσεν Ἀλκιβιάδην ἐν Πυλιδαίᾳ τρωθέντα.
9. Χρηστὸς πονηροῖς οὐ τιτρώσκειται λόγοις.
10. Ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.

215.

α) Λέων καὶ ἀλώπηξ.

1. Λέων γηράσας καὶ μὴ δυνάμενος δι' ἀλκῆς ἑαυτῷ τροφήν πορίζειν ἔγνω δεῖν δι' ἐπινοίας τοῦτο πράξει. 2. Καιακλιθεὶς οὖν ἐν τινι σπηλαίῳ προσεποιεῖτο νοσεῖν καὶ οὕτω τὰ ἐπισκοποῦντα αὐτὸν ζῶα συλλαμβάνων κατήσθιεν. 3. Πολλῶν δὴ θηρίων ἀναλωθέντων ἀλώπηξ τὸν δόλον τοῦ λέοντος αἰσθομένη οὐκ εἰσῆει, ἀλλὰ στᾶσα ἔξω τοῦ σπηλαίου ἐπυνθάνετο αὐτοῦ, πῶς ἔχοι. 4. Ἐρωτηθεῖσα δέ, διὰ τί οὐκ εἰσεῖσιν, „Ἐῦρον γάρ,“ ἔφη, „πολλῶν εἰσιόντων ἴχνη, ἔξιόντος δ' οὐδενός.“

β) Χελώνη καὶ ἀετός.

1. Χελώνη θεασαμένη αἰτὸν πετόμενον, ἐπεθύμησε καὶ αὐτὴ πέτεσθαι· ἠρώτησεν οὖν τὸν ἀετὸν, ἐφ' ᾧ βούλεται μισθῷ διδάξαι αὐτήν. 2. Τοῦ δὲ λέγοντος ἀδύνατον εἶναι, οὐκ ἐπαύσατο αὐτοῦ δεομένη, ἕως ἔπεισεν. 3. Ὁ οὖν ἀετὸς λαβὼν αὐτήν καὶ εἰς ὕψος ἀρθεὶς ἀφήκεν ἐπὶ τινος πέτρας, ὅθεν καταβῆναι οὐ δύναμένη ὑπὸ λιμοῦ ἀπέθανεν.

216.

1. Starajcie się raczej przypodobać Bogu niż ludziom. 2. Gdy miasto nieprzyjacielskie zostało zajęte, skończyła się wojna. 3. Demeter, przybywszy do Attyki, miała nauczyć jej mieszkańców uprawy roli. 4. Wielu ludzi (tak) żyje, jak gdyby nigdy nie mieli umierać (part.). 5. Piękną jest rzeczą umrzeć za ojczyznę. 6. Pamiętaj będąc młodym, że kiedyś będziesz starcem. 7. W bitwie pod Kunaxą został Artaxerxes przez Cyrusa mieczem raniony. 8. Jeśli znalazłeś prawdziwego przyjaciela, bądź wdzięczny losowi. 9. Nie łatwą jest rzeczą poznać siebie samego.

217.

Τεματὶ πρὸς τὴν ἐπιβίωσιν.

α) w praesens.

Γ' α μ έ ω , δ ο κ έ ω , ώ θ έ ω .

1. Ζεὺς ἔμελλε Θεῖν τὴν Νηρέως γαμεῖν. 2. Θέμιδος δὲ θεοπίσσης τὸν παῖδα ταύτης κρείττω τοῦ παιρὸς ἔσεσθαι, ἠγάγκασε Θεῖν θνητῷ ἀνδρὶ γήμασθαι· ἔγημε δ' αὐτὴν Πηλεὺς, τῶν Θετταλῶν βασιλεὺς. 3. Τούτων δ' υἱὸς ἦν Ἀχιλλεὺς, ὃν ἀθάνατον ποιῆσαι τῇ μητρὶ ἔδοξεν. 4. Ἡμέρας μὲν οὖν ἔχριεν αὐτὸν ἀμβροσία, νυκτὸς δὲ κρύφα Πηλέως εἰς τὸ πῦρ ἐμβαλοῦσα διέφθειρεν, ὃ ἦν αὐτῷ θνητόν.

5. Πηλεὺς δ' ὡς ταῦτα ἴσθητο, φοβούμενος, μὴ τὸ πῦρ τὸν παῖδα βλάβῃ, τὴν μὲν γυναῖκα ἀπέωσε, τὸν δὲ παῖδα παρέδωκε Χείρωνι τῷ Κενταύρῳ τραφησόμενον· ἢ δ' ἀπεωσμένη πρὸς Νηρηΐδας ὤχετο.

6. Ἐὰν μὴ πολλῶν ἐφιῆ, τὰ ὀλίγα σοι πολλὰ δόξει. 7. Βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δεδογμένα.

218.

b) w innych czasach.

Ἄχθομαι, βούλομαι, γίγνομαι, δεῖ, δέομαι, ἐθέλω.

1. Τίς οὐκ ἂν ἀχθεσθεῖη καταγελασθεὶς καὶ διαβληθεὶς; 2. Οὐκ ἀχθεσόμεθα τοῖς νουθετοῦσιν. 3. Βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν. 4. Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ τοιοῦτον γενήσεσθαι, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονεν. 5. Οὐ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενήμεθα, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. 6. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο τοὺς μετὰ Βρασιδίου στρατευσαμένους Εἰλωτας ἐλευθέρους εἶναι καὶ οἰκεῖν, ὅπου ἂν βουλευθῶσιν. 7. Βουλοίμην ἂν ὑμῶς ἐρωτῆσαι, ὦ φίλοι, πότε τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσετε. 8. Οὐ δεῖ μᾶλλον τῶν χρημάτων καὶ ἀρχῶν ἐπιμελεῖσθαι ἢ τῆς ἀρετῆς· ἅπαντα γὰρ ἐκεῖνα καταλιπόντας ἡμᾶς δεήσει ἢκειν παρ' Ἄιδου, ἢ δ' ἀρετῆ μόνῃ ἀκολουθήσει ἡμῖν. 9. Εἰ μὴ πονηρὰ εἶη ἀνθρώπου ἢ φύσις, οὐκ ἂν ποτε δεηθεῖη νόμου. 10. Οἱ Ἀθηναῖοι μάτην ἐδεήθησαν τῶν Λακεδαιμονίων αὐτοῖς βοηθῆσαι.

219.

Ἐρωτάω, μάχομαι, μέλει, μέλλω, ἐπι-μέλομαι, νέμω, οἶομαι, ὀφείλω, χαίρω.

1. Κροῖσος ἀγγέλους πέμψας εἰς Δελφοὺς ἤρωτο τὸν θεόν, εἰ στρατεύσαιο πρὸς τοὺς Πέρσας. 2. Ὁ σοφὸς μῶρα οὐτ' ἐρήσεται, οὐτ' ἀποκρινεῖται. 3. Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι γενναίως ἐμαχέσαντο ὑπὲρ τῆς πατρίδος· καὶ ἡμεῖς οὖν, εἰ ἀνάγκη ἔσται, οὐ μελλήσομεν, ἀλλ' ὡς ἀνδρειότατα μαχοῦμεθα τοῖς πολεμίοις. 4. Σωζράτει αἰεὶ ἐμέλησε τῆς τῶν πολιτῶν ἀρετῆς· ἐπειθεν οὖν ἕκαστον μὴ πρότερον χρημάτων καὶ δόξης καὶ τιμῶν ἐπιμέλεσθαι, πρὶν τῆς ψυχῆς, ὅπως ὡς βελτίστη ἔσοιο, ἐπιμεληθεῖη. 5. Ἡ Ἀττικὴ κατὰ δέκα φύλας διανεμένηται. 6. Ξέρξης ἀκούσας, ἃ παρηγγέλατο Ἐφιάλτης, μέγα ἐχάρη. 7. Τίς οὐ χαιρήσει εὖ πράττοντας ὄρων τοὺς φίλους; 8. Τίνι ἀνθρώπων μεῖζω

χάριν ὀφειλήσομεν ἢ τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς διδασκάλοις; 9. "Ὀφελές ζῆν, ὦ φίλε. 10. Σωκράτης φήθη δεῖν ζῆν ἐξειλάζοντα αἰεὶ ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς ἄλλους.

220.

Κροῖσος ὑπὸ Κῦρου ἠττάται.

1. Ἐπεὶ Κροῖσῳ τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος χρησιμῷ πεποιθότι ἔδοξε στρατεύεσθαι ἐπὶ τὸν Κῦρον, μεγάλην στρατιὰν συλλέξας ἐπορεύετο ἐπ' αὐτόν. 2. Διαβάς δὲ τὸν Ἄλυν ποταμὸν καὶ τὴν τῶν Καππαδόκων χώραν διαφθείρας, ὡς ἐπύθειτο προσιόντος τοῦ Κῦρου, ἔταξε τὴν στρατιὰν ὡς μαχοῦμενος τοῖς Πέρσαις. 3. Μάχης δὲ καρτερᾶς γενομένης καὶ ἀποθανόντων ἀμφοτέρων πολλῶν τέλος οὐδέτεροι νικῆσαντες διέστησαν νυκτὸς γιγνομένης. 4. Κροῖσος οὖν σφαλεῖς τῆς ἐλπίδος καὶ ἀχθεσθεὶς τῷ χρησιμῷ, βουλόμενος δὲ μείζω στρατιὰν συλλέξει ἐπὶ τὸν Κῦρον, ἀπῆλασε τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὰς Σάρδεις· οὐδὰμὰ δ' ἐλπίζων Κῦρον οὕτω μαχεσάμενον διώξειν αὐτόν, πάντα τὸν παρόντα στρατὸν ἀφείς διεσκέδασεν. 5. Κῦρος δὲ πυθόμενος τὰ γεγενημένα οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ' ὡς τάχιστα ἤλαυνε τὸν στρατὸν εἰς τὴν Λυδίαν, πρὶν διαπράξαιτο τὰ δόξαντα ὁ Κροῖσος.

221.

Dokończenie.

1. Ἐνταῦθα Κροῖσος εἰς ἀπορίαν πολλὴν ἀφιγμένος ὄμως τοὺς Λυδοὺς ἐξῆγγεν εἰς μάχην· ἦν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἔθνος οὐδὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ οὐτ' ἀνδρειότερον οὐτ' ἀλκιμώτερον τοῦ Λυδίου. 2. Ἡ δὲ μάχη αὐτῶν ἦν ἀφ' ἵππων, δόρατα δ' ἔφερον μεγάλα, καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἱππεύειν ἀγαθοί. 3. Ὅρων δ' ὁ Κῦρος τοὺς Λυδοὺς εἰς μάχην ταιτομένους, φοβούμενος δὲ τὴν ἵππον, κάμηλους, ὅσαι τῷ στρατῷ τῷ ἑαυτοῦ εἶποντο σιτοφόροι τε καὶ σκευοφόροι, πάσας συναγαγών, ἀνδρας ὀπλισμένους ἐπ' αὐτὰς ἀνέβησε καὶ προσέταξεν αὐτοῖς τῆς ἄλλης στρατιᾶς προίεναι πρὸς τὴν Κροῖσου ἵππον· κάμηλον γὰρ ἵππος φοβεῖται καὶ οὐκ ἀνέχεται ὄρων αὐτήν, ἀλλὰ φεύγει. 4. Ὁ δ' οὖν καὶ νῦν συνέβη. 5. Οἱ δὲ Λυδοὶ ὡς ἔμαθον τὸ γενόμενον, ἀποθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων πεζοὶ τοῖς Πέρσαις συνέβαλον, χρόνον δ' ὀλίγον μαχεσάμενοι εἰς φυγὴν ἐτρέποντο ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Περσῶν. 6. Καὶ ὁ μὲν Κροῖσος εἰς τὴν πόλιν ἐκφυγὼν ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τοῦ Κῦρου, ἀλόουσης δὲ τῆς πόλεως δοῦλος ἐγένετο αὐτοῦ.

1. Herakles pojął za żonę córkę Hery, Hebę.
2. Postanowił nigdy Zeus wytracić ród ludzki.
3. Nikt się nie urodził, ani nie urodzi, ktoby przez całe życie był szczęśliwy.
4. Obyśmy nie zostali przyjaciółmi ludzi złych i przewrotnych.
5. Gdyby Sokrates był chciał, byłby uszedł z więzienia.
6. Nie cheieliśmy sprzymierzeńcom pospieszyć z pomocą, a teraz sami musimy wyprawiać posłów z prośbą (part. fut.) o pomoc.
7. Dobrym obywatelom na ogólnem dobru zawsze zależało i zależać będzie.
8. Xerxes nie przypuszczał, że Hellenowie pod Termopilami będą z nim walczyli, lecz że uciekną.
9. Troszczmy się (aor.) więcej o duszę aniżeli o ciało.

Słowa urabiające czasy od różnych form jednego tematu.

"Εχω, ὑπ-ισχνέομαι, ἔπομαι, καθ-ίζω.

1. Ἐὰν χρήματα ἔχης, σήσεις καὶ φίλους.
2. Οἱ πολέμιοι ἐφ' ἡμᾶς πολλῇ στρατιᾷ ὤρμηται νομιζοντες, εἰ τὴν ἡμετέραν πόλιν σκοιεν, ῥαδίως ἂν καὶ ἄλλα σχεῖν.
3. Εὐβοία ἡ νῆσος ἀπὸ τῶν βοῶν πλήθους, ὃ ἐκεῖ ἐτρέφετο, τὸ ὄνομα ἔσχηκεν.
4. Οἱ Ἕλληνες εἶποντο Κύρῳ εἰς Ταρσοῦς· ἐκεῖ δ' ἀφικόμενοι οὐκ ἔφρασαν εἰπεσθαι, ὑποπιεύοντες ἐπὶ βασιλέα εἶναι τὴν στρατείαν· ἐπεὶ δὲ Κύρῳς ὑπέσχετο αὐτοῖς πολλὰ χρήματα δώσειν, συνέσποντο.
5. Κύρου ἐν τῇ ἐν Κουνάξοις μάχῃ ἀπολωλότος οἱ Ἕλληνες ὑπέσχοντο Ἀρταίῳ, ἐὰν αὐτοὺς ἀποσώσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸν βασιλείον θρόνον καθιεῖν αὐτόν· ὃ δὲ ταῦτα ἀπέσασατο λέγων πολλοὺς εἶναι Πέρσας ἕαντοῦ βελτίους, οἳ οὐκ ἂν ἀνάσχοιντο αὐτοῦ βασιλεύοντος.
6. Ὅτε Πλάτων παῖς ἔτι νήπιος ὢν ἐκάθηνθεν ἐν τῷ Ὑμητῷ, μέλιται ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ καθίσασθαι λέγονται, τὴν τοῦ Πλάτωνος εὐγλωττίαν μαντενόμεναι.

7. Λίαν φιλῶν σεαυτὸν οὐχ ἔξεις φίλους.

8. Εἰ μὴ καθέξεις γλῶττιαν, ἔσται σοι κακά.

Πάσχω, πίνω, πίπτω.

1. Τίς οὐκ οἶδεν, οἷα ἔπαθε Προμηθεὺς ἐν Ἄιδου, διότι φιλόανθρωπος ἦν;
2. Ἄ μὲν εὐ πέπονθας, αἰεὶ μέμνησο, ἃ δ' εὐ πεποίηκας, ἐπιλανθάνου.
3. Ἡ τῶν τριάκοντα ἀρχή, καίπερ δεινὴ οὖσα, οὐκ

ἔξέπληξε τὸν Σωκράτη· ἐπίστευε γὰρ οὐδὲν πείσεσθαι ἀκόντων τῶν θεῶν. 4. Σωκράτης ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ μάλα εὐθύμως τὸ φάρμακον ἐξέπιεν· ὀρῶντες δ' αὐτὸν οἱ φίλοι πίνοντά τε καὶ πεπωκότα, οὐχ οἷοί τ' ἦσαν κατέχειν τὰ δάκρυα. 5. Ἄμειρόν ἐστιν εἰς κόρακας ἐμπεσεῖν ἢ εἰς κόλακας, ἢ παροιμία φησὶν. 6. Ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐμπεσεῖται αὐτῷ. 7. Πύρρος τοὺς πεπιωκότας Ῥωμαίους ἐπιμελῶς ἔθαψε, θανατῶντων, ὅτι ἐναντία πάντες ἔφερον τὰ τραύματα.

8. Ἐχθροῖς ἀπιστῶν οὐ ποτ' ἂν πάθοις βλάβην.

9. Δουρὸς πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.

225.

1. Będąc w szczęściu licznych mamy przyjaciół, jeśli (ἐὰν) jednak popadniemy w nieszczęście, nie będziemy mieli żadnego, albo niewielu. 2. Hellenowie mężnie walcząc (aor.) powstrzymali napad Pers w. 3. Łatwiej obiecać niż dać. 4. Prawy mąż nie będzie obiecywał rzeczy niemożliwych. 5. Klearch, wódz Cyrusa, rzekł do swych żołnierzy: „Jeśli wy nie chcecie mnie słuchać i iść za mną, ja pójdę za wami i zniosę wraz z wami wszystko, cokolwiekby wypadło. 6. Wieleśmy złęgo wycierpieli i wiele jeszcze wycierpimy z powodu naszej niezgody. 7. Cyrus raniony w walce spadł z konia i zginął. 8. Ateńczycy śmiercią karali wodzów, którzyby nie pogrzebali żołnierzy poległych w walce.

Słowa urabiające czasy od różnych tematów.

226.

Αἰρέω, ἔρχομαι, ἐσθίω.

1. Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας ἐλὼν τὴν μὲν πόλιν ἐπόρθησε, τοὺς δὲ πολίτας ἀπέδοτο. 2. Ἡρακλέα λέγουσιν οὐ τὴν τῆς ἡδονῆς, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν ἐλέσθαι. 3. Πολλάκις μία ἡμέρα πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀφείλετο τοὺς ἀνθρώπους. 4. Ἀνδρομάχη Ἐκτορα ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἀναιρεθῆναι πυθομένη δεινῶς ὤμωξεν. 5. Διογένης ὄνειδιζόμενος, ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν, „Ἐν ἀγορᾷ γάρ,“ ἔφη, „καὶ ἐπείνησα.“ 6. Πεινῶντες ἡδέως ἐδόμεθα, διψῶντες δ' ἡδέως πίομεθα. 7. Νιζίας δ' Ἀθηναῖος ἦν οὕτω φιλόπονος, ὥστε πολλάκις τὸν οἰκίτην ἠρώτα „Ἄρ' ἤδη ἐδήδοκα; ἄρα πέπωκα,“ 8. Παρὰ τῶν Ὀλυνθίων πρέσβεις ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας βοηθείας δεόμενοι ἐπὶ τὸν Φίλιππον. 9. Οἱ ἀποθανόντες τὴν αὐτὴν ὁδὸν προεληλύθασιν, ἦν πᾶσιν ἐλθεῖν ἐστὶν ἀνάγκη. 10. Ἦδὺ μνησθῆναι τῶν παρεληλυθότων πόνων.

Ὅραω, τρέχω, ἀγορεύω, (λέγω, φημί), φέρω.

1. Γάιος Καίσαρ Φαρνάκην νικήσας τὸν Ποντικὸν πρὸς τοὺς φίλους ἔγραψεν· „Ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα.“ 2. Οὐτ' εἶδομεν, οὐτ' ὀψόμεθα ἄνθρωπον, ᾧ βίος ἄλυπος ἐγένετο. 3. Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πάποτε ἐώρακεν ἄνθρώπων. 4. Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ὑπ' οὐδενὸς οὔτε γελῶν ὤφθη οὔτε δακρύων. 5. Πτωχὸν ἰδὼν μὴ παραδράμης. 6. Ἀλέξανδρος εἰπεῖν λέγεται, ὡς, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἐγεγόνει ἠθέλησεν ἂν Διογένης γενέσθαι. 7. Τὸ καλῶς ῥηθῆναι καὶ δις καὶ τρις, καλῶς ἂν ῥηθῆι. 8. Χρὴ ἐμμεῖναι τοῖς εἰρημένοις. 9. Δημοσθένης εἶπε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· „Φροντίζετε, ὅπως οἱ παρ' ἡμῶν πρόσβεις μὴ λόγους μόνον ἐροῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύναι ἔξουσιν. 10. Περικλῆς τοὺς παῖδας λοιμῶ ἀποβαλὼν ἐρῶμένως αὐτῶν τὸν θάνατον ἠνεγκεν. 11. Ὁ σοφὸς ἀνὴρ ῥᾶον οἴσει τῶν ἄλλων τὰς ἐν βίῳ συμφοράς. 12. Μήποτε διενεχθεῖην πρὸς τοὺς φίλους, διενευηγημένος δ' ὧς τάχιστα διαλλαγείην.

13. Ὁξὺς θεῶν ὀφθαλμὸς εἰς τὸ πᾶν ἰδεῖν.

1. Xerxes z łatwością (łatwo) zajął Ateny, wszyscy bowiem obywatele miasto opuścili. 2. Herakles, wybrawszy drogę cnoty, uzyskał nieśmiertelność. 2. Leonidas miał powiedzieć do Xerxesa, żądającego wydania (inf.) broni: „Przyjdź i weź sobie“ (aor.). 4. Cyklop Polifemos miał zjeść towarzyszy Odysseusza. 5. Ani nie widziałem, coś uczynił, ani nie słyszałem, coś powiedział (perf.). 6. Nie wszystko można (ἔστι) widzieć (aor.) i nie wszystko wiedzieć. 7. (Słowa) powiedzianego (aor.) nie cofniesz (opt. aor. z ἄν). 8. Perykles miał mężnie znieść śmierć swoich synów. 9. Mówią, że Aryona zaniósł delfin przez morze do Koryntu (w pass.).

Ψεύσσης κολασθεῖς.

1. Ἀνὴρ τις παρὰ ποταμῷ ξυλευόμενος τὸν πέλεκυν ἀπέβαλεν ἀπορῶν οὖν ἐπὶ τῆς ὄχθης καθίσας ἐκλαυσεν. 2. Ἐρμῆς δ' ἀκούσας κλαίουτος αὐτοῦ καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν κατέδυν εἰς τὸν ποταμὸν, οἰκτίρας τὸν ἄνθρωπον. 3. Μικρῶ δ' ὕστερον ἀναδὺς ἀνήνεγκε χρυσὸν πέλεκυν καὶ ἤρετο, εἰ οὗτός ἐστιν, ὃν ἀπολώλεκεν. 4. Τοῦ δὲ μὴ τοῦτον εἶναι εἰπόντος ὁ θεὸς αὐτῆς καταβὰς ἀργυροῦν ἀνεκόμισεν.

5. Τοῦ δ' οὐδὲ τοῦτον εἶναι ἑαυτοῦ φάσκοντος, τὸ τρίτον ὁ θεὸς κατέδωκε καὶ τὸν τοῦ ἀνδρὸς πέλεκυν ἀνήνεγκεν. 6. Ἰδὼν δ' αὐτὸν ὁ ἀνὴρ μέγα ἐχάρη καὶ εὐθὺς εἶπε τοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπολωλότα. 7. Θαυμάσας δ' ὁ θεὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς δικαιοσύνην ἅπαντας αὐτῷ ἐδώρησατο.

230.

Dokończenie.

1. Ὁ δέ, παραγενόμενος πρὸς τοὺς ἐταίρους, πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς διηγήσατο· ὧν εἰς τις τὰ ἴσα κερδᾶναι βουλόμενος, παρὰ τὸν ποταμὸν ἦλθε καὶ τὸν πέλεκυν ἐξεπίτηδες ἀφείς εἰς τὸ ρεῦμα, κλαίων ἐκάθητο. 2. Ἐπιφανείς οὖν ὁ Ἑρμῆς κάκεινῳ καὶ τὴν αἰτίαν γνοὺς τῆς λύπης εὐθὺς κατέδωκε εἰς τὸν ποταμὸν· ἀνενεγκὼν δὲ καὶ τούτῳ χρυσὸν πέλεκυν ἤρετο, εἰ τοῦτον ἀπέβαλεν. 3. Τοῦ δὲ σὺν ἠδονῇ „Ναὶ ἀληθῶς ὃδ' ἐστίν“ εἰπόντος, μισήσας ὁ θεὸς τὴν τοσαύτην ἀναιδέϊαν, οὐ μόνον ἐκείνον κατέσχευε, ἀλλ' οὐδὲ τὸν τοῦ ἀνδρὸς ἀπέδωκεν. 4. Ταῦτα δὲ παθὼν ἔγνω ὁ ἀνθρώπος, ὅτι ὁ ψευδόμενος βλάπτει ἑαυτόν.

231.

Ἀλεξάνδρου ἀνάβασις.

1. Ἀλέξανδρος Φιλίππου, τοῦ Μακεδόνων βασιλέως υἱός, ἐπεὶ μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον τὴν ἀρχὴν παρεδέξατο, στρατείαν παρεσκευάζετο ἐπὶ τοὺς Πέρσας. 2. Στρατιὰν οὖν συλλέξας Μακεδόνων καὶ Ἑλλήνων οὐκ ὀλίγων, ἅμα τῷ ἦρι ἀρχομένῳ ἐξήλασεν ἐφ' Ἑλλήσποντον, τὰ κατὰ Μακεδονίαν τε καὶ τοὺς Ἑλληνας Ἀντιπάτρῳ ἐπιτρέψας. 3. Ἐλθὼν δ' ἐκεῖ διὰ τῆς Θράκης ἐν εἴκοσιν ἡμέραις διεβίβασε τὸν στρατὸν εἰς Ἀβυδὸν τριήρεσι μὲν ἑκατόν, πλοίοις δ' ἄλλοις πολλοῖς. 4. Λέγουσι δ' αὐτὸν ἐν μέσῳ τῷ πόρῳ ταῦρον σφάζει τῷ Ποσειδῶνι καὶ σπεῖσαι Νηρηΐσιν ἐκ χρυσοῦς φιάλης, πρῶτον δ' ἐκ τῆς νεῶς ἐκπηδήσαντα εἰς τὴν γῆν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ βωμοὺς ἰδρῶσασθαι Διὸς καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους. 5. Ἐπεὶ δ' εἰς Ἴλιον ἦκεν, ἔθυσσε καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Πριάμῳ, μῆριν Πριάμου παραιτούμενος τῷ Νεοπιτόλεμον γένει· ἦν γὰρ αὐτὸς ἐκ τοῦ Νεοπιτόλεμον γένους. 6. Ἐστεφάνωσε δὲ καὶ τὸν Ἀχιλλέως τάφον, Ἡφαιστίωνος, ὃς αὐτῷ πιστότατος ἦν τῶν φίλων, σιφανοῦντος τὸν τοῦ Πατρόκλου.

232.

Ciąg dalszy.

1. Ἀκούσας δὲ τοὺς Πέρσας ἐπὶ τῷ Γρανικῷ συνιετάχθαι ὡς εἰς μάχην, εὐθὺς ἐξήλασεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ παντελῶς ἐνίκησεν. 2. Λαβὼν

δὲ μετὰ ταύτην τὴν νίκην τὰς μὲν πλείστας Διολίδας καὶ Ἴωνικάς πόλεις ἄνευ μάχης, τὴν δὲ Μίλητον καὶ Ἀλικαρνασσὸν ἐλὼν κατὰ κράτος, εἰς Γόρδιον, πόλιν τῆς Φρυγίας, ἐπορεύθη. 3. Ἐκεῖ δ' ἀφικόμενος ὄραν ἐπεθύμησε τὴν ἄμαξαν τὴν τοῦ Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τὸν δεσμόν· χρησιμὸν γὰρ ἐπύθετο εἶναι, ὅστις λύσειε τοῦ ζυγοῦ τὸν δεσμόν, τοῦτον ἄρξειν τῆς Ἀσίας. 4. Ἐπειρᾶτο μὲν οὖν καὶ Ἀλέξανδρος λύειν τὸν δεσμόν· οὐ μὴν ἔλυσέ γε· οὔτε γὰρ τέλος οὔτ' ἀρχὴ ἐφαίνετο αὐτοῦ. 5. Ἐνθα δὴ σπασάμενος τὸ ξίφος διέκοψε τὸν δεσμόν· καὶ ὁ χρησμὸς οὕτως ἐτελέσθη.

233.

Ciąg dalszy.

1. Ἐξορησας δ' ἀπὸ Γορδίου ὁ Ἀλέξανδρος ἐπορεύετο διὰ τῆς Γαλατικῆς καὶ ἐντεῦθεν διὰ τῆς Καππαδοκίας ὡς προσκιτησόμενος καὶ ταύτας τὰς χώρας. 2. Ἐμβαλὼν δ' ἔπειτα εἰς τὴν Κιλικίαν προσέλαβε τὴν Τάρσον ἄνευ μάχης. 3. Ἀκούσας δ' ἐκεῖ Δαρεῖον μεγάλην στρατιὰν ἔχοντα προσέρχεσθαι ὡς μαχούμενον τοῖς Μακεδόσι, μάλα ἐχάρη καὶ εὐθὺς ἐξήλασε ἐπὶ τοὺς Πέρσας. 4. Συνέτυχε δ' αὐτοῖς παρὰ τὸν Πίναρον ποταμὸν τειταγμένοις ἐγγὺς τῆς θαλάττης καὶ τῆς Ἴσσου πόλεως· ἐλέγοντο δ' εἶναι εἰς ἐξήκοντα ἀνδρῶν μυριάδας. 5. Ἀλέξανδρος δ' οὖν, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ διετέτακτο τὸ στρατεύμα, ἐποτρύνων τοὺς τε ἠγεμόνας καὶ τοὺς λοχαγοὺς ἀνδρας ἀγαθοὺς γίνεσθαι, προῆγε τὴν δύναμιν· πρῶτοι δὴ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος δρόμῳ εἰς τὸν ποταμὸν εἰσέβαλον. 6. Εὐθὺς δ', ὡς ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο, ἐτράποντο οἱ βάρβαροι. 7. Καὶ ταύτη μὲν καλῶς ἐνίκα Ἀλέξανδρος· ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ κέρατι ἐπιέζοντο οἱ Μακεδόνες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τῶν μισθοφόρων τῶν τοῦ Δαρείου. 8. Καὶ ἐνίκησαν ἂν οἱ τοῦ Δαρείου, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως παρεβοήθησεν.

234.

Ciąg dalszy.

1. Τότε δὲ δρόμῳ ἔφυγε πᾶσα ἡ στρατιὰ· ἔφυγε δὲ καὶ Δαρεῖος πρῶτον μὲν ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ὕστερον δέ, ἐπεὶ δυσχωρίαις ἐνέτυχεν, ἐφ' ἵππου, ἀπολιπὼν τὸ τε ἄρμα καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ τόξον καὶ τὸν κἀνδυν. 2. Καὶ τὸν μὲν Δαρεῖον νῆξ ἐπιγενομένη διέσωσεν, τὸ δ' ἄρμα αὐτοῦ καὶ τὰ ὄπλα ἔλαβον τῶν Μακεδόνων τινὲς διώκοντες· εἶλον δὲ καὶ τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Περσῶν καὶ ἐν τούτῳ τὴν τε μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ υἱὸν Δαρείου νήπιον καὶ θυγατέρας δύο.

3. Λέγονται δ' ἀποκτεῖναι οἱ Μακεδόνες ἐν τῇ τε μάχῃ καὶ τῇ διώξει τῶν Περσῶν εἰς δέκα μυριάδας. 4. Μετὰ ταύτην τὴν μάχην ὁ μὲν Ἀλέξανδρος τοὺς νεκροὺς θάψας μεγαλοπρεπῶς καὶ τὴν στρατιὰν ἀναπαύσας εἰς τὴν Φοινίκην ἦει, Δαρεῖος δ' ἐπὶ Θάψακον τὴν πόλιν καὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν σπουδῇ ἤλαυνεν, ὅπως ὡς τάχιστα μέσον αὐτοῦ τε καὶ Ἀλεξάνδρου τὸν Εὐφράτην ποιῆσαι. 5. Ἐφειγον δὲ μετ' αὐτοῦ τῶν τε Περσῶν οἱ διασωθέντες ἐκ τῆς μάχης καὶ τῶν ξένων τῶν μισθοφόρων.

235.

Ciąg dalszy.

1. Ἀλεξάνδρου δ' ἐν τῇ Φοινίκῃ ὄντος πρόσβεις ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου, ἐπιστολὴν κομίζοντες αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ ἀπὸ γλώττης δεησόμενοι ἀφεῖναι Δαρεῖω τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας. 2. Ἐνῆν δὲ καὶ ἐγκλήματα ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὅτι εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη Ἀλέξανδρος καὶ πολλὰ κακὰ εἰργάσατο τοὺς Πέρσας οὐδὲν ἄχαρι ἐκ Περσῶν παθῶν. 3. Τούτου ἕνεκα καταβῆναι αὐτὸς τῇ χώρᾳ ἀμυνῶν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν πατρῴαν ἀνασώσων. 4. Καὶ τὴν μὲν μάχην ὡς θεῶν τιμὴ ἔδοξεν, οὕτω κριθῆναι· αὐτὸς δὲ βασιλεὺς παρὰ βασιλέως γυναικὰ τε τὴν αὐτοῦ αἰτεῖν καὶ τὴν μητέρα καὶ παῖδας τοὺς ἀλόγους καὶ φιλίαν ἐθέλειν ποιήσασθαι πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ σύμμαχος εἶναι Ἀλεξάνδρῳ· καὶ ὑπὲρ τούτων πέμπειν ἡξίου Ἀλεξάνδρον παρ' αὐτὸν τοὺς τὰ πιστὰ ληψομένους καὶ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δώσοντας.

236.

Ciąg dalszy.

1. Πρὸς ταῦτα δ' ἀντέγραψεν Ἀλέξανδρος τάδε· „Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι ἐλθόντες εἰς Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς οὐδὲν προσηδικημένοι· ἐγὼ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμῶν κατασταθεὶς καὶ τιμωρήσασθαι βουλόμενος Πέρσας διέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν τῆς ἐχθρας. 2. Ἐπειδὴ δὲ μάχῃ νενίκηκα πρότερον μὲν τοὺς σοὺς στρατηγοὺς καὶ σατράπας, νῦν δὲ σὲ καὶ τὴν μετὰ σου δύναμιν, καὶ τὴν χώραν ἔχω τῶν θεῶν μοι δόντων, καὶ κύριός εἰμι τῆς ἀπάσης Ἀσίας, ὥστε, εἴ τινος δέη, ἦκε πρὸς ἐμέ. 3. Εἰ δὲ φοβῆ, μὴ ἐλθὼν πάθῃς τι ἐξ ἐμοῦ ἄχαρι, πέμπε τινὰς τῶν φίλων τὰ πιστὰ ληψομένους. 4. Ἐλθὼν δὲ πρὸς ἐμὲ τὴν τε μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας καὶ εἰ ἄλλο τι ἐθέλεις, αἶτει καὶ λάμβανε· ὃ τι γὰρ ἂν πειθῆς ἐμέ, ἔσται σοι. 5. Καὶ τοῦ λοιποῦ ὅταν πέμπῃς, παρ' ἐμὲ ὡς βασιλεῖα πέμπε, μηδ' ἂ βούλει, ἐξ ἴσου

ἐπίστελλε, ἀλλ' ὡς κυρίῳ ὄντι πάντων τῶν σῶν φράζε, εἴ τινος δέη· εἰ δὲ μὴ, ἐγὼ βουλευσομαι περὶ σοῦ ὡς ἀδικοῦντος. 6. Εἰ δ' ἀντιλέγεις περὶ τῆς βασιλείας, ὑπομείνας ἔτι ἀγώνισαι περὶ αὐτῆς καὶ μὴ φεῦγε, ὡς ἐγὼ ἐπὶ σέ πορεύσομαι, οὗ ἂν ἦς.

237.

Ciąg dalszy.

1. Ταῦτα πρὸς τὸν Δαρεῖον ἐπισειίλας προῆει διὰ τῆς Φοινίκης, ὡς τὴν Αἴγυπτον προσκησόμενος· αὕτη γὰρ ἡ χώρα ἦν μὲν ἐκ παλαιοῦ τῶν Περσῶν, χαλεπῶς δ' ἔφερον οἱ Αἰγύπτιοι τὴν τῶν Περσῶν δουλείαν. 2. Πορευόμενος δὲ παρὰ θάλατταν προσλαμβάνει τὰς πόλεις τὰς ἐκεῖ, Βύβλον τε καὶ Σιδῶνα. 3. Προχωροῦντι δ' αὐτῷ ὡς ἐπὶ Τύρον πρέσβεις Τυρίων ἐντυγχάνουσι κατὰ τὴν ὁδὸν πεμφθέντες περὶ φιλίας. 4. Ὁ δὲ τὴν πόλιν ἐπαινέσας καὶ τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσε φράσαι Τυρίοις, ὅτι βασιλεὺς ἐθέλει εἰσελθῶν εἰς τὴν πόλιν θῦσαι τῷ Ἡρακλεῖ· ἦν γὰρ ἐν Τύρῳ ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους παλαιαίτον. 5. Ἀποκρίναμένων δ' αὐτῷ τῶν Τυρίων, ὅτι εἰς τὴν πόλιν οὔτε Περσῶν τινα οὔτε Μακεδόνων εἰσδέξονται, τὰ δ' ἄλλα ἐτοιμοὺς εἶναι ποιῆσαι, ὅσα ἀπαγγεῖλαι, Ἀλέξανδρος ὀργισθεὶς προσῆγε τὴν στρατιὰν ὡς πολιορκήσων τὴν πόλιν. 6. Ἦν δ' ἔργον χαλεπώτατον τῆς Τύρου ἡ πολιορκία· καὶ γὰρ καὶ θαλάττη πανταχόθεν περιεβέβλητο ἡ πόλις καὶ τείχεσιν ὑψηλοῖς ὠχύρωτο, νῆες δὲ πολλαὶ τοῖς Τυρίοις ἦσαν. 7. Ὁμῶς δ' ἑάλω ὑπ' Ἀλεξάνδρου, εἰ καὶ μετὰ πολλοῦ πόνου.

238.

Ciąg dalszy.

1. Ἐτι δὲ πολιορκοῦντος τὴν πόλιν Ἀλεξάνδρου ἦγον αὐθις πρέσβεις παρὰ Δαρείου ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν τάλαντα ὑπὲρ τῆς μητρὸς τε καὶ γυναικὸς καὶ τῶν παιδῶν δοῦναι ἐθέλειν Δαρεῖον Ἀλεξάνδρῳ, τὴν δὲ χώραν πᾶσαν τὴν ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου ποτάμοῦ μέχρι τῆς θαλάττης Ἀλεξάνδρου εἶναι· γῆμαντα δὲ τὴν Δαρείου παῖδα Ἀλέξανδρον φίλον τε εἶναι Δαρείῳ καὶ σύμμαχον. 2. Καὶ τούτων ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν ἐταίρων ἀπαγγελλθέντων Παρμενίωνα μὲν λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ εἰπεῖν, ὅτι, εἰ Ἀλέξανδρος ἦν, κατέλυσεν ἂν ἐπὶ τούτοις τὸν πόλεμον· Ἀλέξανδρον δὲ Παρμενίῳ ἀποκρίνασθαι, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν, εἴπερ Παρμενίων ἦν, οὕτως ἔπραξεν, ἐπεὶ δ' Ἀλέξανδρός ἐστιν, ἀποκρίνεσθαι Δαρείῳ, ὅπερ καὶ ἀπεκρίνατο. 3. Ἐφη γὰρ οὔτε χρημάτων δεῖσθαι παρὰ Δαρείου οὔτε τῆς χώρας τὸ μέρος λαβεῖν ἀντὶ τῆς πάσης· γῆμαί τ' ἔαν ἐθέλῃ τὴν Δαρείου παῖδα, γῆμαί ἂν

καὶ μὴ διδόντος Δαρείου· ἐκέλευέ τ' αὐτὸν ἡγεῖν, εἴ τι εὐρέσθαι ἐθέ-
λοι φιλάνθρωπον παρ' αὐτοῦ. 4. Γνοὺς δὲ ταῦτα Δαρεῖος τῆς μὲν
φιλίας τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον ἀπέγνω, τὸν δὲ πόλεμον αὐθις πα-
ρεσκευάζετο.

239.

Ciąg dalszy.

1. Πορευομένων δὲ τῶ Ἀλεξάνδρῳ ἐπ' Αἴγυπτον αἱ μὲν ἄλλαι
πόλεις προσεχώρησαν, ἡ δὲ τῶν Γαζαίων πόλις οὐκ ἐδέξατο αὐτόν.
2. Ἐλὼν οὖν καὶ ταύτην τὴν πόλιν κατὰ κράτος, ἐπεὶ μετὰ ταῦτα
εἰς τὴν Αἴγυπτον ἦκε μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀνὰ τὸν Νεῖλον ποταμὸν
ἀναπλεύσας ἀφίκετο εἰς Μέμφιν καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ τοῖς τ' ἄλλοις θεοῖς
καὶ τῶ Ἄπιδι. 3. Κτίσας δ' ἔπειτα τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐν χώρῳ καλλίστῳ
ἐγγὺς τῆς θαλάττης καὶ παρ' Ἀμμωνα εἰς Λιβύην ὁδὸν ποιησάμενος,
εἰς χῶρον ἔρημον καὶ ἀνυδρον, ὡς χρησόμενος τῶ θεῷ, ἅμα τῶ ἦρι
εἰς Τύρον ἐπανῆλθεν. 4. Ἐν Τύρῳ δ' ἀνέπαισε τὸν στρατὸν καὶ
ἀγῶνα ἐποίησε γυμνικόν τε καὶ μουσικόν. 5. Ἐντεῦθεν δ' ἤδη ἄνω
ὠρῶντο ὡς ἐπὶ Θάψακόν τε τὴν πόλιν καὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν·
τοῦτον δὲ γεφυρώσας καὶ διαβάς οὐδενὸς εἴργοντος ἐπορεύετο ἄνω
διὰ τῆς Μεσοποταμίας, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸν Εὐφράτην καὶ τῆς
Ἀρμενίας τὰ ὄρη. 6. Πορευομένων δ' αὐτόμολοι ἠκοντες ἀπὸ τοῦ Δα-
ρείου στρατεύματος ἐξήγγειλαν, ὅτι Δαρεῖος ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ
ἐστρατοπέδευκεν ὡς κωλύσων Ἀλέξανδρον, εἰ διαβαίνοι. 7. Τοῦτ'
ἀκούσας σπουδῆ προήγεν ὡς ἐπὶ τὸν Τίγρητα· ἐπεὶ δ' ἦκεν, οὔτε
Δαρεῖον οὔτε φυλακὴν καταλαμβάνει, ἀλλὰ διαβαίνει τὸν πόρον οὐδενὸς
κωλύοντος.

240.

Ciąg dalszy.

1. Πυθόμενος δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας στρατοπεδεύειν Δαρεῖον
ἐν Γανγαμήλοις πρὸς τῶ Βουμῶδι ποταμῷ, μεγάλην δύναμιν ἔχοντα,
εὐθὺς πορεύεται ἐπ' αὐτόν· ἐλέγετο δ' ἡ πᾶσα στρατιὰ εἶναι Δαρείῳ
ἵππεις μὲν εἰς τετράκις μυρίους, πεζοὶ δ' εἰς ἑκατὸν μυριάδας καὶ
ἄρματα δρεπανηφόρα διακόσια, ἐλέφαντες δὲ πεντεκαίδεκα. 2. Ὡς δ'
ἀπείχετο Ἀλέξανδρος ὅσον τριάκοντα σταδίους, καταφανεῖς ἤδη ἐγέ-
νοντο αἱ τῶν πολεμίων τάξεις. 3. Ἀλέξανδρος δὲ συγκαλέσας τοὺς
στρατηγούς καὶ τῶν ξένων τοὺς ἡγεμόνας συνεβουλεύετο, πότερον
κρεῖττον εἴη εὐθὺς ἐπάγειν τὴν φάλαγγα, ἢ τότε μὲν αὐτοῦ ἀναπαύειν
τὸ στράτευμα, κατασκέψασθαι δ' ἅπαντα τὸν χῶρον καὶ τὴν τῶν

πολεμίων τάξιν. 4. Συμβουλευόντος δὲ τοῦ Παρμενίωνος καταστρατο-
πεδεύονται αὐτοῦ τεταγμένοι ὡς εἰς μάχην· Ἀλέξανδρος δὲ λαβὼν
τοὺς ψιλοὺς καὶ τῶν ἰππέων τοὺς εἰαίρους περιήλανε κύκλῳ σκοπῶν
τὸ χωρίον. 5. Ἐπεὶ δ' ἐπανήλθε, δειπνοποιεῖσθαι καὶ ἀναπαύεσθαι
ἐκέλευσε τὸν στρατόν, ὡς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ τὴν μάχην ποιησόμενος.

241.

Ciąg dalszy.

1. Καὶ ἤδη τε ἡμέρα ὑπεφαίνεται καὶ Μακεδόνες συνετάττοντο
ὡς εἰς μάχην. 2. Ἐπεὶ δὲ συνετάχθησαν, Ἀλέξανδρος μὲν αὐτὸς ἔχων
τὸ δεξιὸν κέρας προῆγε κατὰ τὸ μέσον τὸ τῶν Περσῶν, ἐνθα ἦν βα-
σιλεὺς Δαρεῖος. 3. Καὶ πρῶτον μὲν ἰππομαχία ἐγένετο κατὰ τὸ δεξιόν·
Ἀλέξανδρος δὲ τὴν φάλαγγα ἤγε δρόμῳ ἐπὶ τὸν Δαρεῖον αὐτόν. 4. Καὶ
χρόνον μὲν τινα ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἦν· ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἐγκλίνουσιν
οἱ βάρβαροι οὐ δυνάμενοι ἀντέχειν τοὺς Μακεδόνας. 5. Δαρεῖος δὲ
πρῶτος αὐτὸς ἐπισιρέφας ἔφυγεν, ὀρῶντες δὲ φεύγουσι καὶ οἱ περὶ
αὐτόν. 6. Καὶ τότε ἂν Ἀλέξανδρος εἶλεν, ὡς δοκεῖ, τὸν Δαρεῖον διώξας,
εἰ μὴ ἔπεμψε Παρμενίων ἀγγελουῖντα, ὅτι κινδυνεύουσιν οἱ κατὰ τὸ
ἀριστερὸν καὶ βοηθεῖν δεῖ ὡς τάχιστα· ἐν ᾧ γὰρ Ἀλέξανδρος τῷ
Παρμενίῳ ἐβοήθησεν ἐπισιρέφας σὺν τῷ ἵππῳ, ἔφυγεν ὁ Δαρεῖος.
7. Τέλος δ' ἔφυγον ἀνὰ κράτος πάντες οἱ βάρβαροι, οἱ δὲ Μακεδόνες
ἐφεπόμενοι πολλοὺς ἀπέκτειναν· εἶλον δὲ τὸ τῶν βαρβάρων στρατόπεδον
καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ τοὺς ἐλέφαντας καὶ τοὺς καμήλους.

242.

Dokończenie.

1. Ἀλέξανδρος δ' οὐκ ἐπαύετο διώκων τὸν Δαρεῖον, πρὶν
ἔλθαι. 2. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰς Ἀρβηλα ἀφίκετο· ἐκεῖ δὲ τὰ χρήματα
καὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ ἄρμα τὸ Δαρείου ἔλαβεν. 3. Ἐξ Ἀρβίλων
δ' ὀρμηθεῖς ἦκεν εἰς Βαβυλῶνα, ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Σούσων ἐσιέλλετο·
προςκεχωρήσασιν δ' αὐτῷ ἐκόντες καὶ οἱ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ Σούσιοι,
πυθόμενοι τὴν τοῦ Δαρείου ἡτταν. 4. Ἐντεῦθεν προῦχώρει ἐπὶ Μη-
δίας ἀκούσας ἐκεῖ εἶναι Δαρεῖον· Δαρεῖος γὰρ τὰς μὲν γυναῖκας καὶ
τὰς ἄρμαμάξας ἐπὶ τὰς Κασπίας καλουμένας πύλας ἔπεμψεν, αὐτὸς
δ' ἔχων τὴν δύναμιν, ἣτις αὐτῷ ἐκ τῶν παρόντων συνείλετο, ἔμεινεν
ἐν Ἐκβατάνοισι. 5. Ἐπεὶ δ' ἤκουσεν Ἀλέξανδρον ἐγγὺς ὄντα σὺν
τῇ στρατιᾷ, οὐκ οὔσης ἀξιωμαχοῦ τῆς δυνάμεως, λαβὼν τὰ χρήματα
ἔφυγεν εἰς πύλας τὰς Κασπίας. 6. Ἐπεὶ δὲ κακεῖ Ἀλέξανδρος ἦλθε
σπουδῆ ἄγων τοὺς τε προδρόμους ἰππέας καὶ τῶν πεζῶν τοὺς κρυφο-
τάτους, ἀγγέλλεται αὐτῷ, ὅτι Βῆσσοι, ὁ Βακτριῶν σατράπης, καὶ ἄλλοι

τινὲς τῶν σὺν Δαρείῳ φευγόντων Δαρεῖον δεδεμένον ἄγειεν. 7. Τότε δ' ἔτι θάπτον ἐδίωκεν Ἀλέξανδρος τοὺς βαρβάρους ἄγων τοὺς μεθ' αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἡμέρας. 8. Τέλος δ' ἐπέτυχε τοῖς βαρβάροις· καὶ ὀλίγοι μὲν αὐτῶν ἡμύνοντο, οἱ δὲ πλεῖστοι εὐθὺς ἔφυγον σὺν Βήσση, Δαρεῖον ἀπολιπόντες καιρίαν τρωθέντα. 9. Δαρεῖος μὲν οὖν ἀπέθανεν ὀλίγῳ ὕστερον, πρὶν ἤκειν Ἀλέξανδρον· Ἀλέξανδρος δὲ τὸ σῶμα εἰς Πέρσας ἔπεμψε, θάψαι κελεύσας ἐν ταῖς βασιλικαῖς θήκαις, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ πρὸ Δαρείου βασιλεῖς.

243.

Περὶ Κῦρου τοῦ ἀρχαίου.

1. Κῦρος Καμβύσου, Περσῶν βασιλέως, υἱὸς φῦναι λέγεται εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότητος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοπονώτατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἔνεκα. 2. Καὶ μέχρι μὲν δώδεκα ἐτῶν ὁ Κῦρος ἐν τοῖς Πέρσαις ἐπαιδεύθη· ἐμάνθανον δ' ἐκεῖ οἱ παῖδες εἰς διδασκαλεῖα φοιτῶντες δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ πείθεσθαι τοῖς ἀρχουσι καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι σίτου καὶ ποτοῦ, ἐμάνθανον δὲ καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. 3. Ἀκούσας δ' ὁ πάππος αὐτοῦ Ἀστυάγης, τῶν Μήδων βασιλεὺς, — ἦν γὰρ Μανδάνη, ἡ τοῦ Κῦρου μήτηρ, Ἀστυάγου θυγάτηρ — καλὸν κάγαθόν αὐτὸν εἶναι, μετεπέμψατο τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· ἰδεῖν γὰρ ἐπεθύμει τὸν Κῦρον. 4. Ἦλθεν οὖν αὐτῇ τε ἡ Μανδάνη πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν Κῦρον τὸν υἱὸν ἔχουσα. 5. Ἐν χρόνῳ δὲ βραχεῖ οὕτω προσφιλῆς ἐγένετο ὁ Κῦρος τῷ πάππῳ, ὥστε πάντα χαρίζεσθαι αὐτῷ τὸν πάππον, ἃ ἂν βούλοιο.

6. Ἐπεὶ δ' ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο ὡς ἀπιούσα πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα, ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ Ἀστυάγης καταλιπεῖν τὸν Κῦρον. 7. Ἡ δ' ἀπεκρίνατο, ὅτι βούλοιο μὲν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἀκοντα μὲντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν εἶναι νομίζειν καταλιπεῖν. 8. Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Κῦρος, πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι, οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ ἰαχὸν εἶπεν, ὅτι μένειν βούλοιο. 9. Ἐρωτηθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς μητρός, διὰ τί, εἶπεν λέγεται· „Οὐ οἴκοι μὲν τῶν ἡλικίων καὶ εἰμὶ καὶ δοκῶ κράτιστος εἶναι, ὧ μῆτερ, καὶ ἀκοντίζων καὶ τοξεύων, ἐνταῦθα δ' οἶδ' ὅτι ἰππεδῶν ἤτιτων εἰμὶ τῶν ἡλικίων· καὶ τοῦτ' εὐ ἴσθι, ὧ μῆτερ, ὅτι ἐμὲ πάνν ἀνιᾶ. 10. Ἐὰν δέ με καταλίπῃς ἐνθάδε καὶ μάθω ἰππεύειν, ὅταν μὲν ἐν Πέρσαις ὦ, οἰμαῖ σοι ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς τὰ περὶ τὰ ῥαδίως νικήσειν, ὅταν δ' εἰς Μήδους ἔλθω, ἐνθάδε πειράσομαι ἀγαθῶν ἰππέων κράτιστος ὢν ἰππεδὸς συμμαχεῖν τῷ πάππῳ“.

11. Τέλος δ' ἡ μὲν μήτηρ ἀπῆλθε. Κῦρος δὲ κατέμενε καὶ αὐτοῦ ἐτρέφετο. 12. Πρόξρητος δὲ γενόμενος, ἐπεὶ καὶ ἵππευεν ἑμαυτε, ὥστε οὐ μόνον εἰς τὸ ἴσον ἀφίκετο τῇ ἱππικῇ τοῖς ἡλιξιν, ἀλλὰ καὶ παρῆει διὰ τὸ ἐρᾶν τοῦ ἔργου, καὶ τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἀνηλώκει διώκων καὶ βάλλων καὶ κατακαίνων, ὥστε ὁ Ἀστυάγης οὐκέτι εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία, ἐδεῖτο τοῦ πάππου ἐκπέμψαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν σὺν τῷ θεῖῳ. 13. Ὁ δ' οὖν Ἀστυάγης ἐπεὶ ἔγνω σφόδρα αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα ἕξω θηρῶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θεῖῳ, καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττοιεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ἀγρίων τι φανεῖη θηρίων. 14. Ὁ οὖν Κῦρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπνυθάνετο, ποίοις οὐ χρῆθαι θηρίοις πελάζειν καὶ ποῖα χρῆθαι θαρρόντα διώκειν· οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι ἄρκτοι πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας διέφθειραν καὶ κάπροι καὶ λέοντες, αἱ δ' ἔλαφοι καὶ δορκάδες καὶ οἱ ἄγριοι οἴες καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι ἀσινεῖς εἰσιν. 15. Ἐλεγον δὲ καὶ τοῦτο, τὰς δυσχωρίας ὅτι δεοὶ φυλάττεσθαι οὐδὲν ἦτιον ἢ τὰ θηρία· πολλοὺς γὰρ ἤδη αὐτοῖς τοῖς ἵπποις ἀπολωλέναι.

16. Καὶ ὁ Κῦρος πάντα ταῦτα ἐμάνθανε προθύμως. 17. Ὡς δ' εἶδεν ἔλαφον ἐκπηδήσασαν, πάντων ἐπιλαθόμενος, ὧν ἤκουσεν, ἐδίωκεν, οὐδὲν ἄλλο ὄρων, ἢ ὅποι ἔφηνεν. 18. Καὶ πῶς διαπηδῶν αὐτῷ ὁ ἵππος πίπτει εἰς τὰ γόνατα καὶ μικροῦ καὶ ἐκείνον ἐξετραχίλισεν, οὐ μὴν ἄλλ' ἐπέμεινε ὁ Κῦρος μόλις πῶς καὶ ὁ ἵππος ἔξανέστη. 19. Ὡς δ' εἰς τὸ πεδῖον ἦλθεν, ἀκοντίσας καταβάλλει τὴν ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. 20. Καὶ ὁ μὲν δὴ ὑπερέχειεν· οἱ δὲ φύλακες προσελάσαντες ἐλοιδοροῦν αὐτὸν καὶ ἔλεγον, εἰς οἶον κίνδυνον ἔλθοι, καὶ ἔφασαν κατερεῖν αὐτοῦ. 21. Ὁ οὖν Κῦρος εἰστήκει καταβεβηκῶς καὶ ἀκούων ἑαυτὰ ἠνιάτο· ὥς δ' ἤσθητο κραυγῆς, ἀνεπίδησεν ἐπὶ τὸν ἵππον ὥσπερ ἐνθουσιῶν, καὶ ὥς εἶδεν ἐκ τοῦ ἀντίου κάπρον προσφερόμενον, ἀντίος ἐλαύνει καὶ διατεινόμενος εὐστόχως βάλλει εἰς τὸ μέτωπον καὶ κατέσχε τὸν κάπρον.

22. Ἐνταῦθα μέντοι ἤδη καὶ ὁ θεῖος αὐτῷ ἐλοιδορεῖτο τὴν θρασύτητα ὄρων· ὁ δ' αὐτοῦ λοιδορομένου ὁμοῦς ἐδεῖτο, ὅσα αὐτὸς ἔλαβε, ταῦτα ἑᾶσαι εἰσχομίσαντα δοῦναι τῷ πάππῳ. 23. Τὸν δὲ θεῖον εἰπεῖν φασιν· „Ἄλλ' ἦν αἰσθηται, ὅτι ἐδίωκες, οὐ σοὶ μόνον λοιδορήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐμοί, ὅτι σε εἶων“. 24. „Καὶ ἦν βούληται“, φάναι αὐτόν, „μαστιγώσατό, ἐπειδὴν γ' ἐγὼ δῶ αὐτῷ· καὶ σὺγε, εἰ βούλει“, ἔφη, „ὦ θεῖε, τιμωρησάμενος ὅτι βούλει, ταῦτα ὁμοῦς χάρισαι μοι“. 25. Καὶ ὁ Κνωξάρης μέντοι τελευτῶν εἶπε· „Ποίει, ὅπως βούλει· σὺ γὰρ νῦν γε ἡμῶν ἔοικας βασιλεὺς εἶναι.“

26. Οὕτω δὲ ὁ Κῦρος εἰσχομίσας τὰ θηρία ἐδίδου τε τῷ πάππῳ καὶ ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸς ταῦτα θηράσειεν ἐκείνῳ καὶ τὰ ἀκόγια ἐπε-

δείκνυ μὲν οὖν, κατέθηκε δ' ἡματωμένα, ὅπου ᾤετο τὸν πάππον ὄψεσθαι. 27. Ὁ δ' Ἀστυάγης ἄρα εἶπεν· „Ἄλλ' ὦ παῖ, δέχομαι μὲν ἔγωγε ἠδέως, ὅσα σὺ δίδως, οὐ μέντοι δέομαι γε τούτων οὐδενός, ὥστε σε κινδυνεύειν.“ 28. Καὶ ὁ Κῦρος ἔφη· „Εἰ τοίνυν μὴ σὺ δέη, ἰκτετεύω, ὦ πάππε, ἐμοὶ δὲς αὐτά, ὅπως τοῖς ἡλικιώταις ἐγὼ διαδῶ.“ 29. „Ἄλλ', ὦ παῖ“, ἔφη ὁ Ἀστυάγης, „καὶ ταῦτα λαβὼν διαδίδου, ὅτω σὺ βούλει, καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα ἐθέλεις“. 30. Καὶ ὁ Κῦρος λαβὼν ἐδίδου τ' ἄρας τοῖς παισὶ καὶ ἅμα ἔλεγεν· „ὦ παῖδες, ὡς ἄρα ἐφλυαροῦμεν, ὅτε τὰ ἐν παραδείσῳ θηρία ἐθηρώμεν· ὅμοιον ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι οἰόνπερ εἴ τις δεδεμένα ζῶα θηρώη. 31. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν μικρῷ χωρίῳ ἦν, ἔπειτα δὲ λεπτιὰ καὶ ψωραλέα· τὰ δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ λειμῶσι θηρία ὡς μὲν καλά, ὡς δὲ μεγάλα, ὡς δὲ λιπαρὰ ἐφαίνετο. 32. Καὶ αἱ μὲν ἔλαφοι ὥσπερ πτηναὶ ἤλλοντο πρὸς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ κάπροι, ὥσπερ τοὺς ἄνδρας φασὶ τοὺς ἀνδρείους, ὁμύοσε ἐφέροντο, ὑπὸ δὲ τῆς πλαυτήτος οὐδ' ἄμαρτεῖν οἶόν τ' ἦν αὐτῶν· καλλίω δὲ“, ἔφη, „ἔμοιγε δοκεῖ καὶ τεθνηκότα εἶναι ταῦτα ἢ ζῶντα ἐκεῖνα τὰ περιφκοδομημένα.“

33. Ταῦτα δ' εἰπὼν ἀνήρετο, εἰ ἀφείεν καὶ αὐτοὺς οἱ πατέρες ἐπὶ θήραν. „Καὶ ῥαδίως γ' ἂν“, ἔφασαν, „εἰ Ἀστυάγης κελεύοι.“ 34. Καὶ ὁ Κῦρος εἶπε· „Τίς οὖν ἂν ἡμῖν Ἀστυάγει μνησθεῖη;“ „Τίς γὰρ ἂν“, ἔφασαν, „σοῦ γε ἰκανώτερος πείσαι;“ „Ἄλλὰ μὰ τὸν Δία“, ἔφη, „ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ', ὅστις ἀνθρώπος γεγένημαι· οὐδὲ γὰρ οἶός τ' εἰμὶ λέγειν ἔγωγε οὐδ' ἀναβλέπειν πρὸς τὸν πάππον ἐκ τοῦ ἴσου ἔτι δύναμαι· παιδάριον δ' ὦν δεινότατος λαλεῖν ἐδόκουν εἶναι“. 35. Καὶ οἱ παῖδες εἶπον· „Πονηρόν λέγεις τὸ πράγμα, εἰ μὴδ' ὑπὲρ ἡμῶν, ἂν τι δέη, δυνήσῃ πράττειν, ἀλλ' ἄλλου τινὸς ἀνάγκη ἔσται δεῖσθαι ἡμᾶς“. 36. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κῦρος ἐδήχθη, καὶ σιγῇ ἀπελθὼν διακελευσάμενος ἑαυτῷ τολμᾶν εἰσηλθεῖν, ἐπιβουλεύσας, ὅπως ἂν ἀλυπότατα εἴποι πρὸς τὸν πάππον καὶ διαπράξειεν ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς παισίν, ὧν ἐδέοντο.

37. Ἡρξαιτο οὖν ὧδε· „Εἰπέ μοι“, ἔφη, „ὦ πάππε, ἦν τις ἀποδρᾶ τῶν οἰκετῶν σε καὶ λάβης αὐτόν, τί αὐτῷ χρήσῃ;“ „Τί ἄλλο“, ἔφη, „ἢ δῆσας ἐργάζεσθαι ἀναγκάσω;“ 38. „Ἦν δ' αὐτόματος πάλιν ἔλθῃ, πῶς ποιήσεις;“ „Τί δέ“, ἔφη, „εἰ μὴ μαστιγῶσας γε, ἵνα μὴ αὐθις τοῦτο ποιῇ, ἐξ ἀρχῆς χρήσομαι;“ 39. „Ὡρα ἂν“, ἔφη ὁ Κῦρος, „σοὶ παρασκευάζεσθαι εἶη, ὅτω μαστιγῶσεις με, ὡς βουλεύομαι γε, ὅπως σε ἀποδρῶ λαβὼν τοὺς ἡλικιώτας ἐπὶ θήραν.“ 40. Καὶ ὁ Ἀστυάγης φοβούμενος, μὴ ὁ Κῦρος κακόν τι πάθοι ἐν τῇ θήρᾳ, „Καλῶς“, ἔφη, „ἐποίησας προειπὼν· ἐνδοθεν γάρ“, ἔφη, „ἀπαγορεύω σοὶ μὴ κινεῖσθαι“. 41. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κῦρος ἐπέθετο μὲν καὶ ἔμεινε, λυπούμενος δ' ἰσχυρῶς σιωπῇ διήγει. 42. Ὁ μὲντοι Ἀστυάγης, ἐπεὶ

ἔγνω αὐτὸν λυπούμενον, βουλόμενος αὐτῷ χαρίζεσθαι, ἐξάγει ἐπὶ θήραν καὶ πεζοὺς πολλοὺς καὶ ἰπλέας συναλίσσας καὶ τοὺς παῖδας, καὶ συνελάσας εἰς τὰ ἰπλάσιμα χωρία ἐποίησε μεγάλην θήραν. 43. Καὶ βασιλικῶς δὲ παρὼν αὐτὸς ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν, πρὶν Κῦρος ἐμπλησθεῖν θηρῶν· ὁ δὲ Κῦρος οὐκ εἶα κωλύειν, ἀλλ', „Εἰ βούλει“, ἔφη, „ὦ πάππε, ἡδέως με θηρῶν, ἄφες τοὺς κατ' ἐμὲ πάντας διώκειν καὶ ἀγωνίζεσθαι, ὅπως ἕκαστος κράνιστα δύναιτο.“ 64. Ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἀστυάγης ἀφίησι, καὶ σιὰς ἐθεῖατο ἀμιλλωμένους ἐπὶ τὰ θηρία καὶ φιλονεικοῦντας καὶ διώκοντας καὶ ἀκοντίζοντας. 45. Καὶ Κύρῳ ἦδετο οὐ δυναμένῳ σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ὥσπερ σκύλακι γενναίῳ ἀνακλάζοντι, ὁπότε πλησιάζοι θηρίῳ, καὶ παρακαλοῦντι ὀνομασθὶ ἕκαστον. 46. Τέλος δ' οὖν πολλὰ θηρία ἔχων ὁ Ἀστυάγης ἀπῆει· καὶ τὸ λοιπὸν οὕτως ἦσθη τῇ τότε θήρᾳ, ὥστ' αἰεὶ, ὁπότε οἶόν τ' εἶη, συνεξῆει τῷ Κύρῳ καὶ ἄλλους τε πολλοὺς παρελάμβανε καὶ τοὺς παῖδας Κύρου ἕνεκα.

47. Ἐπεὶ δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον ὁ Κῦρος καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους, τοὺς εἰς τὴν Μηδικὴν εἰσβαλόντας, ἀνδρείως ἐμαχέσατο, πρῶτον τότε ὄπλα ἐνδύς, μεγάλα δὲ τῆς ἀνδρείας παρέσχετο τεκμήρια, ὥστε μαινομένῳ εὐοικέναι τῇ τόλμῃ, πάντες διὰ στόματος εἶχον αὐτὸν καὶ ἐν λόγῳ καὶ ἐν φθαῖς, ὅ τε Ἀστυάγης καὶ πρόσθεν τιμῶν αὐτὸν τότε ὑπερεξεπέπληκτο ἐπ' αὐτῷ. 48. Καμβύσης δέ, ὁ τοῦ Κύρου πατήρ, ἦδετο μὲν πυνθανόμενος ταῦτα, ἐπεὶ δ' ἤκουσεν ἔργα ἀνδρὸς ἤδη διαχειριζόμενον τὸν Κῦρον, ἀπεκάλει δὴ, ὅπως τὰ ἐν Πέρσαις ἐπιχώρια ἐπιτελοίη. 49. Καὶ ὁ Κῦρος δ' ἐνταῦθα λέγεται εἰπεῖν, ὅτι ἀπιέναι βούλοιο, μὴ ὁ πατήρ τι ἄχθοιτο καὶ ἡ πόλις μέμφοιτο· καὶ τῷ Ἀστυάγῃ δὴ ἐδόκει εἶναι ἀναγκαῖον ἀποπέμπειν αὐτόν. 50. Ἐναθὶ δὲ ἵππους αὐτῷ δούς, οὓς αὐτὸς ἐπεθύμει λαβεῖν, καὶ ἄλλα συσκευάσας πολλὰ ἔπεμπε καὶ διὰ τὸ φιλεῖν αὐτὸν καὶ ἅμα ἐλπίδας ἔχων μεγάλας ἐν αὐτῷ ἀνδρᾶ ἔσσεσθαι ἱκανὸν καὶ φίλους ὠφελεῖν καὶ ἐχθροὺς ἀνιᾶν. 51. Ἀπιόντα δὲ τὸν Κῦρον προὔπεμπον πάντες καὶ παῖδες καὶ ἡλικες καὶ ἄνδρες καὶ γέροντες ἐφ' ἵππων καὶ Ἀστυάγης αὐτὸς, καὶ οὐδεὶς ἦν, ὅστις οὐ δακρύων ἀποστραφεῖ· καὶ Κῦρος δ' αὐτὸς λέγεται σὺν πολλοῖς δακρύοις ἀποχωρῆσαι.

DODATEK.

I. Przysłowia i gnomy zawarte w „Ćwiczeniach“.

1. Χείρ χειρα νίξει.
2. Γλαῦκα εἰς Ἀθήνας.
3. Ἀρχὴ ἡμῖσι παντός.
4. Μέτρον ἄριστον πάντων.
5. Δίς παῖδες οἱ γέροντες.
6. Μὴ παιδί μάχαιραν.
7. Ὑγιῆς ψυχὴ ἐν ὑγιεῖ σώματι.
8. Γνωθὶ σαντόν.
9. Μηδὲν ἄγαν.
10. Ἀρχὴν σοφίας νόμιζε τὸν θεοῦ φόβον.
11. Λυπὸν ἰατρός ἐστιν ἀνθρώποις χρόνος.
12. Κακὸν φέρουσι καρπὸν οἱ κακοὶ φίλοι.
13. Πολλῶν τὰ χρήματ' αἴτι' ἀνθρώποις κακῶν.
14. Φεῦγ' ἡδονὴν φέρουσαν ὕστερον βλάβην.
15. Ἀλύτης ἀπάσης γίνεταί ἰατρός χρόνος.
16. Ἀναρχίας μεῖζον οὐκ ἔστι κακόν.
17. Βέλτιστε, μὴ τὸ κέρδος ἐν πᾶσι σκόπει.
18. Μιμοῦ τὰ σεμνά, μὴ κακοῦς μιμοῦ τρόπους.
19. Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρωσι δύμμαχος θεός.
20. Ὀργὴν ἐταίρου καὶ φίλου πειρῶ φέρειν.
21. Ζηλοῦ τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα.
22. Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δουλοῦνται ταχῶς.
23. Πρᾶξον τὰ σαντοῦ, μὴ τὰ τῶν ἄλλων φρόνει.
24. Ἀεὶ λέγων τάληθές οὐ σφαλῆ ποτε.
25. Οὐδεὶς ἄλυπος τὸν βίον διήγαγεν.
26. Πόνου μεταλλαχθέντος οἱ πόνοι γλυκεῖς.
27. Ὁ τῆς σοφίας καρπὸς οὐ φθαρήσεται.
28. Νέος πεφυκώς πολλὰ χρηστὰ μάνθανε.
29. Πλούτῳ πεποιδῶς ἄδικα μὴ πειρῶ ποιεῖν.
30. Μετ' ὀργῆς τοῖς φρονίμοις πρακτέον οὐδέν.
31. Ὁ μὴ πεπλευκώς οὐδὲν ἑώρακε κακόν.
32. Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος,
Καὶ μὴ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει πόνος.
33. Ἀφείς τὰ φανερά μὴ δίωκε τὰ φανή.
34. Ὡς μέγα τὸ μικρόν ἐστιν ἐν καιρῷ δοθέν.
35. Ὁ φεῦστης καὶ ἀληθῆ λέγων οὐ πιστεύεται.
36. Πρὸς τὴν ἀνάγκην οὐδ' Ἄρης ἀνδίσταται.

37. Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν.
 38. Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεσιώσας τύχας.
 39. Ὁ χρήσιμ' εἰδῶς, οὐχ ὁ πόλλ' εἰδῶς σοφός.
 40. εἶναι δίκαιος, μὴ δοκεῖν εἶναι βούλου.
 41. Βίας παρούσης οὐδὲν ἰσχύει νόμος.
 42. Ἵβρις κακὸν μέγιστον ἀνθρώποις ἔφην.
 43. Χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσι μόνος.
 Κακὸν δὲ καὶ ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μιᾷ.
 44. Ἄνθρωπος δικαίου καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται.
 45. Κακοῖς ὀμιλῶν καυτὸς ἐκβήσῃ κακός.
 46. Δίς ἐξαμαρτεῖν ταυτὸν οὐκ ἄνθρωπος σοφοῦ.
 47. Δίκαια δράσας συμμάχου τεύξῃ θεοῦ.
 48. Οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον οὐδενί.
 49. Χρησιὸς πονηροῖς οὐ τιρώσεται λόγοις.
 50. Ἄνθρωπος ὧν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.
 51. Λίαν φιλῶν σεαυτὸν οὐχ ἔξεις φίλους.
 52. Εἰ μὴ καθέξεις γλῶτταν, ἔσται σοι κακά,
 53. Ἐχθροῖς ἀπιστῶν οὐποτ' ἂν πάθοις βλάβην.
 54. Δουρὸς πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.
 55. Ὁξὺς θεῶν ὀφθαλμὸς εἰς τὸ πᾶν ἰδεῖν.

2. Przykłady zestawione z „Ćwiczeń“ do nauki składni *).

- I. Podmiot i orzeczenie (C. § 134, F. § 128): 22, 5 i 6; 64, 10; 79, 4; 95, 3; 115, 5.
- II. Rodzajnik (C. § 135—138, F. § 129—131): 4, 1; 6, 2; 7, 1; 14, 1; 23, 2; 34, 1; 68, 1; 85, 6; 92, 1; 97, 4; 100, 4; 223, 4; 233 4.
- III. Szyk przydawki i orzeczenia (C. § 139—141, F. § 132): 4, 2; 18, 7; 27, 2; 33, 1; 48, 4; 50, 3; 64, 9; 72, 1; 79, 3; 85, 7; 89, 3; 91, 7; 92, 7; 100, 4; 116, 1; 118, 1; 187, 6; — 48, 7; 89, 4; 90, 2; 97, 4; 126, 7.
- IV. Accusativus (C. § 144—148, F. § 135—138):
- a) Biernik zewnętrzny (odmiennie niż w języku polskim): 18, 1; 25, 4; 38, 3; 42, 2; 48, 5; 54, 5; 90, 2; 95, 2; 101, 2; 106, 3; 107, 7; 114, 10; 125, 8; 144, 3; 178, 1; 209, 5; 214, 1; 217, 1; — 164, 3; 180, 4 i 7.
- b) Biernik wewnętrzny: 106, 5; 118, 1; 141, 1; 197, 6; 214, 2; 226, 9; 243, 8.
- c) Podwójny accus: 13, 7; 19, 4; 64, 4; 74, 1; 89, 1; 104, 3; 107, 6; 112, 2; 118, 4 i 7; 138, 2; 164, 3; 166, 1; 194, 1; 203, 9; 214, 3; 226, 3.

*) Pierwsza liczba oznacza ustęp »Ćwiczeń«, druga zdanie.

- d) Accus. niezależny: 19, 3; 58, 8; 81, 2; 85, 2; 92, 7; 100, 1; 101, 2; 107, 8; 111, 3; 116, 3; 123, 3; 147, 4; 148, 6; 175, 3 i 8; 240, 2.

V. Dativus (C. § 162—166, F. § 140—144):

1. Właściwy:

- a) Przedmiotu dalszego (odmiennie niż w języku polskim): 9, 9; 22, 7; 60, 3; 71, 3; 120, 6; 126, 2; 161, 2; 217, 2; 243, 23; — 21, 6; 22, 1; 24, 3; 32, 5; 54, 7; 56, 2; 61, 1; 110, 8.
 b) D. commodi lub incommodi: 39, 3; 86, 2; 95, 6; 218, 5.
 c) D. possessivus: 33, 4; 60, 1; 118, 6.
 d) D. auctoris: 150, 3 i 7; 208, 2; 233, 5.
 e) D. ethicus: 243, 10.
 f) D. relationis: 190, 7.
 g) D. sociativus: 13, 3; 89, 3; 106, 7; 114, 5; 115, 4; 179, 7; 199, -1; — 39, 2; 231, 2; 243, 15.

2. Instrumentalis:

- a) D. instrumenti: 7, 8; 9, 2; 34, 4; 53, 4; 74, 2; 103, 2; 111, 4.
 b) D. causae: 12, 5 i 7; 58, 3; 62, 1; 100, 1; 227, 10.
 c) D. modi: 135, 3; 206, 6; 233, 5; 239, 7; 243, 41.
 d) D. mensurae: 71, 3; 98, 3.

3. Locativus:

- a) D. temporis: 71, 3; 86, 4; 193, 5.
 b) D. loci: 233, 7; 240, 4.

4. D. po niektórych czasownikach złożonych z przyimkami *ἐν*, *ἐπί*, *παρά*, *περί*, *πρός*, *σύν*: 17, 6; 29, 3; 62, 3; 71, 1; 72, 3; 81, 3; 82, 5; 93, 2; 120, 2; 123, 7; 159, 3; 172, 4; 174, 6; 175, 1; 191, 3; 193, 4; 221, 5; 227, 8; 234, 1; 239, 1.

VI. Genetivus (C. § 149—161, F. §. 146—156):

1. Właściwy:

- a) G. subiectivus (possessivus, auctoris): 15, 1; 18, 6; 21, 1 i 2; 27, 1 i 2; 29, 1; 31, 3; 36, 5; 38, 7; 44, 4; 46, 4; 64, 5; 111, 9; 135, 8.
 b) G. obiectivus: 14, 8; 19, 1; 24, 4; 27, 7; 34, 2; 43, 2; 64, 9; 147, 7; — 22, 2; 24, 5; 98, 9; 137, 7; — 5, 1; 22, 7. 92, 5; 93, 6; 116, 6; 122, 5; 157, 4; 170, 5; 180, 4; 209, 6; 214, 10; 219, 4; 223, 5.
 c) G. partitivus: 6, 2; 41, 2; 59, 1; 91, 2; 178, 3; 209, 3; 243, 32.
 d) G. qualitatis: 74, 4; 84, 6; 85, 3 i 4; 86, 5; 243, 48.
 e) G. materiae: 170, 2.

2. W zastępstwie ablatiwu :

a) G. separationis: 23, 2; 41, 2; 49, 1; 72, 2; 86, 8; 107, 8; 137, 5; 139, 5; 243, 18.

b) G. comparationis: 18, 3; 33, 5; 68, 4; 70, 8; 76, 2, 3 i 5; 92, 3; 164, 1.

c) G. causae: 146, 9; 208, 6.

d) G. pretii: 84, 1; 192, 8.

e) G. temporis: 43, 8; 70, 8; 171, 3; 236, 5.

3. G. po niektórych czasownikach złożonych z przyimkami *ἀπό, ἐκ, πρό, κατά*: 43, 6; 121, 2; 182, 2; 188 b, 1; 238, 4.

VII. Strony czasownika (C. § 183—185, F. § 171—173):

1. Activum (słów przechodnich w znaczeniu nieprzechodniem): 31, 1 i 2; 97, 8; 98, 8; 132, 2; 161, 1; 175, 2 i 6; 193, 9; 199, 9; 211, 2; 220, 4; 221, 5; 233, 3; 239, 7; 243, 41.

2. Medium :

a) bezpośrednie (biernikowe): 110, 3; 132, 2 i 4; 175, 1.

b) pośrednie (udziałowe): 9, 8; 10, 2; 34, 2; 49, 5; 52, 5; 89, 4; 107, 2; 132, 7; 170, 4; 171, 1 i 5; 243, 37.

c) podmiotowe (dynamiczne): 9, 10; 72, 1; 104, 2; 107, 9; 126, 5; 196, 6; 198, 1, 3; 203, 1.

3. Passivum: 23, 7; 79, 6; 107, 3; 137, 2; 155, 4; 172, 7.

VIII. Znaczenie niektórych czasów w indicatiwie (C § 186—195, F. § 175—177):

1. Praesens: 6, 1; 61, 3; 71, 4; 127, 3; 188, 2.

2. Imperfectum: 17, 1—7; 27, 6; 192, 6; 243, 50.

3. Aoristus: 38, 1—4 i 6—8; 178, 3; 198, 1; 199, 7.

4. Perfectum: 145, 5; 146, 9; 175, 6; 183, 1; 190, 5.

IX. Tryby w zdaniach głównych (C. § 197—200, F. § 178—182):

1. Indicativus: 186, 7; 243, 18. Zob. zdania warunkowe.

2. Coniunctivus: 102, 8; 107, 9; 121, 2; 126, 2; 132, 2.

3. Optativus: 102, 7; 103, 5; 110, 6; 112, 6; 126, 8; 161, 5; 187, 4; 218, 7; 227, 12.

4. Imperativus: 9, 7 i 8; 121, 9; przyczem por. 121, 2.

X. Tryby w zdaniach pobocznych (C. § 201—215, F. § 183—193):

1. Zdania przedmiotowe: 81, 1; 110, 7; 127, 5.

2. Zdania pytajne: 110, 4; 126, 5; 135, 3; 175, 5; 193, 7; 204, 3; 230, 2; 243, 8.

3. Zdanie przyczynowe: 59, 3; 201, 3; 224, 1; 236, 6.

4. Zdania zamiarowe: 101, 1; 104, 1; 110, 4; 115, 7; 123, 1; 243, 49.

5. Zdania skulkowe: 82, 1; 236, 2; 243, 1 i 5.
6. Zdania warunkowe: 37, 1 i 4; 90, 3; 103, 2; 122, 5 i 6; 123, 4; 233, 8; 238, 2 i 3.
7. Zdania przyzwolone: 102, 1; 183, 8; 191, 2.
8. Zdania ezasowe: 34, 3; 50, 2; 53, 5; 102, 2; 104, 4; 123, 3; 187, 3; 188 a, 3; 213, 6; 215 b, 2; 219, 4.
9. Zdania względne: 66, 5 i 6; 74, 3; 103, 1; 104, 2 i 5, 106, 8; 125, 2; 179, 3; 232, 3; 243, 17.

XI. Infinitivus (C. § 217—220, F. § 194—201):

1. Podmiot i orzeczenie infinitiwu: 37, 2; 52, 1; 184, 6; 208, 2; 235, 3; 243, 24.
2. Infinitivus z rodzajnikiem: 104, 4; 155, 1; 227, 13; 243, 1.
3. Infinitivus bez rodzajnika:
 - a) jako podmiot: 9, 10; 13, 4; 15, 1 i 5; 86, 6; 131, 3; 213, 11; 224, 5; 226, 10; 243, 39;
 - b) jako przedmiot: 2, 9; 31, 6; 37, 2; 38, 5; 50, 4; 97, 8; 104, 3; 120, 6; 141, 3; 158, 3; 184, 6; 197, 8; 214, 2; 218, 7.
4. Infinitivus dla bliższego określenia przymiotników: 39, 2; 59, 2; 137, 4; 221, 2; 224, 4.

XII. Participium (C. § 221—226, F. § 202—209):

1. Attributivum: 74, 2; 242, 4; 243, 47.
2. Coniunctum: 23, 1 i 4; 37, 6; 47, 1 i 8; 50, 2; 56, 2; 60, 2; 80, 4; 107, 10; 136, 5; 176, 3; 190, 7; 205, 9; 206, 3; 217, 5; 243, 30 i 47.
3. Absolutum: 47, 4; 170, 8; 186, 9; 187, 1.
4. Praedicativum: 72, 3; 101, 2; 104, 4; 162, 4; 170, 3; 184, 1; 187, 7; 192, 4 i 5; 203, 1; 205, 2; 211, 1, 3 i 4; 218, 1; 227, 4; 243, 9, 13 i 43.

Sprostowanie dostrzeżonych omyłek.

str.	ustęp	zdanie	zamiast	ma być:
3.	7.	8.	τούς	τούς
5.	15.	2.	ὥσπερ	ὥσπερ
14.	49.	7.	στρατεύουσαι	στρατεύουσαι
29.	93.	6.	9.	6.
57.	170.	2.	ριζήσασι	ριζήσασιν

JÓZEF WINKOWSKI i JÓZEF TABORSKI

SŁOWNICZEK

szczegółowy i ogólny

do

Ćwiczeń greckich

dla klasy III. i IV.

L W Ó W

NAKŁADEM K. S. JAKUBOWSKIEGO

1905

Słowniczek szczegółowy.

1.

ἀκούω słyszę, słucham
 γράφω piszę
 λέγω mówię
 πιστεύω wierzę, ufam

ἀλλά lecz
 καί i
 οὐ, przed samogłoską οὐκ nie
 (non)

Uwaga. Do zdania 6. zob. C. § 14, 2; F. § 11, 4; do zd. 7. zob. C. § 18, 1; F. § 6, 1 c; do zd. 8. zob. C. § 23; F. § 7, 1.

2.

ἐθέλω chce
 μανθάνω uczę się
 χαίρω cieszę się
 σπουδαίως pilnie

γάρ bowiem gdyż (enim)
 μή przy imp. nie (ne), μηδέ
 (zam. καὶ μή) i nie (neve)
 οὐδέ (zam. καὶ οὐ) i nie (neque)

4.

ἄγγελος posłaniec
 ἀδελφός brat
 θάνατος śmierć
 λόγος słowo, mowa

φίλος przyjaciel
 ἀγγέλλω donoszę, oznajmiam
 ἔχω mam, posiadam
 σιέρωg Kocham

Uwaga. O akcentowaniu imion w deklinacyi zob. C. § 26; F. § 14, 5.

5.

ἄνθρωπος człowiek
 ἐχθρός wróg, nieprzyjaciel
 θεός bóg
 κίνδυνος niebezpieczeństwo
 θεραπεύω szanuję
 σῶζω ocalam
 φεύγω uciekam, unikam

φρονίζω troszczyć się (o kogo,
 gen.)
 ἐξ z gen. z
 ἐν z dat. w
 μὲν nie tłumacz
 δέ zaś, a

Uwaga. Do zdania 2. zob. C. § 18, 3; F. § 9, 3.

6.

βίος życie
 διδάσκαλος nauczyciel
 κόσμος ozdoba, świat
 νέος młodzieniec
 πόνος praca, trud

χρόνος czas
 οἱ μὲν — οἱ δέ jedni — drudzy
 διδάσκω uczę
 ἐστί(ν) jest, εἰσί(ν) są
 παιδεύω wychowuję

Uwaga. Do zd. 4. zob. C. § 137 uw.; F. § 131, 5 a.

δένδρον drzewo
 δῶρον dar
 ἔργον dzieło, czyn
 καρπός owoc, plon
 οἶνος wino
 ὄπλον broń
 πολέμιος nieprzyjaciel (hostis)
 στρατός wojsko

7.

ἀποκτείνω zabijam (czem, dat.)
 γιγνώσκω poznaję
 εἶναι być (esse)
 θαυμάζω podziwiam
 χαίρω cieszę się (czem lub z czego,
 dat.)
 Διόνυσος Dyonizos, bóg wina

9.

ἀγρός rola, pole
 νόμος prawo
 βουλευόμεναι (Med.) naradzam się
 πείθομαι (Pass.) jestem posłuszny, słucham (kogo, dat.)
 τρέφομαι (Pass.) żywię się

φυλάττω strzegę, przestrzegam.
 Med. wystrzegam się (czego,
 acc.)
 χρεῖα trzeba, należy
 ὑπό z gen. od, przez
 πρό z gen. przed

Uwaga. O stronach czasownika zob. C. § 77, 1; F. § 58, 2.

10.

γεωργός rolnik, wieśniak
 πόλεμος wojna
 στρατηγός wódz
 σύμμαχος (μάχομαι) sprzymierzeniec
 σύ ty
 ἄγω prowadzę, wiodę
 ἀμύνω (i Med.) odpieram, bronię się (przed kim, acc.)

διαφθείρω niszczyć
 μάχομαι walczyć (z kim lub przeciw komu, dat.)
 συλλέγω zbieram
 ἐγγύς blisko
 ἐπί z acc. przeciw, na
 περί z gen. o, nad

Uwaga. Do zd. 6. zob. C. § 20; F. § 8, 2 a.

12.

ἀρετή dzielność, cnota
 γνώμη rozważa, zdanie
 εἰρήνη pokój
 μάχη walka, bitwa
 νίκη zwycięstwo
 ψυχή dusza

γίνομαι staję się, odbywam się, powstaję
 εἰ żelazo
 ἄνευ z gen. bez
 οὐκ ἔστι nie istnieje, jest niemożliwe

Uwaga. Do zd. 6. zob. C. § 121, 2; F. § 111, 2 c.

13.

ἀρχή początek
 βοήθεια pomoc
 θεοσέβεια bojaźń Boga
 σοφία mądrość
 στρατιά wojsko
 φόβος bojaźń
 χώρα kraj

δεῖ potrzeba, należy
 νομίζω z podw. acc. uważam kogo za co
 φέρω niosę
 ἀνδρείως mężnie
 εἰς z acc. do

αἰσχρόνη wstyd, hańba
 δόξα mniemanie, sława
 ἐπιστήμη umiejętność, nauka
 ζῶον istota żyjąca, zwierzę
 ἦτις klęska
 θάλασσα morze
 ἰατρός lekarz

ἀδικία niesprawiedliwość
 ἀνδρεία męstwo, odwaga
 γλῶττα język
 δειλία tchórzostwo
 δικαιοσύνη sprawiedliwość
 δικαστής sędzia
 νεανίας młodzieniec

skromność σωφροσύνη

βάρβαρος barbarzyniec
 θεά bogini
 κόμη wieś
 παλαιοί, οἱ starożytni
 υἱός syn
 ἐπιβουλεύω gotuję zdradę (komu,
 dat.)
 θίω ofiaruję, składam ofiarę

ἀμαθία (μανθάνω) nieuctwo,
 głupota
 ἀμβροσία ambrozja
 βωμός ołtarz
 δεσπότης pan, samodzierca
 ἱερόν, τό świątynia
 ἄρχω panuję (nad kim, gen.)
 ἐσθίω jem
 ἰδοῦν stawiam, buduję
 ὀνειδίζω zarzucam
 παροξύνω zachęcam

ἀριθμός liczba, τὸν ἀρ. (acc.
 względu) co do liczby, w li-
 czbie
 κορυφή szczyt

14. λῶπη smutek, przykrość
 ναυμαχία bitwa morska
 τέχνη sztuka
 τιμή cześć
 περιέχω otaczam
 Ἀσία Azja
 Εὐρώπη Europa

15. πολίτης obywatel
 στρατιώτης żołnierz
 ἐστί z gen. jest obowiązkiem
 κατέχω poskramiam, trzymam na
 wodzy
 πρέπει przystoi
 ὡςπερ — οὕτω(ς) jak — tak

16.

17. κατακαίω palę
 αἰεί zawsze
 γενναίως dzielnie
 πολλάκις często, nieraz
 Δαρεῖος Daryusz
 Κύρος Cyrus
 Σπαρτιάτης Spartańczyk

18.

ὕβριζω znieważam, lekceważę
 ἦν był (erat), ἦσαν byli (erant)
 οὔτε — οὔτε ani — ani
 οὐ μόνον — ἀλλὰ καί nie tylko —
 lecz także
 πρὸς z acc. przeciw, z
 Ἀθηναῖος, ὁ Ateńczyk
 Θεβαῖος, ὁ Tebańczyk
 Θερμοπύλαι Termopile
 Πέρσης Pers
 Σκύθης Scyta

19.

κωμῳδία komedia
 μουσική, ἡ muzyka
 οἰκία mieszkanie
 ποιητής poeta

τραγωδία tragedia
 χορεία taniec
 ᾠδή śpiew
 ἐννεά dziewięć
 μάλιστα szczególnie, przedewsz-
 stkiem
 ὀνομάζω nazywam

Δελφοί Delfy
 Θάλεια Talia
 Μελπομένη Melpomene
 Μοῦσα Muza
 Μουσεῖον Muzeum
 Παρνασσός Parnas (góra)
 Τερψιχόρα Terpsychora

21.

ἡδονή rozkosz
 πλοῦτος bogactwo
 φάρμακον lekarstwo
 ἀγαθός 3. dobry, uczciwy, τὸ
 ἀγαθόν rzecz dobra, dobro
 αἰσχρός 3. brzydki, haniebny, τὸ
 αἰσχρόν rzecz brzydka, hańba
 ἀληθινός 3. prawdziwy, szczery
 ἐχθρός 3. nieprzyjazny, niena-
 wistny, ὁ ἐχ. wróg

κακός 3. zły, przewrotny, τὸ κακόν
 rzecz zła, zło, nieszczęście
 καλός 3. piękny, szlachetny
 πικρός 3. przykry
 πιστός 3. wierny, wiarogodny
 φίλος 3. miły, ὁ φ. przyjaciel
 βούλομαι chcę
 μᾶλλον bardziej, μ. βούλομαι wolę
 ἢ niż
 Ἐφιάλτης Efialties
 Λεωνίδας Leonidas

22.

εὐχή (εὐχομαι) prośba, modlitwa
 μαντεῖον wyrocznia
 ὄμιλία obcowanie, towarzystwo
 τρόπος obyczaj
 αἴτιος 3. winny, αἴτιός ἐσσι jest
 przyczyną
 δίκαιος 3. sprawiedliwy
 ἱερός 3. święty, poświęcony (ko-
 mu, gen.)
 κοινός 3. wspólny

μακρός 3. długi
 μικρός 3. mały, krótki, krótko
 trwający
 μῶρος 3. głupi
 πολλοί 3. wielu
 σοφός 3. mądry
 ἀκούω wysłuchuję (czego, gen.)
 εὐχομαι proszę, modlę się (do
 kogo dat.)

Uwaga. Do zd. 5. zob. C. § 134, 2; F. § 128, 2; do zd. 6. zob.
 C § 134, 1 uw.

23.

τέκνον dziecię
 ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο inny
 πολέμιος 3. (πόλεμος) nieprzy-
 jacielski, ἡ πολεμία (domyśl.
 χώρα) kraj nieprzyjacielski
 διαφέρω różnię się (od kogo,
 gen.)
 κλαίω płaczę

ἀρχομαι (Pass.) słucham
 κολάζω karzę
 μαινομαι szaleję
 ὀργίζομαι gniewam się
 πορεύομαι odbywam pochód, po-
 dróżuję
 διά z gen. przez

Uwaga. O imiesłowie zob. C. § 221, 1 i 2; F. § 202, 1 i 3.

24.

ῥαθυμία lekkomyślność, lenistwo
 σπουδή gorliwość, pilność
 φύγη (φεύγω) ucieczka
 ἀβέβαιος 2. bezdrożny, nieprzebyty
 ἀδίκος 2. niesprawiedliwy
 ἀδύνατος 2. niemożliwy
 ἀθάνατος 2. nieśmiertelny

ἄθυμος 2. zrozpaczony, smutny
 ἄλυπος 2. wolny od trosk
 βλαβερός 3. szkodliwy
 ἐμπειρος 2. doświadczony, biegły
 θνητός 3. śmiertelny
 μόνος 3. sam jeden
 ὠφέλιμος 2. (i 3.) pożyteczny

25.

ἀνόητος, ἡ 2. nierozumny
 ἀνόσιος, ἡ 2. niegodziwy
 ὁμοιος, ἡ 3. podobny, równy
 ὀσιος, ἡ 3. godziwy
 παντοιος, ἡ 3. różnorodny
 πονηρός, ἡ 3. zły, przewrotny

ῥαθυμος 2. lekkomyślny, leniwy
 φιλόπονος 2. pracowity
 φρόνιμος 2. rozumny
 χρηστός 3. zacny, szlachetny
 διώκω ścigam, ubiegam się (za
 czem)

27.

ὁδός, ἡ droga
 εἴσοδος, ἡ wejście
 ἐξοδος, ἡ wyjście
 ἡπειρος, ἡ ląd
 ναύτης żeglarz
 νῆσος, ἡ wyspa
 νόσος, ἡ choroba
 ῥάδιος 3. łatwy
 χαλεπός 3. trudny, przykry
 μεταξύ z gen. między

ὀρθῶς słusznie
 οὐν więc
 ποτέ (encl.) niegdyś
 Ἄιδης Hades (bóg podziemia),
 εἰς Ἄιδου (roz. się οἰκίαν) do
 podziemia
 Ἡρακλεῖδαι, οἱ Heraklidzi, po-
 tomkowie Heraklesa
 Πελοπόννησος, ἡ Peloponez

28.

ἄργυρος srebro
 σίδηρος żelazo
 χαλκός spiż
 χρυσός złoto
 νοῦς (νόος) rozum, myśl
 μεταλλόν kruszec
 ἀπλοῦς (οος), ἡ (ὄη), οὐν (οου)
 pojedynczy, szczery
 ἀργυροῦς (εος), ἄ (εα), οὐν (εου)
 srebrny

σιδηροῦς (εος), ἄ, οὐν żelazny
 χαλκοῦς (εος), ἡ, οὐν spiżowy
 χρυσοῦς (εος), ἡ, οὐν złoty
 εὐνοῦς (οος), 2. życzliwy
 κακόνους (οος) 2. nieżyczliwy
 διπλοῦς (οος) 3. podwójny, pod-
 stępny
 ἡ albo, lub

29.

ἀγορά (rynek), handel
 γῆ ziemia, kraj
 ἔλαια drzewo oliwne
 εὐρετής wynalazca
 λῦρα lira, lutnia
 νεκρός umarły, trup
 ὕπνος sen

παρῆν (impf. od παρ-εἶναι) po-
 magała (właśc. była obok)
 πέμπω posyłam
 Ἀθηνᾶ (bogini) Atena
 Ἄτικός 3. attycki
 Ἑρμῆς Hermes

koję *θεραπεύω*
rozpoznaję *διαγινώσκω*

βουλή rada
προδότης zdrajca
σύμβουλος doradca
τύραννος tyran
δουλεύω jestem niewolnikiem,
służę
πραττω działałam, *εὖ* *πρ.* dobrze
mi się powodzi, *κακῶς* *πρ.*
złe mi się powodzi

ἔαρ, *ἔαρος* (*ἤρος*), *τό* wiosna
ἐμπειρία doświadczenie
ἡγεμών, *όνος*, *ὁ* przewodnik, wódz
κοινά, *τά* sprawy publiczne
παροιμία przysłowie
πῦρ, *πυρός*, *τό* ogień

ἀγών, *ῶνος*, *ὁ* walka, plur. za-
pasy
δῆμος lud
εὐδαιμών, *ον* 2. szczęśliwy
πρὸς ἡδονήν dla przypodobania
się
σωτηρία ocalenie, dobro
σώφρων, *ον* 2. rozsądny

ἄθλον nagroda
δελφίς, *ἴνος*, *ὁ* delfin
δίκη kara
θησαυρός skarb
κιθαρῳδός lutnista
μήν, *μηρός*, *ὁ* miesiąc
μουσικός 3. muzyczny
ἀρπάζω porywam, zabieram
ρίπτω rzucam

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 136, 2 i § 25, 2; F. § 131 b i § 20, 1.

30.

być własnością czyją *εἶναι* z gen.

31.

στρατεύω i *Med.* wyruszam na
wojnę, wyprawiam się
διόπερ dlatego
νῦν teraz
Καμβύσης Kambizes, *ὁ τοῦ Κ.*
(roz. się *υἱός*) syn Kambi-
zesa
ἐν τοῖς Πέρσiais w kraju Persów

32.

ῥήτωρ, *ορος*, *ὁ* mowca
σωφροσύνη roztropność
χείρ, *χειρός*, *ἡ* ręka
νίζω myję
συμβουλεύω doradzam

33.

βλέπω spoglądam, mam wzgląd
εἶχον (impf. od *ἔχω*) mieli, po-
siadali
περιγίγνομαι przewyższam, poko-
nywam (kogo, gen.)
Ἀθῆναι (miasto) Ateny
Ἕλλην, *ηνος* Hellen, Grek

34.

μετά z acc. po
πάλιν napowrót, znowu
ὡς jak, gdy
Ἀρίων, *ονος* Arion
Ἰταλία Italia
Κόρινθος, *ἡ* Korynt, *Κορίνθιος*
3. korynecki
Περιανδρος Peryander

35.

przyjaciel ludzi *φιλόφρωνος* 2.

ἀειτός orzeł
 γλαυξ, κός, ἦ sowa
 γυμνήτης lekkozbrojny
 γύψ, γυπός, ὁ sęp
 θώραξ, ἄκος, ὁ pancierz
 ἵππος koń
 κήρυξ, υκος, ὁ herold
 ὄνυξ, υχος, ὁ pazur, szpon

Uwaga do zd. 5. W przysłowiaach opuszcza się zwykle orzeczenie, jeśli się go łatwo można domyśleć.

36.

ὀπλίτης (ὄπλον) ciężkozbrojny,
 hoplita
 σάπυγξ, ιγγος, ἦ trąbka
 φάλαγξ, αγγος, ἦ falanga, szyk
 bojowy
 ἰσχυρός 3. silny, mocny
 σημαίνω daję znak
 Ἄραψ, αβος Arab

37.

κόλαξ, ακος, ὁ pochlebca
 ξένος 3. obcy, ὁ ξ. przybysz, gość
 ἀνδρείος 3. mężny, dzielny
 αὐτός, ἦ, ὁ sam; w przyp. zawi-
 słych: jego, jej, jego
 δέχομαι przyjmuję
 δουλόω ujarzmiam
 δύστηχέω (τύχη los) jestem nie-
 szczęśliwy
 ἐλπίζω spodziewam się

λύω rozwiązuje, zrywam
 μαντεύομαι zapytuję wyroczni,
 radzę się w.
 τιμάω czczyć, szanuję
 τρέπω obracam, zwracam, εἰς
 φυγήν zmuszam do uciezki
 ἐκεῖ tam, ὁ ἐκεῖ θεός tamtejszy
 bóg
 ἠδέως chętnie, mile
 Ξέρξης, ου Xerxes

Uwaga. Do zd. 2. zob. C. § 219, 2, uw. 2; F. § 198 a, uw. 3;
 do zd. 6. zob. C. 223, 3; F. § 205 e.

38.

ἀναριθμητος (ἀριθμός) 2. niezli-
 czony
 λαμπρός 3. świetny, wspaniały
 ἀδικέω (δίκη) krzywdzę
 λέγομαι z inf. mówią o mnie, że
 (por. łac. dicor)
 νικάω zwyciężam
 συγγράφω spisuję, opisuję
 ὁ ἐν Δελφοῖς θεός, bóg dellicki (Apollo)

ὠφελέω wspieram, pomagam
 (komu, acc.)
 οὐδέποτε nigdy
 κατά z acc. na
 Θουκυδίδης Tucydides
 Κροῖσος Krezus
 Λακεδαιμόνιος ὁ Lacedemoń-
 czyk

39.

ἀλώπηξ, εκος, ἦ lis
 ἔπαινος pochwała
 κόραξ, ακος, ὁ kruk
 μορφή postać, kształt
 τυρός ser
 φωνή głos
 ἄξιος 3. godzien
 ὕψηλός 3. wysoki
 ἐκπέμπω wydaję
 ἐκπίπτω wypadam

ἔφη rzekł (por. łac. inquit)
 κλέπτω kradnę
 κατεσθίω zjadam
 νοέω spostrzegam
 προσαγορεύω przemawiam, odzy-
 wam się do kogo (acc.)
 ἅμα zarazem, równocześnie
 εὐθύς natychmiast
 τότε wtedy
 ἐπί z gen. na

Uwaga. Do zd. 4. zob. C. § 23 b; F. § 7, 2.

zamiast *ἀντί* 7 gen.

ἀκόντιον pocisk
ἀσπίς, ἶδος, ἡ tarcza
ἀτυχία nieszczęście
ἐλλίς, ἶδος, ἡ (ἐλπίζω) nadzieja
εὐεργέτης dobroczyńca
κνημίς, ἶδος, ἡ nagolenica
παῖς, παιδός, ὁ chłopiec, dziecko,
ἐκ παιδῶν od lat dziecięcych
πατρίς, ἶδος, ἡ ojczyzna
πούς, ποδός, ὁ noga (pēs,
 pēdis)

Uwaga. Do zd. 8. zob. C. § 43, 1; F. § 25, 2; do zd. 9 C. § 46, 3; F. § 28, 2 uw. 1.

ἀχαριστία (χάρις) niewdzięczność
ἔρις, ἶδος, ἡ sprzeczka, kłótnia
ἀμνήμων, ον 2. niepomny
ἀχάριστος 2. (*χάρις*) niewdzięczny
ὄς, ἦ, ὅ który
βλάπτω szkodzę (komu, acc.)
ἐκβάλλω wyrzucam, wypędzam
τίζω rodzę

ἀμάρτημα, ατος, τό błąd
διαφορά niezgoda
κτηῖμα, ατος, τό posiadłość, mienie
μάθημα, ατος, τό (μανθάνω) nauka
πρᾶγμα, ατος, τό (πράττω) czyn;
τὰ πράγματα sprawy państwa,
 wypadki
ῥώμη siła
στράτευμα, ατος, τό wojsko
σῶμα, ατος, τό ciało

γράμμα, ατος, τό (γράφω) głoska,
τὰ γράμματα początki nauk
γυμνάσιον (γυμνάζω) sala ćwiczeń
 fizycznych
παιδεία wychowanie
παιδαγωγός dozorca chłopców,
 pedagog
ποίημα, ατος, τό poemat, utwór

trójnóg *τρίπους, τρίποδος, ὁ*

40.

41.

σιγή milczenie
χάρις, ἶδος, ἡ wdzięczność, *χάριον*
ἔχω jestem wdzięczny, po-
 czuwam się do wdzięczności
κενός 3. próżny
ἀπολείπω opuszczam
ὀφείλω jestem winien
σφάλλω zwodzę, zawodzę, *σφάλ-*
λομαι zawodzę się (w czem,
 gen.)

42.

ἰσχυρῶς mocno, surowo
οἶον jak, jako to
πλεῖστα najwięcej, najbardziej
ἐπί z acc. do, ku
Ἀριστείδης Arystydes
Κίμων, ωνος Cymon
Μιλτιάδης Milcyades

43.

ὑδωρ, ατος, τό woda
χειμών, ὄνος, ὁ zima, *χειμῶνος*
 (gen. temporis) w zimie
χρῆμα, ατος, τό mienie; *τὰ χρή-*
ματα majątek, pieniądze
βέβαιος 3. trwały, pewny
ἀποτρέπω odwracam
προσέχω zwracam, *τὸν νοῦν*
 uwagę (na co, dat.)

44.

ἔνδοξος 2. sławny
ἀναγινώσκω rozpoznaję, czytam
γυμνάζω ćwiczę
εἰς διδασχάλον zob. pod 27. *εἰς*
 "Αἶδου
ἔπειτα następnie
πρῶτον najprzód
 "Ὀμηρος Homer

45.

46.

ἄρχων, οντος, ó panujący, władca,
 οἱ ἄρχοντες władze
 γέρον, οντος, ó starzec
 γερουσία (γέρον) senat
 ἑλέφας, αντος, ó słoń
 ἑσπέρα wieczór (vesper)
 ἡμέρα dzień
 κλέπτῃς złodziej

λέων, οντος, ó lew (leo)
 νύξ, νυκτός, ἡ noc
 ὀδούς, ὄντος, ó ząb
 τελευτή koniec, zakończenie
 δεινός 3. wielki, straszny
 τοῖς λέουσι ῥώμη ἐστίν lwy po-
 siadają siłę

47.

βλάβη szkoda
 ἡσυχία spokój, ἡσυχίαν ἄγω za-
 chowuję się spokojnie
 μαθητής (μανθάνω) uczeń
 ἄκων, ἄ-έκων) ουσα, ον, gen.
 ἄκοντιος, ἀκούσης, ἄκοντος
 niechętny, niechcący
 ἐκών, οὔσα, ὄν, gen. ἐκόντος,
 ἐκούσης, ἐκόντος chętny,
 chcący

ὄν, οὔσα, ὄν, gen. ὄντος, οὔσης,
 ὄντος będący, a, e
 ἱκετεῖώ błagam
 σπεύδω spieszę
 ἤδη już
 καλῶς pięknie, dabrze
 ὕστερον później
 σύν z, razem
 Τροία Troja
 Νέστωρ, ορος Nestor

Uwaga. Do zd. 4. zob. C. § 224, 1; F. § 206 B, 1.

48.

δημιουργός stwórca
 κύριος 3. będący panem, ó κ. pan
 κόσμος świat
 οὐρανός niebo
 φροντίς, ἰδος, ἡ (φροντίζω) troska
 ἀντάξιος 2. równoważny, ἀντάξιον
 εἶναι dorównać
 πένης, ητος ubogi
 πλούσιος 3. bogaty

πᾶς, πᾶσα, πᾶν } wszystek,
 ἅπας, ἅπασα, ἅπαν } cały
 ἀρέσκω podobam się
 ἐγκωμιάζω sławię
 τέ encl. (łac. que) i; τέ — καί
 nie tylko — lecz także, za-
 równo — jak i
 παρέχω dostarczam, sprawiam,
 Πλάτων, ωνος Platon

49.

σατραπῆς namiestnik, satrapa
 φόνος zabójstwo, rzeź
 βοηθέω spieszę na pomoc
 διαπραττώ i Med. dokonywam
 κτάομαι nabywam, pozyskuję
 μεταπέμπομαι przyzywam
 παύομαι zaprzestaję (czego, gen.)

ποιέω czynię
 ψηφίζομαι uchwalam
 ἀπό z gen. z
 Λυδία (kraj) Lidya
 Ὀλύνθιος olintyjski, ὁ Ὀλ. Olin-
 tyjczyk, mieszkanię miasta
 Olintu

Uwaga. Do zd. 3. i 7. zob. C. § 77 uw. i § 132, 2; F. § 58 uw.
 i § 126 pocz.

50.

ἀδελφή siostra
 χρησμός odpowiedź wyroczni
 ἀνάγω sprowadzam, odwożę
 ἀνερωτάω zapytuję

ἔάω (inf. ἔᾶν = ἔἄειν), pozostawiam w spokoju, nie troszczę się
 ζητέω szukam

ἔρχω przybywam, przychodzę
 κελεύω rozkazuję (komu co robić,
 acc. c. inf.)
 κίττω zakładam
 παραγίνομαι przybywam
 ἐπεὶ skoro

θυγάτηρ, τρός, ἡ córka
 κόσμος ozdoba
 μήτηρ, τρός, ἡ matka
 πατήρ, τρός, ὁ ojciec
 τροφή żywność, wyżywienie
 δεινῶς surowo, strasznie
 κομίζω niosę, unoszę, Med. dla
 siebie

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 13 b; F. § 9, 2.

ἀλήθεια prawda
 γένος, οὐς (εὐς), τό ród
 ἔθνος, οὐς, τό lud
 ἔπος, οὐς, τό słowo
 θηρίον zwierzę
 κέρδος, οὐς, τό zysk
 ὄρος, οὐς, τό góra
 πλῆθος, οὐς, τό ilość, mnóstwo

ἀληθής 2. prawdziwy, ἀληθῆ =
 τὰ ἀληθῆ prawda
 ψευδής 2. kłamliwy
 εὐσεβής 2. pobożny
 ἀσεβής 2. bezbożny
 εὐτυχής 2. (τύχη) szczęśliwy
 ἀτυχής 2. } nieszczęśliwy
 δυστυχής 2. }
 εὐμενής 2. życzliwy przychylny

ἀθανασία nieśmiertelność
 ἄθλος trud, praca
 γίγας, αντος, ὁ olbrzym
 θῆρ, θηρός, ὁ dziki zwierz
 φῶς, φωτός, τό światło
 φοβερός 3. straszny
 προτρέπω zachęcam
 κατασηφίζομαι skazuję, z. θάνα-
 τον na śmierć (kogo, gen.)

Uwaga. Do zd. 3. por. uw. do ustępu 52, oraz C. § 78, 3; F. § 64, 2 uw.

Ἀγήνωρ, ορος Agenor
 Βοιωτία (kraj) Beocya
 Ζεὺς Zeus
 Θῆβαι, αἱ (miasto) Teby
 Κάδμος Kadmus
 Φοῖνιξ, ικος Fenicyanin

52.

ἔνεκα dla, z powodu (łac. causa)
 Δημήτηρ, Δήμητρος Demeter
 (Ceres)
 Περσεφόνη Persefona (Prozer-
 pina)
 Πλούτων, ωνος Pluton

53.

πονηρία (πονηρός) przewrotność
 τεῖχος, οὐς, τό mur
 τέλος, οὐς, τό koniec
 τρόπος obyczaj
 ὕψος, οὐς, τό wysokość
 ἄγριος 3. dziki
 διάγω przebywam, żyję
 ὅτε gdy, kiedy

54.

δυσμενής 2. niezyczliwy, nieprzy-
 chylny
 εὐγενής 2. szlachetny
 εὐκλής 2. sławny
 τριήρης 2. trójrzędowy, ἡ τριήρης
 (ναὺς) trójwiosłowiec
 ὑγιής 2. zdrowy
 ὀλίγος 3. nieliczny, mało
 παλαιός 3. stary
 οἰκτιρῶ lituję się

55.

δώδεκα dwanaście
 πρὸς z gen. od, ze strony
 Δημοσθένης, οὐς Demostenes
 Ἡρακλῆς, εὐος Herakles (Her-
 kules)
 Θεμιστοκλῆς, εὐος Temistokles
 Κέρβερος Cerber
 Σωκράτης, άτους Sokrates

βάρος, ους, τό ciężar
 γέρας, ατος (ως), τό nagroda
 γήρας, ατος (ως), τό starość
 κάλλος, ους, τό piękność
 νεότης, ητος. ή (νέος) młodość
 ήσυχος 2. spokojny

56.

παρεικάζω przyrównyвам (do
 czego, dat.)
 συμφέρω przyczyniam się
 φθείρω niszcze
 εύθύμως spokojnie
 όμως jednak
 όρδίως łatwo, szczęśliwie

57.

być postrachem = być straszny (φοβερός)

58.

αἷμα, ατος, τό krew
 βάτραχος żaba
 βοϋς, βοός, ό lub ή wół, krowa
 έκγονος (γένος) potomek, syn
 επιθυμία (θυμός) żądza, namię-
 tność
 ήρως, ήρωος, ό bohater
 ισχύς, ύος, ή siła
 ιχθύς, ύος, ό ryba

μύθος bajka, podanie
 μύς, μνός, ό mysz (mus)
 ποταμός rzeka
 θερμός 3. ciepły
 ψυχρός 3. zimny
 έπαίρομαι chełpię się (z powodu
 czego lub czem, dat. causae)
 καταλύω niszcze, łamię

Uwaga. Do zd. 8. zob. C. § 148 A; F. § 138, 1 b.

59.

άλς, άλός, ό (zwykle plur.) sól
 (sal)
 άλσος, ους, τό gaj, las
 οίς, οίός, ή owca
 πεδιον równina
 σϋς, σός, ό i ή świnia (sus)
 ύλη las (silva)
 άναγκαίος 3. konieczny, potrze-
 bny

ήμέτερος 3. nasz
 ικανός 3. dostateczny, mogący
 μεστός 3. pełen
 πλήρης 2. obfitujący, pełen
 κοσμέω przyozdabiam, wyposa-
 żam
 ένδον wewnątrz
 ότι że

60.

βασιλεια królowa
 λίθος kamień
 πάθος, ους, τό ból, cierpienie
 ύπερηφανία дума, zarozumiałość
 ζηλωτός 3. godzien zazdrości
 ύπερήφανος 2. dumny, zarozu-
 miały

κατοικτίρω lituję się (nad kim,
 acc.)
 κωλύω wstrzymuję, zabraniam
 (komu, acc.)
 μεταβάλλω zamieniam, przemie-
 niam
 δύο, δυοίν dwa (duo)
 έπτά siedm (septem)
 "Απόλλων, ωνος Apollo
 "Αρτεμις, ιδος Artemis
 Λητώ, οϋς Latona
 Νιόβη Niobe

άχθουμαι gniewam się (na kogo,
 dat.)

δακρύω płaczę
 κατατοξεύω zabijam strzałami

Uwaga. Do zd. 2. zob. C. § 24, 1—2, oraz § 43, 1; F. § 14, 1—2,
 oraz § 25, 2.

ἄστυ, εως, τό miasto
 δύναμις, εως, ἡ siła, potęga
 εὐδαιμονία szczęście
 ἁμόνοια zgoda
 πόλις, εως, ἡ miasto
 πρᾶξις, εως, ἡ (πράιτω) czyn
 πρέσβυς, εως, ὁ starzec, οἱ πρέσ-
 βεις posłowie
 τάξις, εως, ἡ szyk bojowy, sta-
 nowisko

ἀκρόπολις, εως, ἡ zamek, gród
 ἀρχή panowanie, władza
 φύσις, εως, ἡ przyroda, natura,
 φύσει z natury
 ἄλμυρός 3. słony, morski
 μεγαλοπρεπής 2. wspaniały, oka-
 zały
 οἶος 3. jaki
 ἀναπέμπω wypuszczam, wydo-
 bywam

ζυγὰ = są

ἀγορητής mowca
 διάβασις, εως, ἡ przejście
 ἡμισυ, εως, τό połowa
 βαθύς, εἶα, ὁ głęboki
 βραδύς, εἶα, ὁ powolny
 βραχύς, εἶα, ὁ krótki
 γλυκύς, εἶα, ὁ słodki

βασιλεύς, εως, ὁ król (plur. βα-
 σιλεῖς lub βασιλῆς)
 γονεύς, εως, ὁ rodzic
 ἔρμηνεύς, εως, ὁ tłumacz
 ἱερεύς, εως, ὁ kapłan
 ἵππεύς, εως, ὁ (ἵππος) jeździec, οἱ
 ἵππεῖς jazda
 κέρασ, ατος, τό róg, skrzydło
 μάντις, εως, ὁ wieszcz, wróżbita

ἔφηβος młodzieniec, efeb
 θρίξ, τριχός, ἡ włos
 κεφαλή głowa

61. στάσις, εως, ἡ waśń, niezgoda
 ἐναντίος 3. przeciwny, naprzeciw
 leżący
 αἰτέω żądam
 κρῖνω sędzę
 λείπω pozostawiam, opuszczam
 μένω pozostaję
 τελευτάω (τὸν βίον) kończę ży-
 cie, umieram
 Σαλαμίς, ἴνος, ἡ (wyspa) Salamina

62. δικάζω (δίκη) sędzę, rozsądzam
 ἐπιδικάζω przyznaję
 ἐρίζω (ἔρις) spieram się
 φντεῶ szczepię, sadzę
 Ἐρεχθεῖον Erechtejon
 Παρθενών, ὠνος, ὁ Partenon
 Ποσειδῶν, ὠνος Pozejdon
 (Neptun)
 προπύλαια, τά Propyleje

63.

64. ἐνρὺς, εἶα, ὁ szeroki
 μακρὰ λέγειν mówić rozwlekle
 ταχύς, εἶα, ὁ szybki, bystry
 πείθω nakłaniam, przekonywam
 Πύλιος, ὁ Pylijczyk, mieszkaniec
 miasta Pylos

65.

στρατόπεδον obóz, wojsko
 μέσος 3. środkowy, τό μέσον
 środek
 ἀριστερός 3. lewy
 δεξιός 3. prawy
 τάττω szykuje, ustawiam
 Ἀγαμέμνων, ονος Agamemnon
 Ἀχαιός, ὁ Achajczyk
 Ἀχιλλεύς, εως Achilles

66.

κράνος, ονος, τό hełm
 ὄψις, εως, ἡ widok
 πτέρυξ, υγος, ἡ skrzydło

τροφεύς, έως, ό (τρέφω) opiekun
 θεϊός 3. boski
 άφανίζω czynię niewidzialnym
 επιτάτω polecam
 προσάπτω przyczepiam, umiesz-
 czam
 προςβλέπω spoglądam, patrzę na
 kogo (acc.)

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 140, 2 d; F. 132, 2 b; do zd. 5. zob.
 C. § 80, 2; F. § 102 a.

początek *ρίζα, ης*

άνήρ, άνδρός, ό mąż
 γυνή, γυναικός, ή niewiasta
 δουλεία niewola
 εύκοσμία skromność, obyczajność
 οίκος dom
 τά της πόλεως sprawy państwa,
 sprawy publiczne

κυβερνήτης sternik
 ναύς, νεώς, ή okręt (navis)
 σωτήρ, ήρος, ό zbawca
 εύπειθής 2. posłuszny
 σός 3. twój
 τίς (encl.) ktoś

γόνη, ατος, τό kolano
 δόρυ, ατος, τό włócznia
 κύων, κυνός, ό i ή pies
 λύκος wilk
 ξίφος, ους, τό miecz
 ὄνος osioł
 οὖς, ώτός, τό ucho
 ὀφθαλμός oko

έξέτασις, εως, ή przegład
 κατήγορος oskarżyciel
 μάρτυς, υρος, ό świadek
 ὀργή gniew
 πίστις, εως, ή wierność
 φονεύς, εως, ό zabójca
 ὀλίγαις ήμέραις ὕστερον w kilka
 dni później (dat. mensurae)
 παρών, όντος obecny
 πάρεσι jest obecny
 άποχωρέω oddalam się, odchodzę

άντι z gen. zamiast
Γοργόνες, όνων, α! Gorgony
Μέδουσα Meduza
Περσεύς, έως Perseus
Πολυδέκτης Polidektes

67.

królewski = króla

68.

έσθλός 3. szlachetny, zacny
 βασιλεύω panuję (nad kim, gen.)
 έκπολιορκέω zdobywam
Άμαζών, όνος, ή Amazonka
Λίβυς, υος Libijczyk

69.

καταδύω zanurzam, zatapiam
Άρης, εως Ares (Mars)
Δίοςκουροι Dyoskurowie
Ζεύς, Διός Zeus (Jowisz)
Ρωμαίος, ό Rzymianin
Ρωμύλος Romulus

70.

σημεϊον znak
 χαλεπός 3. przykry, zły
 καταπίπτω upadam
 κατασφάττω zabijam
 ὑπερέχω przewyższam, więcej
 znaczę (od kogo, gen.)
Έκτωρ, ορος Hektor

71.

έκτρέχω wybiegam
έντυγάνω spotykam, natrafiam
 (na kogo, dat.)
 έπομαι z dat. idę za kim (sequor)
 θάπτω grzebię
 μειαστρέφομαι zwracam się
 συλλαμβάνω chwytam, ujmuję
 συμπορεύομαι razem idę
 μετά z gen. z, wraz z
Πύρρος Pirrus

τεκμήριον świadectwo, dowód
 τριηράρχης (τριήρης, ἀρχω) do-
 wódca okrętu
 φίλιος 3. przyjacielski
 διώκω ścigam, παύομαι διώκων
 (part. praedicativum) przestaje
 ścigać

ἐπιμέλεια troska, staranie
 δέον, οντος, τό potrzeba, τὰ
 δέοντα rzeczy potrzebne
 κῦδος, ους, τό (wyraz poet.)
 sława
 τύχη los
 ὠφέλεια pożytek

κόλασις, εως, ἡ kara
 λειμών, ὦνος, ὁ łąka
 πλοῖον czółno
 τίσις, εως, ἡ pokuta
 τόπος miejsce
 ἐκείνος, η, ο ὅω
 σκοτεινός 3. ciemny
 ἀποπέμπω wysyłam
 ἀθροίζω gromadzę, Med. groma-
 dzę się

w obronie ὑπέρο z gen.

εὐτυχία szczęście
 τίμιος 3. (τιμή) cenny
 χαρίεις, εσσα, εν piękny, nadobny
 Ἀριστιδέης Arystydes

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 150, uw. 2; F. § 148, 1; do zd. 2.
 zob. C. § 154; F. § 152.

ἀναρχία (ἀρχή) nierząd, bezrząd
 ἑταῖρος towarzysz, kolega

kłamstwo ψεῦδος, ους, τό

72.

ἐμπίπτω wpadam
 κωλύω przeszkadzam (w czym,
 gen.)
 ἐμπροσθεν na przedzie
 Ἀλικαρνασσός, ἡ Halikarnas
 Ἀρτεμισία Artemizya
 Ἑλληνίς, ἰδος (femin.) helleński

73.

ἀσφαλής 2. (σφάλλω) pewny,
 bezpieczny
 μέγας, μεγάλη, μέγα wielki
 πολύς, πολλή, πολύ liczny, wiele
 ταχέως szybko, spiesznie
 ἀναλίσκω trwonię, poświęcam

74.

ἐνθα gdzie
 ὑπό z dat. pod
 Ἀχέρων, οντος, ὁ Acheron
 Ἡλύσιον πεδῖον pola elizejskie
 Λήθη Lete
 Στύξ, Στυγός, ἡ Styx
 Τάρταρος Tartar

75.

stróż φύλαξ, ακος, ὁ

76.

Ἀφροδίτη Afrodyta (Wenus)
 Ἐπαμεινώνδας, ου Epaminondas
 Εὐρυπίδης, ου Eurypides
 Σοφοκλῆς, εους Sofokles

77.

ἡδύς, εἶα, ὅ miły, przyjemny
 Θεοσίτης, ου Tersytes

78.

ἥλιος słońce
 θύρα drzwi, αἱ βασιλέως θύραι
 dwór królewski
 μέτρον miara

Uwaga. Do zd. 4. zob. F. § 128, 4; do zd. 6. C. § 185; F. § 173, 2.

ἀνάθημα, ατος, τό dar
 συμφορά nieszczęście
 ἀρχαῖος 3. stary, starszy
 ἔσχατος 3. ostateczny, największy
 πρῶτος 3. pierwszy
 ὕστατος 3. ostatni
 πάντα (καταίσιτος) pod każdym
 względem

ἠλικιώτης rówieśnik
 πρέσβυς, ὁ starzec, οἱ πρεσβύτε-
 ροι starsi
 συγγραφεύς, ἕως, ὁ (γράφω)
 dziejopisarz, historyk
 βασιλικός 3. królewski, pełen
 majestatu
 εὐφυής 2. urodziwy, przystojny
 νέος 3. młody

θανμαστός 3. (θανμάζω) godny
 podziwu, dziwny
 συστρατεύομαι wyruszam razem
 na wyprawę

lekarka = lekarz
 wstrętny αἰσχρός 3.

ἔτος, ους, τό rok
 λιμήν, ἔνος, ὁ port, przystań
 ὀλυμπιάς, ἀδος, ἡ olimpiada
 στόμα, ατος, τό usta
 φιλία przyjaźń
 ἄπιστος 2. niewierny, zdrażliwy
 εἷς, μία, ἕν jeden
 μηδεῖς, μηδεμία, μηδέν żaden
 ὀνητός 3. sprzedajny, przekupny

Uwaga. Do zd. 5. zob. C. § 38; F. § 22; do zd. 7. zob. C. § 150,
 uw. 4; F. § 149, 1 b.

79.

σελήνη księżyc
 ἀσθενής 2. słaby
 οὐδεῖς, οὐδεμία, οὐδέν żaden, nikt
 οὐδέν nie

80.

διὰ z acc. z powodu, dla
 καίπερ chociaż, κ. ὄντες chociaż
 byli
 Ἀστυάγης, ους Astyages
 Ἑλλάς, ἀδος, ἡ Hellada
 Μαραθῶν, ὄνος, ὁ Maraton

81.

φιλομαθής 2. (μανθάνω) miłośnik
 nauki
 προςτάτω polecam, rozkazuję
 χαρίζομαι (χάρις) jestem usłużny,
 nie odmawiam
 ἀκριβῶς dokładnie, gorliwie
 εἶτι jeszcze
 Ἀρταξέρξης Artaxerxes
 Ξενοφῶν, ὄντος Xenofon

82.

παντελῶς zupełnie, całkiem
 ὥστε tak że
 Καππαδοκία Kapadocya
 Φρυγία Frygia

83.

o wiele πολύ
 Sparta Σπάρτη

84.

παρά z dat. u
 Αἰακός Eakus
 Καππάδοξ, οκος Kapadocyjczyk
 Κάρος, Καρός Karyjczyk
 Κρής, Κρητός Kreteńczyk
 Μίνως, ω Minos
 Πειραιεύς, ἕως (ῶς), ὁ Pireus
 Ῥαδάμανθης, υος Radamantys

δραχμή drachma
 μινᾶ, ἄς mina
 μυριάς, ἄδος, ἡ miryada, dziesięć
 tysięcy
 ὀβολός obol, ἦν ὀβ. ἕξ (gen.
 pretii) miała 6 ob.
 πελταστής peltasta, lekko uzbro-
 jony

μέρος, ους, τό część
 παρασάγγης, ου, ὁ parasang
 (mila perska)

ὄσος 3. jak liczny, jak wielki
 πεζός 3. pieszy
 καταστρέφω i Med. podbijam,
 ujarzmiam

μηδρzec σοφός, ὁ
 pora roku ὥρα
 wyprawa στρατεία
 trzydziestu tyranów οἱ τριάκοντα
 kładę koniec καταλύω
 można ἔστι

δικαστήριον sąd
 ἔξουσία możność, swoboda
 ἀντιλέγω sprzeciwiam się
 διαλέγομαι rozmawiam (z kim,
 dat.)
 διαβάλλω oskarżam, oczerniam

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 228, 4; F. § 211, 2—3; do zd. 3. i 4.
 zapamiętaj: ὁ ἐμὸς πατήρ (szyk przydawkowy), lecz ὁ πατήρ μου (szyk
 orzeczeniowy); C. § 139, 2 a i 140, 2 d; F. § 132, 1 b i 2 b.

ἔρμα, ατος τό twierdza, obrona
 ὄρκος przysięga
 πρόγονοι (γένος) przodkowie
 σπονδαί przymierze
 ὑβριστής (ὑβρίζω) bezbożnik
 ἀνάξιος 2. niegodny

85.
 τάλαντον talent
 σύμπᾶς, ἅσα, ἅν wszystkie razem
 εἰς (przed liczebnikiem) około
 ἄμφι z acc. około
 Πλαταιαί, αἱ Plateje
 Χάρυτες, ἰτων, αἱ Charyty

86.
 στάδιον, pl. στάδια i στάδιοι staję
 (około 185 metrów)
 ἐλεύθερος 3. wolny

87.
 πολύ o wiele
 πάποτε kiedykolwiek

88.
 odbyć się = być
 Artafernes Ἀρταφέρνης, ους
 Datys Δᾶτις, ἰδος
 Trazybulus Θρασύβουλος
 Mardonius Μαρδόνιος
 Solon Σόλων, ωνος

89.
 διδάσκω ucze (kogo czego, podw.
 acc., por. łac. doceo)
 χρήματα πράττομαι pobieram
 pieniądze, zbieram majątek
 προσέρχομαι przychodzę, zbli-
 żam się
 προτρέπω zachęcam

90.
 αὐτός, ἡ, ὁ sam
 τιμωρέομαι mszczę się, karzę
 φαίνομαι okazuję się
 ἄρα czy
 πρό z gen. przed

μωρία głupota
ένίοτε niekiedy

Uwaga. Do zd. 4. zapamiętaj: *αὐτὸ τὸ ὄνομα* już samo imię, *τὸ αὐτὸ ὄνομα* to samo imię.

αἰτία wina
οὐσία mienie
ἀλλήλων, οἰς, οὐς nawzajem
ἕκαστος 3. każdy
ἐπιμέλομαι troszczę się (o kogo,
gen.)

οἰκεῖος 3. domowy, bliski
ἀγαπάω kocham, miłuję
ἀπέρχομαι odchodzę
ἀποθνήσκω umieram
ἀσπάζομαι ściskam, kocham
κηδομαι troszczę się, dbam
(o kogo, gen.)

przynoszę pożytek = jestem
pożyteczny

μνήμη pamięć, wspomnienie
ὄλβιος 3. szczęśliwy
ὄδε, ἦδε, τόδε ten (hic)
οὗτος, αὐτή, τοῦτο ten (iste)
ἐγχειρίζω wręczam, daję do rąk
κολακεύω pochlebiam (komu,
acc.)

Uwaga. O używaniu zaimków *οὗτος* i *ὄδε* zob. C. § 178; F. § 160, 2.

κλέος, οὐς, τό (wyraz poet.)
sława
ὄστις, ἦστις, ὅτι który
τίς, τί kto? co? (quis)

ὄνομα, αἰος, τό imię, nazwa
πέλαγος, οὐς, τό morze
περίοδος, ἡ obraz
πίναξ, εως, ὁ tablica, mapa
ὑβρις, εως, ἡ (ὑβρίζω) duma, zaro-
zumiałość
φανερὸς 3. widoczny, jawny
ἀναγνωρίζω rozpoznaję
παύω powściągam, poskrwiam

91. ἐμβάλλω wrzucam, φόβον ἐμβ.
napęlniam strachem

92. ἐπάγω składam, przypisuję, Med.
przypisuję sobie
ἐπιφέρω przypisuję
κρατέω (imp. κράτει zam. κράτεε)
panuję (nad kim, gen.)
περιφέρω noszę z sobą

93. παρακαλέω przywołuję
παρακελεύομαι zachęcam, pole-
cam
παρεῖναι zbliżyć się
προσῆκει przystoi
σαφῶς dokładnie, jasno

94. Febus Φοῖβος (Apollo)

95. σπουδάζω zajmuję się czem.,
krzątam się
ἐγγύατα (superl. od ἐγγύς) naj-
bliżej
Γοργώ, οὐς, ἡ Gorgo
Λάκαινα γυνή Spartanka

96. ἀπονέμω oddaję, χάριν ἀπ. wy-
wdzieczam się
ἀφθόνως obficie

97. ποῦ gdzie
Αἰγαῖος 3. egejski
Ἀλκιβιάδης Alcybiades
Ἴλιος Ilisos
Ἴωνικός 3. joński
Κηφισός Cefisus
Κυκλάδες, ἄδων, αἱ Cyklady
Σποράδες, ἄδων, αἱ Sporady

δάκτυλος palec
 ἕτερος 3. jeden z dwóch
 ἕτερος — ἕτερος jeden — drugi
 ἀμφοτέρως 3. jeden i drugi, obaj
 οὐδέτερος 3. żaden z dwóch
 ὁποῖος 3. jaki, ὁποῖα (plur.) jakie
 rzeczy, co
 ὁπόσος i ὅσος 3. jak liczny, ile
 τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο taki, ten

98.

τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο tak
 liczny, tyle
 μέλει μοι troszczyć się, obchodzi
 mnie
 περιεῖναι być przy życiu, żyć
 συμφέρω przynoszę korzyść
 ὅπου gdzie
 ὅσῳ — τοσοῦτῳ o ile — o tyle
 Ἄγεις, ἰδος Agis

99.

myli się, błómacz: nie mówi prawdy

100.

ἐπιστολή list
 κρίσις, εὖς, ἡ sąd
 σκηνή namiot
 ὑπόμνημα, ατος, τό przypomnie-
 nie, wzmianka
 τὰ πολέμια rzemiosło wojenne
 (acc. względu)
 ἔτοιμος 3. i 2. gotów
 προσήκων, ον 2. przynależny, prz.
 γένει krewny
 ἀναφαίνω wyjawiam
 ἐνεῖναι być w czem

λέγομαι jestem zaliczany do kogo,
 wymieniany pomiędzy kim
 οἶομαι (οἶμαι) sądzę
 συγκαλέω zwołuję
 πρόςθεν wprzód, ἡ prz. φιλία
 dawniejsza przyjaźń
 παρά z acc. do
 περί z acc. około, przy; οἱ περί
 τινά otoczenie, orszak
 Κλέαρχος Klearch
 Ὀρόντας Orontas

101.

οὔτοσι ten oto
 φανερός ἐστὶ ἐπιβουλεύων (part.
 praed.) widocznie knuje
 zdradę
 ὑπήκοος 2. podwładny
 ἄρχω zaczynam
 δοκεῖ = δοκέει zdaje się, δοκεῖ
 μοι zdaje mi się, sądzę
 ποιέω czynię, κακῶς π. (z acc.)
 niszczyć, pustoszyć

φιλίαν ποιέομαι πρός τινα zawie-
 ram z kim przyjaźń
 πολεμέω wojuję (z kim, dat.)
 ὅπως z ind. fut. w tym celu, aby
 πρός z gen. wobec
 ὧδε tak
 Μυσός Mizyńczyk
 Σάρδεϊς, εων, αἱ Sardes

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 68, uw. 2; F. § 55, 2.

102.

τὸ δεινόν niebezpieczeństwo
 σχολή czas wolny
 ψεύστης kłamca
 φιλάργυρος 2. chciwy, skąpy
 ἀληθεύω mówię prawdę

ἀγορεύω mówię, radzę na zgromadzeniu
 πράττω czynię, εὖ prz. dobrze
 mi się powodzi

ἐάν (εἰ ἄν) jeżeli, w razie gdy;
οὐδ' ἐάν nawet gdy — nie
καὶ = καί ἐάν nawet gdy,
nawet jeśli

ὅταν (ὅτε ἄν) gdy, gdyby
διὰ z acc. dla, z powodu
ἵνα aby

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 213; F. § 191; do zd. 2. C. § 215, 2;
F. § 192, 2; do zd. 3. i 5. C. § 211 i 212; F. § 190, 2 i 3; do zd. 4.
C. § 204; F. § 187, 1; do zd. 5. C. § 199, 2; F. § 180 b; do zd. 7. C.
§ 199, 1; F. § 180 a; do zd. 8. C. § 198, 1; F. § 179 a; do zd. 9. i 10.
C. § 200; F. § 181.

103.

γεραῖός 3. stary
ἔξιστι wolno, ἔξιστί μοι mogę
πίνω piję
χράομαι używam (czego, dat.)
παρά z acc. wbrew, przeciw

ὑπέρ z gen. nad, o
εἶθε oby
πῶς jak
Δημάρατος Demaratus
Λεωτυχίδης Leotychides

Uwaga. Do zd. 1—3. zob. C. § 214, 5; F. § 193, 5; do zd. 4. C.
§ 202, 2; F. § 184; do zd. 6. C. § 199, 2; F. § 180 b.

104.

ἐπικίνδυνος 2. niebezpieczny
ἀποφαίνομαι objawiam, τὴν γνώ-
μην swoje zdanie
εὕρισκω znajduję εὖρ. ὄν (part.
praed.) uważam za co
λανθάνω ukrywam się; λανθάνει
με uchodzi mej wiadomości
(fugit me)

μέλλω zamierzam
παρασκευάζω gotuję, przysposo-
biam
πάντως wcale, koniecznie
κατά z acc. przeciw, na
Ἄρταβανος Artabanos
Ἱστιάσπης Histaspes

Uwaga. Do zd. 3. zob. C. 190 uw.; F. § 175, 3 uw.; do zd. 4. C.
§ 215, 3; F. § 192, 4.

105.

albo — albo ἢ — ἢ

106.

χελιδών, όνος, ἡ jaskółka
συγγενής, ές (γένος) krewny
εὐτυχέω (τύχη) jestem szczęśliwy
ἀτυχέω
δυστυχέω ! jestem nieszczęśliwy
ἐγκαλέω czynię wyrzuty
ἐπαινέω chwaleę
εὐεργετέω świadczę dobrodziej-
stwa (komu, acc.)

μισέω nienawidzę
νοσέω (νόσος) jestem chory
σκοπέω widzę, upatruję
φιλέω kocham
φρονέω myślę, μέγα φρ. jestem
dumny
ἀληθῶς prawdziwie, szczerze
πανταχοῦ wszędzie

107.

σεμνός 3. piękny, zacny
αἰρέω biorę, Med. wybieram
δέομαι potrzebuję
καλέω wołam, nazywam
μιμέομαι naśladowę

φοβέομαι lękam się (kogo, acc.)
μηδέποτε nigdy
τὸ πάλαι niegdyś, pierwotnie
Σικελία Sycylia
Τρινακρία Trynakrya

ἄρμα, ατος, τό wóz
 ἰστός krosna
 διακωλύω zabraniam (komu, acc.)
 ἐπιθυμέω pragnę
 εὐδαιμονέω jestem szczęśliwy
 καθαρίζω gram na cytrze
 ὀχέομαι jadę

108.

ἤ zapewne
 οὐδὲν wcale nie, bynajmniej
 πάνυ γε tak jest, owszem
 πότερον — ἤ czy — czy
 σφόδρα bardzo
 Λῆσις, ἰδος Lizys

godzien politowania ἄθλιος 3. i 2.

109.

τρόπαιον pomnik zwycięstwa
 σύμμαχος 2. pomocny
 ἀναφωνέω wykrzykuję
 δράω czynię, działałam
 ἔαω pozwalam
 ἔξαπατάω oszukuję, zwodzę
 ἔρωτάω pytam

110.

ζάω żyję
 καθεύδω zasypiam, śpię
 ὁράω widzę
 τιρώσκω ranię
 φέρομαι (Pass. od φέρω) pędzę
 διά z gen. przez

ἄλωσις, εως ἢ zajęcie, zdobycie
 ἠττάομαι zostaję pokonany, ulegam

111.

πειράομαι staram się, usiłuję
 πλανάομαι błąkam się, tułam się

ἄγιος 3. święty
 γεννάω rodzę
 ζῆν niewz. inf. od ζάω żyję
 κινδυνεύω jestem w niebezpieczeństwie

112.

λοιδορέω lżę, źle mówię o kim
 (acc.)
 δρομάομαι spieszę, wyruszam
 τολμάω śmiem, odważam się
 αισχροῦς szpetnie, haniebnie
 ὁπωσοῦν w jakikolwiek sposób

gorszy χείρων, ον

113.

otaczam czeią τιμάω

ἄγαλμα, ατος, τό wizerunek,
 posąg
 παρρησία odwaga, μετὰ παρρη-
 σίας odważnie, śmiało
 φύλλον liść
 ἄδηλος 2. niewidoczny, ukryty
 αἰδέομαι czczę, szanuję
 ἀξιόω uważam za słuszne, pragnę,
 chcę, τινά τινος uważam kogo
 za godnego czego

114.

δηλώω objawiam, na jaw wydo-
 bywam, okazuję
 ζημιόω karzę
 ζηλόω naśladowuję, podziwiam
 ὁμοιόω przyrównywan (do czego,
 dat.)
 στεφανόω wieńczę

Uwaga. Do zd. 3. por. uw. do ustępu 58.

ἀνάγκη konieczność
εἶνω ustępuję
ἐναντιόομαι sprzeciwiam się

115.

θυμόομαι gniewam się
δικαίως słusznie
ταχύ adv. szybko

βασιλεία władza królewska, tron
δειπνον uczta
εἶδος, οὐς, τό postać
ἔλαφος, ὅ i ἦ jeleni
λιμός głód
ποῖος 3. jaki, który
ἀναζητέω odszukuję
εἰσέρχομαι wchodzę
ἐπιθυμέω pragnę, požądam

116.

ἐφορμάω rzucam się, napadam
(na kogo, dat.)
ἡγέομαι sądzę
κατανοέω spostrzegam
οἰκέω mieszkam, przebywam
χαῖρε witaj (łac. salve)
σύν σπουδῇ szybko, czempędzej
μετά z acc. po

ἀπορία niepewność, wątpliwość
ἦβη wiek młodzieńczy
κακία złość, przewrotność
ἄπειρος 2. wolny od czego (gen.),
nieświadomy czego
ἀπορέω waham się, nie wiem,
co począć
βιόω żyję

118.

ἐνθυμέομαι rozważam
ἐργάζομαι pracuję, mozolę się
ὀρμάομαι zbliżam się
πονέομαι trudzę się, pracuję
προστρέχω przybiegam
τέμνω τηε, τ. ὁδόν kroczę drogą
εἶτε — εἶτε czy — czy

Uwaga. Do zd. 1. zob. C. § 202, 1—2; F. § 185, 2; oraz C. § 146, 2; F. § 136, 1.

τὰ ὄντα rzeczywistość
προοίμιον zapowiedź, obietnica
διηγέομαι wyłuszczam, przedsta-
wiam

119.

αὐξάνομαι rosne
ἀληθῶς prawdziwie, ὡς ἀληθῶς
naprawdę, rzeczywiście
ὁμοίως podobnie

λήθη (λανθάνω) zapomnienie
ἀγαπητός 3. (ἀγαπάω) miły, drogi
ἀνθρώπινος 3. ludzki
ἄτιμος 2. (τιμή) pozbawiony czci
εἶμι (encl.) jestem
θάλλω kwitnę, żyję

120.

ὀκνέω namyślałem się, waham się
σύνειμι jestem razem, obcuje
(z kim, dat.)
ὕμνέω sławię
φράζω mówię
χωρίς z gen. bez

θεράπων, οντος, ὁ sługa
ἄφρων, ον nierozumny, głupi
καταφρονέω pogardzam (kim,
gen.)
φρονέω troszczę się (o co, acc.)

121.

λύω rozwiązuję, εἰρήνην λύω
zrywam pokój
κρύφα potajemnie
Ἀντιγόνη Antygona
Κρέων, οντος Kreon
Πολυνεΐκης, οὐς Polinikes

ἀποκρίνομαι odpowiadam
 ἄπιτομαι czepiam się, przykładam
 rękę (do czego, gen.)
 λογίζομαι (λόγος) myślę, rozważam

λίμνη jezioro, staw
 ξύλον drewno, kłoda
 σύλλογος zebranie, σύλλογον ποι-
 εῖσθαι z. zwołać
 ὕδρα wodny wąż, hydra
 ἀκίνητος 2. nieruchomy
 ἀγανακτέω gniewam się
 ἐπιβαίνω wchodzę (na co, dat.)
 ἐπικαθίζομαι usiadam (na czym,
 dat.)

σπουδαῖος 3. pilny, gorliwy
 ἀμύνω bronię, Med. odpieram

ἀθλητής siłacz, atleta
 στάδιον plac wyścigów, arena
 ταῦρος byk (taurus)
 αἶρω podnoszę
 διανέμω rozdzielam, Med. dzielę
 się czem
 διακρίνω rozróżniam
 ἐπαγγέλλομαι obiecuję

πατρῶος 3. ojczysty, od ojca prze-
 kazany
 αἰδέομαι wstydzę się, lękam się
 ἀπιστέω nie ufam
 ἀπορῶ czuję brak, brakuje mi
 (czego, gen.)
 ἀποστέλλω wyprawiam, wysyłam
 δέομαί τινας τι proszę kogo o co

αἶξ, αἰγός, ἡ koza
 οὐρά ogon
 τρόπος sposób
 πτηνός 3. skrzydlaty
 ἀναπηδάω wskakuję
 ἀναπνέω wycziewam, zieję

122.

περὶ πλείστον ποιῶμαι najwyżej,
 po nad wszystko cenię
 μήποτε nigdy
 τάχα wnet, łatwo
 Εὐκλείδης Euklides

123.

ἐπιπέμπω zsyłam
 κατεσθίω zjadam, pozeram
 κατέχω ogarniam, przejmuję
 λυπέομαι smucę się
 μεταλλάττω zmieniam
 περιάπτω ściągam
 πλησιάζω zbliżam się (do kogo,
 dat.)

125.

ἀποβάλλω tracę
 οὐ gdzie

126.

καταλείπω pozostawiam
 τιμωρέομαι mszczę się
 χαλεπαίνω gniewam się (na kogo,
 dat.)
 Ἀλέξανδρος Aleksander
 Μίλων, ωνος Milon
 Ὀλυμπία (miasto) Olimpia

127.

ἐντέλλομαι polecam
 καθαίρω oczyszczam
 Βελλεροφόντης Bellerofontes
 Ἰοβάτης Iobates
 Λύκιος ὁ Licjczyk
 Προῖτος Projtos
 Τίρυνς, υνθος, ἡ (miasto) Tyrzyns

128.

περαίνω wykonywam
 ἐπί z acc. na
 κατά z acc. około, w
 Πήγασος Pegaz
 Χίμαιρα Chimera

129.

λεία λυρ, zdobycz
μακαρίζω mienię szczęśliwym
ὁμολογέω zgadzam się
πλουτίζω wzbogacam

πορίζω dostarczam, przysparzam
τειχίζω opasuję murem
ψηφίζομαι głosuję
Ἀθήνησι w Atenach

131.

οἱ τριακόσιοι (znanych, wiadomych) trzystu towarzyszy
διάγω βίον przepędzam życie
ἐκφεύγω unikam
ὀρέγομαι dążę do czego, troszczę się o co (gen.)

προάγω posuwam naprzód
Σίπυλος, ἢ Syphilus (miasto w Azji M.)
Τάνταλος Tantal
Φωκεύς, ἕως Focejczyk

132.

βουλή, ἡ rada, senat
ἄλλοτριος 3. obcy, cudzy
εἰσβάλλω wprowadzam
εἰςβάλλω wpadam
ἐξανύτω wykonywam

καταφεύγω chronię się
περιβάλλω otaczam (co czem, τί τινι)
ποῖ dokąd

Uwaga. Do zd. 2. zob. C. § 198, 3; F. § 179 c.

133.

ἀσφάλεια bezpieczeństwo
κακοῦργος złoczyńca, zbrodniarz
ἀγνοέω nie wiem
ἀποσφάττω zabijam (na ofiarę)

διασπάω rozszarpuję, rozdzielam
ἄλλοσέ ποι gdzie indziej
ἐνθένδε stąd

134.

Likaon Λυκάων, ονος

Tysafernes Τισσαφέρνης, ουσ

135.

διώκω ścigam, odpędzam
καταπέμπω wysyłam, mianuję
οὔποτε nigdy

Ἀνταλκίδας Antalcydas
Εὐρώτας (rzeka) Eurotas

Uwaga. do zd. 8. Ἀθηναῖς roz. się κτῆμα.

136.

αἰσχύνομαι szanuję
βλασφημέω lżę, bluźnię
ἐφοράω patrzę, widzę
πολιτεύω kieruję, zarządzam
ἐνταῦθα tam

Ἀνάχαρσις, ἰδος Anacharzys
Πελοπίδας Pelopidas
Ῥέμος Remus
Σκύθης Scyta

137.

ἐπιπραξία powodzenie, szczęście
ἀπαλλάττομαι uwalniam się
γελάω śmieję się, wyszydzam
ἀποκαλύπτω odsłaniam, wyjawiam

προλέγω naprzód mówię, zapowiadam
μαντεύομαι przepowiadam
πταίω potykam się
συγκρούπω zakrywam

ταράτιω wprawiam w zamieszanie, w popłoch

Ὀδυσσεύς, ἕως, Odysseus
Τειρεσίας Teirezyas

138.

τυραννίς, ἴδος, ἡ władza (rządu)
tyranów

ἀναπειθῶ nakłaniam

ἀποστειρέω pozbawiam (kogo
czego, τινά τι)

ἐλευθερόω uwalniam, wyzwalam
μηχανάομαι staram się

φυγαδεύω wypędzam z kraju

Ἀλκμαιωνίδης potomek Alkmeona, Alkmeonida

Ἴππαρχος Hipparch

Ἴππίας Hippias

Πεισίστρατος Pizystrat

Πεισιστρατίδης syn Pizystrata,
Pizystratyda

Πυθία Pitya

139.

σπονδή układ, σπονδάς ποιέομαι
zawieram układ

εὐδόκιμος 2. sławny

ἀλίσκομαι zostaję schwytany

ἀναγκάζω zmuszam

ἀπολύω uwalniam

κατείρωγω zamykam

περὶ πλείστου ποιέομαι nade-
wszystko cenię

πολιορκέω obługam

ἔξω zewnątrz

Ἄγχιμόλιος Anchimolios

Θεσσαλός, ὁ Tessalczyk

Κλεομένης, οὐς Kleomenes

140.

ἀνατρέφω żywię, wyżywiam

ὄμοῦ razem

φαίνομαι φροντίζων (part. praed.)
okazuje się, że się troszczę

Κρήτη Kreta

Κρόνος Kronos

Πάτροκλος Patroklos

Φωκίων, ὠνος Focyon

141.

ἄρκτος, ἡ niedźwiedz

ὄδοιπόρος podróżny

ἀναφεύγω uciekam, chronię się

ἐπιφαίνομαι zjawiam się

καταβαίνω schodzę na dół

ὄσφραίνομαι wącham

προσποιέομαι udaję

στρέφω Med. zwracam się

ὑπερεκπλήττομαι bardzo się prze-
straszam, przerażam się

αὐτίκα natychmiast

μάτην daremnie

χαμάξε na ziemię

142.

Αἴας Αἴας, ἀντος

143.

ἐλευθερία wolność

προσήκων, οὔσα, οὐ właściwy,
dobry

τὰ ἔπη poezya epiczna

ἄθλιος 3. nieszczęśliwy

εἰσαεί na zawsze

ἐπιμελῶς starannie

Uwaga. O znaczeniu perf. w indic. zob. C. § 191; F. § 175, 4.

αἰνιγμα, ατος, τό zagadka
κακολογέω złożyć (komu, acc.)
φύω rodzę, πέφυκα stałem się,
jestem (z natury)
προβάλλω zadaję

144.

Ἰάσων, ονος Jazon
Μήδεια Medea
Πελοποννήσιος, ὁ Peloponezj-
czyk
Σφίγξ, ιγγός, ἡ Sfinx

ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ architekt,
budowniczy
δραῦμα, ατος czynność, dramat
λαβύρινθος labirynt
ἀποφεύγω uciekam, chronię się

145.

διατάττω urządzam
κατασκευάζω robię, gotuję
ὑβρίζω wysydzam
Δαίδαλος Dedalus

μέλλον, οντος, τό przyszłość
μνήμα, ατος, τό pomnik, mogiła
τάφος grób
ἀνέλπιστος 2. (ἐλπίζω) niespo-
dziewany

146.

διασπείρω rozpraszam
ἐπιγράφω wypisuję
καλύπτω zakrywam
φθονέω zazdroszczę, odmawiam

ἀργύριον pieniądze
σανίς, ἴδος, ἡ tablica
τὸ παλαιόν w dawnych czasach
niegdyś (acc. temporis)
κρύπτω zakrywam

147.

βραδέως powoli
Αἴγυπτος, ἡ Egipt
Κέκροψ, οπος Kekrops
Κλεινίας Kleinias
Ῥόδος, ἡ Rodus

βία siła
δεσμός węzeł, plur. τὰ δεσμά
wieży
ἥπαρ, ατος, τό wątroba
πέτρα skała
ὁ συνεργός pomocnik
ὑπηρέτης sługa
τέλος jako adv. w końcu, na-
reszcie (acc. temp.)
αὐξάνω powiększam

148.

ἀφαιρέω odbieram
δέω wiązę
ἐκτείνω rozciągam
πλάττω lepię, tworzę
προσηλώω przykuwam
ἐνταῦθα wtedy
Ἥφαιστος Hefaiastos (Vulcanus)
Καύκασος Kaukaz
Προμηθεύς, ἕως Prometheus

niepisany ἄγραφος 2.
obmyślam κατασκευάζω
oddaję cześć boską = czczę jako
boga

149.

ιδέω w rozsypkę = zwracam się
do ucieczki
otrzymuję παραδέχομαι
Arystofanes Ἀριστοφάνης, ος

ἀκολασία swawola
τάλας, τάλαινα, τάλαν nieszczę-
śliwy
φθαρτός podlegający zniszczeniu,
znikomym

150.

ἀναγράφω zapisuję, poczytuję
ἀσκέω ćwiczę
παραινέω zalecam
πότε kiedy, kiedyż

δάκρυον łza
 ἐθίζω przyzwyczajam
 ἐργάζομαι γῆν uprawiam rolę

godny uwagi ἄξιος λόγου
 otaczam czcią = czczę

ἄμπελος, ἡ winna latorośl
 βουκόλος pasterz
 ἐνύπνιον sen, senne widzenie
 ἐσθῆς, ἤτος, ἡ suknia (vestis)
 μάγος wróżbita (u Medów), mag

διάνοια rozwaga, rozum
 παίζω bawię się

πληγή chłosta
 ἐλευθέριος wolnomysłny, śmiały
 ἐκφαίνω wyjawiam
 ἐπιτελέω wykonywam

ἔγγονος wnuk
 κανοῦν (κάνεον) kosz
 γεύομαι kosztuję (czego, gen.)
 δειπνέω wieczerzam, ucztuję
 ἐκπλήττομαι przerażam się
 εὐφραίνω rozweselam, cieszę

τὰ γράμματα pismo, list
 καταπαύω powstrzymuję, κ. τῆς
 ἀρχῆς pozbawiam tronu
 περικυβρίζω ciężko krzywdzę

151.

πλέω płynę, żegluję
 ὅποι dokąd, dokądkolwiek
 Ἐίλωσ, ωτος, ὁ Helota

152.

wypoczywam ἀναπαύομαι

153.

ἀνατέλλω wyrastam
 ἐκσφίζω ocalam
 σκιάζω ocieniam, zaciemniam
 Ἄρπαγος Harpagus
 Μανδάνη Mandana

154.

ἄρι świeżo

155.

καταγελάω naśmiewam się, szydzę
 (z kogo, gen.); w Pass. szydzą
 ze mnie
 σὺμπαίζω razem się bawię
 δεινῶς groźnie
 πόθεν skąd

156.

κατακρύπτω taję, ukrywam
 ὀπιάω piekę
 συνδειπνέω razem ucztuję
 σφάττω zabijam
 ὑποπιτεύω podejrzewam

157.

τὰ σὰ φρονέω trzymam twoją
 stronę
 τὸ δευτερον powtórnie

Słowniczek grecko-polski.

Skrócenia. Przy przymiotnikach znaczy 3. że są trzech, 2. że są dwóch zakończeń. Przy słowach znaczy A. activum, M. medium, P. passivum; DM. deponens medium, DP. deponens passivum, FM. futurum medii. Inne skrócenia jak adv., praep., coni. i t. p. są łatwo zrozumiałe.

A.

**A-βατος* 2. (*α* priv. i *βαίνω*) niedostępny, trudny do przebycia.

**Ἀβδηρίτης*, ó Abderyta, mieszkaniec miasta Abdery (w Tracyi).

ἀ-βέβαιος 2. niepewny, nie-trwały.

**Ἀβυδος*, ἡ Abydos, miasto nad Hellespontem.

ἀγαθός 3. dobry, dzielny, zacny, uczciwy, szlachetny; *τὸ ἀγαθόν* dobro, dobrodziejstwo, korzyść; plur. *τάγαθά* = *τά ἀγαθά*.

ἀγαλμα, *ατος*, *τό* ozdoba, najczęściej: posąg.

**Ἀγαμέμνων*, *ονος*, ó Agamemnon, król myceński, naczelny wódz Greków w wojnie trojańskiej.

ἀγαν adv. bardzo, zbyt.

ἀγανακτέω gniewam się, oburzam się (na kogo *κατά τινος*).

ἀγαπάω miłuję, kocham.

ἀγαπητός 3. (*ἀγαπάω*) kochany, drogi.

ἄγγελος, ó zwiastun, posłaniec, poseł.

ἀγγέλλω zwiastuję, donoszę.

ἀγέλη, ἡ trzoda

**Ἀγῆνωρ*, *ορος*, ó Agenor, król Fenicyan.

ἄγιος 3. święty.

**Ἄγισ*, *ιδος*, ó Agis, król Sparty.

ἀ-γνοέω nie wiem.

ἀγορά, ἡ zgromadzenie (ludu); rynek; przemysł, handel.

ἀγορεύω (*ἀγορά*) mówię na zgromadzeniu, wogóle: mówię.

ἀγορητής, ó (*ἀγορά*) mowca, doradca.

ἄγριος 3. żyjący w polu (*ἀγρός*) dziki.

ἀγρός, ó pole, rola (ager).

**Ἀγχιμόλιος*, ó Anchimolios, wódz spartański.

ἄγω (ago) prowadzę, wiodeę, mam z sobą; *εἰς χεῖρας* oddaję w ręce, w moc czyją.

ἄγών, *ῶνος*, ó walka, zapasy, igryzsko.

ἀγωνίζομαι DM. (*ἄγών*) walczę, idę w zapasy.

ἀδελφή, ἡ siostra.

ἀδελφός, ó brat.

ἀ-δηλος 2. (*δηλόω*) niewidoczny, niejasny, ukryty; *τὰ ἀδηλα* rzeczy zakryte.

ἀ-δικέω krzywdzę, wyrządzam krzywdę, szkodzę.

ἀ-δικία, ἡ niesprawiedliwość, krzywda.

ἄ-δικος 2. niesprawiedliwy.
 *Ἀδραστος, ὁ Adrastos, król ar-
 giwski.
 ἄ-δύνατος 2. (δύναμαι) niemo-
 żliwy, niepodobny.
 ἄδω (z αἰδῶ) śpiewam, opiewam.
 ἀεί adv. zawsze.
 ἀεῖος, ὁ orzeł.
 ἄ-θανασία, ἡ nieśmiertelność.
 ἄ-θάνατος 2. (θνήσκω, temat
 θαν) nieśmiertelny, wieczny.
 *Ἀθηναῖα, ἡ Atena (Pallas), u Rzy-
 mian Minerwa.
 *Ἀθῆναι, αἱ Ateny, główne miasto
 w Attyce.
 *Ἀθηναῖος, ὁ Ateńczyk.
 *Ἀθήνησι w Atenach.
 ἄθλητής, ὁ (ἄθλος) atleta, zapaśnik.
 ἄθλιος 2. i 3. nieszczęśliwy,
 godzien politowania.
 ἄθλον, τό nagroda (za zwycię-
 stwo).
 ἄθλος, ὁ walka, trud, praca.
 ἄθροίζω gromadzę.
 ἄ-θυμος 2. zrozpaczony; ἄθ. εἰμί
 upadam na duchu.
 ἄ-θύμως adv. smutno, zgryźliwie.
 *Ἄθως, ὦ, ὁ (acc. *Ἄθω) góra
 Atos na półwyspie macedoń-
 skim Akte.
 Αἰακός, ὁ Eakus, król Eginy, po
 śmierci jeden z sędziów
 w podziemiu.
 Αἰγαῖος 3. egejski.
 Αἰγεύς, εὼς, ὁ Egeusz, bajeczny
 król Aten, ojciec sławnego
 bohatera Tezeusza.
 Αἰγύπτιος, ὁ Egipcyanin.
 Αἴγυπτος, ἡ Egipt.
 αἰδέομαι DP. szanuję; intr. wsty-
 dzę się.
 *Αἰδῆς, ὁ Hades, bóg podziemia
 zwany także Πλούτων; ἐν
 *Αἰδου (οἰκία) w podziemiu; εἰς
 *Αἰδου (οἰκίαν) do podziemia.
 αἷμα, ατος, τό krew.
 αἱματώω (αἷμα) plamię, broczę
 krwią.
 αἰνιγμα, ατος, τό zagadka.

αἶξ, αἰγός, ἡ koza.
 Αἰολίς, ἰδος (jako adiect. fem.
 gen.) eolski.
 αἰρεῖω biore, chwytam, zajmuję;
 M. biore dla siebie, wybieram.
 αἶρω podnoszę, biore na barki,
 zabieram; M. unoszę się,
 wzbijam się w górę.
 αἰσθάνομαι DM. spostrzegam,
 czuję, miarkuję, z gen.; z part.
 αἰσχρός 3. brzydki, szpetny, ha-
 niebny.
 αἰσχύνη, ἡ hańba, wstyd.
 αἰσχύνω hańbię; jako DP. wsty-
 dzę się, szanuję, mam cześć
 dla kogo.
 αἰτέω żądam, proszę.
 αἰτία, ἡ powód, przyczyna.
 αἰτιάομαι DM. obwiniam, oska-
 rzam.
 αἴτιος 3. winny; αἴτιός εἰμι, je-
 stem przyczyną.
 ἄ-κίνητος 2. nieruchomy.
 ἄ-κολασία, ἡ niepewściagliwość,
 rozpusta.
 ἀκολουθέω idę razem, towa-
 rzyszę.
 ἀκοντίζω rzucam pociskiem.
 ἀκόντιον, τό pocisk, oszczep.
 ἀκούω słyszę, słucham, wysłu-
 chuję (kogo, gen.).
 ἄ-κρατος 2. (κεράννυμι) nie-
 zmieszany, czysty.
 ἀκριβῶς adv. dokładnie, starannie.
 ἀκροάομαι słucham, przysłuchuję
 się z uwagą.
 ἀκρόασις, εως, ἡ przysłuchiwanie
 się.
 ἀκρόπολις, εως, ἡ zamek, gród,
 zwłaszcza w Atenach.
 ἄ-κων (zam. ἄ-έκων), ἄκουσα,
 ἄκων mimowolny, niechętny;
 często przez przysłówek:
 niechętnie, mimowoli.
 *Ἀλεξάνδρεια, ἡ Aleksandrya,
 miasto w Egipcie.
 *Ἀλέξανδρος, ὁ Aleksander zwany
 Wielkim, król. maced. 356
 do 323 przed Chr.

ἀλήθεια, ἡ prawda.
 ἀληθεύω mówię prawdę.
 ἀληθής 2. prawdziwy, rzeczywisty; adv. ἀληθές i ἀληθώς rzeczywiście, istotnie.
 ἀληθινός 3. szczerzy, otwarty.
 Ἀλικαρνασός, ἡ Halikarnas, miasto w Karyi.
 ἀλίσκομαι (P. do αἰρέω) zostaje schwytany, zajęty, zdobyty.
 ἀλή, ἡ siła.
 Ἀλκυβιάδης, ὁ Alcybiades, wódz ateński.
 ἄλκιμος 2. silny, odważny.
 Ἀλκμαιονίδης, ὁ Alkmeonida, potomek Alkmeona, praojca jednej z najznakomitszych rodzin ateńskich.
 ἀλλά coniunct. lecz, ale, zaś; przy imper. otóż.
 ἀλλήλων nawzajem, jeden drugiego (tylko w przyp. zawisłych).
 ἄλλομαι DM. skaczę, pędzę w poskokach.
 ἄλλος, ἡ, ο inny, pozostały; τὰ ἄλλα (ἰάλλα) reszta.
 ἄλλοσε adv. dokądinąd.
 ἀλλότριος 3. obcy, cudzy.
 ἄλς, ἄλός, ὁ sól w stanie surowym.
 ἄλες sól do użytku ludzkiego oczyszczona.
 ἄλος, οὐς, τό gaj, lasek.
 ἄ-λσπος 2. (ἄλπη) wolny od trosk; ἄλσπoταια adv. najgrzeczniej, najuprzejmiej.
 Ἄλς, υος, ὁ Halis, największa rzeka w Azji Mniejszej.
 ἀλώπηξ, εκος, ἡ lis.
 ἄλωσις, εως, ἡ zajęcie. zdobycie.
 ἅμα adv. zarazem, równocześnie; z dat. wraz z.
 Ἀμαζών, ὄνος, ἡ zwykle plur. Amazonki. mityczny naród niewieści w Scytyi.
 ἀ-μαθία, ἡ (μανθάνω) nieumiejętność, brak wykształcenia.
 ἅμαξα, ἡ wóz (ciężarowy).

ἁμαριάνω błądzę, chybiam.
 ἁμαρτήμα, αιος, τό błąd, wykroczenie.
 ἁμβροσία, ἡ ambrozja, pokarm bogów.
 ἁμιλλάομαι DP. idę w zawody, współzawodniczę (w czym, ἐπί τι).
 Ἄμμων, ωνος, ὁ Ammon, Zeus libijski.
 ἁ-μνήμων 2. (μυμήσκω) niepomny, ἁμπελος, ἡ winna latorośl.
 ἁμόνω odpieram, ὑπέρο τινος brońnię czego; M. brońnię się (przed kim, acc.), odpieram, ἁμφί praep. z acc. około; przy liczbach: blisko, około.
 ἁμφι-έννυμι wdziwam: M. wdziwam na siebie; w pf. jestem odziany, noszę.
 ἁμφότερος 3. (zwykle plur.) obaj. ἄν partykuła: by; zamiast ἐάν zob. ἐάν.
 ἀνά praep. z acc. na, nad.
 ἀνα-βαίνω wchodzę, wstępuję, wsiadam.
 ἀνα-βλέπω spoglądam w górę; πρὸς τινα podnoszę oczy ku komu.
 ἀνα-γινώσκω rozpoznaję, czytam.
 ἀναγκάζω (ἀνάγκη) zmuszam, zniewalam.
 ἀναγκαῖος 3. konieczny, potrzebny.
 ἀνάγκη, ἡ konieczność.
 ἀνα-γνωρίζω rozpoznaję, poznaję.
 ἀνα-γράφω zapisuję.
 ἀν-άγω prowadzę w górę, prowadzę na co.
 ἀνα-δέω przywiązuję.
 ἀνα-δύομαι (aor. ἀνέδυν) wynurzam się.
 ἀνα-ζητέω wyszukuję. odszukuję.
 ἀνά-θημα, αιος, τό (ἀνατίθημι) dar złożony w ofierze bogom, podarek.
 ἀν-αἰδέια, ἡ bezwstydnosc, bezczelność.

ἀν-αιρέω podnoszę; niszczę, zabijam.

ἀνα-κλάζω wykrzykuję.

ἀνα-νομίζω wynoszę do góry, wydobywam na wierzch.

ἀν-ἀλίσκω zużywam, obracam na co, poświęcam, marnotrawię.

ἀνα-μάχομαι walczę na nowo, walkę ponawiam.

ἀνα-μένω czekam, oczekuję.

ἀνα-μιμνήσκω (τινά τι) przypominam co komu, przywodzę na pamięć.

ἀν-άξιος 2. niegodny.

ἀνα-παύω wstrzymuję, daję wytchnienie, wypoczynek; w M. wypoczywam.

ἀνα-πέιθω nakłaniam.

ἀνα-πέμπω wysyłam na górę, każę wytrysnąć.

ἀνα-πετάννυμι rozpościeram, roztwieram.

ἀνα-πηδάω wskakuję, szybko wsiadam.

ἀνα-πλέω płynę w górę (rzeki).

ἀνα-πνέω wyziewam, zionę.

ἀν-αριθμητός 2. (ἀριθμός) niezliczony.

ἀνα-ρῥώννυμι na nowo wzmacniam; P. wracam do zdrowia.

ἀν-αρχία, ἡ (ἀρχή) bezrząd, anarchia.

ἀνα-σφύζω ocalam, odzyskuję.

ἀνα-τέλλω wyrastam, wykwitam.

ἀνα-τίθημι składam, szczeg. dar, przynoszę w darze.

ἀνα-τρέφω żywię, karmię, wychowuję.

ἀνα-φαίνω wyjawiam.

ἀνα-φέρω wynoszę na wierzch, wydobywam.

ἀνα-φεύγω uciekam w górę, chronię się na co.

ἀνα-φύω w M. i aor. II. odrastam.

ἀνα-φωνέω wydaję okrzyk, wykrzykuję.

Ἀνάχαρσις, ἰος, ὁ Anacharsis, Scyta, zaliczany do siedmiu mędrców.

ἀνδρεία, ἡ (ἀνῆρ) męstwo, odwaga, dzielność.

ἀνδρείος 3. (ἀνῆρ) mężny, odważny, dzielny.

ἀνδρείως adv. mężnie, odważnie, dzielnie.

Ἀνδρόγεωσ, εω, ὁ Androgeos, syn Minosa, króla Kreta.

Ἀνδρομάχη, ἡ Andromacha, małżonka Hektora.

ἀν-ἐλπιστος 2. (ἐλπίζω) niespodziany, nieprzewidziany.

ἀν-ερωτάω ponownie pytam, zapytuję, badam.

ἀνευ praep. z gen. bez.

ἀν-έχω trzymam w górę; M. znoszę, cierpię; βασιλεύοντός τινος godzę się, aby kto był królem.

ἀν-ήκω przybywam na górę; πάλιν ἄ. wracam.

ἀνῆρ, ἀνδρός, ὁ mąż, człowiek.

ἀνθ-ίστημι stawiam naprzeciw; M. staję naprzeciw, sprzeciwiam się, opieram się.

ἀνθρωπίνος 3. ludzki.

ἄνθρωπος, ὁ człowiek.

ἀνιάω smucę, dręcę, sprawiam przykrość, M. smucę się.

ἀν-ίημι wysyłam, wydaję, zwalniam.

ἀν-ίστημι stawiam na czem, podnoszę; ἐκ τῆς νόσου przywracam do zdrowia, wskrzeszam; M. i aor. ἀνέστην podnoszę się, powstaję, wyruszam.

ἄ-νόητος 2. (νοῦς) nierozumny, głupi.

ἀν-οικοδομέω buduję na nowo, odbudowuję.

ἀν-όσιος 2. niegodziwy, bezbożny.

Ἀνταλκίδασ, ὁ Antalcidas, wódz spartański.

ἀντ-άξιος 2. mający równą wartość, równoważny (z czem, gen.).

ἀντ-έχω trzymam naprzeciw; powstrzymuję, opieram się.

ἀντί praep. z gen. zamiast, za.

² *Ἀντιγόνη*, ἡ Antygona, córka króla Teb Edypa.

ἀντι-γράφω piszę przeciw, odpisuję.

ἀντι-λέγω mówię przeciw, sprzeciwiam się.

ἀντίος 3. (*ἀντί*) przeciwny, na przeciw będący.

² *Ἀντίπατρος*, ὁ Antypater, wódz i jeden z następców Aleksandra W.

ἀν-υδρος 2. (*ὑδωρ*) bezwodny, pozbawiony wody.

ἀνω adv. w górę, pod górę.

ἀξιό-μαχος 2. (*ἄξιος*, *μάχη*) zdolny, odpowiedni do walki.

ἀξία, ἡ wartość, słuszność; *κατ' ἀξίαν* według słuszności, za usługi.

ἄξιος 3. wart, godzien; *ἄξιός εἰμι*, zasługuję (na co, gen.).

ἀξιόω uważam (kogo) za godnego, (co) za słusznego; żądam, życzę sobie, pragnę.

ἀπ-αγγέλλω donoszę, oświadczam, żądam.

ἀπ-αγορεύω odmawiam, zakazuję (następ. inf. z *μή*).

ἀπ-άγω odprowadzam, odwożę.

ἀπ-αλλαγῆ, ἡ rozłączenie, uwolnienie.

ἀπ-αλλάττω oddalam, rozłączam, P. rozłączam się, rozstaję się, uwalniam się (od czego, gen.).

ἀπ-αντάω spotykam (kogo, dat.).

ἄπ-εἰμι (*εἶμι*) odchodzę.

ἀπ-ελαύνω odpędzam, uprowadzam; intr. odchodzę, odjeżdżam, oddalam się, cofam się.

ἀπ-ερύω powstrzymuję, oddalam.

ἀπ-έρχομαι odchodzę, oddalam się.

ἀπ-εχθάνομαι DM. zostaję znie-nawidzonym (przez kogo, dat.).

ἀπ-έχω powstrzymuję; intr. jestem oddalony, trzymam się zdala (od czego, gen.).

² *Ἄπις*, ἰδος, ὁ Apis, święty wół w Memfis, czczony przez Egipcyan.

ἄ-πιστέω (*ἄ-πιστος*) nie ufam, nie dowierzam.

ἄ-πιστος 2. (*πιστός*) nie zasługujący na wiarę, niewierny, wiarołomny.

ἄπλοῦς 3. pojedynczy, prosty, szczery.

ἄπλῶς adv. pro prostu, szczerze.

ἀπο-βαίνω schodzę; wypadam, kończę się, biorę obrót.

ἀπο-βάλλω odrzucam, tracę.

ἀπο-γινώσκω nie uznaję, odrzucam; tracę nadzieję, wyrzekam się (czego, gen.).

ἀπο-δείκνυμι wskazuję; czynię, mianuję (kogo czem, podw. acc.); w M. dowodzę, wykonuję (*ἔργα*), wypowiadam, objawiam (*τὴν γνώμην*).

ἀπο-δημέω (*δῆμος*) wyjeżdżam z kraju, udaję się w podróż, podróżuję.

ἀπο-διδράσκω uciekam (od kogo, acc.) uchodzę.

ἀπο-δίδωμι oddaję; M. sprzedaję, zaprzędaję (w niewolę).

ἀπο-θνήσκω umieram, ginę.

ἀπο-θρόσκω zeskakuję.

ἀπο-καλέω odwołuję, przyzywam.

ἀπο-καλύπτω odkrywam, wyjawiam.

ἀπο-κόπτω odcinam.

ἀπο-κρίνω oddzielam; M. odpowiadam.

ἀπο-κτείνω zabijam.

ἀπο-λείπω zostawiam, opuszczam.

ἀπ-όλλυμι niszczyć, tracę, gubię, zabijam; M. ginę, umieram.

² *Ἀπόλλων*, *ωνος*, ὁ Apollo, syn Zeusa, bóg światła, proroctwa i poezji.

ἀπο-λύω rozwiązuję, uwalniam, wypuszczam na wolność.

ἀπο-νέμω udzielam; *τιμὴν* oddaję cześć, *χάριν* wywdzięczam się.

ἀπο-πέμπω odsyłam, posyłam.

ἄ-πορέω (*ἄ-πορος* 2. nie mający środków) jestem bez środków,

w biedzie, w niepewności, brak mi czego, nie mam, nie wiem.
ἀ-πορία, ἢ (πόρος) brak środków, niedostatek, niepewność; *ἐν ἀπ. εἰμί* nie wiem co począć.
ἀπο-ρῥήγνυμι odrywam, odłamuję.
ἀπο-στέλλω odsyłam, wyprawiam.
ἀπο-στερέω ogołacam, pozabawiam (kogo czego, *τινά τι* lub *τινά τινος*).
ἀπο-στρέφω odwracam; P. odwracam się, wracam.
ἀπα-σφάτιω zabijam.
ἀπο-σφίζω ocalam, cało doprowadzam.
ἀπο-τέμνω odcinam, ucinam.
ἀπο-τρέπω odwracam, odciągam, chronię (przed czem, gen.).
ἀπο-φαίνω okazuję, wyjawiam; M. objawiam, oświadczam (*τήν γνώμην*).
ἀπο-φεύγω uchodzę, chronię się.
ἀπο-χωρέω odchodzę, wracam.
ἄπτομαι DM. dotykam się, czepiam się, imam się (czego, gen.).
ἀπ-ωθέω odrzucam; odrzucam od siebie, z pogardą odpycham.
ἄρα conī. (zawsze po wyrazie, jak łac. igitur) więc, przeto, naturalnie, widocznie.
ἄρα (w pytaniach) czy (łac. *nē*); *ἄρ' οὐ* czyż nie (łac. *nonne*).
Ἄραψ, αβος, ὁ Arab.
Ἄρβηλα, τὰ Arbela, miasto Assyrii.
Ἄργεῖος, ὁ Argiwczyk, mieszkaniec krainy Argolis (*Ἄργεῖα*) w Peloponezie.
ἀργέω jestem bezczynny, leniwy, próżnuję.
ἀργύριον, τό (ἄργυρος) mała moneta srebrna, w ogóle: pieniądze.
ἄργυρος, ὁ srebro (argentum).
ἄργυροῦς 3. srebrny.
ἀρέσκω podobam się.

ἀρετή, ἡ dzielność, męstwo; cnota, zaleta, szlachetność.
Ἄρης, εως, ὁ Ares, syn Zeusa, bóg wojny (Mars).
Ἄριάδνη, ἡ Aryadna, córka króla Krety Minosa.
Ἄρριαιος, ὁ Aryajos, wódz i przyjaciel Cyrusa Młodszeo.
ἀριθμός, ὁ liczba; *τὸν ἀριθμὸν* w liczbie, *ἀριθμὸν ποιῆσθαι* obliczać, odbywać przegląd.
ἀριστάω (ἄριστον) śniadanie) śniadam, jem śniadanie.
Ἄριστείδης, ὁ Arystydes, sławny mąż stanu w Atenach.
ἀριστερός 3. lewy, po lewej stronie będący, *ἡ ἀριστερά (χείρ)* lewa ręka, strona, *τὸ ἀριστερόν (κέρας)* lewe skrzydło.
Ἄριων, ονος, ὁ Aryon, sławny cytrzysta grecki.
ἄρκτης, ἡ niedźwiedz.
ἄρμα, ατος, τό wóz (bojowy lub wyciągowy).
ἀράμαξα, ἡ powóz kryty, karetka.
Ἄρμενία, ἡ Armenia.
ἀρμόζω spajam; intr. przystaję, jestem stosowny.
Ἄρμονία, ἡ Harmonia, bogini dźwięczności (*ἄρμονία*) i zgody.
ἀρπαγή, ἡ (ἀρπάζω) porwanie, rabunek.
Ἄρπαγος, ὁ Harpagos, pasterz u króla Medów Astyagesa.
ἀρπάζω poryvam, chwytam, rabuję, uprowadzam (rapio).
Ἄρτάβανος, ὁ Artabanos, doradca Xerksa.
Ἄρταξέρξης, ὁ Artaxerxes, król Persów, brat Cyrusa Młodszeo.
Ἄρταφέρνης, ὁ Artafernes, wódz w 2. wyprawie perskiej.
Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ Artemis, córka Zeusa i Latony, siostra Apollina, bogini łowów (Diana).
Ἄρτεμισία, ἡ Artemizya, królowa Halikarnasu.
Ἄρτεμισιον, τό Artemizyum, przylądek na wyspie Eubei.

ἄρτι adv. właśnie, przed chwilą.
 ἀρχαῖος 3. starożytny, dawny;
 Κῦρος ὁ ἀρχ. Cyrus starszy;
 τὸ ἀρχαῖον niegdys, przed
 laty.
 ἀρχή, ἡ początek, podstawa; pa-
 nowanie, władza, państwo;
 urząd, zwierzchność; ἐξ ἀρχῆς
 od początku, na nowo.
 ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ budowniczy.
 ἀρχω jestem pierwszy, daję po-
 czątek, rozpoczynam, panuję,
 rządzę (z gen.); M. zaczynam;
 P. słucham; οἱ ἀρχόμενοι
 podwładni, poddani.
 ἀρχων, οντος, ὁ władca, archont;
 dowódca, naczelnik.
 ἀ-σέβεια, ἡ bezbożność.
 ἀ-σεβής 2. (σέβομαι cześć) bez-
 bożny.
 ἀ-σθενέω (σθένος siła) jestem
 bezsilny, słaby, chory.
 ἀ-σθενής 2. bezsilny, słaby.
 Ἀσία, ἡ Azya.
 ἀ-σνής 2. (σίνομαι szkodzę), nie-
 szkodliwy.
 ἀσκέω ćwiczę, zajmuję się (czem,
 acc.).
 ἀσπάζομαι DM. ściskam, całuję,
 obejmuję, kocham.
 ἀσπίς, ἰδος, ἡ tarcza.
 ἄστυ, εως, τό miasto, głównie o
 Atenach (jak w łac. urbs głó-
 wnie o Rzymie).
 Ἀστυάγης, ους, ὁ Astyages, król
 Medów.
 ἀ-σφάλεια, ἡ (σφάλω) bezpie-
 czeństwo.
 ἀ-σφαλής 2. (σφάλω) niezawodny,
 pewny, bezpieczny.
 ἀ-ταξία, ἡ (τάττω) nieład, nierząd.
 ἀ-τιμος 2. (τιμή) bez czci, po-
 zbawiony czci.
 Ἀττική, ἡ (dom γῆ) Attyka.
 Ἀττικός 3. attycki.
 ἀ-τυχέω (τύχη) nie osiągam celu,
 nie otrzymuję; οὐχ ἄτ. otrzy-
 muję, mam.
 ἀ-τυχής 2. (τύχη) nieszczęśliwy.

ἀ-τυχία, ἡ nieszczęście, przeci-
 wność losu, często plur. (łac.
 res adversae).
 ἀὔθις, adv. znowu, powtórnie.
 αὐξάνω powiększam, pomnażam,
 wzmagam; P. przychodzę do
 potęgi.
 αὔριον adv. jutro, w jutrzejszym
 dniu; εἰς αὔριον nazajutrz.
 αὐτίκα adv. natychmiast, zaraz.
 αὐτό-μαιος 2. (αὐτός i μέμαα
 zamierzam) z własnej woli,
 dobrowolnie.
 αὐτόμολος 2. (αὐτός i μολεῖν
 przyjść) kto przyszedł sam,
 bez rozkazu; zbieg.
 αὐτός, ἡ ὁ sam; w przyp. zawi-
 słych: on, ona, ono; ὁ αὐτός
 ten sam.
 αὐτοῦ adv. tam, na miejscu.
 ἀφ-αιρέω zabieram; zwykle M.
 zabieram dla siebie, rabuję,
 pozbawiam kogo czego (τινά
 τι).
 ἀ-φανής 2. (φαίνομαι) niewido-
 my, niejasny, niepewny.
 ἀ-φανίζω (ἀφανής) czynię nie-
 widzialnym, niszczę.
 ἀ-φθονος 2. (φθόνος) bez za-
 zdrości, obfity, hojny.
 ἀ-φθόνως adv. obficie, hojnie,
 szcudrobliwie.
 ἀφ-ίημι wypuszczam, porzucam,
 uwalniam; wydaję ze siebie.
 ἀφ-ιχνέομαι DM. przychodzę,
 przybywam, wracam.
 ἀφ-ίστημι odstawiam, usuwam
 M. i aor. ἀπ-έστην oddalam
 się, odstępuję, odpadam (od
 kogo, gen.); πρὸς τινα prze-
 chodzę na czyją stronę.
 Ἀφροδίτη, ἡ Afrodyta, córka
 Zeusa, bogini piękności (Venus).
 ἀ-φρων 2. (φρήν rozum) nieroz-
 zumny, głupi.
 Ἀχαιός, ὁ Achajczyk, mieszkaniec
 (krainy) Achai.
 ἀ-χαρις, ἀχαρι (2.) (χάρις), gen.
 ιτος niemiły, przykry.

ἄ-χαριστία, ἡ niewdzięczność.
ἄ-χάριστος 2. (χάρις) niewdzię-
czny.

Ἄχερον, οντος, ὁ Acheron,
rzeka w podziemiu.

ἄχθομαι DP. gniewam się, jestem
oburzony (na kogo, dat.);
smucę się (z czego, part.).

Ἀχιλλεύς, ἕως, ὁ Achilles, sław-
ny bohater z wyprawy tro-
jańskiej.

B.

Βαβυλών, ὤνος, ἡ Babilon, mia-
sto w Assyryi.

Βαβυλώνιος, ὁ Babilończyk.

βαδίζω idę, kroczę (vādo).

βαθύς 3. głęboki, obfity.

Βάκτριος Baktryjczyk, mieszka-
niec miasta Baktra w Azji.

βάλλω rzucam, godzę, zabijam.

βάρβαρος, ὁ barbarzyńiec (u Gre-
ków każdy nie będący Gre-
kiem, szczeg. Pers).

βάρος, ους, τό ciężar.

βαρὺς 3. ciężki.

βασίλεια, ἡ królowa.

βασίλεια, ἡ władza, godność kró-
lewska; tron.

βασίλειος 2. królewski, τὰ βασι-
λεια pałac królewski.

βασιλεύς, ἕως, ὁ król, szczeg.
król perski (wtedy bez
rodz.).

βασιλεύω jestem królem, panuję
(nad kim, gen.).

βασιλικός 3. królewski, godny
króla, wspaniały.

βασιλικῶς adv. po królewsku.

βάτραχος, ὁ żaba.

βέβαιος 3. i 2. silny, trwały,
pewny.

Βελλεροφόντης, ὁ Bellerofont,
mityczny bohater grecki.

Βήσσος, ὁ Bessus, namiestnik
Dariusza w Baktryi.

βία, ἡ siła, moc, przemoc.

βίος, ὁ życie.

βιώω (βίος) (w praes. i impf.
rzadko) żyję.

Βίων, ονος, ὁ Bion, poeta grecki.

βλαβερός 3. (βλάβη) szkodliwy,
zgnubny.

βλάβη, ἡ (βλάπτω) szkoda, strata.

βλάπτω szkodzę (komu, acc.).

βλασφημέω lżę, miotam obelgi
(na kogo, acc.).

βλέπω spoglądam, patrzę, mam
wzgląd (na co εἰς τι lub
πρὸς τι).

βοήθεια, ἡ (βοηθέω) pomoc.

βοηθέω spieszę z pomocą, po-
magam.

Βοιωτία, ἡ Beocya.

βορά, ἡ (βιβρώσκω pożeram) żer.

βουκόλος, ὁ (βοῦς) pasterz (bydła).

βουλευώ (βουλή) radzę; M. na-
radzam się, namyślam się.

βουλή, ἡ rada, zgromadzenie.

βούλωμαι DP. chcę, życzę sobie,
pragnę.

Βούμωδος, ὁ Bumodos, rzeka
w Assyryi.

βοῦς, βοός, ὁ i ἡ wół, krowa
(bos, bovis).

βοαδέως adv. powoli.

βοαδύς 3. powolny.

Βρασιδάς, ὁ Brazydas, wódz
spartański.

βραχύς 3. krótki, mały, krótko
trwający.

Βύβλος, ἡ Biblos, starożytne
miasto w Fenycyi.

βωμός, ὁ ołtarz.

Γ.

Γαζαῖος, ὁ Gazyjczyk, mieszka-
niec miasta Gaza w Pale-
stynie.

Γάϊος, ὁ Gaius (imię łac.).

Γαλατικὴ, ἡ (roz. się γῆ) Gala-
cya, kraina w Azji Mn.

γαμβρός, ὁ zięć.

γαμέω żenię się (z kim, acc., por.
łac. uxorem duco); M. idę za
mąż (z dat., por. łac. nubo).

γάρ coni. bowiem, albowiem.
 gdyż (nie stoi nigdy na początku zdania jak łac. enim).
Γαυγάμηλα, τὰ Gaugamela, miasto w Assyryi.
 γέ (encl.) coni. przynajmniej, tylko; właśnie.
 γελάω śmieję się, wyszydzam.
 γενεά, ἡ ród, pokolenie.
 γεννάω rodzę, wydaję.
 γενναῖος szlachetny, mężny, dzielny.
 γενναίως adv. mężnie, dzielnie.
 γένος, οὐς, τό (*γίγνομαι*) ród, rodzaj, pochodzenie, plemię.
 γεραιός 3. stary, wiekowy.
 γέρας, ατος (*ως*), τό dar; zaszczyt.
 γεροουσία, ἡ (*γέρων*) rada (starców) w Sparcie, senat.
 γέρων, οντος, ó starzec.
 γεύομαι M. kosztuję, spożywam (co, gen.).
 γέφυρα, ἡ most.
 γέφυρώ (*γέφυρα*) łączę mostem, rzucam most na czem.
 γεωργέω uprawiam rolę.
 γεωργία, ἡ uprawa roli, ziemiaństwo.
 γεωργός, ó rolnik, wieśniak.
 γῆ, ἡ (ściagn. z *γέα*) ziemia, kraj, ląd (w przeciwstawieniu do morza).
 γῆρας, ατος (*ως*), τό starość, wiek podeszły.
 γηράσκω (*γῆρας*) starzeję się.
 γίγας, αντος, ó olbrzym.
 γίγνομαι (tem. *γεν*) DM. staję się, rodzę się, powstaję, wynikam, wydarzam się, pf. *γέγονα* stałem się, jestem.
 γιγνώσκω poznaję, rozumiem, sądzę (por. łac. nosco, cognosco).
 γλαῦξ, γλαυκός, ἡ sowa.
 γλυκός 3. słodki, miły, przyjemny.
 γλώττα, ἡ język; ἀπό γλώττης ustnie.
 γνώμη, ἡ (*γιγνώσκω*) poznanie, mniemanie, sąd, zdanie.

γονεύς, ἔως, ó rodzic, w pl. rodzice.
 γόνυ, ατος, τό kolano (genu).
 w pl. kolana, łono.
Γοργόνες, ων, αἱ Gorgony, przerażające widokiem boginie podziemia.
Γοργώ, οὐς, ἡ Gorgo, Spartanka.
Γόρδιον, τό Gordion, miasto we Frygii.
Γορδίας, ó Gordyasz, król Frygii.
γραμμα, ατος, τό głoska; pl. pismo, list; początki nauk, nauka.
Γρανικός (także *Γράνικος*), ó Granikus, rzeka w Mizyi.
γράφω piszę; M. oskarżam.
γυμνάζω (*γυμνός* 3. nagi) ćwiczę (ciało), uprawiam.
γυμνάσιον (*γυμνάσιον*) sala ćwiczeń fizycznych.
γυμνήτης (*γυμνός*), ó żołnierz lekko uzbrojony.
γυμνικός 3. (*γυμνός*) odnoszący się do ćwiczeń fizycznych;
γυμνικοί ἀγῶνες zapasy fizyczne.
γυνή, γυναικός, ἡ kobieta, niewiasta; małżonka, żona.
γύψ, γυπός, ó sęp.

Δ.

Δαίδαλος, ó Dedalus, sławny mistrz grecki z czasów mitycznych.
δάκνω gryzę, kąsam.
δάκνον, τό łaża.
δακρύω ronię łzy, płaczę.
δάκτυλος, ó palec.
Δαμοκλῆς, ἔους, ó Damokles, Spartańczyk na dworze Dyonizosa, tyrana Syrakuz.
Δαρειός, ó Daryusz, król Persów.
δασμός, ó (*δαίω* dzielę) dział; haracz.
Δάτις, ιδος, ó Datys, wódz w 2. wyprawie perskiej.

δέ coni. zaś, lecz (autem); często w znac. „i“, „dalej“ lub nie tłumaczy się wcale.

δέδια pf. ze znac. praes. lękam się, obawiam się.

δεῖ zob. δέω.

δείκνυμι okazuję, objawiam.

δειλία, ἡ (δειλός) tchórzostwo.

δειλός 3. bojaźliwy, podły, zły.

δεινός 3. (δείδω lękam się) straszny, gwałtowny; dzielny, zręczny, zdolny (w czem, inf.); τὸ δεινόν niebezpieczeństwo.

δεινῶς adv. strasznie, groźnie, okrutnie gwałtownie.

δειπνέω (δείπνον) jem obiad, ucztuje, biesiaduję.

δείπνον, τό obiad, uczta, biesiada.

δειπνοποιέω przysposabiam obiad, M. dla siebie, spożywam obiad.

δελφίς, ἴνος, ὁ delfin.

Δελφοί, οἱ Delfy, miasto w Focydzie ze sławną wyrocznią Apollina.

δένδρον, τό drzewo.

δεξιός 3. prawy; ἡ δεξιὰ (χείρ) prawa ręka lub strona; τὸ δεξιόν (πέρας) prawe skrzydło.

δέομαι, zob. δέω.

δεσμός, ὁ (δέω wiąże) węzeł; pl. δεσμοί i δεσμά więzy.

δεσμοτήριον, τό (δεσμός) więzienie.

δεσπότης, ὁ pan, władca.

δεύτερος 3. drugi, τὸ δεύτερον po raz drugi, powtórnie.

δέχομαι DM. przyjmuję, otrzymuję.

δέω wiąże.

δέω brakuje mnie, zwykle nie-osob. δεῖ potrzeba, należy, z inf. i acc. c. inf.; δεῖ z gen. brakuje czego; τὰ δέοντα to co należy, to co potrzeba. obowiązek; M. potrzebuję; żądam, proszę (kogo o co, τινός τι).

δή coni. właśnie, zaiste, otóż, więc, tedy, rzeczywiście.

Δήλος, ἡ Delos, wyspa na morzu Egejskim, na której się mieli urodzić Apollo i Artemis.

δηλός 3. jawny, widoczny; δηλόν ἐστι jest rzeczą widoczną.

δηλώω okazuję, objawiam, wyjawiam; M. okazuję się.

Δημάρατος, ὁ Demaratus, król Sparty; po wygnaniu z kraju przebywał na dworze perskim.

Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ Demeter, bogini rolnictwa (Ceres).

δημιουργός, ὁ rękodzielnik, rzemieślnik, stwórca.

δημοκρατία, ἡ (δῆμος, κρατέω) panowanie ludu, gminowładztwo, demokracja.

δῆμος, ὁ lud, gmina.

Δημοσθένης, οὐς, ὁ Demostenes, sławny mówca ateński (384 do 322 przed Chr.).

δητὰ adv. zaprawdę; οὐ δητὰ zaprawdę nie, wcale nie.

διά praep. z gen. przez, zapomocą; z acc. dla, z powodu, przez; δι' ἐνάτου ἐτους co 9 lat.

διαβαίνω przechodzę, przeprawiam się; ποταμόν przez rzekę.

διαβάλλω spotwarzam, oczerwiam (przed kim, πρὸς τινα).

διάβασις, εως, ἡ (βαίνω) przejście, przeprawa.

διαβιβάζω przeprawiam, przewożę.

διάγω przepędzam; z dodaniem lub opuszcz. τὸν βίον przepędzam życie, przebywam.

διαδίδωμι rozdaję, rozdzielam.

διάκειμαι (inf. διακείσθαι) jestem usposobiony; ὁ ἀθύμως jestem smutny, bez humoru.

διακελεύομαι DM. zachęcam, dodaję otuchy.

διακόπτω przecinam.

διακρίνω oddzielam, odróżniam.

διακωλύω powstrzymuję, zabraniam.

δια-λέγω wybieram; zwykle
 διαλέγομαι DP. rozmawiam
 (z kim, *τινί* lub *πρός τινα*).
 δι-αλλάττω zmieniam; P. jednam
 się, godzę się (z kim, dat.).
 δια-μένω pozostaję, trwam w czem.
 δια-νέμω dzielę, rozdzielam; M.
 dzielę się (czem, acc.), roz-
 dzielam między siebie.
 διάνοια, ἡ (*νοέω*, *νοῦς*) rozum.
 δια-πηδάω skaczę w bok, rzucam
 się w bok.
 δια-πράττω i M. dokonywam,
 spełniam.
 δια-σκεδάω rozmawiam.
 δια-σπάω rozszarpuję.
 δια-σώζω ocalam, wybawiam.
 δια-τάττω urządzam, ustawiam,
 szykuję (do boju).
 δια-τείνω rozciągam; M. natężam
 się lub n. swoje siły.
 δια-τίθωμι urządzam, porządkuję,
 zarządzam, kieruję.
 δια-φέρω przenoszę; różnię się
 (od kogo w czem, *τινός τι*)
 odznaczam się; *οὐδὲν διαφέ-
 ρει* nie ma żadnej różnicy,
 wszystko jedno; *διαφέρεσθαι
 πρὸς τινα* poróżnić się z kim.
 δια-φθείρω psuję, niszczę, gubię,
 zabijam.
 δια-φορά, ἡ (*διαφέρω*) poróżnie-
 nie, spór, kłótnia.
 δια-φυλάττω strzegę, pilnuję.
 δια-χειρίζω (*χειρ*) i M. zarzą-
 dzam, dokonywam.
 διδασκαλεῖον (*διδάσκαλος*), τό
 szkoła.
 διδάσκαλος, ὁ (*διδάσκω*) nauczy-
 ciel.
 διδάσκω uczyć (kogo czego, podw.
 acc.) nauczam, kształcę
 (doceo).
 δίδωμι daję, użyczam; *δίκην* po-
 noszę karę (poenas do).
 δι-ηγέομαι DM. opisuję, opowia-
 dam.
 δι-ίστημι rozdzielam, różnię; M.
 poróżniam się.

δικάζω (*δίκη*) sędzę, wydaję wy-
 rok.
δίκαιος 3. (*δίκη*) sprawiedliwy,
 prawy, słuszny.
δικαίως adv. sprawiedliwie, słu-
 sznie.
δικαιοσύνη, ἡ (*δίκαιος*) sprawie-
 dliwość, słusność.
δικαστήριον, τό (*δικάζω*) sąd (jako
 miejsce).
δικαστής, ὁ (*δικάζω*) sędzia.
δίκη, ἡ prawo; wyrok; kara; *δ.*
δίδωμι zob. *δίδωμι*.
Διογένης, ους, ὁ Dyogenes z Sy-
 nopy, filozof ze szkoły Cy-
 ników.
Διονύσιος, ὁ Dyonizyusz, tyran Sy-
 rakuz, starszy (ojciec) i młod-
 szy (syn), obaj w 4. stul.
 przed Chr.
Διώνυσος, ὁ Dyonizos, syn Zeusa,
 bóg wina (Bacchus).
δίωπερ conī. dla tego.
δι-ορύττω przekopuję.
Διός-κουροι, οἱ Dyoskurowie, sy-
 nowie Zeusa Kastor i Poli-
 deukes (Pollux), bóstwa opie-
 kujące się żeglarzami.
δίωτι conī. (= *διὰ τοῦτο, ὅτι*) po-
 nieważ.
διπλοῦς 3. (*δίπλοος*) podwójny;
 fałszywy.
διψάω chcę pić, pragnę, mam
 pragnienie.
διώκω ścigam, prześladuję.
δίωξις, εως, ἡ (*διώκω*) pościg,
 pogoń.
δοκέω sędzę, mniemam; intr. wy-
 daję się (łac. videor), ucho-
 dzę za co; *δοκεῖ μοι*, zdaje
 mi się; postanawiam; *τὰ δό-
 ξαντα, τὰ δεδογμένα* rzecz
 postanowiona, zamiar.
δόλος, ὁ podstęp (dolus).
δόξα, ἡ (*δοκέω*) mniemanie, dobre
 imię, sława.
δορά, ἡ skóra.
δορκάς, ἄδος, ἡ sarna, gazela.
δόρυ, ατος, τό włócznia, oszczep.

δουλεία, ἡ (δοῦλος) niewola, służba (niewolnika).

δουλεύω (δοῦλος) jestem niewolnikiem, służę.

δοῦλος, ὁ niewolnik, sługa.

δουλόω czynię niewolnikiem, ujażmiam, podbijam.

Δράκων, οντος, ὁ Drakon, prawodawca ateński przed Solonem (około 624).

δράκων, οντος, ὁ smok.

δράμα, ατος, τό (δράω) czyn, dramat (najczęściej o tragedyi).

δραχμή, ἡ (drachma, srebrny pieniądz attycki, wartości około 80 halerzy, setna część miny (μνᾶ).

δράω czynię, działam,

δρεπάνη, ἡ (także δρέπανον, τό) kosa, sierp.

δρεπανη-φόρος 2. (δρεπάνη, φέρω) uzbrojony w kosy.

δρόμος, ὁ bieg.

δρῦς, δρυός, ἡ dąb, w ogóle drzewo.

δύναμαι DP. mogę, potrafię, zdolam.

δύναμις, εως, ἡ moc, siła zbrojna, potęga, κατὰ δύναμιν z całych sił.

δυνατός 3. (δύναμαι) mający siłę, możny, potężny.

δυναστεία władza, panowanie.

δύο, δυοῖν dwaj.

δύς-κολος 2. przykry, opryskliwy, zrzędny.

δύς-μενής 2. nieprzychylny, nieprzyjazny.

δύς-τυχέω (τύχη) jestem nieszczęśliwy, znajduję się w nieszczęściu.

δύς-τυχής 2. (τύχη) nieszczęśliwy.

δύς-τυχία, ἡ (τύχη) nieszczęście, niedola.

δύς-χωρία (δύς-χωρος 2. bezdrożny) bezdroże.

δωρέομαι DM. (δῶρον) daruję, obdarzam.

δῶρον, τό dar, podarunek (donum).

E.

Ἐάν (εἰ ἄν) coni. jeżeli, w razie jeśli.

ἔαρ, ος (lub ἦρος), τό wiosna.

ἔάω pozwalam, dopuszczam; porzucam, pozostawiam w spokoju, nie troszczę się (o kogo, acc.).

ἔγ-γονος, ὁ wnuk, potomek.

ἐγγύς adv. blisko.

ἐγ-καλέω wyrzucam, zarzucam, obwiniam, łaję (kogo za co, τινί τι).

ἐγ-κλημα, ατος, τό, wyrzut, zarzut, zażalenie, obwinienie.

ἐγ-κλίνω pochylam, M pochylam się, ustępuję, cofam się.

ἐγ-κρατής 2. (κράτος) silny; wstrzeźmięzliwy (w czem, gen.).

ἐγ-κωμιάζω ślawię, chwale, wychwalam, wielbię.

ἐγ-χειρίζω (χείρ) wręczam, oddaję.

ἐγώ (ἐγωγε) ja.

ἐθέλω chcę, jestem gotów.

ἐθίζω (ἔθος) przyzwyczajam.

ἔθνος, ους, τό lud, naród, szczep.

ἔθος, ους, τό obyczaj, zwyczaj; κατὰ τὸ ἔθος według zwyczaju, jak zwykle.

εἰ coni. jeżeli, gdyby; w pyt. czy.

εἶδος, ους, τό postać, kształt, wygląd.

εἶθε (przy życzeniach) oby, o gdyby.

εἰκάζω czynię podobnym, porównywam, wnioskuje; P. czynię się, jestem podobnym.

εἶπω ustępuję, ulegam.

Εἴλωσ, ωτος, ὁ Helota, nazwa spartańskich niewolników.

εἰμί jestem, istnieję, żyję; τινός jestem czymż własnością; ἐν τινί

εἰμι polegam na czem; ἔστι μοί τι mam coś, posiadam; ἔστι z inf.

wolno, można; οὐκ ἔστι, nie można, nie ma; ἔστι z gen. jest rzeczą, jest obowiązkiem czy-

im; ἐν ἐμοί ἐστι jest w mojej

mocy, w moim ręku; *ἐπ' ἐμοί* *ἔσθι* wolno mi; *τὰ ὄντια* rzeczywistość, prawda; *τῷ ὄντι*, rzeczywiście, w istocie.
εἰμι zamierzam iść, idę, wybieram się w drogę.
εἴρω zamykam, wstrzymuję, przeszkadzam.
εἰρήνη, *ἡ* pokój.
εἰς praep. z acc. do, ku, w (co).
εἷς, *μία*, *ἓν*, gen. *ἑνός*, *μιάς*, *ἑνός* jeden.
εἰς-άγω wprowadzam; M. wprowadzam dla siebie.
εἰς-αεί adv. na zawsze, na wieki.
εἰς-βαίνω wchodzę.
εἰς-βάλλω wrzucam; intr. wpadam.
εἰς-δέχομαι DM. przyjmuję, wpuszczam.
εἴς-εἰμι (*εἶμι*) wchodzę, przychodzę.
εἰς-έρχομαι wchodzę, wstępuję.
εἰς-ίημι (*ἴημι*) wpuszczam.
εἰς-κομίζω wnoszę, zanoszę do kąd.
εἴς-οδος, *ἡ* (*ὁδός*) wejście, wstęp.
εἴτε — *εἴτε* czy — czy, czyto — czyto (sive — sive).
ἐκ (przed samogł. *ἐξ*) praep. z gen. z (czego), od, na mocy, na.
ἕκαστος 3. każdy.
ἐκάτερος 3. każdy z dwóch, obaj (uterque).
ἐκ-βαίνω wychodzę, wynikam.
ἐκ-βάλλω wyrzucam, wypędzam, skazuję na wygnanie.
Ἐκβάτανα, *τά* Ekbatana, stolica Medyi.
ἐκ-γονος, *ὁ* (*ἐκ-γίγνομαι*) syn, potomek.
ἐκ-δύω ściągam, zdejmuję (z kogo co, *τινά τι*); M. rozbieram się.
ἐκεῖ adv. tam.
ἐκεῖνος 3. ów, tamten.
ἐκ-κλέπτω wykradam.
ἐκκλησία, *ἡ* (*ἐκ-καλέω*) zgromadzenie ludu.
ἐκ-πέμπω wysyłam, wydaję.

ἐκ-πειράννυμι rozpościeram, rozpuszczam.
ἐκ-πιθόω wyskakuję, wypadam.
ἐκ-πίνω wypijam.
ἐκ-πίπτω wypadam; zostaję wygnany.
ἐκ-πλήττω przestraszam; P. przestraszam się, przerażam się.
ἐκ-πολιορκέω zajmuję (w skutek oblężenia), zdobywam, zmuszam do poddania się.
ἐκ-σάζω ocalam, ratuję.
ἐκ-τείνω wyciągam, rozciągam.
ἐκ-τελέω wykończam, wykonuję.
ἐκ-τίθημι wykładam, wysadzam, wysyłam.
ἐκ-τραχηλίζω (*ιράχηλος* kark) przez kark, przez głowę zrzućcam.
ἐκ-τρέχω wybiegam, wypadam, rzucam się.
ἐκ-φαίνω wyjawiam, wykazuję, daję dowód, udowadniam,
ἐκ-φεύγω uciekam, umykam, chronię się.
Ἔκτωρ, *ορος*, *ὁ* Hektor, syn króla Pryama, sławny bohater trojański.
ἐκόν, *ἐκούσα*, *ἐκόν* gen. *ἐκόντιος*, *ἐκούσης*, *ἐκόντιος* chętny, dobrowolny, lub przez adv. chętnie, dobrowolnie.
ἐλάα, *ἡ* drzewo oliwne.
ἐλαύνω pędzę; intr. jadę (na koniu).
ἐλαφος, *ὁ* i *ἡ* jeleni.
ἐλέγχω udowadniam, wykazuję błąd, pomyłkę (komu *τινά*).
ἐλευθερία, *ἡ* (*ἐλεύθερος*) wolność.
ἐλευθέριος 3. i 2. wolno, szlachetnie urodzony, szlachetny, zacyjny.
ἐλεύθερος 3. i 2. wolny, niezależny.
ἐλευθερόω uwalniam, wyzwalam, oswobadzam.
ἐλέφας, *αντιος*, *ὁ* i *ἡ* słoń; *ὁ* *ἐλ.* także: kość słoniowa.
Ἑλλάς, *ἄδος*, *ἡ* Hellada, Grecya.

Ἑλληνικός 3. helleński, grecki.
 Ἑλληνίς, ἴδος, ἡ = Ἑλληνική.
 ἑλληνοισί adv. po helleńsku, po grecku.
 Ἑλλίς-ποντος, ὁ Hellespont (cieśnina Dardaneńska).
 ἐλπίζω (ἐλπίς) spodziewam się.
 ἐλπίς, ἴδος, ἡ nadzieja.
 ἐμ-βαίνω wchodzę, wstępuję.
 ἐμ-βάλλω wrzucam, wkładam;
 φόβον napełniam, przejmuję strachem (kogo, dat.); intr. wpadam, wkraczam.
 ἐμ-μένω zostaję, trwam w czym lub przy czym (dat.).
 ἐμός 3. mój.
 ἐμ-πειρία, ἡ (ἐμπειρος) doświadczenie, biegłość.
 ἐμπειρος 2. (πεῖρα próba) doświadczony, biegły (w czym, gen.).
 ἐμ-πίμπλημι napełniam (czem, gen.).
 ἐμ-πίπτω podpalam, palę.
 ἐμ-πίπτω wpadam, napadam.
 ἐμπορίον, τό plac handlowy.
 ἐμπροσθεν adv. na przodzie; wprzód.
 ἐν praep. z dat. w, wśród, pod, przy; ἐν ᾧ podczas gdy; ἐν τούτῳ w tem, podczas tego; ἐν τοῖς Πέρσαις w kraju Persów.
 ἐναντιόομαι DP. (ἐναντίος) sprzeciwiam się, opieram się.
 ἐναντίος 3. przeciwny, naprzeciw leżący; ὁ ἐν. przeciwnik.
 ἐν-δείκνυμι (i M.) okazuję, dowodzę, daję dowody czego (acc.).
 ἐνδοθεν adv. z wnętrza, z domu.
 ἐνδον adv. wewnątrz, w głębi, w łonie.
 ἐν-δόξος 2. (δόξα) znakomity, sławny.
 ἐν-δύω wdziewam (na kogo co, τινά τι), ubieram; M. (i aor. ἐνέδυν) wdziewam na siebie, ubieram się.
 ἐν-εἰμι (εἰμί) jestem w czym, znajduję się wewnątrz.

ἐνεκα praep. z gen. (zawsze po gen. jak łac. causa lub gratia) z powodu, ze względu.
 ἐνθα adv. 1) w znaczeniu wskazuju.: tam, wtedy; 2) w znaczeniu wzgl.: gdzie, dokąd, kiedy.
 ἐνθάδε adv. tutaj.
 ἐνθεν adv. stąd.
 ἐνθουσιάζω (ἐν-θεις 2. natchniony), jestem natchniony, szalony.
 ἐν-θυμέομαι (θυμός) DP. z FM. rozważam, rozmyślam, zastanawiam się (nad czym περι τινος).
 ἐνιοι 3. niektórzy.
 ἐνίοτε adv. niekiedy, czasem.
 ἐν-οικέω (οἶκος) zamieszkuje; οἱ ἐνοικοῦντες mieszkańcy (incolae).
 ἐνταῦθα adv. tutaj, wtedy, wtem.
 ἐντεῦθεν adv. stąd, stamtąd, następnie.
 ἐν-τείνω napinam, natężam, naciagam.
 ἐν-τελής 2. (τέλος) skończony, cały.
 ἐν-τέλλομαι DM. polecam, rozkazuję; τὸ ἐντεταλμένον polecenie, rozkaz.
 ἐν-τίθημι wkładam, wpajam; φόβον napędzam strachu.
 ἐν-τίμος 2. (τίμη) szanowny, czcigodny, zaszczytny.
 ἐντός adv. wewnątrz, wśród, z tej strony, por. łac. intus.
 ἐν-τυγχάνω spotykam (kogo, dat.) natrafiam na co.
 ἐν-ύπνιον, τό (ὑπνος sen), widzenie we śnie, sen.
 ἐξ-αγγέλλω uwiadamiam, donoszę.
 ἐξ-άγω wyprowadzam, wiodę, intr. wyruszam (z wojskiem).
 ἐξ-αμαρτάνω chybiam, błędzę, ταῦτόν ten sam błąd popełniam.
 ἐξ-αν-ίστημι każę powstać, wypędzam; M. (i aor. moc.) powstaję, podnoszę się.

ἔξ-ανῆτω (i ἔξ-ανῶ) kończę, dokonuję.

ἔξ-απατάω oszukuję, zwodzę.

ἔξ-εἰμι (εἰμί), tylko nieosob.: ἔξ-εσσι (z inf.) wolno, można (licet).

ἔξ-εἰμι (εἴμι) wychodzę, wyruszam.

ἔξ-ελαύνω wypędzam, odpędzam; intr. wyruszam.

ἔξ-επίτηδες adv. umyślnie.

ἔξ-ἐρχομαι wychodzę.

ἔξ-ετάζω badam, dowiaduję się, przekonywam się.

ἔξ-ἔτασις, εως, ἡ badanie, obliczenie, przegląd wojska.

ἔξ-ίημι wysyłam, wypuszczam; intr. uchodzę, wpadam (o rzeczach).

ἔξ-οδος, ἡ (ὁδός) wyjście, wymarsz.

ἔξ-οργίζομαι DP. (ὀργή) unoszę się gniewem; rozgniewać się.

ἔξ-ορμάω wysyłam, zachęcam; P. i intr. wyruszam (w drogę).

ἔξ-ουσία, ἡ (ἔξ-εσσι) pozwolenie, wolność; ἔξουσίαν παρέχω pozwalam.

ἔξω adv. zewnątrz, w polu; praep. z gen. zewnątrz, poza, za granicą.

ἔοικα jestem podobny, wydaję się.

ἔορτή, ἡ święto, uroczystość.

ἐπ-αγγέλλω donoszę; zwykle M. obiecuje, przyrzekam.

ἐπ-άγω prowadzę do czego; τὴν φάλαγγα wojsko do boju, M. prowadzę z sobą; αἰτίαν przypisuję winę.

ἐπ-αινέω chwale, pochwalam.

ἐπ-αινος, ὁ pochwała.

ἐπ-αίρω podnoszę, pobudzam; P. podnoszę się, wynoszę się, chełpię się (z czego, dat.).

Ἐπαιμινώνδας, ὁ Epaminondas, sławny wódz tebański, zginął 362. przed Chr.

ἐπ-αν-ἐρχομαι wracam.

ἐπ-αν-ορθῶ (ὀρθός 3.) prostuję, naprawiam; M. swoje sprawy, dla siebie.

ἐπεῖ coni. gdy, skoro, ponieważ.

ἐπείγω popędzam, przyspieszam; P. pospieszam.

ἐπειδὴν (ἐπειδὴ ἄν) coni. gdy, skoro.

ἐπ-εἰμι (εἴμι) nadchodzę, zbliżam się, nacieram.

ἔπειτα adv. potem, następnie, później, dalej.

ἐπ-ελαύνω prowadzę przeciw; intr. nadbiegam, nadjeżdżam (konno).

ἐπ-ερωτιάω pytam się, zapytuję się.

ἐπί praep. z gen. na, przy, przed, za; z dat. na, przy, u, w, z powodu; ἐπί τούτοις pod tym warunkiem, ἐπ' ἐμοί ἐστι jest w mojej mocy, wolno mi; z acc. do, na, ku, przeciw.

ἐπι-βαίνω wchodzę, wychodzę na co.

ἐπι-βοάω (βοή krzyk) krzyczę, głośno wołam.

ἐπι-βουλεύω zamierzam, namyślałam się, knuję zdradę, zasadzam się, czyham, godzę (na kogo, dat.).

ἐπι-γίγνομαι DM. nastaję, nadchodzę, zapadam.

ἐπι-γράφω piszę na czym, daję napis, zapisuję.

ἐπι-δείκνυμι okazuję, dowodzę, daję do poznania; M. pokazuję się, popisuję się, chwale się.

ἐπι-δικάζω przysądzam, przyznaję.

ἐπι-θυμέω (θυμός) pożądam, pragnę.

ἐπι-θυμία, ἡ żądza, pragnienie, namiętność.

ἐπι-καθ-έζομαι siadam (na czym, dat.), usiadam.

ἐπί-κειμαι leżę, znajduję się (na czym, dat.); przylegam.

ἐπι-κίνδυνος 2. niebezpieczny, ryzykowny.

ἐπι-λανθάνομαι DM. zapominam (o czym, gen.).

ἐπι-μέλομαι i ἐπι-μελέομαι DP.
z FM. troszczyć się, mam staranie (o co, gen.), zajmuję się czem, dążę do czego.

ἐπι-μέλεια, ἡ troska; staranie, pilność, zatrudnienie.

ἐπι-μελῶς adv. starannie, troskliwie.

ἐπι-μένω pozostaję, utrzymuję się.

ἐπί-νοια, ἡ (νοέω, νοῦς) myśl, pomysł; przebiegłość, podstęp.

ἐπι-πέμπω nasyłam, posyłam.

ἐπι-ρῥώννυμι umacniam, zachęcam, dodaję otuchy.

ἐπι-σκοπέω i M. przyglądam się, odwiedzam.

ἐπί-σκοπος, ὁ dozorca, szpieg.

ἵσταμαι DP. rozumiem się (na ἐπ czem, acc.), umiem; wiem, jestem przekonany.

ἐπι-σιέλλω posyłam, polecam, żądam.

ἐπιστήμη, ἡ (ἐπίσταμαι) wiedza, nauka.

ἐπι-στολή, ἡ (ἐπι-σιέλλω) list, polecenie.

ἐπι-στρέφω obracam, zwracam; intr. i P. obracam się, zwracam się.

ἐπι-τάττω polecam, rozkazuję.

ἐπι-τελέω kończę, dokonywam, spełniam, załatwiam.

ἐπι-τίθημι kładę, stawiam na czem; δίκην nakładam, nazywam karę; M. napadam (na kogo, dat.).

ἐπι-τρέπω zwracam; pozwalam, zdaję, polecam.

ἐπι-τυγχάνω natrafiam, napotykam, doganiam (kogo, dat.).

ἐπι-φαίνω pokazuję, P. ukazuję się, zjawiam się.

ἐπι-φέρω przynoszę, przypisuję, τὴν αἰτίαν zwałam winę (na kogo, dat.).

ἐπι-χειρέω (χείρ) kładę rękę na co, chwytam, napadam (kogo, dat.).

ἐπι-χώριος 2. (χώρα) krajowy, domowy; τὰ ἐπιχώρια sprawy krajowe.

ἔπομαι DM. (sequor) idę, postępuję (za kim, dat.), towarzyszę; słucham.

ἔπος, οὐς, τό słowo, mowa; τὰ ἔπη utwór epiczny, w ogóle: poemat.

ἐπ-οτρύνω pobudzam, zachęcam.

ἐπριάμην (aor. do ἀγοράζω kupuję) kupiłem.

ἐράω kocham, mam zamiłowanie (do czego, gen.).

ἐργάζομαι DM. (ἔργον) pracuję, czynię; ἐ. τὴν γῆν uprawiam rolę, ἐ. κακὰ wyrządzam krzywdę.

ἔργον, τό dzieło, praca, czyn; ἀνδρός, czyn męski, godny męża dojrzałego.

Ἐρεχθεῖον, τό Erechtejon, świątynia Erechteusa (Pozejdona) na Akropolis.

ἔρημος 2. samotny, opuszczony, bezludny.

ἐρίζω (ἔρις) współzawodniczę, spieram się, walczę.

Ἐρινός, ὄος, ἡ zwykle pl. Ἐρινός Erynie, boginie zemsty.

ἔριον, τό (zwykle pl.) wełna.

ἔρις, ἰδος, ἡ współzawodnictwo, spór, kłótnia, walka.

ἔριμηνός, ἑως, ὁ włómacz.

Ἐριμῆς, ὁ Hermes, syn Zeusa, bóg handlu i przemysłu (Mercurius).

ἐρῶμένως adv. (ἔρῶμαι pf. od ῥώννυμι) silnie, odważnie.

ἔρμα, ατος, τό (ἐρύω chronię) ochrona, obrona, szaniec, twierdza.

ἔρχομαι idę, przychodzę, pływę; ἐ. εἰς χεῖράς τιμι ścieram się, staczam walkę z kim.

ἔρωσ, ωτος, ὁ żądza, pragnienie, zamiłowanie.

ἔρωτάω pytam, zapytuję się.

ἔσθῆς, ἦτος, ἦ (vestis) odzież, suknia.
 ἐσθίω jem, spożywam, żrę.
 ἐσθλός 3. szlachetny, zacny, poczciwy.
 ἐσπέρα, ἦ (vesper) wieczór.
 ἔσχατος 3. ostatni, najwyższy, największy; χοροῦ ostatni w chórze, w szeregu.
 ἔταιρος, ὁ towarzysz, przyjaciel, druh.
 Ἐτεοκλῆς, εἶος, ὁ Eteokles, syn króla Teb Edypa.
 ἕτερος 3. jeden z dwu; ἕτερος — ἕτερος jeden — drugi.
 ἔτι adv. jeszcze, nadto.
 ἔτοιμος 3. i 2. gotów, skłonny.
 ἔτος, οὐς, τό rok.
 εὖ adv. (do ἀγαθός) dobrze, dzielnie, szczęśliwie.
 Εὐβοία, ἦ Eubea, wyspa leżąca w pobliżu Attyki i Beocyi (dziś: Negroponte).
 εὐ-γενής 2. (γένος) dobrze urodzony, szlachetnego rodu; szlachetny.
 εὐ-γλωττία, ἦ (γλῶττια) wymowność, biegłość w słowie.
 εὐ-δαιμονέω (δαιμῶν bóg) jestem szczęśliwy.
 εὐ-δαιμονία, ἦ szczęśliwość, dobrobyt.
 εὐ-δαίμων 2. szczęśliwy, zamożny.
 εὐ-δόκιμος 2. ceniony, sławny, znakomity.
 εὐ-εργετέω (ἔργον) dobrze czynię świadczę dobrodziejstwa (komu, acc.); P. doznaję dobrodziejstw.
 εὐ-εργέτης, ὁ dobroczyńca, dobrodziej.
 εὐ-θῦμος 2. (θῦμός) dobrej myśli będący, wesoły.
 εὐ-θῦμος adv. wesoło, ze spokojem.
 εὐθὺς adv. prosto, zaraz, natychmiast.
 εὐ-κλεής 2. (κλέος) sławny, znakomity.

Εὐκλείδης, ὁ Euklides.
 εὐ-κλεία, ἦ (κλέος) dobre imię, sława.
 εὐ-κοσμία, ἦ (κόσμος) obyczajność, skromność.
 εὐ-μενής 2. (μένοσ, τό życzenie), życzliwy, przychylny.
 εὐ-νοία, ἦ (νοῦς) życzliwość, przychylność.
 εὐνοϊκῶς adv. życzliwie, przychylnie.
 εὐ-νοος 2. (εὐνοος) życzliwy, przychylny.
 εὐ-πειθής 2. (πειθῶμαι) posłuszny.
 εὐ-πραξία, ἦ (πράττω), szczęście; pl. powodzenie.
 εὐρετής, ὁ (εὐρίσκω) wynalazca.
 Εὐριπίδης, ὁ Eurypides, sławny poeta tragiczny w Atenach (480—406).
 εὐρίσκω znajduję, wynajduję; z part.: uważam za co.
 Εὐρυβιάδης, ὁ Eurybiades, wódz spartański.
 εὐρύς 3. szeroki.
 Εὐρώπη, ἦ Europa.
 Εὐρώτας, ὁ Eurotas, rzeka w Lakonii.
 εὐ-σέβεια, ἦ (εὐσεβής) pobożność, bogobojność.
 εὐ-σεβής 2. (σέβομαι) pobożny, bogobożny.
 εὐ-στόχος adv. (εὐ-στοχος 2. celny) szczęśliwie, celnie.
 εὐ-ταξία, ἦ (τάττω) karność, posłuszeństwo.
 εὐ-τυχέω (τύχη) jestem szczęśliwy.
 εὐ-τυχής 2. (τύχη) szczęśliwy.
 εὐ-τυχία, ἦ (τύχη) szczęście, pl. powodzenie.
 εὐ-φραίνω rozweselam.
 Εὐφράτης, ὁ Eufrat, rzeka w zach. Azji.
 εὐ-φυής 2. (φύομαι) piękny, rośły, przystojny.
 εὐχή, ἦ (εὐχομαι) prosba, modlitwa.
 εὐχομαι DM. ślubuję, modlę się, proszę, błagam (kogo, dat.);

w połączeni. z acc. c. inf. życzę sobie, pragnę, aby.

ἐφ-έπομαι DM. (ἐπομαι) ścigam, dopędzam.

ἐφ-ηβος, ὁ (ἡβη) dojrzały młodzian, efeb (u Ateńczyków w 18. roku życia).

Ἐφιάλης, ὁ Efiates, Malijczyk, osławiony zdrajca Greków w Termopilach.

ἐφ-ίημι posyłam, zlecam, pozwalam; M. pragnę, dążę do czego, ubiegam się (o co, gen.).

ἐφ-όδιον, τό (ὀδός) pieniądze na drogę, na podróż, podróże.

ἐφ-οράω patrzę na co, widzę, doglądam.

ἐφ-οράω pobudzam; częściej intr.: napadam, rzucam się (na kogo, dat.).

ἐφ-ορος, ὁ (ἐφ-οράω) nadzorca; οἱ ἐφοροὶ eforowie, urzędnicy spartańscy w liczbie 5, nadzorujący królów, by swej władzy nie nadużywali.

ἐχθρα, ἡ nieprzyjaźń.

ἐχθρός 3. nieprzyjazny, nienawistny; ὁ ἐ. nieprzyjaciel (inimicus).

ἔχω mam, trzymam, posiadam; ἔχω z inf. mogę; οὐκ ἔχω, ὅ τι λέγω, nie wiem, co mam powiedzieć; εὖ ἔχει dobrze jest.

Z.

ζάω (inf. ζῆν), żyję.

ζεύγνυμι (ζυγόν) zaprzęgam, sprzęgam, łączę (za pomocą mostu).

Ζεύς, Διός, ὁ Zeus, najpotężniejszy bóg helleński (Juppiter).

ζηλώω (ζήλος gorliwość) współzawodniczę (z kim, acc.), naśladowuję, staram się dorównać; podziwiam, wielbię.

ζηλωτός 3. (ζηλώω) godny podziwu, zazdrości.

ζημία, ἡ szkoda (damnum); kara.

ζημιώω wyrządzam szkodę; karzę.

ζητέω szukam, poszukuję.

ζήτησις, εως, ἡ (ζητέω) szukanie, poszukiwanie, badanie.

ζυγόν, τό (ζεύγνυμι) jarzmo.

ζῶον, τό (ζάω) żyjąca istota, zwierzę.

H.

ἦ part. pytajna (czy = łac. nē), wszak.

ἦ coni. albo, ἢ — ἦ albo — albo; po compar.: niż (quam).

ἦβη, ἡ wiek młodzieńczy, dojrzały.

ἡγεμονία, ἡ (ἡγέομαι) przewodnictwo, naczelna władza, hegemonia.

ἡγεμών, ὄνος, ὁ (ἡγέομαι) przewodnik, wódz.

ἡγέομαι DM. prowadzę, przewodzę, dowodzę; sądzę, mniemam, uważam (kogo za co, podw. acc.).

ἦδη adv. już.

ἡδέως adv. z przyjemnością, chętnie, gościnnie.

ἡδομαι DP. cieszę się, raduję się, rozkoszuję się (czem, dat.).

ἡδονή, ἡ uciecha, radość, przyjemność, rozkosz; πρὸς ἡδονήν dla przyjemności, dla przypodobania się.

ἡδύς 3. przyjemny, miły, słodki.

ἦκω (praes. ze znac. pf.) przybyłem, jestem tu; impf. przybyłem, wróciłem; fut. przyjdę.

ἡλικιώτης, ὁ (ἡλικία) rówieśnik.

ἡλιξ, ικος, ὁ rówieśnik, towarzyszy.

ἡλιος, ὁ słońce (sol).

Ἡλύσιον (πεδίον), τό pola elizejskie, miejsce pobytu ludzi sprawiedliwych po śmierci, w przeciwstawieniu do Tartaru.

ἡμέρα, ἡ dzień.

ἡμερος 2. oswojony, ułaskawiony.

ἡμέτερος 3. (ἡμεῖς) nasz.

ἡμισυς 3. połowiczny, pół; τὸ ἡμισυν połowa.

ἡπαρ, αιος, τὸ wątroba.

ἡπειρος, ἡ stały ląd (w przeciwstawieniu do morza i do wysp).

Ἡφαιστίων, ωνος, ὁ Hefestyon, wódz i przyjaciel Aleksandra W.

Ἥρα, ἡ Hera, małżonka Zeusa.

Ἡρακλῆς, έους, ὁ Herakles (u Rzymian Hercules), syn Zeusa i Alkmeny, jeden z najślawniejszych bohaterów mitycznych.

Ἡρακλείδης, ὁ potomek Heraklesa, Heraklida.

ἦρως, ωος, ὁ bohater, pół-bożek.

Ἡσιόνη, ἡ Hezyone, księżniczka trojańska.

ἦσυχία, ἡ (ἦσυχος) spokój, bezpieczeństwo.

ἦσυχος 2. spokojny, bezpieczny.

ἦτις, ἡ klęska, upokorzenie.

ἦτιόμαι P. (ἦτις) zostaje pokonanym, upokorzonym, ponosząc klęskę, ulegam.

Ἡφαιστος, ὁ Hefaios, syn Zeusa, bóg ognia (Vulcanus).

Θ.

θάλαττα, ἡ morze.

θαλαττο-κρατία, ἡ (κρατέω) panowanie na morzu.

Θάλεια, ἡ Talia, jedna z dzieł wężu Muz.

Θαλῆς, οὐ (εω), ὁ Tales z Miletu, jeden z siedmiu mędrców świata.

θάλλω kwitnę, jestem w pełni życia, żyję.

θάνατος, ὁ (ἀπο-θνήσκω tem. θαν) śmierć.

θάπτω grzebię, chowam (w ziemi).

θαρδάλεως adv. (θάρδός, τὸ odwaga) odważnie, śmiało.

θαρδῶ jestem śmiały, dobrej myśli, pełen otuchy, nie tracę nadziei.

θαυμάζω (θαῦμα, τὸ dziw) i M. podziwiam (z powodu czego, ἐπί τι).

θαυμαστός 2. (θαυμάζω) godny podziwu, znakomity, dziwny; οὐ θαυμαστόν (έστι) nie dziwnego.

Θάψακος, ἡ Tapsakus, miasto w Syrii nad Eufratem.

Θεά, ἡ bogini.

θεάομαι DM. widzę, przyglądam się, spostrzegam.

θεῖος, ὁ wuj (avunculus)

θεῖος 3. (θεός) boski, nadprzyrodzony.

Θέμις, ιδος, ἡ Temida, bogini sprawiedliwości.

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ Temistokles, wódz ateński, sławny pogromca Persów pod Salaminą (480 przed Chr.).

θεός, ὁ bóg, z rodzajn.: pewien (wiadomy) bóg; σὺν τῷ θεῷ z pomocą bożą.

θεο-σέβεια, ἡ (σέβομαι cześć) bogobojność, pobożność.

θεραπεύω służyć, pielęgnować, leczyć, cześć, szanuję.

θεράπων, οντος, ὁ sługa, powiernik.

θερμός 3. ciepły, gorący.

Θερμο-πέλαι, αἱ Termopile, prześmyk między Tessalią a właściwą Grecją.

θερος, ους, τὸ lato.

Θερσίτης, ὁ Tersytes, jeden z bohaterów greckich pod Troją.

θεσπιζω (θέσπις, ὁ wieszcz) wieszczę, wróżę, przepowiadam.

Θέτις, ιδος, ἡ Tetyda, bogini morza, matka Achillesa.

Θετταλία, ἡ Tessalia.

Θετταλός, ὁ Tessalczyk.

Θῆβαι, αἱ Teby, miasto w Beocyi.

Θηβαίος, ὁ Tebańczyk.

θήκη, ἡ (τίθημι) skład, najczęściej: grobowiec, grób.

θήρ, θηρός, ó dzikie zwierzę, zwierz (fera, ae).

θήρα, ἡ (θηράω) polowanie, łowy, zdobycz.

θηράω poluję (na co, acc.), łowię.

θηρέω = θηράω.

θηρίον, τό zwierzę dziko żyjące, zwierzyna.

θησαυρός, ó skarb, bogactwo.

Θησεύς, έως, ó Tezeusz, mityczny władca Aten, słynny bohater.

θνητός 3. (od nieużyw. w prozie θνήσκω = αποθνήσκω umieram) śmiertelny.

Θουκυδίδης, ó Tucydydes, znakomity dziejopisarz grecki.

θορυβέω (θύροβος, ó hałas) zachowuję się niespokojnie, hałasuję.

Θράκη, ἡ Tracya.

Θράξ, Θραξός, ó Trak, mieszkaniec Tracyi.

Θρασύβουλος, ó Trazybulus, Ateńczyk, uwolnił Ateny od 30 tyranów w 403. przed Chr.

θρασύτης, ητος, ἡ (θράσος, τό odwaga) zbytńia śmiałość, zuchwałość.

θρίξ, τριχός, ἡ włos; εν τριχός na włosku.

θρόνος, ó wyniosłe siedzenie, tron.

θυγάτηρ, αιρός, ἡ córka.

θυμός, ó umysł, myśl, dusza; namiętność, gniew.

θυμώ pobudzam do gniewu; P. gniewam się (na kogo, dat.).

θύσια, ἡ ofiara.

θύω ofiaruję, składam ofiarę.

θώραξ, ακος, ó pancerz.

I.

Ίάσων, ονος, ó Jazon, mityczny wódz Argonautów.

ιατρός, ó (ιάομαι leczę) lekarz.

ίδιος 3. i 2. własny, właściwy, prywatny.

ιδρύω sadowię, stawiam, buduję.

ιερεύς, έως, ó kapłan.

ιερόν, τό świątynia.

ιερός 3. święty, poświęcony (komu, gen.).

ίημι wysyłam, rzucam; M. spieszę, pędzę.

ικανός 3. dostateczny, zdolny, mogący, stósowny (do czego, inf.).

ικετεύω błagam, proszę (z pokorą).

ίμάτιον, τό wierzchnia suknia, płaszcz.

Ίλιον, τό Ilion, inna nazwa miasta Troi.

Ίλισός, ó Ilisos, rzeka, nad którą leżały Ateny.

ίνα coni. aby; jako adv. = gdzie (w prozie rzadko).

Ίοβάτης, ó Jobates, mityczny król Licyi.

Ίππαρχος, ó Hipparch, syn tyrana ateńskiego Pizystrata.

ίππόσιμος 2. (ίππος) zdatny, odpowiedni dla jazdy konnej, (zwykle o miejscu).

ίππεύς, έως, ó jeździec; plur. także: jazda, konnica.

ίππεύω (ίππος) jadę, jeżdżę konno.

Ίππίας, ó Hippiasz, syn tyrana ateńskiego Pizystrata.

ίππικός 3. tyczący się konia lub konnej jazdy; ἡ ίππική (dom τέχνη) jazda konna, sztuka jeżdżenia na koniu; τό ίππικόν konnica, jazda, kawalerya.

ίππο-μαχία, ἡ (ίππος i μάχομαι) walka konnicy, potyczka konna.

ίππος, ó koń.

ίππος, ἡ a) klacz, b) konnica.

ίσος 3. równy; τό ίσον i plur.: równa rzecz, równy zysk; έξ ίσον w równy sposób, na równi.

Ίσσος, ἡ Issus, miasto w Cylicyi, późniejsze Nikopolis.

ίστημι stawiam (łac. sisto).

ιστίον, τό płótno; żagiel.

ιστός, ó przyrząd do tkania, krosna,
ισχυρός 3. (*ισχύς*) silny, mocny,
potężny.

ισχυρῶς adv. silnie, surowo, bar-
dzo.

ισχύς, *ύος*, *ή* siła, moc; *τήν ισ.*
pod względem siły.

ισχύω mam siłę, znaczenie; *οὐδέν*
ισχύω jestem bezsilny, da-
remny.

²*Ιταλία*, *ή* Italia.

ιχθύς, *ύος*, ó ryba.

ἶχνος, *ους*, τό ślad.

²*Ἴων*, *ωνος*, ó Jończyk.

²*Ἴωνία*, *ή* Jonia, kraina w Azji Mn.

²*Ἴωνικός* 3. joński.

K.

Κάδμος, ó Kadmus, mityczny
założyciel Teb.

καθαίρω oczyszczam.

καθάπερ adv. (*καθ' ἅπερ*) cał-
kiem jak, tak samo jak.

καθαρός 3. (*καθαίρω*) czysty.

καθ-έξομαι usiadam, siedzę.

καθ-εὔδω śpię.

καθ-ήμι siedzę.

καθ-ίζω sadowię; M. siadam, u-
siadam.

καθ-ίστημι stawiam; ustanawiam,
mianuję (kogo czem, podw.
acc.).

καί conj. i; *τέ* — *καί*, zarówno —
jak i.

καί-περ chociaż, jakkolwiek (zwy-
kle w połącz. z part.).

καιρός 3. (*καιρός*) trafny; *κ.*
πληγή, śmiertelna rana.

καιρός, ó pora, stósowna pora,
sposobność; *έν καιρῷ* w samą
porę, w sam czas.

Καίσαρ, *αρος*, ó Cezar.

καίω zapalam, palę.

κακία, *ή* złość, niegodziwość,
grzech, nieprawość.

κακο-λογέω (*κακός* i *λέγω*) źle
mówię (o kim, acc.), źlorze-
czę, przeklinam.

κακό-νους 2. (*νοῦς*) źle usposo-
biony, nieżyczliwy.

κακός 3. źły, przewrotny, niego-
dziwy, nieczemny; *τό κακόν*
rzecz niegodziwa, źło; *τά*
κακά niedola, nieszczęście.

κακοῦργος, ó (*ἔργον*) złoczyńca,
rabuś.

κακῶς adv. źle, haniebnie.

καλέω wołam, wzywam; nazy-
wam.

κάλλος, *ους*, τό, piękność,

καλός 3. piękny, szlachetny, za-
szczytny; *καλός κάγαθός* za-
cny i szlachetny, pod każdym
względem zacny, bez zarzutu.

καλύπτω zakrywam, zasłaniam.

καλῶς adv. pięknie, dobrze, chlu-
bnie, szczęśliwie.

Καμβύσης, ó Kambizes, syn Cy-
rusa starszego, król Persów.

κάμηλος, ó i zwykle *ή* wielbłąd.
κάμνω nużę się, męczę się (czem,
partic.).

κάνδυς, *νος*, ó perski kaftan.

κανοῦν, τό (*κάνεον*) kosz.

Καππαδοκία, *ή* Kapadocya, kra-
ina w Azji Mniejszej.

Καππάδοξ, *οκος*, ó Kapadocyj-
czyk, mieszkaniec Kapado-
cyi.

κάπρος, ó dzik.

Κάρ, *Καρός*, ó Karyjczyk, mie-
szkaniec Karyi (w Azji Mn.)

καρπός, ó owoc, plon; korzyść.

καρτερός 3. (*κράτος*) silny, wy-
trwały, zacięty.

Καρχηδών, *όνος*, *ή* Kartagina,
śławne miasto w Afryce.

Κάσπιος 3. kaspijski; *Κάσπια*
πύλαι brama kaspijska, wą-
wóz górski pomiędzy Medyą
i Hirkanją.

κατά praep. z gen.: z góry na
dół, z, względem, przeciw;
z acc.: przez, wzdłuż, po,
podług, w, na, od, z; *οί κατ'*
ἐμέ moi towarzysze; *κατά*
κέρως z boku.

κατα-βαίνω schodzę na dół, wyruszam (z głębi ładu stałego w kierunku ku morzu).
 κατα-βάλλω zrzuć, strącam, powalam, ubijam.
 κατα-γελᾶω wyśmiewam, wyszydzam (kogo, gen.).
 κατα-αγορεύω oskarżam (kogo, gen.).
 κατα-άγω prowadzę, sprowadzam; P. zostaję zawieszony, odpływam, przybywam.
 κατα-δικάζω zasądzam, potępiam, skazuję.
 κατα-δύω zanurzam; w M. i aor. κατέδυν oraz w pf.: zanurzam się, zachodzę, wchodzę.
 κατα-αικίζω kaleczę, ranami szpecę.
 κατα-καίω palę, ogniem niszcę.
 κατα-καίνω zabijam.
 κατα-κλίνω kładę, pokładam; P. kładę się, pokładam się.
 κατα-κόπτω ścinam, zabijam.
 κατα-κρύπτω ukrywam, zatajam.
 κατα-λαμβάνω chwytam, ujmuję, znajduję, zastaję.
 κατα-λείπω pozostawiam, opuszczam; M. dla siebie, po sobie.
 κατα-λύω rozwiązuję, kończę, niszcę, łamię; P. kończę się.
 κατα-μένω pozostaję nadal, zatrzymuję się.
 κατα-νοέω spostrzegam, poznaję.
 κατα-παύω kończę, powstrzymuję, pozbawiam (władzy, tronu).
 κατα-πέμπω zsyłam, posyłam.
 κατα-πηδάω zeskakuję.
 κατα-πίπτω upadam, rzucam się.
 κατα-σβέννυμι gaszę, zaspakajam.
 κατα-σκάπτω podkopuję, burzę, niszcę zupełnie.
 κατα-σκέπτομαι dokładnie oglądam, badam.
 κατα-σκευάζω przysposabiam, przygotowuję, buduję, urządza, uzbrajam.

κατασκευή urządzenie, sprzęty.
 κατα-σιροτοπεδεύω i M. rozkładam się obozem, zakładam obóz.
 κατα-στρέφω zwracam, podbijam, ujarzmiam; M. dla siebie.
 κατα-σφάζω (κατασφάτιω) zabijam.
 κατα-τίθημι składam, M. dla siebie.
 κατα-τιρώσκω zadaję liczne rany, poranić.
 κατα-τοξεύω zabijam strzałami.
 κατα-φανής 2. widoczny, jawny.
 κατα-φεύγω uciekam, chronię się.
 κατα-φρονέω pogardzam (kim, gen.), lekceważę.
 κατα-ψηφίζομαι DM. (ψηφος) zasądzam, skazuję.
 κατα-είρω zamykam, wstrzymuję.
 κατα-εσθίω zjadam, pożeram, marnuję.
 κατα-έχω zajmuję, zatrzymuję, powstrzymuję, poskramiam, pokonywam, ubijam; κατέχομαι (P.) φόβω zostaję ogarnięty przestraszonym, przerażam się.
 κατηγορέω oskarżam (kogo gen.).
 κατηγορός, ό oskarzyciel.
 κατα-οικτιρώ ubolewam, lituję się (nad kim, acc.).
 Καύκασος, ό Kaukaz, góry kaukazkie.
 κείμαι leżę, spoczywam.
 Κέκροψ, οπος, ό Kekrops, mityczny założyciel Aten.
 κελεύω każę, rozkazuję (iubeo).
 κενός 3. próżny, czczy.
 Κένταυρος, ό Centaur; mityczny dziki lud tessalski.
 κεράννυμι mieszam, łączę.
 κέρασ, ατος (κέρως) τό róg, skrzydło.
 κεραινώσ, ό piorun, grom.
 Κέρβερος, ό Cerber, trójgłowy pies, strzegący wejścia do podziemia.
 κερδαίνω (κέρδος) zyskuję, korzystam, mam korzyść.

κέρδος, ους, τό zysk, korzyść; ἐπὶ τῷ κέρδει dla zysku.

κεφαλή, ἡ głowa.

κηδομαι DM. (κῆδος, τό troska) troszczyć się, dbam, staram się (o kogo, gen.).

κηρύγμα, ατος, τό (κηρύττω) obwieszczenie, rozkaz.

κῆρυξ, ὄκος, ὁ (κηρύττω) herold, zwiastun.

κηρύττω ogłaszam, oznajmiam, głośno wołam.

κῆτος, ους, τό potwór.

Κηφισός, ὁ Kefizos, rzeka w Attyce.

Κηθαιρών, ὠνος, ὁ Cyteron, pasmo gór na granicy pomiędzy Attyką i Beocją.

κιθαρίζω (κιθάρα cytra) gram na cytrze.

κιθαρωδός (κιθάρα i δαιδός śpiewak) cytrzysta (i śpiewak zrazem).

Κιλικία, ἡ Cylicya, kraina w Azji Mniejszej.

Κίμων, ωνος, ὁ Cymon, syn Milcyadesa, wsławiony wódz ateński.

κινδυνεύω (κίνδυνος) jestem w niebezpieczeństwie; zdaje się.

κίνδυνος, ὁ niebezpieczeństwo; εἰς κίνδυνον ἔρχομαι narażam się na niebezpieczeństwo.

κινέω ruszam, poruszam, pobudzam; M. ruszam się.

κλαίω płaczę, oplakuję.

Κλέαρχος, ὁ Klearch, dowódca Greków w wojsku Cyrusa młodszego.

Κλεινίας, ὁ Kleinias, Ateńczyk, ojciec Alcibiadesa.

Κλειτος, ὁ Klitus, jeden z wódców i przyjaciół Aleksandra W.

Κλεομένης, ους, ὁ Kleomenes.

κλέος, ους, τό (wyras poet) chwała, sława (gloria).

κλέπτω, ὁ złodziej.

κλέπτω kradnę.

κλοπή, ἡ (κλέπτω) kradzież.

κνημῖς, ἴδος, ἡ (κνήμη, golenie), nagolennik.

κοινός 3. wspólny, publiczny; τὸ κοινόν rzecz pospolita, dobro ogólne; τὰ κοινά sprawy państwa.

κολάζω poskrwiam, karzę.

κολακεύω (κόλαξ) pochlebiam (komu, acc.).

κόλαξ, ακος, ὁ pochlebca.

κόλασις, εως, ἡ (κολάζω) kara.

Κόλχοι, οἱ Kolchowie, lud mieszkający nad morzem Czarnem.

κομίζω niosę, przynoszę, unoszę; M. dla siebie.

κοπίς, ἴδος, ἡ nóż, miecz, krótka szabla.

κόραξ, ακος, ὁ kruk.

Κορινθιος, ὁ Koryntyjczyk, mieszkaniec Koryntu.

Κόρινθος, ἡ Korynt, miasto na Istmie w Peloponezie.

κορύννη, ἡ pałka, maczuga.

Κορυνήτης, ὁ Koryneta, maczugarz.

κορυφή, ἡ szczyt, wierzchołek.

κοσμῶ (κόσμος) zdobie, wyposażam, porządkuję, szykuję.

κόσμος, ὁ ozdoba, klejnot, urządzenie, świat.

Κούναξα, ἀξων, τὰ Kunaxa, wieś nad Eufratem, sławna z walki pomiędzy Cyrusem Mł., a Artaxerxesem r. 401.

κοῦφος 3. lekki, spokojny.

κοῦφος adv. lekko, z lekkim sercem, spokojnie,

κράνος, ους, τό hełm, szyszak.

κράτέω (κράτος) mam siłę, panuję (nad kim, gen.), zwyciężam, zdobywam.

κρατήρ, ἦρος, ὁ (κεράννημι) naczynie do mieszania wina: z wodą, dzban.

κράτος, ους, τό siła, władza, potęga; κατὰ κρ. przemocą, szturmem, ἀνὰ κρ. co siłą.

κραυγή, ἡ krzyk.

κρέας, αἶος, τό mięso (caro).

κρέμαμαι wiszę, jako M. do —

κρεμάννῃμι wieszam, zawieszam.

Κρέων, οντος, ὁ Kreon, władca Teb.

Κρής, Κρητός, ὁ Kreteńczyk, mieszkaniec wyspy Kreta.

Κρήτη, ἡ Kreta, znana wyspa na morzu Śródziemnem.

κρίνω oddzielam, rozróżniam; rozstrzygam, wyrokuje, sądzę, osądzam; skazuję; θανάτου na śmierć (por. łac. capitis damnare); uważam za coś.

κρίσις, εως, ἡ (κρίνω) rozstrzygnięcie, wyrok, sąd.

κριτής, ὁ (κρίνω) sędzia, rozjemca.

Κρίτων, ωνος, ὁ Kryton, przyjaciel Sokratesa.

Κροῖσος, ὁ Krezus, bogaty król Lidyi.

Κρόνος, ὁ Kronos, syn Uranosa i Gey, ojciec Zeusa (Saturnus),

κρύπτω kryję, ukrywam, zatajam.

κρύφα adv. (κρύπτω) skrycie potajemnie, bez wiedzy.

κτάομαι DM. nabywam, pozyskuję; pf. posiadam, mam, uzyskałem, zdobyłem (co dla kogo, τινί τι).

κτήμα. αἶος, τό (κτάομαι) rzecz nabyta, własność, majątek, mienie.

κτήσις, εως, ἡ (κτάομαι) nabytek, własność, mienie.

κτείνω (zwykle ἀπο-κτείνω) zabijam.

κτιζώ zakładam, buduję.

Κυαζάρης, ὁ Cyaxares.

κυβερνήτης, ὁ sternik.

κύδος, εος, τό (wyras poetyczny = κόσμος) ozdoba, chluba.

Κυκλάδες, ων, αἱ Cyklady, wyspy na morzu Egejskiem.

κύκλος, ὁ koło; κύκλω wokoło.

Κύκλωψ, ωπος, ὁ Cyklop, mityczny jednooki ród olbrzymów.

κύριος 3. panujący, będący panem; ὁ κ. pan.

Κύρος, ὁ Cyrus 1) starszy, założyciel państwa perskiego, um.

559 przed Chr.; 2) młodszy,

brat króla Artaxerksa Mne-mona, zginął w bitwie pod Kunaxą 401 przed Chr.

κύων, κυνός, ὁ i ἡ pies.

κωλύω przeszkadzam, zabraniam, powstrzymuję (od czego, gen.).

κώμη, ἡ wieś, sioło.

κωμωδία, ἡ (κώμη i ὄδη) kome-dya, utwór dramatyczny.

Λ.

λαβύρινθος, ὁ labirynt, pierwotnie kręte i w różnych kierunkach rozchodzące się kurytarze jaskiń lub kopalń, później sztuczne tego rodzaju budowle.

λαχάνω otrzymuję losem, dostaję w udziale (co, gen.).

Λάκωνα, ἡ (fem. do Λάκων) Lakonka, Spartancka.

Λακεδαιμών, ονος, ἡ Lacedemon.

Λακεδαιμόνιος, ὁ Lacedemonczyk.

Λάκων, ωνος, ὁ Lakończyk, Spartanin.

λαλέω gadam, mówię (o dzieciach).

λαμβάνω biorę, otrzymuję, chwytam, osiągam.

λαμπάς, ἄδος, ἡ pochodnia.

λαμπρός, 3. (λάμπω błyszczę), błyszczący, świetny, wspinały.

λανθάνω jestem ukryty, ukrywam się (przed kim, acc., łac. lateo).

Λαομέδων, οντος, ὁ Laomedon, król Troi.

λέγω mówię, twierdzę, utrzymuję, nazywam; κακῶς λέγω z acc.

mówię źle o kim; P. λέγομαι

mówią o mnie (dicor).

λεία, ἡ łup, zdobycz.
λειμών, ὠνος, ὁ łąka, pastwisko.
λείπω opuszczam, pozostawiam.
λεπτός 3. cienki, delikatny, mały, chudy.
λέων, οντος, ὁ lew.
Λεωνίδας, ὁ Leonidas, król Sparty, wsławiony bohaterską śmiercią pod Termopilami 480 przed Chr.
Λεωτυχίδης, ὁ Leotychides, król Sparty (491 – 470 przed Chr.).
λήθη, ἡ (*λανθάνω*) zapomnienie.
Λήθη, ἡ Lete, rzeka w podziemiu, której woda powodowała u pijących zapomnienie przeszłości.
ληστής, ὁ (*ληΐζομαι* rabuję) rabus, korsarz.
Λητώ, οῦς, ἡ Leto (Latona), matka Apollina i Dyany.
λίαν adv. bardzo, nazbyt.
Λιβύη, ἡ Libia, kraj w Afryce.
Λιβύς, ὄος, ὁ Libijczyk, mieszkaniec Libii.
λίθος, ὁ kamień.
λιμήν, ἑνος, ὁ przystań, port.
λίμνη, ἡ jezioro, staw.
λίμῶς, ὁ głód.
λίνον, τό len (linum); nić.
λιπαρός 3. tłusty, spaśny, żyzny.
λογίζομαι DM. (*λόγος*) obliczam, myślę, rozważam, zastanawiam się.
λόγος, ὁ (*λέγω*) słowo; mowa, rozmowa; wieść, opowiadanie, baśń; rozważa, rozum.
λοιδορέω łzę, złorzeczę (komu, acc.), łaję; M. = A. lecz z dat. osoby.
λοιμός, ὁ zaraza, mór.
λοιπός 3. (*λείπω*) pozostały, reszta; *τοῦ λοιποῦ* na przyszłość; *τὸ λοιπόν* nadal, później.
λοχαγός, ὁ dowódca mniejszego oddziału (*λόχος*), z około 100 żołnierzy złożonego (centurio).
Λυδία, ἡ Lidya, kraina w Azji Mniejszej.

Λύδιος 3. lidyjski.
Λυδός, ὁ Lidyjczyk, mieszkaniec Lidy.
Λυκάων, ονος, ὁ Likaon, król Arkadyi.
Λύκιος, ὁ Licyjczyk, mieszkaniec Licyi, krainy w Azji Mniejszej.
λύκος, ὁ wilk.
Λυκοῦργος, ὁ Likurg, słynny prawodawca spartański w IX. w. przed Chr.
λύπω (*λύπη*) smucę, gniewam, martwię; M. martwię się (z powodu czego *ἐπί τι*).
λύρα, ἡ lira, lutnia.
Λύσανδρος, ὁ Lizander, wódz spartański w wojnie peloponeskiej.
Λύσις, ἰδος, ὁ Lizys, Ateńczyk, uczeń Platona.
λύω rozwiązuję, zrywam, uwalniam.

M.

μά partyk. łącząca się z acc. bóstwa, na które się zaklinano, często z poprzedzającą part. *ναί*, negacya *οὐ*; *ναί μὰ τὸν Δία* (klnę się) na Zeusa.
μάγος, ὁ kapłan medyjski, mag.
μάθημα, ατος, τό (*μανθάνω*) nauka.
μαθητής, ὁ (*μανθάνω*) uczeń.
μαίνομαι DP. szaleję, jestem w szale, w natchnieniu.
μάκαρ, αρος adi. szczęśliwy.
μακαρίζω mienię szczęśliwym, uważam za szczęśliwego.
μακάριος 4. szczęśliwy, błogosławiony.
Μακεδονία, ἡ Macedonia; *τὰ κατὰ Μακεδονίαν*, sprawy macedońskie, zarząd Macedonii.
Μακεδών, ὄνος, ὁ Macedończyk.
μακρός 3. długi, daleki.
μάλα adv. bardzo, wielce; comp. *μᾶλλον*, bardziej, raczej, więcej; superl. *μάλιστα* najbar-

dziej, najwięcej, szczególnie, przedewszystkiem.

Μανδάνη, ή Mandana, matka Cyrusa młodszego.

μανθάνω uczyć się, dowiaduję się, poznaję, pojmuję.

μαντιῶν, τό (μαντεύομαι) wyrocznia, przepowiednia.

μαντεύομαι DM. przepowiadam, wróżę, zapytuję wyroczni.

μάντις, εως (μαίνομαι) ó wieszcz, wróżbita.

Μαραθῶν, ὄνος, ὁ Maraton, miejscowość w Attyce, słynna z pogromu Persów r. 490 przed Chr.

Μαρδόνιος, ὁ Mardoniusz, wódz perski w wyprawach na Grecyę.

μάστιξ, υρος, ὁ i ή świadek.

μαστιγῶν (μάστιξ) bicz chłoszczę.

μάταιος 3. i 2. próżny, daremny, czczy, niadorzeczny, głupi.

μάτην adv. nadaremnie, na-próżno.

μάχαιρα, ή nóż, krótki miecz, sztylet.

μάχη, ή (μάχομαι) walka, bitwa.

μάχομαι DM. walczę, biję się, potykam się (z kim, dat.).

μεγαλοπρεπής 2. (πρέπω) hojny, wspaniały, okazały.

μεγαλοπρεπῶς adv. wspaniałomyślnie, hojnie, okazale, z przepychem.

μέγας, μεγάλη, μέγα, gen. *μεγάλου, μεγάλης, μέγαλου* wielki, ważny (magnus); *μέγα* adv. bardzo.

Μέδουσα, ή Meduza, najstraszniejsza z Gorgon.

μεθ-ίστημι zmieniam, przestawiam, przenoszę, M. i intr.: przenoszę się, ustępuję.

μεθύω jestem pijany.

μέλει wyraż. nieosob.: *μέλει μοί* ti lub częściej: *μοί τι* nos zależy mi na czem, troszczę się o co.

μέλιτα, ή (μέλι, τό) miód pszczoła.

μέλλω zamierzam, chcę, mam coś zrobić (inf. fut. lub praes.); namyślał się, waham się, zwlekam; *τό μέλλον* i pl. *τά μέλλοντα* przyszłość.

Μελλομένη, ή (μέλλομαι) śpiewam) Melpomene, jedna z dziewięciu Muz.

Μέμφις, ιδος, ή Memfis, miasto w środkowym Egipcie, niegdys stolica królów egipskich.

μέμφομαι DM. ganię, łaję.

μέν coni. wprawdzie; zwykle się nie tłómaczy.

μέν-τοι adv. zaiste, zaprawdę; atoli, jednak, przecie.

μένω pozostaję, trwam.

μέρος, ους, τό część, dział, udział.

Μεσο-ποταμία, ή Mezopotamia, kraj między Eufratem i Tygrysem.

μέσος 3. środkowy, średni; *τό μέσον* środek; *μέσον τό στάδιον* środek areny i t. p.

μεστός 3. pełen, obfityjący (w co, gen.).

μετά praep. z gen.: między, z (kim); z acc.: po (łac. post.).

μετα-βάλλω odwracam, zamieniam.

μετα-βολή, ή (βάλλω) zmiana, przemienienie.

μετα-δίδωμι udzielam (czego, gen.).

μετ-αλλάττω zmieniam, odmieniam.

μεταλλον, τό kruszec (właśc. kopalnia kruszców).

μετα-μέλεια, ή (μέλει) skrucha, żal.

μεταξύ adv. w pośrodku; praep. z gen. pomiędzy.

μετα-πέμπω i M. po kogo posyłam, wzywam, przywołuję.

μετα-στρέφω zwracam, odwracam; M. odwracam się, oglądam się.

μετα-τίθημι przekładam, zmieniam.

μετ-έχω mam udział, uczestniczę (w czem, gen.).

μετριώς adv. (*μέτριος* 3. i 2. umiarkowany) z miarą, ze spokojem, z umiarkowaniem.

μέτρον, τό miara.

μέτωπον, τό czoło.

μέχρι praep. z gen. aż, aż do.

μή a) part. przecz.: nie; b) coni.: aby nie.

μηδέ i nie, ani nie, ani nawet.

Μήδεια, ή Medea, żona Jazona, córka króla Kolchów Aietesa.

μηδεις, *μηδεμία*, *μηδέν* (*μηδέ* i *εις*, *μία*, *έν*), gen. *μηδενός*, *μηδεμιάς*, *μηδενός*, ani jeden, żaden, nikt.

μηδέποτε adv. nigdy.

Μηδία, ή Medya, kraj w Azji.

Μηδικός 3. medyjski.

Μηδος, ó Med.

μήν coni. zaiste; *οὐ μήν* jednak nie; *οὐ μήν ἀλλά* wszelako, przecież, jednak.

μήν, *μηνός*, ó miesiąc.

μῆνις, *ιος*, ή gniew.

μή-ποτε adv. nigdy.

μήτηρ, *τρός*, ή matka (mater).

μηχανάομαι DM. (*μηχανή* narzędzie, podstęp) podstępnie działać, (chyttrze) przemyśliwam, (machinor).

μίγνυμι mieszam, łączę, gromadzę.

Μιθριδάτης, ó Mitrydates, zięć króla Daryusza.

μικρός 3. mały, drobny, mało znaczący, krótki, *μικροῦ καί* omal że nie, bez mała.

Μίλητος, ή Milet, miasto w Karyi, na zach. wybrzeżu Azji Mniejszej.

Μιλτιάδης, ó Milcyades, Ateńczyk, pogromca Persów pod Maratonem 590 przed Chr.

Μίλων, *ωνος*, ó sławny atleta z Krotony.

μιμέομαι DM. (*μίμος* naśladowca) naśladowę.

μιμνήσκω przypominam, P. przypominam sobie; pf. *μémνημαι* pamiętam; *τίς οὐν ἂν ἤμιν* (dat. eth.) *Ἀστυάγει μνησθείη*, któzby (nam) więc wspomniał o tem Astyagesowi.

Μίνως, gen. *Μίνω*, ó Minos, syn Zeusa, mityczny król Krety, po śmierci jeden z sędziów w podziemiu.

Μινώταυρος, ó (*ταῦρος*) Minotaur, potwór na Krecie, zabity przez Tezeusza.

μισέω mam wstręt (do kogo, acc.), nienawidzę, pogardzam.

μισθός, ó zapłata, żołąd.

μισθο-φόρος 2. (*μισθός*, *φέρω*) pobierający żołąd, żołnierz najemny, najemnik.

μνᾶ, *μνᾶς*, ή mina, srebrna moneta wartości 100 drachm (około 80 koron).

μνημα, *ατος* (*μιμνήσκω*) τό pomnik, mogiła.

μνήμη, ή (*μιμνήσκω*) pamięć, wspomnienie.

μόλις adv. (także *μόγισ*) z trudem, zaledwie; *μόλις πως* przecież jakoś.

μόνος 3. sam, sam jeden, jedyny; *μόνον* adv. tylko; *οὐμόνον* — *ἀλλὰ καί* nie tylko — lecz także.

μορφή, ή kształt, postać.

Μοῦσα, ή Muza; *αί Μοῦσαι*, córki Zeusa w liczbie dziewięć, opiekunki sztuk i nauk.

Μουσείον, τό (*Μοῦσα*) Muzeum, pierw. świątynia Muz, później: wszelki przybytek sztuk i nauk.

μουσικός 3. (*Μοῦσα*) tyczący się muzyki, muzyczny; ή *μουσική* (dom *τέχνη*) muzyka.

μῦθος, ó słowo, bajka, baśń, podanie.

μυῖα, ή mucha.

Μυκάλη, ή Mikale, przylądek na zach. wybrzeżu Azji Mn., sławny ze zwycięstwa Greków nad Persami 479 przed Chr.

μυρίος 3. niezliczony, niezmierny.
μύριοι 3. dziesięć tysięcy.
μυριάς, ἀδός, ἤ miryada, liczba
 10.000.

μῦς, μύς; ἤ mysz (mus).
μωρία, ἤ głupota.
μῶρος 3. głupi; *ὁ μ.* głupiec.

N.

ναί (νή) adv. tak, tak zaiste; przy
 zaklęciach i przysięgach zwy-
 kle w połącz. z partyk. *μά*
 (zob. *μά*),

Νάξος, ἤ Naksos, największa wy-
 spa z pomiędzy Cyklad,
ναύαρχος, ὁ (ναῦς, ἀρχῶ) dowód-
 ca okrętu, d. floty.

ναῦλον, τό zapłata za przewóz,
 przewozowe.

ναυ-μαχία, ἤ (ναῦς, μάχομαι)
 walka na okrętach, bitwa
 morska.

ναῦς, νεώς, ἤ okręt (navis).
ναύτης, ὁ (ναῦς) żeglarz (nauta).

ναυτικός 3. (*ναῦς, ναύτης*) okrę-
 towy, morski; *τὸ ναυτικόν* flota.

νεανίας, ὁ młodzieniec.

Νεῖλος, ὁ Nil, znana rzeka.

νεκρός, ὁ trup, umarły, poległy.
νέμω α) pasę (bydło), M. pasę
 się; *β)* rozdzielam.

Νεοπιτόλεμος, ὁ Neptolemos, syn
 Achillesa (zwany także *Πύρ-
 ρος*).

νεός 3. młody, nowy, świeży; *ὁ
 νέος* młodzieniec.

νεότης, ητος, ἤ (νέος) młodość.

Νέστωρ, ορος, ὁ Nestor, władca
 Pilijczyków, najstarszy wie-
 kiem bohater pod Troją.

νή zob. *ναί*.

νήπιος 3. i 2. niemowlęcy, mały;
παῖς *νήπιος* dziecko.

Νηρεύς, ἔως, ὁ Nereusz, bóg mo-
 rza, ojciec Nereid.

Νηρηΐς, ἴδος, ἤ zwykle w plur.
Νηρηΐδες Nereidy, córki Ne-
 reusza w liczbie 50, nimfy
 morskie.

νήσος, ἤ wyspa.

νίω (lub *νίπτω*) myję.

νικάω (νίκη) zwyciężam, pokony-
 wam, przewyższam; *ν. μάχην*
 zwyciężam w bitwie.

νίκη, ἤ zwycięstwo.

Νίκη, ἤ Nike, bogini zwycięstwa
 (Victoria).

Νικίας, ὁ Nikiasz, sławny wódz
 ateński w wojnie pelopon.

Νιόβη, ἤ Niobe, żona króla Teb
 Amfiona.

νοέω spostrzegam, zauważam,
 miarkuję, myślę, rozważam.

νομίζω sądzę, uważam (kogo za
 co, podw. acc.).

νομο-θέτης, ὁ (νόμος τίθημι) pra-
 wodawca.

νόμος, ὁ prawo.

νοσέω (νόσος) jestem chory, cho-
 ruję.

νόσος, ἤ choroba.

νοσθετέω (νοῦς, τίθημι) kładę na
 sercu, upominam, przestrze-
 gam; karzę.

νοῦς, νοῦ, ὁ (νόος) rozum, umysł,
 duch, dusza; instynkt, zmysł-
 ność.

νῦν adv. teraz, obecnie (nunc).

νόξ, νοκτός, ἤ noc (nox).

Ξ.

Ξενιάδης, ο Xeniadēs.

ξένος 3. obcy; *ὁ ξ.* cudzozie-
 miec, gość; zaciężny żołnierz,
 najemnik.

Ξενοφῶν, ὦντος, ὁ Xenofont,
 Ateńczyk, sławny historyk
 i wódz 431—353 przed Chr.

Ξέρξης, ὁ Xerxes, syn Dariusza,
 król perski 485—465 przed
 Chr.

ξίφος, ος, τό miecz.

ξόανον, τό rzeźba, posąg.

ξύλευμαι DM. (*ξύλον*) ścinam,
 rąbię drzewo.

ξύλον, τό drzewo, kłoda, kloc;
 pl. drwa.

O.

ὁ, ἡ, τό rodzajnik (w polskim języku nie tłómaczy się); ὁ μὲν — ὁ δέ jeden — drugi; ὁ δέ a on, ten zaś.

ὄβολός, ὁ obol, srebrna moneta, wartości około 14 halerzy, szósta część drachmy.

ὄδε, ἦδε, τόδε ten, ta, to (hic).
ὄδοι-πόρος, ὁ (ὄδος i πορεύομαι) podróźny, wędrowiec.

ὄδος, ἡ droga, podróź; κατὰ τὴν ὄδον w drodze, podczas marszu.

ὄδους, ὄντος, ὁ ząb (dens).

Ὀδυσσεύς, ἕως, ὁ Odysseus (Ulixes), władca Itaki, jeden z najślawniejszych bohaterów z pod Troi.

ὄθεν adv. skąd (unde).

οἶδα wiem, rozumiem, znam; χάριν οἶδα jestem wdzięczny.
Οἰδίπους, οδος, ὁ Edyp, władca Teb.

οἶκος 3. i 2. (οἶκος) domowy, rodzinny, krewny, przyjacielski, życzliwy.

οἰκέτης, ὁ (οἶκος) domownik, sługa, niewolnik.

οἰκέω mieszkam, zamieszkuję; zarządzam.

οἰκία, ἡ dom, mieszkanie, rodzina.

οἶκοι adv. (pierw. locativus od οἶκος) w domu (domi).

οἶκος, ὁ dom, gospodarstwo domowe, majątek.

οἰκτιrow lituję się, żałuję (kogo, acc.).

οἶμαι zob. οἶομαι.

οἰμώζω narzekam, płaczę, jęczę.
οἶμαι (οἶμαι) DP. sądzę, mnie mam, myślę.

οἶος 3. jaki; οἶός τέ εἰμι mogę, potrafię; οἶόν τέ εἶσι można.

οἶός-περ 3. jaki właśnie; οἶόν-περ adv. jak właśnie.

οἶς, οἶός, ὁ i ἡ owca (ovis).

οἶχομαι odchodzę, lecz także: odszedłem, nie ma mnie (por. ἦκω).

ὀκνέω zwlekam, namyślam się, waham się, lękam się.

ὀλβιος 3. (ὀλβος szczęście) bogaty, szczęśliwy.

ὀλιγ-αρχία, ἡ (ὀλίγοι, ἀρχω) możnowładztwo, oligarchia.

ὀλίγος 3. nieliczny, mały, krótki; pl. nie wielu.

Ὀλυμπία, ἡ Olimpia, miejscowość w Elidzie w Peloponezie, w pobliżu miasta Pisa, sławna świątynią Zeusa i igrzyskami.

Ὀλυμπιακός 3. olimpijski.

ὀλυμπιάς, ἀδος, ἡ olimpiada, przeciąg czasu obejmujący cztery lata, ponieważ igrzyska ol. odbywały się co 4 lata.

Ὀλύνθιος, ὁ Olintyjczyk, mieszkaniec miasta Ὀλυνθος na półwyspie maced. Chalkidike.

Ὀμηρος, ὁ Homer, sławny poeta epiczny, twórca Iliady i Odyssei.

ὀμιλέω, obcuje, przestaje (z kim, dat.)

ὀμιλία, ἡ obcowanie, towarzysstwo.

ὀμνῶμι przysięgam (na kogo, acc.).

ὀμοιος 3. równy, podobny.

ὀμοιώω (ὀμοιος) porównywam, przyrównywam (do czego, dat.).

ὀμοίως adv. również, podobnie.

ὀμο-λογέω (λόγος) zgadzam się, przystaję, potwierdzam.

ὀμό-νοια, ἡ (ὀμοῦ i νοέω) zgoda.

ὀμόσε adv. razem ku sobie; ὀμ. φέρεσθαι pędzić naprzeciw komu, walczyć.

ὀμοῦ adv. razem, równocześnie.

ὀμως coni. jednakowoż, mimoto, przecież.

ὀνειδίξω (ὄνειδος, τό obelga) lżę, łaję, czynię wyrzuty, zarzucam. P. jestem łajany.

·*δύνημι* pomagam, przynoszę korzyść (komu, acc.); M. mam korzyść, korzystam (z czego, gen.).

δνομα, ατος, τό imię nazwa.

δνομάζω (δνομα) nazywam.

δνομασί adv. imiennie, po imieniu.

δνος, ό i *ή* osioł.

δνυξ, υχος, ό paznokieć, pazur, szpon.

δξύς 3. ostry, bystry, gwałtowny.

δπη adv. dokąd, jak.

δπισθεν adv. z tyłu, z gen. za.

δπλιζω (δπλον) uzbrajam.

δπλίτης, ό (δπλον) ciężko uzbrojony, hoplita.

δπλον, τό (zwykle plur.) zbroja, broń.

δποι adv. dokąd, dokądkolwiek.

δποιος 3. jaki.

δπόσος 3. jak wielki, jak liczny, ile.

δπόταν coni. (*δπότε αν*) gdy, w czasie gdy.

δπότε coni. gdy, ilekroć, skoro.

δπότερος 3. który z dwóch.

δπου adv. gdzie.

δπτάω piekę, smarzę, wypiekam.

δπως adv. jak; coni. aby, ażeby.

δπως-ουν jakkolwiek, w jakikolwiek sposób.

δράω widzę, patrzę, oglądam, spostrzegam.

δργή, ή namiętność, gniew.

δργίζομαι DP. (*δργή*) gniewam się (na kogo, dat.).

δρέγω wyciągam; M. wyciągam się, *τιός* dążę do czego, pożądam, pragnę.

δρθός 3. prosty, słuszny, prawdziwy.

δρθώς adv. słusznie, trafnie, dobrze.

δρκος, ό przysięga.

δρμάω wprawiam w ruch, pobudzam; intr., i M. z aor. P.: pędzę, wyruszam, napadam.

δρνις, ιθος, ό i *ή* ptak.

᾽Ορόντας, ό Orontas, znakomity Pers, wódz w wojsku Cyrusa młodszego.

δρος, ους, τό góra.

δροφή, ή powała, sufit.

δς, ή, ό pron. rel. który, a, e.

δσιος 3. święty, godziwy, pobożny.

δσος 3. jak wielki, jak liczny, ile; pl. *δσα* co, cokolwiek;

δσω o ile.

δς-περ, ήπερ, όπερ który właśnie, który.

δς-τις, ήτις, ότι który, ktokolwiek.

δσφραίνομαι wacham, węszę.

δταν coni. (*δτε αν*) gdy, kiedykolwiek.

δτε coni. gdy, kiedy.

δτι coni. że, ponieważ.

ου (ουκ, ουχ) nie.

ου adv. (pierw. gen. od *δ*) gdzie.

ουδαμά adv. nigdzie; nigdy, wcale nie.

ουδέ (zam. *και ου*) i nie; ani nawet.

ουδείς, ουδεμία, ουδέν (ουδέ i *εις*

μία, εν) gen. *ουδενός, ουδεμιας, ουδενός* ani jeden, żaden, nikt; *ουδέν* w niczem,

wcale nie, bynajmniej.

ουδέ-ποτε adv. nigdy.

ουδ-ετερος 3. żaden z dwóch (neuter).

ουκ-έτι adv. już więcej nie.

ουν adv. więc, tedy, zatem (igitur).

ου-ποτε adv. nigdy.

ουρά, ή ogon.

ουράνιος 3. i 2. (*ουρανός*) niebieski, nadziemski.

ουρανός, ό niebo.

ους, ώτός, τό ucho.

ουσία, ή (ων, ουσα, ουν) majątek, mienie.

ουτε — ουτε ani — ani.

ουτοι zaprawdę nie, nie zaiste.

ουτος, αυτη, τουτο, gen. *τουτου, ταυτης, τουτου* ten, ta, to (iste).

ουτω(ς) adv. tak, w ten sposób, do tego stopnia.

ὄφειλω jestem winien, zawdzię-
czam; aor. ὄφελον z inf. obym
(utinam).

ὄφθαλμός, ὁ oko (oculus).

ὄφις εως, ὁ wąż żmija.

ὄφλισκάνω (ὄφειλω) jestem wi-
nien; δίκην, zasługuję na karę.

ὄχέω wiozę; P. z FM. jadę.

ὄχθη, ἡ brzeg (szczeg. rzeki);
wzgórze.

ὄχρωω umacniam, obwarowuję.
ὄψις, εως, ἡ widok, wzrok, oblicze.

Π.

πάθος, ους, τό (πάσχω) cierpie-
nie, boleść, nieszczęście, na-
miętność.

παῖδ-αγωγός 2. (παῖς, ἄγω) pro-
wadzący chłopców; ὁ π. nad-
zorca chłopców, wychowa-
wca, nauczyciel.

παιδάριον, τό (zdrob. od παῖς)
mały chłopiec, dziecko.

παιδεία, ἡ wychowanie, wykształ-
cenie, nauka.

παιδεύω (παῖς) wychowuję,
kształcę, uczę.

παίζω bawię się.

παῖς, παιδός, ὁ dziecień, chłopiec,
syn; ἡ π. dziewczyna, córka;
ἐκ παίδων od dzieciństwa, od
pierwszej młodości.

παίω biję, uderzam.

πάλαι adv. dawno, od dawna,
niegdys; τό πάλαι = πάλαι.

παλαιός 3. (πάλαι) dawny, stary;
οἱ παλαιοί starożytni; τό πα-
λαιόν dawniej, niegdys; ἐκ
παλαιού oddawna.

παλαίω pokonywam, obalam
w zapasach.

παλιν adv. znowu, powtórnie, na-
powrót; π. ἔρχομαι wracam.

Παναθηναία, τά Panateneje, uro-
czystości narodowe w Atenach
na cześć bogini Ateny.

πανταχόθεν adv. zewsząd, ze
wszystkich stron.

πανταχοῦ adv. wszędzie.

παντελῶς adv. (παντελής 2. zu-
pełny) zupełnie, całkiem.

παντοῖος 3. wszelkiego rodzaju,
różny, rozmaity.

πάντως adv. całkowicie, konie-
cznie.

πάνν adv. bardzo; w odpow.:
πάνν γε tak jest, bez wątplenia.

πάππος, ὁ dziadek.

παρά praep. z gen.: od, ze strony;
z dat.: przy, u; z acc.: do,
obok, nad, wzdłuż, przeciw,
wbrew.

παρα-βαίω przechodzę obok,
pomijam, przekraczam.

παρα-βοηθῶ spieszę z pomocą,
pomagam.

παρα-γίγνομαι przybywam, zja-
wiam się.

παρα-αγγέλλω oznajmiam, dono-
szę, radzę.

παρά-δειγμα, αἰος, τό (δείκνυμι),
przykład, wzór.

παράδεισος, ὁ ogród, park, zwie-
rzyniec.

παρα-δέχομαι otrzymuję, obej-
muję, przyjmuję.

παρα-δίδωμι oddaję, wydaję,
zdradzam.

παρα-αινέω radzę, zalecam.

παρα-αιτέομαι DM. błagam, prze-
błagać, wypraszam sobie.

παρα-καλέω przywołuję, przyzy-
wam.

παρα-κελεύομαι DM. wzywam,
zachęcam, radzę.

παρα-λαμβάνω otrzymuję, obej-
muję.

παρα-πλήσιος 3. podobny, niemal
równy.

παρασάγγης, ου, ὁ perska mila,
około półszosta kilometra.

παρα-σκευάζω przygotowuję,
przygotowuję, uzbrajam; M.
grzują się, zbroją się, στρα-
τεία na wyprawę.

παρα-τρέχω szybko obok prze-
chodzę, pomijam.

παρ-εικάζω przyrównyвам (do czego, dat.).

παρ-εimi (εimi) jestem obecny, jestem przy czym (dat.), pomagam; *παρών* 3. obecny; *βίαις παρούσης* w obec siły.

παρ-εimi (εimi) przechodzę, przewyższam.

παρ-ερχομαι przechodzę obok, mijam.

παρ-έχω daję, udzielam, użyzczam, dostarczam; M. daję z własnych zasobów; π. *τεκμήρια* składał dowody.

παρθένος, ή dziewica.

Παρθένων, ώνος, ό (παρθένος) Partenon, wspaniała świątynia Ateny na zamku Ateńskim.

παρ-ίημι puszczam obok, pomijam, zaniebuję.

Πάρις, ιδος, ό Parys, syn króla trojańskiego Pryama.

παρ-ιστημι stawiam obok; M. staję obok, dopomagam; part. pf. *παρεσιώς* 3. obecny.

Παρμενίων, ώνος, ό Parmenion, wódz i przyjaciel Aleksandra W.

Παρνασσός, ό Parnas, góra w krainie Focis, siedziba Muz.

παροιμία, ή przysłowie.

παρ-οξύνω (όξύς) pobudzam, zachęcam, dodaję odwagi.

παρρήσια, ή śmiałość, otwartość; *μετά παρρήσιας*, śmiało, otwarcie.

πᾶς, πᾶσα, πᾶν, gen. παντός, πάσης, παντός wszystkim, cały, każdy, wszelki.

πάσχω cierpię, znoszę, doznaję, doświadczam; *εἰ πάσχω* doznaję czegoś dobrego, dobrodziejstw.

πατήρ, τρός, ό ojciec (pater).

πατρις, ιδος, ή ojczyzna, ojczysta ziemia, ojczyste miasto.

Πάτροκλος, ό Patroklos, bohater z pod Troi, przyjaciel Achillea.

πατρῶος 3. i 2. ojczysty, ojcowski, przekazany przez ojca.

παύω kładę koniec, uśmierzam, poskrwiam; M. kończę, przestaję, zaprzestaję (czego, gen. lub part.).

πεδῖον, τό równina, pole, niwa.

πεζεύω (πεζός) idę pieszo.

πεζικός 3. (*πεζός*) złożony z pieszych; *τό πεζικόν* piechota.

πεζός 3. pieszy; *πεζός συμβάλλω*, pieszo się ścieram; *τό πεζόν* piechota.

πειθῶ namawiam, nakłaniam, przekonyвам; pf. *πέποιθα* ufam; *πειθομαι* P. z FM. daję się przekonać, jestem posłuszny, słucham.

πεινάω jestem głodny.

Πειραιεύς, ώς, ό Pireus, największy z trzech portów ateńskich.

πειράομαι DP. (*πείρα* próba) próbuję, usiłuję, staram się; doświadczam.

Πεισιστρατος, ό Pizystrat, tyran ateński (560—527).

Πεισιστρατίδης, ό Pizystratyda, syn Pizystrata.

πέλαγος, ους, τό morze (pelagus).

πελάζω (πέλας adv. blisko) zbliżam się, podchodzę (do kogo, dat.).

πέλεκυς, εως, ό siekiera, topór.

Πελοπίδας, ό Pelopidas, sławny wódz tebański, poległ 364 przed Chr.

Πελοποννησιακός 3. peloponeski.

Πελοποννήσιος, ό Peloponezyjczyk.

Πελοπόννησος, ή Peloponez (dziś Morea).

πελταστής, ό (πέλη lekka tarcza) lekko uzbrojony, peltasta.

πέμπω posyłam, odsyłam, wyprowadziam.

πένης, ητος, ό ubogi, biedny.

πενία, ή ubóstwo, niedostatek.

περαίνω kończę, dokonyвам.

Πέργαμον, τό Pergamum, zamek w Troi.

περί praep. z gen., o, nad, dla, za; z dat.: o, z powodu; z acc.: około, względem.

Περικλῆς, ὁ Peryander, tyran Koryntu, jeden z siedmiu mędrców świata.

περι-άπτω sprawiam, wyrządzam; *αἰσχύνην* ściągam hańbę.

περι-βάλλω zarzucam, wtrącam; M. otaczam, opasuję (co czem, *τινί τι*).

περι-γίγνομαι przewyższam, pokonywam (kogo, gen.); intr. zostaję przy życiu.

περί-εἰμι (*εἶμι*) przewyższam, zostaję przy życiu, żyję.

περί-εἰμι (*εἶμι*) chodzę w około, obchodzę.

περι-ελαύνω jeżdżę w około, objeżdżam.

περι-έχω otaczam; zawieram.

περι-ίστημι ustawiam w około; M. i intr.: staję w około, otaczam.

Περικλῆς, ἔους, ὁ Perykles, sławny mąż stanu w Atenach, um. 429 przed Chr.

περί-οδος, ἡ (*ὁδός*) obwód, okrąg; *τῆς γῆς* obraz, postać ziemi.

περι-οικοδομέω ogradzam, zamynam.

περι-υβρίζω bardzo poniewieram, znieważam.

περι-φέρω noszę (wokoło), obnoszę.

Περιφίτης, ὁ Peryfetes, rozbójnik zabity przez Tezeusza.

Περσέπολις, ἕως, ἡ Persepolis, dawna stolica Persyi.

Περσεύς, ἕως, ὁ Perzeusz, syn Zeusa, jeden z najświetniejszych bohaterów greckich.

Περσεφόνη, ἡ Persefona, córka Zeusa i Demetry, małżonka Plutona (Proserpina).

Πέρσης, ὁ Pers.

πέτομαι latam.

πέτρα, ἡ skała (petra).

Πήγασος, ὁ Pegaz, mityczny koń skrzydlaty.

πηγή, ἡ źródło.

πήγνυμι wbijam, wtykam, utwierdzam; pf. *πέπηγα* tkwię.

Πελεός, ἕως, ὁ Pelus, syn Eaka, małżonek bogini Tetydy, ojciec Achillesa, władca Mirmidonów w Tessalii.

πιέζω cisnę, uciskam, napieram.

πικρός 3. gorzki, cierpki, przykry.

πίναξ, ἄκος, ὁ tablica, mapa.

Πίναρος, ὁ Pinarus, rzeka w Cylicyi.

πίνω piję.

πίπτω padam, ginę; *οἱ πεπτωότες* polegli (w bitwie).

Πισᾶτις, ἴδος, ἡ kraina Pisatis (od miasta Pisa), w której leżała miejscowość Olimpia.

πιστεύω (*πιστός*) ufam, wierzę; P. wierzą mi, zasługuję na wiarę.

πίστις, ἕως, ἡ ufność, wiara, wierność, wiarogodność.

πιστός 3. wierny, wiarogodny; *πιστὰ δοῦναι* dać poręczenie, przyrzec; *πιστὰ λαβεῖν* poręczenie (przyrzeczenie) otrzy-
mać.

Πιτυοκάμπτης, ὁ Pityokamptes, naginacz sosen.

πίτυς, νος, ἡ sosna.

πλανάω, zwodzę, P. błąkam się, tułam się, błądzę.

Πλαταιαί, αἱ Plateje, miasto w Beocyi, słynne klęską Persów 479 przed Chr.

πλάττω tworzę, kształcę; zmyslam.

πλατύτης, ητος, ἡ szerokość, grubość.

Πλάτων, ὄνος, ὁ Platon, sławny filozof grecki, uczeń Sokratesa (429—348 przed Chr.).

πλεονάκις adv. (comp. do *πολλάκις*) częściej.

πλέω płynę, żegluję.
πληγή, ἡ (πλήττω biję) uderzenie, chłosta, cios.
πλήθος, οὐς, τό wielka ilość, mnóstwo, tłum.
πλήν praep. z gen.: oprócz; jako adv.: oprócz, z wyjątkiem.
πλήρης 2. (πλέωś pełen) pełny, obfitujący (w co, gen.).
πλησιάζω (πλησίον) zbliżam się.
πλησίον adv. blisko, niedaleko; *ὁ π.* bliźni.
πλοῖον, τό (πλέω) okręt (szczeg. przewozowy), łódź.
πλούσιος 3. (πλοῦτος) bogaty.
πλουτιέω (πλοῦτος) jetem bogaty.
πλοῦτος, ὁ bogactwo.
Πλούτων, ωνος, ὁ Pluton, brat Zeusa, władca podziemia.
πόθεν adv. skąd?
ποῖ adv. dokąd.
ποιέω czynię, robię, uskuteczniam; *εὖ ποιέω* czynię dobrze, świadczę dobrodziejstwa (komu, acc.); *κακῶς π.* niszczyć, pustoszyć, krzywdzić; *περὶ πολλοῦ, περὶ πλείστον ποιεῖσθαι* wysoko, ponad wszystko cenić, wielką wagę przywiązywać; *ποιεῖσθαι ἀριθμόν* przeliczać, odbywać przegląd; *φιλίαν* zawierać przyjaźń.
ποίημα, ατος, τό (ποιέω) utwór, poemat, dzieło.
ποιητής, ὁ (ποιέω) twórca, poeta.
ποικίλος 3. różnobarwny, pstry, ozdobiony.
ποινή, ἡ pokuta, kara, odwet.
ποιός 3. jaki; w pyt.: jaki? co za?
πολεμέω (πόλεμος) prowadzę wojnę, walczę (z kim, dat.).
πολέμιος 3. i 2. nieprzyjazny, wrogi; *ὁ π.* nieprzyjaciel, wróg.
πόλεμος, ὁ wojna.
πολιορκέω (πόλις, εἶργω) zamykam miasto, oblegam.

πολιορκία, ἡ oblężenie.
πόλις, εως, ἡ miasto, państwo; obywatel.
πολιτεία, ἡ (πόλις) zarząd państwa, urząd państwowy.
πολιτεύω zarządzam (państwem).
πολίτης, ὁ (πόλις) obywatel.
πολλάκις adv. wielokrotnie, często, nieraz.
Πολυδέκτης, ὁ Polidektes, opiekun Perzeusa.
πολυ-μαθής 2. (μανθάνω) wiele umiejący, wykształcony.
Πολυνείκης, οὐς, ὁ Polinikes, syn władcy Teb Edypa.
πολύς, πολλή, πολύ, gen. *πολλοῦ, πολλῆς, πολλοῦ* liczny, długi, wielki; plur. wielu; *οἱ πολλοί* pópólstwo, tłum; *πολύ* adv.: bardzo; przy comp.: o wiele.
Πολύφημος, ὁ Polifemos, syn Pozejdona, jeden z Cyklopów.
πονέω (πόνος) z trudem dokonywam; intr. i DM.: pracuję, trudzę się, natężam się.
πονηρία, ἡ (πονηρός) niegodziwość, przewrotność.
πονηρός 3. niegodziwy, przewrotny, występny, zły.
πόνος, ὁ praca, trud; dolegliwość, przykrość.
πόντος, ὁ morze (pontus).
Ποντικός 3. pontyjski; (*Πόντος* kraj w Azji Mn. nad morzem Czarnem).
πορευομαι DP. idę, odbywam podróż, podróżuję.
πορθέω (u poet. *πέρθω*) niszczyć, burzyć.
πορίζω dostarczam, przysparzam.
πόρος, ὁ przejście, bród, cieśnina morska; środek do życia, dochód.
Ποσειδών, ὠνος, ὁ Pozejdon, brat Zeusa, bóg morza (Neptunus).
πόσος 3. jak wielki? jak długi? ile?
πότε adv. kiedy? w jakim czasie?

ποτέ encl. adv. niegdyś, kiedyś;
τί ποιε co to takiego, co też.
πότερος 3. który z dwóch? *πότερον* — *ἢ* czy — czy też.
Ποιδαία, *ἢ* Potydea, miasto w Macedonii.
ποτόν, *τό* (*πίνω*) napój.
πού adv. gdzie?
πού encl. adv. gdzieś; *εἴ που* czy gdzie, czy może.
πούς, *ποδός*, *ὁ* noga (*pēs*, *pēdis*).
πραγμα, *ατος*, *τό* (*πράττω*) czyn, sprawa, rzecz, przedsięwzięcie.
πραξις, *εως*, *ἢ* (*πράττω*) czynność, postępek, czyn.
πράττω działałam, czynię, zajmuję się; *εἶ* π. dobrze mi się powodzi; *κακῶς* π. źle mi się powodzi; *τί πράττετε* jak się masz? M. czynię dla siebie; *χρήματα* pobieram pieniądze, robię majątek.
πρέπω wyróżniam się; jestem stosowny; zwykle nieosob.
πρέπει przystoi, godzi się.
πρέσβυς, *υος*, *ὁ* starzec; *πρεσβύτερος* starszy; *οἱ πρέσβεις* posłowie.
πρίασθαι, inf. aor. *ἐπριάμην* (do praes. *ἀγοράζω*), kupić.
Πρίαμος, *ὁ* Pryam, król trojański.
πρίν adv.: wprzód, dawniej; con.: zanim, aż; *πρίν ἂν* ażby.
πρό praep. z gen.: przed, w obronie.
προ-αγορεύω naprzód mówię, zapowiadam.
προ-αδικέω wprzód krzywdzę, pierwszy krzywdę wyrządzam.
προ-άγω naprzód prowadzę, intr. naprzód się posuwam.
προ-βάλλω przedkładałam, zadaję.
πρόβατον, *τό* owca.
πρόγονος, *ὁ* (*γίγνομαι*) zwykle pl.: przodkowie.
προ-δίδωμι wydaję, zdradzam.
προ-δοσία, *ἢ* zdrada.
προ-δότης, *ὁ* zdrajca.
πρόδρομος 2. (*δρόμος*) naprzód biegnący, na zwiady chodzący, szybki.

πρό-εimi (*εἶμι*) idę naprzód, poprzedzam.
προ-έρχομαι idę naprzód.
πρό-θύμος 2. skłonny, chętny, ochoczy.
προ-θύμως adv. chętnie, ochotczo.
προ-ίημι wysyłam naprzód, wypuszczam; M. opuszczam, zaniedbuję, zdradzam; *τὰ προειμένα*, niepowodzenie, straty.
προ-ιπέυω jadę konno na przędzie, wysuwam się naprzód.
προ-ίστημι stawiam na przędzie; M., aor. II. i pf.: stoję na przędzie, na czele; rządzę.
Προϊτος, *ὁ* Projtos, król Tyryntu, miasta w Argolidzie.
προ-λέγω mówię naprzód, zapowiadam, przepowiadam.
Προμηθεύς, *έως*, *ὁ* Prometeusz, syn Tytana Japeta.
προοίμιον, *τό* przedmowa, wstęp, zapowiedź, obietnica.
προ-πέμπω wysyłam naprzód, odprowadzam.
Προ-πύλαια, *τά* Propileje, przedsiionki w zamku ateńskim.
πρός praep. z gen.: od, ze strony, u; z dat.: u, przy, oprócz; z acc.: do, ku, na, z, dla, według, w stosunku do.
προς-αγορεύω odzywam się (do kogo, acc.), nazywam.
προς-άγω przyprowadzam, doprowadzam.
προς-άπτω przyczepiam, przytwierdzam (do czego, dat.); przydzielam.
προς-βατός 2. (*βαίνω*) dostępny; *οὐδὲν προςβατόν* nie ma przystępu.
προς-βλέπω na kogo spoglądam, podnoszę oczy.
πρός-εimi (*εἶμι*) nadchodzę, zbliżam się.
προς-ελαύνω (zwykle intr.) przybiegam, nadjeżdżam.
προς-έρχομαι przychodzę, zbliżam się, odwiedzam.

προς-έχω zwracam; *τὸν νοῦν* *τινι* uwagę na co (animus adverto), troszczę się o co.
πρός-ἡβος 2. (ἡβη) bliski wieku dojrzałego, w kwiecie wieku będący.
προς-ήκω sięgam, jestem stósowny; nieosob.: *προςήκει* przystoi, wypada; *προςήκων* bliski; *π. γένει* krewny; *τά προςήκοντα* rzeczy godziwe, odpowiednie.
προς-ηλόω (ἤλος gwóźdź) przybijam gwoździami, przymocowuję, krzyżuję.
πρόσθεν adv. na przedzie, przedtem, dawniej; *ἢ π. φίλια* dawniejsza przyjaźń.
προς-κιάομαι DM. jeszcze (co) nabywam, przyłączam.
προς-λαμβάνω jeszcze (co) biorę, zajmuję.
προς-μανθάνω jeszcze się (czego) uczę.
προς-ποιέω dorabiam; zwykle DM. zyskuję; udaję (simulo).
προς-τάττω polecam, rozkazuję.
προς-τίθημι dokładam, dodaję, przyłączam, przypisuję; M. przyłączam się, *γνώμη* do zdania.
προς-τρέχω przybiegam.
προς-φιλής 2. (φιλέω) miły, ulubiony.
προς-χωρέω przyłączam się, podaję się.
πρός-ωπον, *τό* twarz, oblicze, przód.
πρό-τερος 3. poprzedzający, dawniejszy; *πρότερον* adv. wprzód, w pierw, dawniej.
προ-τίθημι przedkładam, przeznaczam, poświęcam,
προ-τιμάω wyżej cenię, przenoszę.
προ-τρέπω i M. zachęcam, wzywam.
προ-φυλάττω strzegę, osłaniam, czuwam (nad kim, acc.).

προ-χωρέω idę naprzód, wyruszam.
πρώ (πρωτῷ) adv. wcześniej, wczesniano.
πρωτός 3. pierwszy; (*τὸ*) *πρωτον*, najpierw, najprzód.
πταίω potykam się, wydarza mi się przygoda.
πτέρυξ, *υγος*, *ἦ* skrzydło.
πιτηνός 3. i 2. skrzydlaty, mający skrzydła.
πιτωχός 3. i 2. ubogi, żebrak.
Πυθαγόρας, *ὁ* Pitagoras, sławny filozof grecki w VI. stul. przed Chr.
Πυθία, *ἡ* Pitya, nazwa kapłanek Apollina Delfickiego.
πύλη, *ἡ* (zwykle pl.) brama.
Πύλιος, *ὁ* Pilijczyk, mieszkaniec miasta *Πύλος* w Peloponezie.
πυνθάνομαι DM. pytam się, dowiaduję się, słyszę (co, gen.).
πῦρ, *πυρός*, *τό* ogień.
πυρά, *ἡ* stos.
Πύρρος, *ὁ* Pirrus, król Epiru.
πωλέω sprzedaję; P. jestem wystawiony na sprzedaż.
πώ-ποτε adv. kiedykolwiek; *οὐδεις π.* jeszcze nikt, jeszcze żaden.
πῶς adv. jak? w jaki sposób?

P.

**Ραδάμανθυς*, *υος*, *ὁ* Radamantys, brat Minosa, po śmierci wraz z nim i Eakiem sędzia w podziemiu.
ῥάδιος 3. łatwy.
ῥάδιως adv. łatwo, bez trudu.
ῥαθυμία, *ἡ* (θυμός) lekkomyślność, lenistwo, bezczynność.
ῥαθυμός 2. lekkomyślny, leniwy.
Ῥέμος, *ὁ* (także *Ῥήμος*) Remus, brat Romulusa.
ῥεῦμα, *ατος*, *τό* (ῥέω) strumień, rzeka, fala.
ῥέω płynę, ciekę.

ῥήμα, ατος, τό (verbum) słowo, zdanie, rozkaz.

ῥητορικός 3. (ῥήτωρ) dotyczący się mowcy; ἡ ῥητορική (dom. τέχνη) sztuka krasomowcza.

ῥήτωρ, ορος, ὁ mowca (publiczny), nauczyciel wymowy.

ῥίπτω (w praes. i impf. także ῥιπτέω) rzucam, wtrącam.

*Ρόδος, ἡ Rodus, wyspa w morzu egejskim.

*Ρωμαῖος, ὁ Rzymianin.

ῥώμη, ἡ siła (szczeg. fizyczna), moc.

*Ρωμύλος, ὁ Romulus.

ῥώννυμι wzmacniam; pf. ἔρῳμαι jestem silny, kwitnę; imp. ἔρῳσο bądź zdrów! (vale).

Σ.

Σαλαμίς, ἴνος, ἡ Salamina, wyspa w pobliżu Aten, sławna klęską Persów 380 przed Chr.

σαλπιγξ, ἰγγος, ἡ trąba, trąbka; ὑπὸ σαλπιγγων przy odgłosie trąb.

Σάμος, ἡ Samos, wyspa w morzu egejskim.

σανίς, ἰδος, ἡ deska, tablica.

Σάρδεεις, εων, αἱ Sardes, stolica Lidyi.

σατραπης, ὁ namiestnik perskiej prowincyi, satrapa.

σαφῶς adv. (σαφής 2. widoczny) widocznie, jasno, dokładnie.

σελήνη, ἡ księżyc.

σεμνός 3. czcigodny, święty, wzniosły, szlachetny.

σημαίνω (σημα znak) daję znak, wskazuję, obwieszczam.

σημεῖον, τό znak; oznaka, dowód; znak wojenny, sztandar.

σιγάω (σιγή) milczę, zamilczam.

σιγή, ἡ milczenie; σιγήν ἔχω zachowuję milczenie, milczę.

σίδηρος, ὁ żelazo, stal.

σίδηροϋς, (εος) 3. (σίδηρος) żelazny, stalowy.

Σιδών, ὄνος, ἡ Sydon, miasto w Fenicyi.

Σικελία, ἡ Sycylia).

Σικιννος, ὁ Sykinnos, nauczyciel synów Temistoklesa.

Σίνις, ἰδος, ὁ (σίνομαι rabuję) Synis, mityczny rozbójnik na Istmie.

Σιμωνίδης, ὁ Symonides, sławny poeta liryczny w V. stul. przed Chr.

Σίπυλος, ἡ Syphilus, miasto w Azyi Mn. u stóp góry tegoż nazwiska.

σίτος, ὁ zboże, chleb.

σιτο-φόρος 2. wiozący zboże, ciężarowy.

σιωπή, ἡ milczenie, cisza, spokój; σιωπή w milczeniu.

σκέπτομαι DM. (rzadko w praes. i impf.) oglądam, patrzę, baczę, mam wzgląd.

σκενο-φόρος 2. (σκεῦος, τό naczynie, i φέρω) niosący lub wiozący toboły; τὰ σκενοφόρα bydło juczne.

σκηνή, ἡ chata, namiot; scena.

σκήπτρον, τό laska, herło.

σκιά, ἡ cień.

σκιάζω (σκιά) zacieniam, pokrywam cieniem.

σκοπέω (tylko w praes. i impf.) patrzę, upatruję, myślę (o czem, acc.).

σκοτεινός 3. (σκότος, τό ciemność) ciemny.

Σκύθης, ὁ Scyta.

σκύλαξ, ακος, ὁ młody pies, szczenię.

Σόλων, ὄνος, ὁ Solon, sławny prawodawca ateński w VI. stul. przed Chr.

σός, σή, σόν twój, a, e.

Σούσα, τὰ Suza, stolica królów perskich w porze zimowej.

Σούσιος, ὁ Suzyjczyk, mieszkaniec Suzy.

σοφία, ἡ mądrość, biegłość.

σοφός 3. mądry, biegły, roztro-
pny; *ὁ σ.* mędrzec (sapiens).
Σπάρτη, ἡ Sparta, stolica La-
konii.
Σπαρτιάτης, ὁ Spartyata, Spar-
tanin.
σπάω i M. wyciągam, dobywam.
σπένδω wylewam (wino) na ofia-
rę, ofiaruję; M. zawieram
układ.
σπεύδω spieszę się, pospieszam,
dążę do czego.
σπήλαιον, τό (σπέος, τό) jaskinia
(spelunca).
σπονδή, ἡ (σπένδω) ofiara płynna
(libatio); układ, przymierze;
σπονδᾶς ποιῆσθαι zawrzeć
układ (z kim *πρὸς τινα*): *ἐκ*
σπονδῶν na mocy układu lub
przymierza.
Σποράδες, ἄδων, αἱ (σπείρω sieje,
rozrzucam) Sporady, wyspy
w morzu egejskiem.
σπουδάζω (σπουδή) krzątam się,
zajmuję się gorliwie (czem,
περὶ τινος lub *περὶ τι*), usiłuję.
σπουδαῖος 3. (σπουδή) gorliwy,
pilny, skrzętny, porządny,
poważny.
σπουδαίως adv. gorliwie, pilnie.
σπουδή, ἡ pòspiech, gorliwość,
pilność, powaga; *σπουδῆ* i *σὺν*
σπουδῆ spiesznie, szybko,
czempredzej.
στάδιον, τό (pl. στάδια i στάδιοι)
staje (około 185 metrów);
arena wyścigowa, wyścig.
στυσιάζω (στυσις) buntuję się,
spieram się, żyję w niezgodzie.
στυσις, εὼς, ἡ bunt, rokosz, nie-
zgoda.
στέλλω wysyłam; M. wybieram
się w drogę, wyruszam.
στέργω kocham.
στέφανος, ὁ wieniec.
στεφανῶ (στέφανος) i M. wień-
czę.
στόμα, αἰος, τό usta, ujście, ra-
mię (rzeki); *διὰ στόματος*

ἔχειν powszechnie mówić,
sławić.
στρατεία, ἡ wyprawa (wojenna).
στράτευμα, αἰος, τό wojsko.
στρατεύω i M. wyruszam w pole;
wyprowadzam się na wojnę.
στρατηγός, ὁ (στρατός, ἄγω) wódz.
στρατιά, ἡ wojsko.
στρατιώτης, ὁ żołnierz.
στρατο-πεδεύω stoję obozem,
rozbijam obóz.
στρατό-πεδον, τό obóz, wojsko.
στρέφω obracam, kręcę; P. od-
wracam się.
Στύξ, Στυγός, ἡ Styx, rzeka
w podziemiu.
σὺ ty.
συγγενής 2. (γένος) krewny, po-
winowaty.
συγγινώσκω zgadzam się; prze-
baczam.
συγγραφεύς, εὼς, ὁ pisarz (pro-
zaik), dziejopisarz.
συγγράφω spisuję, opisuję.
συγ-καλέω zwołuję, zapraszam.
συγ-κρύπτω zakrywam, osłaniam,
zatajam.
συγ-χωρέω ustępuję, przyznaję,
zgadzam się.
σὺλ-λαμβάνω ujmuję, chwytam.
σὺλ-λέγω zbieram, gromadzę.
σὺλ-λογος, ὁ (σὺλλέγω) zebranie,
zgromadzenie.
συμ-βαίνω schodzę się, zgadzam
się, wydarzam się, przytrafia
się.
συμ-βάλλω razem rzucam; intr-
ścieram się (z kim, dat.).
συμ-βουλεύω radzę, doradzam;
M. naradzam się (z kim, dat.).
σύμ-βουλος, ὁ (βουλή) doradca.
συμ-μαχέω (μάχη) pomagam
w walce.
σύμ-μαχος 2. (μάχη) razem wal-
czący, pomocny; *ὁ σ.* sprzy-
mierzeniec.
συμ-μίγνῃμι razem mieszam,
łączę.
συμ-παίζω razem się bawię.

σύμ-πᾶς, *ἅσα*, *ἄν* wszystkim razem, cały, ogółem.
συμ-πέμπω razem wysyłam.
συμ-πλέω razem płynę, żegluję.
συμ-πορεύομαι DP. z FM. idę, podróżuję razem (z kim lub w towarzystwie czyjein, dat.).
συμ-φέρω znoszę; przyczyniam się, pomagam, przydaję się na co.
συμ-φορά, *ἡ* (*συμφέρω*) przypadek, przygoda, nieszczęście.
σύν praep. z dat. z, wraz, razem z; *σύν τῷ θεῷ* z pomocą boską; *σύν γνώμῃ* według przekonania.
συν-άγω sprowadzam razem, łączę, zgromadzam.
συν-αλίζω zbieram, zgromadzam.
συν-αρπάζω porywam, unoszę z sobą.
συν-δειπνέω (*δειπνον*) obiadam, ucztuję razem.
σύν-εimi (*εimi*) jestem razem, obcuje, przestaję (z kim, dat.).
συν-ελαύνω razem pędzę, razem prowadzę, wiodę.
συν-έξ-εimi (*εimi*) razem wychodzę, r. wyruszam.
συν-έπομαι razem z kim (za kim) idę.
συν-εργός 2. (*εργάζομαι*) pomocny; *ὁ σ.* pomocnik, współpracownik.
συν-εχής 2. (*έχω*) ciągły, ustawiczny; *συνεχές* adv. ciągle, ustawicznie, raz po raz.
συν-ίημι pojmuję, umiem, rozumiem.
συν-ίστημι zestawiam; powierzam, poruczam, oddaję na naukę; M. mocny aor. i pf.: stoję razem; (o walce) powstaję.
σύν-οιδα wiem także; *σύνοιδά μοι* (z part.) jestem przekonany, mam przekonanie.
συν-τάττω ustawiam, szykuję.

συν-τίθημι składam, układam, gromadzę; M. układam się (z kim, dat.).
συν-τυγχάνω spotykam, zastaję (kogo, dat.).
σῦς, *σὺς*, *ὁ* i *ἡ* świnia (sus).
συν-σκευάζω przygotowuję, przysposabiam.
συν-στρατεύω i M. razem w pole wyruszam.
σφαλερός (*σφάλλω*) zwodniczy, złudny, niepewny.
σφάλλω zwodzę, oszukuję (fallo); P. upadam, zawodzę się (w czym, gen.).
σφάτιω (*σφάζω*) zabijam, ofiaruję.
Σφίγξ, *ιγγός*, *ἡ* Sfinks, mityczny potwór w Tebach.
σφοδρά adv. bardzo, gwałtownie.
σχεδόν adv. i *σχεδόν τι* bez mała, prawie, niemal.
σχολή, *ἡ* wolny czas.
σῶζω ratuję, ocalam, wybawiam; M. ocalam się.
Σοκράτης, *ους*, *ὁ* Sokrates, sławny filozof w Atenach (469 do 399 przed Chr.).
σῶμα, *ατος*, *τό* ciało, trup.
σῶος 3. zdrowy, cały; *σῶός εimi* zostałem przy życiu, ocalałem.
σωτήρ, *ἦρος*, *ὁ* (*σῶζω*) zbawca, obrońca.
σωτηρία, *ἡ* (*σῶζω*) zbawienie, ocalenie, dobro.
σωφρονέω (*σώφρων*) jestem roztropny, skromny; mam rozum.
σωφροσύνη, *ἡ* (*σώφρων*) roztropność, umiarkowanie, skromność.
σώφρων 2. (*φρήν*) rozumny, roztropny, umiarkowany, skromny.

T.

τάλαντον, *τό* talent, nazwa sumy pieniężnej; równajacej się

60 minom (zob. *μνᾶ*) tj. około 4800 koron.

τάλας, αινα, αν (*τληναι* cierpieć) cierpiący, nieszczęśliwy.

Τάνταλος, ὁ Tantalus, mityczny król Frygii, za zbrodnie na straszne męki po śmierci skazany.

τάξις, εως, ἡ (*τάττω*) porządek, szyk bojowy; wojsko w szyku bojowym.

ταράττω wprowadzam w nieład, w popłoch, w zamieszanie; P. przestraszam się.

Ταρσός, ὁ lub *Ταρσοί, οἱ* Tarsus, miasto w Cylicyi.

τάττω ustawiam, porządkuję, szykuję.

ταύτη adv. (właśc. dat. fem. od *οὗτος*) tu; tak, w ten sposób.

ταῦρος byk, wół (*taurus*).

τάφος, ὁ (*θάπτω*) grób. mogiła.

τάχα adv. (*ταχύς*) łatwo, może, często w połączeniu z part. i *ἄν*.

ταχέως adv. (*ταχύς*) szybko, prędko, rażno.

ταχύς 3. prędko, szybki, bystry; *ταχύ* jako adv. = *ταχέως*.

τέ encl. coni. = i (*que*); *τέ καί* łączy dwa pojęcia, *τέ — καί* łączy dwa człony zdania.

Τειρεσίας, ὁ Teirezyasz, sławny wieszcz tebański w czasach mitycznych.

τειχίζω (*τείχος*) otaczam murem, obwarowuję.

τείχος, ους, τό mur, szaniec, warownia.

τεκμήριον, τό (*τεκμαίρομαι* wnioskuje) znak, dowód.

τέκνον, τό (*τίκτω*) dziecię, dziecko.

τελευταίος 3. ostatni, tylny; *οἱ τελευταῖοι* tylna straż.

τελετάω (*τελευτή*) kończę, umieram.

τελευτή, ἡ koniec.

τελέω kończę, dokonywam, spełniam; P. spełniam się.

τέλος, ους, τό koniec.

τέμνω *τνε*, przecinam; *ὁδόν τ. ιδε* droga.

Τερψιχόρα, ἡ Terpsychora, jedna z dziewięciu Muz.

τέχνη, ἡ rękodzieło, rzemysł, sztuka; przebiegłość, podstęp.

τεχνίτης, ὁ (*τέχνη*) mistrz w sztuce, sztukmistrz.

τήδε adv. tutaj (hic).

τήμερον adv. (*ἡμέρα*) dzisiaj.

Τίγρης, ητος, ὁ Tygrys, rzeka w zach. Azji.

τίθημι kładę, stawiam, czynię czem, mianuję, uważam za co (z podw. acc.); *νόμους τ. ناد* daję prawa.

τίκτω rodzę.

τιμάω (*τιμή*) szanuję, czczę.

τιμή, ἡ uszanowanie, cześć, godność.

τίμιος 3. i 2. cenny, kosztowny, drogi.

τιμωρέω pomagam, mszczę się (za kogo, dat.); M. karzę, mszczę się (na kim, acc., za kogo, *ὑπέρ τινος*).

τινώ pokutuję.

Τίρυνς, υνθος, ἡ Tyryns, miasto w peloponeskiej krainie Argolis.

τίς, τί pron. interr. kto? co? (quis? quid?); *τί*; czemu?

τίς, τί (encl.) pron. indef. ktoś, coś; jakiś, pewien (quidam).

τίσις, εως, ἡ (*τίνω*) kara, pokuta.

Τισσαφέρνης, ους, ὁ Tysafernes, perski satrapa.

τιρώσκω ranię.

τοίνυν adv. przeto, więc.

τοιούτος, τοιαύτη, τοιοῦτο taki.

τολμάω (*τόλμα*) śmiem, odwagam się.

τόλμα, ης, ἡ śmiałość, odwaga.

τοξενώ (*τόξον*) strzelam z łuku.

τόξον, τό łuk.

τόπος, ὁ miejsce.

τοσοῦτος, τσαύτη, τοσοῦτο tak wielki, tak liczny, tyle;

τοσοῦτω przy comp.: o tyle.

τότε adv. wtedy: τότε μὲν — τότε δέ jużto — jużto.
 τραγωδία, ἡ (τράγος kozioł, φῶδή spiew) tragedia.
 τραῦμα, ατος, τό (τιρώσκω) rana.
 τρέπω obracam, zwracam; M. zwracam się, udaję się, zabieram się (do czego, πρὸς τι lub ἐπί τι); aor. II. ἐτραπόμην (εἰς φυγήν) zwróciłem się do uciezki, uciekłem; aor. I. ἐτρεπάμην: zmusiłem do uciezki.
 τρέφω żywię, chowam, hoduję, utrzymuję; P. żywię się.
 τριάκοντα trzydzieści; οἱ τρ. trzydziestu tyranów, ustanowionych w Atenach po wojnie pelopon. (404 przed Chr.).
 τριη-άρχης, ὁ (τριήρης, ἄρχω) dowódca okrętu.
 τρι-ήρης, (ναῦς), οὐς, ἡ tryera, okręt wojenny (trójrzędowy).
 Τρινακρία, ἡ (τρεῖς i ἄκρον trójszczytna) Trynakrya, dawna nazwa Sycylii.
 τρι-πους, οδος, ὁ trójnog (kociółek o trzech nogach).
 Τροία, ἡ ("Ιλιον) Troja, miasto w krainie tegoż nazwiska.
 τρόπαιον, τό znak, pomnik zwycięstwa.
 τρόπος, ὁ (τρέπω) sposób; zwyczaj, obyczaj, usposobienie, charakter (w tem znaczeniu często plur.).
 τροφεύς, ἑώς, ὁ (τρέφω) wychowawca, opiekun.
 τροφή, ἡ (τρέφω) żywność, pożywienie, pokarm.
 Τρώς, Τρωῶς, ὁ Trojańczyk, mieszkaniec Troi.
 τυγχάνω trafiam, osiągam, otrzymuję (losem); w połączeniu z part. = właśnie, przypadkiem.
 τύμβος, ὁ mogiła na grobie, grób

τυραννίς, ἰδος, ἡ nieograniczona władza, samowładztwo, despotyzm.
 τύραννος, ὁ samowładca, tyran, Τύριος, ὁ Tyryjczyk, mieszkaniec miasta Tyru.
 Τύρος, ἡ Tyrus, miasto w Fenicyi.
 τυρός, ὁ ser.
 τυφλός 3. ciemny, ślepy.
 τύχη, ἡ (τυγχάνω) przypadek, los, szczęście; τύχη ἀγαθῆ, w Imię Boże! dziej się wola nieba!

Υ.

ὑβρίζω (ὑβρις) dumnie się obcho-dzę (z kim, acc.), wyszydzam, krzywdzę, obrażam, znieważam; intr.: jestem zarozumiały, nadymam się.
 ὕβρις, εως, ἡ duma, zuchwalstwo, zarozumiałość, swawola, bezbożność, zbrodnia.
 ὑβριστής, ὁ (ὑβρίζω) zuchwalec, bezbożnik.
 ὑγιής 2. zdrowy, nienaruszony.
 ὕδρα, ἡ wodny wąż, hydra.
 ὕδωρ, ὕδατος, τό woda, deszcz.
 υἱός, ὁ syn.
 ὕλη, ἡ las, zarośla (silva).
 Ὑμηττός, ὁ Himetos, góra w Attyce słynąca z pszczoł i miodu.
 ὕμετερος 3. (ὕμεις) wasz.
 ὕμνέω (ὕμνος hymn) wychwalam, wysławiam.
 ὑπ-άρχω robię początek, robię coś pierwszy; wszczynam; jestem (obecny); znajduję się.
 ὑπέρ praep. z gen.: nad, za, w obronie (super); z acc.: ponad, poza (supra, ultra).
 ὑπερ-εκ-πλήττομαι DP. bardzo się przestraszam, przerażam się; zdumiewam się, uwielbiam (kogo, ἐπί τι).

- ὑπερ-έχω przewyższam, większe mam znaczenie.
- ὑπερηφανία, ἡ дума, pycha, zarozumiałość — od:
- ὑπερήφανος 2. (φαίνω) dumny, pyszny, zarozumiały.
- ὑπερ-χαίρω bardzo się cieszę.
- ὑπ-ήκοος 2. (ἀκούω) posłuszny, poddany.
- ὑπ-ηρετέω służyć, pomagam — od:
- ὑπ-ηρέτης (ἐρέτης wiosłarz), służący, pomocnik.
- ὑπ-ισχνέομαι DM. obiecuję, przyrzekam.
- ὑπνος, ὁ sen.
- ὑπό praep. z gen.: pod, przez, od, z powodu, z; ὑπὸ σαλπύγγων wśród odgłosu trąb; z dat.: pod; z acc.: pod, ku.
- ὑπο-μένω zostaje, zatrzymuję się, oczekuję; znoszę, ponoszę.
- ὑπο-μνησκω przypominam (komu co, τινά τι); P. przypominam sobie.
- ὑπό-μνημα, ατος, τό (μυνήσκω) przypomnienie, wzmianka.
- ὑπ-οπιεῦω podejrzewam, domyślam się.
- ὑπο-τίθημι podkładam, podsuwam; M. poddaje myśl, radzę.
- ὑπο-φαίνω ukazuję; intr. i P.: ukazuję się, zjawiam się, świtam.
- ὑστεραίος 3. (ὑστερος) późniejszy, następny; ἡ ὑστεραία (dom. ἡμέρα) następny dzień.
- Ἰστιάσπης, ὁ Histaspes, ojciec Daryusza.
- ὑστερος 3. późniejszy; ὑστερον adv. później.
- ὑφ-ίστημι podstawiam; M., aor. i pf.: przystaję, poddaję się.
- ὑψηλός 2. (ὑψος) wysoki, wyniosły.
- ὑψος, ους, τό wysokość, szczyt; εἰς ὑψος w górę, w powietrze.

Φ.

- φαίνω pokazuję; M. i mocny aor. P.: okazuję się, wydaję się (z part.); sł. aor. P. ἐφάνθην ma znaczenie bierno.
- φάλαγξ, αγγος, ἡ szyk bojowy (hoplitów), wojsko w szyku bojowym, falanga.
- φανερός 3. (φαίνω) jawny, widoczny, wyraźny, niewątpliwy; φανερός εἰμι z part.: widocznie.
- φάρμακον, τό lekarstwo; trucizna.
- Φαρνάκης, ὁ Farnaces, król Pontu, syn Mitrydatesa.
- φάσκω (φημί) tylko w praes. i impf.: mówię, twierdzę.
- Φειδίας, ὁ Fidyasz, sławny rzeźbiarz w Atenach w V. wieku przed Chr.
- φέρω (fero) niosę, przynoszę, znoszę, mam; M.: niosę z sobą, odnoszę, otrzymuję, zyskuję; P.: pędzę (feror).
- φεύγω uciekam, unikam, uchodzę (przed kim, acc.) intr.: idę na wygnanie; δίκην φ. jestem oskarżony (o co, gen.).
- φημί mówię, twierdzę, zgadzam się.
- φθάνω wyprzedzam (w czym, part.).
- φθαρός 3. (φθείρω) ulegający zniszczeniu, znikomy, śmiertelny.
- φθείρω niszczyć, psuję.
- φθονερός 3. (φθόνος) zazdrosny.
- φθονέω (φθόνος) zazdroszczę.
- φθόνος, ὁ zazdrość, zawiść.
- φιάλη, ἡ czara, czasza.
- φιλ-άνθρωπος 2. (φίλος, ἄνθρωπος) przyjaciel ludzi, ludzki, przyjacielski.
- φιλ-αργυρία, ἡ żądza pieniędzy, chciwość — od:
- φιλ-ἀργυρος 2. (φίλος, ἀργυρος) chciwy; ὁ φ. skąpiec.

φιλέω kocham, miłuję; ściskam, całuję.
 φιλία, ἡ (φίλος) przyjaźń.
 φίλιος 3. przyjacielski.
 φίλος 3. (φιλέω) miły, drogi, kochany; ὁ φ. przyjaciel.
 Φίλιππος, ὁ Filip, król Macedonii (360—336 przed Chr.).
 φιλο-μαθής 3. (μανθάνω) chciwy nauki.
 φιλο-νεικέω (νεῖκος, τό spór) spieram się, współzawodniczę, idę o lepsze.
 Φιλόξενος, ὁ Filoxenos, poeta na dworze tyrana Dyonizjusza.
 φιλό-πονος 2. zamiłowany w pracy, pracowity, pilny.
 φελο-τιμος 2. (τιμή) miłujący sławę, ambitny.
 φλυαρέω (φλυαρός 2. gadatliwy) bredzę, wyprawiam komedye, jestem śmieszny.
 φοβέω (φόβος) przestraszam, odpędzam; P. z FM.: lękam się, boję się (kogo, acc.), uciekam.
 φοβερός 3. (φόβος) straszny, okropny; φ. εἰμί jestem postrachem.
 φόβος, ὁ bojaźń, obawa, przestrich.
 Φοῖβος, ὁ Febus, przydomek Apollina.
 Φοινίκη, ἡ Fenicya.
 Φοῖνιξ, ἰκος, ὁ Fenicyanin.
 φοιτάω uczęszczam (frequento).
 φονεύς, ἕως, ὁ (φονεύω) zabójca, morderca.
 φονεύω (φόνος) zabijam, morduję.
 φόνος, ὁ zabójstwo, mord.
 φράζω mówię, powiadam, donoszę.
 φρονέω (φρήν, ἡ umysł) myślę, troszczę się; μέγα φ. pysznię się, jestem dumny; ὀρθῶς φρ. περί τινος rozumiem się na czem; τά τινος φ. trzymam czyją stronę.

φρόνημα, ατος, τό (φρονέω) spóśób myślenia, дума, pycha.
 φρόνιμος 2. roztropny, rozumny; φρόνιμα λέγειν mówić do rzeczy.
 φροντίζω (φροντίς) rozważam, troszczę się, staram się (o co, gen.).
 φροντίς, ἰδος, ἡ troska, staranie.
 Φρυγία, ἡ Frygia, kraina w Azji Mn.
 φυγαδεύω (φυγάς, ὁ wygnaniec) wypędzam z kraju, skazuję na wygnanie.
 φυγή, ἡ (φεύγω) ucieczka, wygnanie.
 φυλακή, ἡ (φυλάττω) straż, załoga; φ. τοῦ σώματος straż przyboczna.
 φύλαξ, ακος, ὁ (φυλάττω) stróż; οἱ φύλακες straż.
 φυλάττω strzeżę, chronię, zachowuję; M.: strzeżę się, wystrzegam się (czego, acc.).
 φύλη, ἡ ród, gmina.
 φύλλον, τό liść, ród, plemię.
 φύσις, ἕως, ἡ (φύω) natura, przyroda, usposobienie, charakter; φύσει z natury.
 φυτεία, ἡ (φυτεύω) sadzenie, szczepienie, uprawa.
 φυτεύω sadzę, szczepię.
 φῶω rodzę, wydaję; P., mocny aor. A. i pf.: rosnę, powstaję, pochodzę, jestem (z natury).
 Φωκεύς, ἕως, ὁ Focjczyk, mieszkaniec Focydy, krainy w środkowej Grecyi.
 Φωκίων, ωνος, ὁ Focyon, Ateńczyk, sławny mąż stanu i wódz.
 φωνή, ἡ głos, mowa, śpiew.
 φῶς, φωτός, τό (φαίνω) światło.

X.

χαίρω cieszę się, raduję się;
 χαῖρε przy powitaniu: bądź pozdrowiony! witaj! przy po-

żegnaniu: bywaj zdrów! (por. *ἔρωσο* od *ῥώννυμι*).

χαλεπαίνω (*χαλεπός*) gniewam się (na kogo, dat.).

χαλεπός 3. trudny, przykry, zły.
χαλεπῶς adv. trudno; *χ. φέρω*, jestem niezadowolony, szemrzę, sarkam (molestę fero).

χαλκός, ó spiż.

χαλκοῦς (*χάλκεος*) 3. spiżowy.

χαμᾶζε adv. na ziemię.

χαρίεις, *ἰεσσα*, *ἰεν* (*χάρις*) miły, piękny, powabny.

χαρίζομαι DM. (*χάρις*) przysługuję się, staram się przypodobać, dogadzam, nie odmawiam.

χάρις, *ιτος*, *ή* łaskawość, życzliwość, przysługa, miłość, wdzięczność; *χάριν ἔχω* lub *οἶδα* poczuwam się do wdzięczności, jestem wdzięczny; *χάριν ἀποδίδωμι* wywdzięczam się.

Χάριτες, *ων*, *αι* Charyty, Gracye (Gratiae), boginie wdzięków i piękności.

Χάρων, *ωνος*, ó Charon, przewoźnik dusz w podziemiu.

χείλος, *εος*, τό zwykle pl.: wargi, usta.

χειμών, *ωνος*, ó zima, burza (hiems); *χειμώνος* w zimie.

χείρ, *χειρός*, *ή* ręka, dłoń, ramię; *ἐν χειρὶ γίνεται ἡ μάχη*, przychodzi do walki, do starcia wręcz.

Χείρων, *ωνος*, ó Chiron, jeden z Centaurów, nauczyciel kilku bohaterów greckich.

χειλιδών, *ωνος*, *ή* jaskółka.

χελώνη, *ης*, *ή* żółw.

Χιμαιρα, *ή* Chimera, potwór zabity przez Bellerofonta.

χιτών, *ωνος*, ó suknia spodnia, chiton.

χορεία, *ή* (*χορεύω* tańczę) taniec, pląsy wkoło.

χορός, ó gromada osób podczas uroczystości wśród śpiewu

razem wkoło tańczących, chór, szereg.

χράομαι DM. używam, posługuję się, zajmuję się (czem, dat.), obchodzę się, poczynam sobie z kim; *χρ. θεῶ* zapytuje, radzę się boga; *χρ. σοφία* jestem mądry.

χρή (nieodm. rzecz. z dom. *ἔστι*) potrzeba, należy, jest obowiązkiem (opus est), z inf. lub acc. c. inf.

χρήμα, *ατος*, τό (*χράομαι*) rzecz, okaz, sprawa; pl. majątek, pieniądze.

χρήσιμος 3. i 2. (*χράομαι*) użyteczny, przydatny.

χρησμός, ó (*χράω* wróżę) wyrocznia, odpowiedź wyroczni.

χρηστός 3. (*χράομαι*) użyteczny, stosowny, dobry, zacny, szlachetny, uczciwy.

χρόω namaszczam; M.: n. się.

χρόνος, ó czas, przeciąg czasu.

χρυσίον, τό złota moneta, złoto.

χρυσό-μαλλον, τό złote runo.

χρῦσός, ó złoto (jako kruszec).

χρυσούς (*χρύσεος*) 3. złoty, pozlacany.

χώρα, *ή* kraj.

χωρίον, τό miejscowość, okolica.

χωρίς adv. osobno; jako praep. z gen.: zdala od, bez.

χωρός, ó miejsce, okolica.

Ψ.

ψευδής 2. (*ψεύδομαι*) kłamliwy, fałszywy.

ψεύδω i M. kłamię, zwodzę, oszukuję.

ψεύδος, *ους*, τό kłamstwo.

ψεύστης, ó (*ψεύδω*) kłamca, kłamliwy.

ψηφίζω (*ψηφος*) zwykle M. oddają głos, głosuję, uchwalam przez głosowanie.

ψῆφος, ἡ kamyczek do głosowania (przez wrzucenie go do urny), głos; ψῆφον τίθημι oddaje głos, głosuję.

ψιλός 3. nagi, bez zbroi (ciężkiej); ὁ ψ. żołnierz lekko uzbrojony.

ψυχή, ἡ dech, dusza, duch, życie.

ψυχρός 3. (ψυχρός τό zimno) zimny.

ψωραλέος 3. parszywy, chory.

Ω.

ὡδε adv. (ὅδε) tak, w następujący sposób.

ὠδή, ἡ (pierw. αἰοδή zob. ἄδω) śpiew, pieśń.

ὤμος, ὁ ramię, ręka.

ὄν, ὄσσα, ὄν, gen. ὄντος, ὄσσης, ὄντος będący; τὰ ὄντα rze-

czywistość, τῶ ὄντι rzeczywiście.

ὠνητός 3. i 2. (ὠνέομαι kupuję) przekupny, sprzedajny.

ώρα, ἡ pora roku, czas, stosowna chwila, godzina (hora).

ὡς 1) adv.: jak, jako; przy part.: jakoby, w tym zamiarze, aby; przed liczebn.: około; ὡς ἀληθῶς, naprawdę, rzeczywiście; 2) coni. gdy, skoro, ponieważ; aby, ażeby = ὅπως, że = ὅτι. 3) praep. z acc.: do = πρὸς.

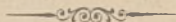
ὡς-περ adv. jak, jakoby, zarówno jak.

ὡς-τε coni.: tak że (z ind. i inf.).

ὠφέλεια, ἡ pożytek, korzyść.

ὠφελέω pomagam, jestem użyteczny (komu, acc).

ὠφέλιμος 3. i 2. (ὠφελέω) użyteczny, przydatny, korzystny.

Słowniczek polsko-grecki.

Uwaga. Imiona własne, wymienione w słowniczku grecko-polskim, tutaj z małymi wyjątkami pominięto.

A.

a δέ.
aby ἵνα, ὅπως; ὡς.
Ajas Αἴας, αἰτιος.
albo — albo ἢ — ἢ.
albowiem γάρ.
ale ἀλλά, δέ.
ani — ani οὔτε — οὔτε (μήτε —
μήτε).
aniżeli ἢ.
Arystofanes, sławny ateński ko-
medyopisarz, Ἀριστοφάνης,
ος.
ateński tłum. Ateńczyków.
attycki Ἀττικὸς 3.

B.

barbarzyniec βάρβαρος.
bardzo μάλα.
bezbożność ἀσεβεία; ὕβρις, εως,
ἦ.
bezbożny ἀσεβής 2.
biorę λαμβάνω, αἰρέω.
bitwa μάχη; b. morska ναυμαχία.
bogactwo πλοῦτος.
bogaty πλούσιος 3.; jestem bo-
gaty πλουτέω.
bóg θεός.
bogini θεά.
bohater ἥρωας, ωος, δ.
bojaźń φόβος; b. Boga θεοσεβεία.
boję się zob. obawiam się.

bowiem γάρ.
brat ἀδελφός.
broń ὄπλον, zwykle plur.
budowniczy ἀρχιτέκτων, ονος, δ.
buduje κατα-σκευάζω, ιδρύω.
burza χειμών, ὠνος, δ.
bystry ταχύς 3.

C.

cały πᾶς, πᾶσα, πᾶν.
cenię τιμάω.
cenny τιμιος 3.
cheże ἐθέλω, βούλομαι DP.
chełpię się ἐπ-αίρομαι.
chłopiec παῖς, παιδός, δ.
choć, chociaż εἰ καί; choćby καί
εἰ, καί εἰάν (κἄν).
choroba νόσος ἦ.
chronię się φεύγω, κατα-φεύγω.
ciało σῶμα, ατος, τό.
cierpię πάσχω.
cieszę się χαίρω (czem, dat.).
cieżki χαλεπός 3.
cnota ἀρετή.
cofam ἀνα-λαμβάνω.
córka θυγάτηρ, ατρός, ἦ.
ćwiczyć γυμνάζω.
Cyrus Κύρος.
czas χρόνος.
czcze θεραπεύω, τιμάω.
często, częstokroć πολλάκις.
człowiek ἄνθρωπος; ἀνήρ, ἀν-
δρός, δ.

czy *ἀρα*.

czynię *ἔργον*; *πραΐεις*, *εως*, *ἦ*.
czynię *πράττω*, *ποιέω*, *τίθημι*;
źle czynię komu *κακῶς ποιέω*
τινά; dobrze czynię *εὐεργετέω*
τινά.

D.

daję *δίδωμι*, *παρ-έχω*.
dar *δῶρον*; *ἀνάθημα*, *ατος*, *τό*.
delfin *δελφίς*, *ἴνος*, *ὀ*.
dla *ἐπί* z dat. *διά* z acc.; dla
kogo *τινί*.

długi *μακρός* 3. *πολύς* 3.
dobro *τό ἀγαθόν*.
dobroczyńca *εὐεργέτης*.
dobry *ἀγαθός* 3.
dobrze *εὖ*, *καλῶς*.
donoszę *ἀγγέλλω*.
doświadczony *ἔμπειρος* 2.
dowiaduję się *πυνθάνομαι* DM.
dowódca *στρατηγός*.
droga *ὁδός ἦ*.
drogi *φίλος* 3.
drzewo *δένδρον*.
duma *ὑβρις*, *εως*, *ἦ*; *ὑπερηφανία*.
dusza *ψυχή*.
dziecko *τέκνον*; *παῖς*, *παιδός*
(*ὀ* i *ἦ*).
dzielny *ἀνδρείος* 3., *γενναῖος* 3.,
ἀγαθός 3.
dzielnie *ἀνδρείως*, *γενναίως*, *εὖ*.
dzieło *ἔργον*.
dzień *ἡμέρα*.

E.

Edyp *Οιδίππος*, *οδος*.
Egina, wyspa w pobliżu Attyki,
ἢ Αἴγινα, *της*.
Eginetowie, mieszkańcy Eginy,
οἱ Αἰγινῆται.
Eurydyka, żona Orfeusza, *Εὐ-
ροδίκη*.

F.

Febus *Φοῖβος*.
flota *αἱ νῆες*; *τὸ ναυτικόν*.

G.

gaszę *σβέννυμι*.
gdy *ὅτε*, *ἐπεὶ*; *ὅταν*, *ἐπειδάν*.
gdyż *γάρ*.
ginę *τελευτάω*, *ἀπο-θνήσκω*,
φθείρομαι (P.) *δια-φθείρομαι*
(P.), *ἀπ-όλλυμαι* (M.).
gładzę zob. *zahijam*.
głęboki *βαθύς* 3.
głos *φωνή*; *ἡ ψῆφος*.
głosuje *ψηφίζομαι* DM., *τὴν ψη-
φον τίθεμαι* (M.).
głowa *κεφαλή*.
głupi *ἄφρων* 2., *μῶρος* 3.
gniewam się *ὀργίζομαι*, DP., *ἀχ-
θομαι* DP.
godny (godzien) *ἄξιος* 3.; g. uwagi
ἄξιος λόγου; g. podziwienia
θαυμαστός 3.; g. politowania
ἄθλιος 3. i 2.
godzina *ώρα*.
góra *ὄρος*, *ονς*, *τό*.
gotuję zdradę *ἐπι-βουλεύω*.
Grek *Ἕλληγν*, *ηρος*.
grzebię *θάπτω*.

H.

Hades *Ἅιδης*; do Hadesu *εἰς*
Ἅιδου (*οἰκίαν*).
hańba *αἰσχὺνη*.
Hebe, bogini młodości *Ἥβη*.
helleński *ἐλληνικός* 3. lub przez
gen. poss. *τῶν Ἑλλήνων*.
hoduję *τρέφω*.
hoplita *ὀπλίτης*.

I.

ὢ καί; *ὢ* nie *οὐδέ* (*μηδέ*).
ἰδέ *ἔρχομαι*, *εἶμι*; *ἰδέ* za kim,
ἔπομαι DM. (z dat.); poszedłem
w rozsypkę *εἰς φυγὴν ἐτρα-
πόμην*.
im — *τεν ὄσω* — *τοσοῦτω*.
inny *ἄλλος*, *ἄλλη*, *ἄλλο*.
istnieje *εἶμι*.

J.

ja *ἐγώ*.jak *ὥς, ὡςπερ*.jaki *οἶος* 3., *ὅσος* 3.jazda *οἱ ἵππεις, τὸ ἵππικόν*.jeden *εἷς, μία, ἓν*; sam jeden *μόνος* 3.jeden — drugi *ὁ μὲν — ὁ δέ*.jednak *δέ, ἀλλά*.jem *ἔσθίω*.jestem *εἰμί*; j. z natury *ἔφην, πέφνκα*.jeszcze *ἔτι*.jezioro *λίμνη*.jeżeli *εἰ, εἰάν*.język *γλῶττα*.

K.

kara *δίκη*; karę wymierzam *δικήν ἐπι-τίθημι*; karę ponoszę *δίκτην δίδωμι*.karzę *κολάζω, ζημιόω, τιμωρέομαι* (M.).każdy *ἕκαστος*, 3. *πᾶς* 3.kąsam *δάκνω*.kiedy *πότε, ὁπότε, όταν*.kiedyś *ποτέ* (encl.).kilku *πολλοί* 3.kłęska *ἦττα*.kładę *τίθημι*; kł. koniec *καταλύω*.kłamie *ψεύδομαι* (M.).kłamstwo *ψεύδος, ους, τό*.kocham *σιτέρω, φιλέω, ἀγαπάω*.koję *θεραπεύω*.kolano *γόνυ, ατος, τό*.komedia *κωμῳδία*.koń *ἵππος, ὄ*.kończę *τελέω, περαίνω*; kończę się *παύομαι, καταλύομαι* (P.).korzyść *ὠφέλεια*; k. odnoszę *δύναμαι* (M.) z gen.kraj *χώρα, γῆ*.król *βασιλεύς, εως, ὄ*.królewski *βασιλικός* lub przez gen. od *βασιλεύς*.krótki *βραχύς* 3.krzywdzę *ἀδικέω, βλάπτω, κακῶς ποιέω*.kto (pytajne) *τίς, τί*; (względne) *ὅς, ὅστις*.który *ὅς, ἦ, ὄ*.kupuje *ἀγοράζω*; kupić *πρῆσθαι* (inf. aor.).

L.

labirynt *λαβύρινθος*.Lacedemon *Λακεδαιμών, ονος, ἦ*.
ład *ἡ ἠπειρος*, l. Azygi *ἡ Ἀσία*.lecz *ἀλλά*.lekarz (lekarka) *ιατρός*.lewy *ἀριστερός* 3.leżę *κείμεαι*.lękam się *φοβέομαι* (P.).liczny *πολύς, πολλή, πολύ*.los *τύχη*.lud *ἔθνος, ους, τό*.lutnista *κιθαρωδός*.

Ł.

łatwy *ῥάδιος* 3.łatwo *ῥαδίως*.łono *γόνατα, τά*.

M.

majątek *ουσία; χρήματα, άτων*.mało *ὀλίγος* 3.mały *μικρός* 3.mam *ἔχω*; nie ma *οὐκ ἔστι*; mam z inf. (łac. dicor) *λέγομαι* (P.).matka *μήτηρ, μητρος*.madrość *σοφία*.mądry *σοφός* 3.mąż *άνήρ, άνδρός*.Messeńczyk *Μεσσήνιος, ὄ*.mędrzec *σοφός, ὄ*.męstwo *άνδρεία*.mężnie *άνδρείως, γενναίως*.mężny *άνδρείος* 3. *γενναίος* 3.miasto *πόλις, εως, ἦ; άστν, εως, τό*.miecz *ξίφος, ους, τό*.mienie *ουσία*.

mienie szczęśliwym μακαρίζω.
 mieszkam μίγνυμι.
 mieszkanie οἰκία.
 mieszkanięc ἐνοικῶν, οὐντος, ὁ
 (part. praes. od ἐνοικέω za-
 mieszkuje).
 miłuję στέρω, φιλέω.
 miły φίλος 3., καλός 3., ἡδύς 3.
 młodość νεότης, ητος, ἡ.
 młody νέος 3.
 młodzieniec νεανίας, ὁ νέος.
 modłę się εὐχομαι DM.
 moc δύναμις, εως, ἡ; jest w mojej
 mocy ἐν ἐμοί ἐστιν; mogę
 δύναμαι DP.
 morze θάλασσα.
 mowca ῥήτωρ, ορος, ὁ.
 mowa λόγος.
 mówię λέγω, φημί; mówię prawdę
 ἀληθεύω, λέγω τἀληθῆ; mó-
 wię źle ο: kim κακολογέω
 τινά.
 można ἔστι.
 mur τείχος, ους, τό.
 muszę δεῖ z acc. c. inf., ἀναγκά-
 ζομαι (P.).
 muzyczny μουσικός 3.
 myślę się σφάλλομαι, οὐ λέγω
 τἀληθῆ.
 myśl νοῦς.
 myślę νοέω, γινώσκω.

N.

naczelnik ἄρχων, οντος, ὁ.
 nadaję (prawo) τίθημι.
 nadzieja ἐλπίς, ἰδος, ἡ.
 najbardziej μάλιστα.
 nakłaniam πείθω, ἀνα-πείθω,
 προ-τρέπω.
 należy δεῖ, χρῆ.
 namiętność ἐπιθυμία.
 namyślałem się βουλευόμεναι (M.).
 napadam ἐπι-τίθεμαι (M.) z dat.
 napętniam ἐμ-πίμπλημι (czem,
 τινός).
 naradzam się βουλευόμεναι (M.).
 naśladowę μιμέομαι, DM. ζηλόω.

nasz ἡμέτερος 3.
 natura φύσις, εως, ἡ.
 natomiast δέ.
 natychmiast αὐτίκα, εὐθύς.
 nauczam διδάσκω.
 nauczyciel διδάσκαλος.
 nauka παιδεία, μάθημα, ατος,
 τό (plur.).
 nawet καί.
 nazywam ὀνομάζω.
 nie οὐ (οὐκ, οὐχ), μή.
 niebezpieczeństwo κίνδυνος.
 niedbalstwo ἀμέλεια, ῥαθυμία.
 niegdyś ποτέ (encl.).
 niemożliwy, niemożliwy ἀδύ-
 νατος 2.
 nienawidzę μισέω; jestem znie-
 nawidzony ἀπ-εχθάνομαι DM.
 nienawistny ἐχθρός 3.
 niepewny ἀβέβαιος 2., σφαλε-
 ρός 3.
 niepisany ἄγραφος 2.
 nieprzyjacieli ὁ ἐχθρός; na woj-
 nie ὁ πολέμιος.
 nieraz πολλάκις.
 nierozsądny ἄφρων 2.
 nierozumny ἀνόητος 2., ἄφρων 2.
 niesprawiedliwość ἀδικία.
 niesprawiedliwy ἀδικος 2.
 nieśmiertelność ἀθανασία.
 nieśmiertelny ἀθάνατος 2.
 nieszczęście ἀτυχία, τό κακόν,
 συμφορά.
 nieszczęśliwy ἀτυχής 2., δυστυχής
 2., lub part. praes. od słów:
 ἀτυχεῶ lub δυστυχεῶ.
 nietylko — lecz także οὐ μόνον —
 ἀλλὰ καί.
 niewdzięczność ἀχαριστία.
 niewdzięczny ἀχάριστος 2.
 niewiasta γυνή, γυναικός, ἡ.
 niewola δουλεία.
 niewolnik δοῦλος.
 niezgoda διαφορά, στάσις, εως, ἡ.
 nigdy οὐποτε, οὐδέποτε (μήποτε,
 μηδέποτε).
 nikt οὐδεῖς, μηδεῖς.
 niszczy φθείρω, δια-φθείρω.
 niż ἢ.

нос нύξ, νυκτός, ή.
noga πούς, ποδός, ό.
nowy νέος β., na nowo αυθις.

O.

obawiam się φοβέομαι, δειδώ.
obiecuję υπ-ισχνέομαι DM., επ-αγγέλλομαι DM.
obieram καθ-ίστημι; ob. naczelnikiem κ. αρχοντα lub εις αρχήν.
objawiam απο-φαίνω, zdanie απο-φαίνομαι (δηλώω, απο-δείκνυμαι) την γνώμην.
obmyślałam παρα-σκευάζω.
obowiązkiem jest εστί(ν).
obóz στρατόπεδον.
oby ειθε.
obyczaj τρόπος.
obywatel πολίτης.
ocalam σώζω.
ocalenie σωτηρία.
ochraniam σώζω.
oczerniam δια-βάλλω (przed kim προς τινα).
odbywam się γίγνομαι, ειμί; odbyła się ήν.
oddaję απο-δίδωμι; oddaję cześć τιμάω.
odnoszę korzyść όνίναμαι z gen.
odpadam αφ-ίσταμαι (M.).
odpoczywam ανα-παύομαι (M.).
odpowiadam απο-κρίνομαι (M.).
odważny ανδρείος β.
ofiara θυσία; of. składam θυώ.
ofiaruję θυώ.
ogień πῦρ, πυρός τό.
oglądam όράω, θεάομαι DM.
ogólny κοινός β.
ojciec πατήρ, πατρός, ό.
ojczyzna πατρις, ιδος, ή.
okazuję się φαίνομαι (M.).
okręt ναύς, νεώς, ή; πλοίον.
olimpiada δλυμπιάς, άδος, ή.
on, ona, ono (w przyp. zawisł.) αυτός, ή, ό.
opuszczam λείπω, κατα-λείπω; προ-ίεμαι (M.).

Orfeusz, mityczny spiewak z Tracji, Όρφεύς, έως.
ostatni ύστατος β.
oszaleć zob. szaleję.
otaczam περι-έχω, περι-βάλλω; περι-έστηκα (stoję w około); ot. czcigą τιμάω.
otrzymuję δέχομαι DM.
owca οίς, οιδός, ό i ή.
owoc καρπός.
ozdoba κόσμος.

P.

pałę έμ-πίμπροημι.
pamiętam μέμνημαι (pf.).
pan δεσπότης, κύριος, ό.
pancerz θώραξ, ακος, ό.
panuje αρχω.
państwo πόλις, εως, ή.
pewny βέβαιος β., άσφαλής β.
piechota πεζός στρατός, τό πεζόν.
pieniądze χρήματα, άτων.
pierwszy πρώτος β.
pies κών, κυνός, ό i ή.
pięknie καλώς.
piękność κάλλος, ους, τό.
piękny καλός β.
pilnie σπουδαίως.
pilny σπουδαίος β.
Pirytyous Πειριθουος.
piszę γράφω.
płynę (okrętem) πλέω.
po μετά z acc.
pochlebca κόλαξ, ακος, ό.
początek αρχή, ήίξα, ης.
poczuwam się do czego σύν-οιδά μοί τι; do wdzięczności χάριν έχω, χάριν οιδά τινι.
pod έν z dat., περί z acc.
podbijam κατα-στρέφω i M. δουλόω.
podezas έν.
podobam się άρέσκω.
podobny όμοιος β.
podstęp δόλος (dolus).
podziemie Άιδης, w podziemiu έν Άιδου.

podziwiam θαυμάζω, dla czego
ἐπί τινι, ἄγαμαι DP.

poeta ποιητής.

pojmuję za żonę γαμέω.

pokonywam νικάω; zostaje pokonany
ἡττάομαι DP.

pokój εἰρήνη.

polecam ἐν-τέλλομαι, ἐπι-ιάτω,
παρ-αινέω.

poledz zob. ginę.

poległy = part. perf. od πίπτω.

pomagam ὠφελέω, βοηθέω, παρ-
ίσταμαι.

pomijam παρ-ίημι; (sposobność)
ἀφ-ίημι.

pomnik zwycięstwa τρόπαιον.

pomoc βοήθεια; z pomocą bo-
gów σὺν τοῖς θεοῖς.

ponieważ ἐπεὶ, γάρ.

ponoszę karę δίκην δίδωμι.

popadam w nieszczęście ἀτυχέω.

popętniam ποιέω, πράττω, ἔρδω.

pora (roku) ὥρα.

poróżnić zob. różnię.

porywam ἀρπάζω.

porzucam ἀφ-ίημι.

poseł ἄγγελος, pl.: οἱ πρέσβεις.

posiadam ἔχω.

posiadłość κτήμα, ατος, τό.

poskrwiam κατέχω.

posłaniec ἄγγελος.

posłuszny εὐπειθής; jestem po-
słuszny πείθομαι (P.).

postanawiam δοκεῖ μοι.

postępuję za kim ἔπομαι DM.
z dat.

postrach φόβος; jestem postra-
chem φοβερός εἰμι.

potęga δύναμις, εως, ή.

potężny δυνατός 3.; najpot. κρά-
τιστος 3.

potrzebuję δέομαι DP. z gen.

poważam τιμάω.

powiadam λέγω, φημί.

powinienem δεῖ z acc. c. inf.

powodzi mi się dobrze: εὐπράττω,
źle: κακῶς πράττω.

powolny βραδύς 3.

powołuję καθ-ίστημι.

powód αἰτία; z powodu διά
z acc.

powracam ἀφ-ικνέομαι DM., ἀν-
έρχομαι.

powstaje γίγνομαι DM.

powstrzymuję (napad czyj) κατ-
έχω τινά.

poznaje γινώσκω.

pozostaje zob. zostaje.

pozostawiam κατα-λείπω i M.

pozwalam ἔδω.

pozyskuje κτάομαι DM.

pożądał ἐπι-θυμέω, ἐφ-ίεμαι M.
z gen.

pożyteczny ὠφέλιμος 2. i 3., χρή-
σιμος 2. i 3.

praca πόνος.

pragnę ἐπι-θυμέω, ἐθέλω; διαβάω.

prawda ἀλήθεια, τάληθη.

prawdziwy ἀληθής 2., ἀληθι-
νός 3.

prawo νόμος.

prawodawca νομοθέτης.

prawy δεξιός 3., χορητός, ἀγαθός.

proszę δέομαι DP., kogo o co
τινός τι; εὐχομαι DM. z dat.

prośba εὐχή.

prowadzę ἄγω.

próżny κενός 3.

przechodzę δια-βαίνω.

przeciw ἐπί z acc., πρὸς z acc.,
κατά z gen.

przed πρό z gen., πρὸς z acc.

przedewszystkiem μάλιστα.

przekazuję παρα-δίδωμι.

przekonywam πείθω, ἀνα-
πείθω.

przekraczam παρα-βαίνω.

przepędzam δι-άγω.

przestaje παύομαι (M.).

przewodzę ἄρχω z gen.

przewożę ἄγω, δι-άγω.

przewrotny πονηρός 3.

przez διά z gen., ὑπό z gen.,
κατά z acc.

przodkowie πρόγονοι.

przybywam ἀφ-ικνέομαι DM., ἐρ-
χομαι, εἰς-εἰμι, ήκω.

przychodzę zob. przybywam.

przyczyna *αἰτία*, lub przez adiec. *αἴτιος* 3.
 przyjaciel *ὁ φίλος*; p. ludzi *φιλάνθρωπος* 2.
 przyjemność *ἡδονή*.
 przyjemny *ἡδύς* 3., *φίλος* 3.
 przykrość *πάθος, οὖς, τό; λύπη*.
 przykry *πικρός* 3., *χαλεπός* 3.
 przynoszę *φέρω*, pożytek *ὠφέλιμός εἰμι*.
 przypisuję *ἐπι-φέρω, ἐπ-άγομαι* (M.).
 przypodobać się zob. podobam się.
 przypuszczam *οἶομαι* (*οἶμαι*) DP.
 przyrównywać *ὁμοίω, παρ-εικάζω* (do kogo, *τινί*).
 przysięgam *ὀμνυμι*.
 przysługuję się *ὀνίνημι, ὠφελέω* (komu, acc.).
 przystoi *πρέπει*, *προσέχει*.
 przeszłość *τὸ μέλλον* i plur.
 przyzywałem do siebie *μετα-πέμπομαι* (M.).
 psuję *φθείρω, δια-φθείρω*.
 pytam *ἔρωτάω*.

R.

raczej *μᾶλλον*.
 radzę *συμ-βουλεύω*; r. się wyroczni *μαντεύομαι* DM.
 ramię rzeki *στόμα, ατος, τό*.
 ranię *πιρῶσκω*.
 robię *ποιέω, πράττω, δια-πράττω*.
 rodzę *φύω, φέρω*; r. się *γίνομαι* DM.
 rodzic *γονεύς, έως, ὁ*.
 ród *γένος, οὖς, τό*.
 ręka *χείρ, χειρός, ἡ*.
 rok *ἔτος, οὖς, τό*.
 rozkazuję *ἡδονή*.
 rozkazuję *κελεύω, προς-τάττω, ἄρχω*.
 rozłączam się *ἀπ-αλλάττομαι* (P.) z gen.
 rozmawiam *δια-λέγομαι* DP. z dat.
 rozpacz *ἄθυμία*.
 rozpoczynam *ἄρχω, ἄρχομαι* (M.).

rozpoznaję *γινώσκω*.
 rozpraszam *δια-σκεδάννυμι*.
 rozsypka *φυγή*; iść w r. *εἰς φυγὴν τρέπεσθαι*.
 roztropność *σωφροσύνη*.
 roztropny *σώφρων* 2.
 rozum *νοῦς*.
 rozumny *φρόνιμος* 3., *σώφρων* 2.
 różnię *δι-ίστημι*.
 różny *παντοῖος* 3.
 ryba *ἰχθύς, ὕος, ὁ*.
 rządzą *ἄρχω*.
 rzecz *χρήμα, ατος, τό*; pożyteczna *τὸ ὠφέλιμον*.
 rzeka *ποταμός*.
 rzucam *βάλλω*; rz. most *ζεύγνυμι*.

S.

sam *αὐτός* 3., sam jeden *μόνος* 3.
 sądzę *δικάζω, κρίνω; νομίζω, οἶομαι* (*οἶμαι*) DP.
 schlebiam *κολακεύω* z acc.
 schodzę *κατα-βαίνω*.
 ścigam *διώκω*.
 sędzia *δικαστής, κριτής*.
 sen *ὕπνος*.
 siedzę *ἤμαι, κάθ-ημαι*.
 siła *ῥώμη; ισχύς, ὕος, ἡ*.
 skarb *θησαυρός*.
 składałem *συν-τίθημι*; dary *ἀνα-τίθημι*; skl. ofiary *θύω*.
 skromność *σωφροσύνη*.
 sława *δόξα, εὐκλεία*.
 sławny *ἔνδοξος* 2., *εὐκλείης* 2.
 słodki *γλυκὺς* 3.
 słońce *ἥλιος*.
 słowo *λόγος*.
 słucham *ἀκούω, πείθομαι* P. z FM., *ἄρχομαι*.
 służa *δοῦλος*.
 słuszność *τὸ δίκαιον*.
 słyszę *ἀκούω*.
 śmiało *μετὰ παρῳήσιας*.
 śmierć *θάνατος*.
 śmiertelny *θνητός* 3.
 smutek *λύπη*.
 spadam *κατα-πίπτω*.
 śpiew *ὠδή*.

spieszę *σπεύδω*; z pomocą *παροίσταμαι* (M.), *βοηθέω*.

spiż *χαλκός*.

spiżowy *χαλκούδης* 3.

spoczywam *κειμαι*.

spodziewam się *ἐλπίζω*.

spokojnie *εὐθύμως*.

sposobność *καιρός*.

spostrzegam *αἰσθάνομαι* DM., *ὁράω*.

sprawiam *παρ-έχω*, *φέρω*.

sprawiedliwość *δικαιοσύνη*.

sprawiedliwy *δίκαιος* 3.

sprawy państwa *τὰ τῆς πόλεως*.

sprawdzam *ἀνάγω*.

sprzymierzeniec *σύμμαχος*.

srebrny *ἀργυρούς* 3.

srebro *ἄργυρος*.

stały ląd *ἤπειρος*, *ἦ*.

stanowisko *τάξις*, *εὼς*, *ἦ*.

staram się *πειράομαι* DP., *ἐπιμέλομαι* DP., *φροντίζω*.

starość *γήρας*, *γήρωσ* (ατος), *τό*.

starożytny *παλαιός* 3.; starożytni *οἱ παλαιοί*.

stary *γεραιός* 3., *γέρων*, *οντος*, *ὀ*; stary wiek zob. starość.

starzec *γέρων*, *οντος*, *ὀ*.

starzeję się *γηράσκω*.

stawiam *ἰδρύω*, *ἵστημι*.

sternik *κυβερνήτης*.

stoję *ἕστηκα*; na czele *προ-ἕστηκα*.

strach *φόβος*.

straszny *φοβερός* 3.

stróż *φύλαξ*, *ακος*, *ὀ*.

strzegę *φυλάττω*; strzegę się *φυλάττομαι* (M.).

świat *κόσμος*.

świątynia *ἱερόν*, *τό*.

święty *ἱερός* 3.

świnia *σὺς*, *σὸς*, *ὀ* i *ἦ*.

syn *υἴος*; *παῖς*, *παιδός*, *ὀ*.

Syrakuzy *αἱ Συράκουσαι*.

szaleję *μαίνομαι* DP.

szanuję *θεραπεύω*, *τιμᾶω*.

szczęśliwy *εὐδαίμων* 2., *εὐτυχής* 2., *μακάριος* 2., jestem szcz. *εὐτυχέω*.

szczęście *εὐτυχία*; jestem w szczę-
ściu *εὐτυχέω*.

szkoda *βλάβη*.

szkodzę *βλάπτω* z acc.

szlachetny *ἑσθλός* 3., *χρηστός* 3.

szpetny *αἰσχροός* 3.

sztuka *τέχνη*.

szukam *ζητέω*.

szybki *ταχύς* 3.

szyk *τάλαγξ*, *αγγος*, *ἦ*.

szykuję *τάττω*.

T.

tak *οὕτω*(s).

taki *τοιούτος*, *τοιαύτη*, *τοιούτο*.

także *καί*.

taniec *χορεία*.

tarcza *ἀσπίς*, *ἴδος*, *ἦ*.

tchórzostwo *δειλία*.

teraz *νῦν*.

tlómacz *ἐρμηνεύς*, *έως*, *ὀ*.

towarzysz *ἑταῖρος*.

tracę *ἀπο-βάλλω*, *ἀπ-όλλυμι*.

trafnie *ὀρθῶς*.

troszczyć się *φροντίζω* (o kogo, gen.).

trójnog *τρίπους*, *τρίποδος*, *ὀ*.

trójwiosłowiec *τριήρης* (*ναῦς*), *ους*, *ἦ*.

trudny *χαλεπός* 3.; trudno *χαλεπόν ἔστιν*.

trwały *βέβαιος* 3.

trwoga *φόβος*.

tryera p. trójwiosłowiec.

twierdzę *φημί*, *λέγω*.

trzeba *δεῖ*, *χρή*.

trzymam *ἔχω*.

tylko *μόνον* lub przez adi. *μόνος*; nie tylko — lecz także *οὐμόνον* — *ἀλλά καί*.

tyran *τύραννος*.

U.

ubogi *πένης*, *ητος*.

uchodzę *φεύγω*, *ἐκ-φεύγω*, *ἀπο-διδράσκω*; o rzekach: *ἐξ-ίημι*.
ucieczka *φυγή*.

uciekam φεύγω.
 ucinam ἀπο-τέμνω.
 uczciwie καλῶς.
 uczę διδάσκω.
 uczę się μανθάνω.
 uczeń μαθητής.
 udzielam παρ-έχω, δίδωμι.
 ufam πιστεύω.
 ufność mam = ufam.
 ugasić zob. gaszę.
 ujarzmiam δουλόω.
 ukrywam κρύπτω; ukrywam się
 przed kim λανθάνω τινά.
 umarły νεκρός, ὁ τεθνεώς, ὠτος.
 umiem ἐπίσταμαι DP.; συν-ίημι,
 po grecku σ. ἑλληνιστί.
 umieram τελευτάω, ἀπο-θνήσκω.
 umysł νοῦς.
 unikam φεύγω.
 uprawa roli γεωργία.
 zarządzam δια-τάττω.
 usposobienie νοῦς, τρόπος (plur.).
 ostrzedz się, zob. strzegę się.
 utwór ποίημα, αἶτος, τό.
 uważam kogo za co νομίζω
 z podw. acc.
 uwierzyć zob. wierzę.
 uznaję κρίνω.
 użyzczam δίδωμι, παρ-έχω.
 używam χράομαι DM. z dat.

W.

w (we) ἐν z dat.; w obronie
 ὑπέρ z gen.
 walczę μάχομαι DM. z dat.
 waleczny ἀνδρείος 3.
 walka μάχη.
 warowny ισχυρός 3.
 wart ἄξιος 3., τίμιος 3.
 wąż ὄφεις, εὼς, ὁ.
 wbrew παρὰ z acc.
 wdzięczność χάρις, ιτος, ἦ.
 wdzięczny jestem χάριν ἔχω,
 χάριν ἀπο-δίδωμι, χάριν οἶδα.
 widzę ὁράω.
 wiecznie αἰεί.
 wielki μέγας, μεγάλη, μέγα.
 wiele πολλοί 3.; nie wielu ὀλί-
 γοι 3.

wiem οἶδα, ἐπίσταμαι DP.
 wieniec στέφανος.
 wieńczone στεφανός.
 wierny πιστός 3.
 wierzę πιστεύω νομίζω; uwie-
 rzyłem πέπεισμαι.
 wieśniak γεωργός.
 więzienie δεσμωτήριον.
 wilk λύκος.
 wina αἰτία.
 winieniem ὀφείλω.
 wino οἶνος.
 wiosna ἔαρ, ἔαρος (ἦρος), τό.
 władam ἄρχω.
 władca δεσπότης; ἄρχων, οντος, ὁ.
 władza ἀρχή; władze οἱ ἄρ-
 χοντες.
 własny ἴδιος lub przez gen.
 zaimków zwrotnych.
 własnością być εἶναι z gen.
 włócznia δόρυ, δόρατος, τό.
 woda ὕδωρ, ὕδατος, τό.
 wojna πόλεμος.
 wojsko στρατός, στρατιά, στρα-
 τευμα, αἶτος, τό.
 wódz στρατηγός, ἡγεμών, ὄνος, ὁ.
 wół βοῦς, βοός, ὁ ἢ ἦ.
 wpadam εἰς-βάλλω.
 wprawdzie μὲν.
 wprzód πρότερον, πρῶτον.
 wreszcie τέλος, τὸ τέλος.
 wskazuję δείκνυμι.
 wskrzyszam ἀν-ίστημι.
 wspaniały λαμπρός 3., μεγαλο-
 πρεπής 2.
 wspieram ὀφελέω, ὀνίημι.
 wspomagam zob. wspieram.
 wspólny κοινός 3.
 wstrętny ἐχθρός 3.
 wszelki πᾶς, πᾶσα, πᾶν; παν-
 τοῖος 3.
 wszędzie πανταχοῦ.
 wszystkim πᾶς, πᾶσα, πᾶν.
 wybieram αἰρέομαι (M.).
 wychodzę ἔξ-εμι.
 wychowuję παιδεύω, τρέφω.
 wydaję φέρω; (broń) παρα-δίδο-
 μι; w. wyrok τὴν ψήφον
 τίθεμαι; κρίνω.

wykonywam ποιέω, πράττω,
 δια-πράττω, ἐκ-τελέω.
 wymierzam karę δίκην ἐπι τίθημι.
 wypada (potrzeba) δεῖ z acc. c.
 inf.
 wypędzam ἐκ-βάλλω, ἐξ-ελαύνω.
 wypoczywam ἀνα-παύομαι (M.).
 wypowiadam zdanie ἀπο-δείκνυ-
 μαι, ἀπο-φαίνομαι τὴν γνώ-
 μην.
 wyprawa στρατεία.
 wyprawiam πέμπω.
 wyprzedzam φθάνω; wyprzedzam
 w przejściu φθ. δια-βαίνω.
 wyrok κρίσις, εὖς, ἦ; w. wydaję
 zob. wydaję.
 wyruszam w pole στρατεύω (i M.);
 ἐξ-ωρμάομαι (P.).
 wysyłam πέμπω.
 wysoki ὑψηλός 3.
 wyspa νῆσος, ἦ.
 wystrzegam się φυλάττομαι (M.)
 z acc.
 wytracam ἀπ-όλλυμι, ἀφανίζω.
 wywdzięczam się zob. wdzięczny
 jestem.
 wzrastam (w potęgę) αὐξάνομαι
 (P).

Z.

z (ze) ἐκ z gen., σὺν z dat., μετὰ
 z gen., πρὸς z acc., z konia
 ἀπὸ τοῦ ἵππου.
 za (w obronie) ὑπέρ z gen.
 zabijam κτείνω, ἀπο-κτείνω;
 ἀπ-όλλυμι.
 zachęcam προ-τρέπω, παρ-οξύνω.
 zachodzę κατα-δύομαι (M. z moc.
 Aor. A. i Pf. A.).
 zachy χρησιτός 3., ἀγαθός 3.
 zaginać zob. ginę.
 zajmuję αἰρέω; zostaję zajęty
 ἀλίσκομαι.
 zależy mi na czym μέλει μοί
 τινος lub τι.
 zamek ἀκρόπολις, εὖς, ἦ.
 zamiast ἀντί z gen.

zamieniam μετα-βάλλω.
 zamierzam μέλλω; zamierzając
 wyruszyć = part. fut. od
 στρατεύομαι.
 zaniedbuje παρ-ίτημι.
 zanim πρὶν.
 zanoszę φέρω.
 zapasy ἀγών, ὄνος, ὄ (pl.).
 zapominam ἐπι-λανθάνομαι DM.
 z gen.
 zaprzędaję w niewolę ἀπο-δίδο-
 μαι.
 zaprzestaję zob. przestaję.
 zapytuję ἐρωτάω.
 zarówno — jak καί — καί, οὐ
 μόνον — ἀλλὰ καί.
 zarządzam δια-τίθημι, δι-οικέω.
 zaś δέ.
 zaszczyt τιμή.
 załapiam κατα-δύω.
 zawiadnać zob. władam.
 zawsze αἰεί.
 zbieram συλ-λέγω.
 zdanie γνώμη.
 zdarzam się γίγνομαι (M.).
 zdradzam προ-δίδομι, προ-ίημι.
 zdrajca προδοτής.
 zgładzić zob. zabijam.
 ziemia γῆ.
 zima χειμών, ὄνος, ὄ.
 zjadam κατ-εσθίω.
 źle κακῶς.
 złoto χρυσός.
 złoty χρυσοῦς 3.
 zły κακός 3., πονηρός 3.
 zmuszam ἀναγκάζω; zmusiłem
 do ucieczki εἰς φυγὴν ἐτρέ-
 ψάμην.
 znajduję εὐρίσκω; z. się εἶμι.
 znakomity ἀγαθός 3., λαμπρός 3.
 znam οἶδα, ἐπίσταμαι (P.).
 znienawidzony ἐχθρός 3.; z. je-
 stem ἀπ-εχθάνομαι DM.
 znoszę φέρω, πάσχω.
 znużenie κάματος; bez znużenia
 się uczę οὐ κάμνω μανθάνων.
 zostaję μένω; w znac. staję się
 γίγνομαι DM.; w znac. je-
 stem εἶμι.

zostawiam *λείπω*; zostawiam po sobie *κατα-λείπω*.

zwracam *τρέπω*; zwracam się do ucieczki *εις φυγήν τρέπομαι*, *φεύγω*.

źródło *πηγή*, *ρίζα*.

zwycięstwo *νίκη*.

zwyciężam *νικάω*, *περι-γίγνομαι* DM.

zysk *κέρδος*, *ους*, *τό*.

zyskuję *κτάομαι* DM.

Ζ.

żaden *οὐδείς*, *οὐδεμία*, *οὐδέν*;
μηδείς, *μηδεμία*, *μηδέν*.

żądam *αἰτέω* i M.

żeglarz *ναύτης*.

żołnierz *στρατιώτης*.

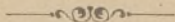
żona *γυνή*, *γυναικός*, *ή*.

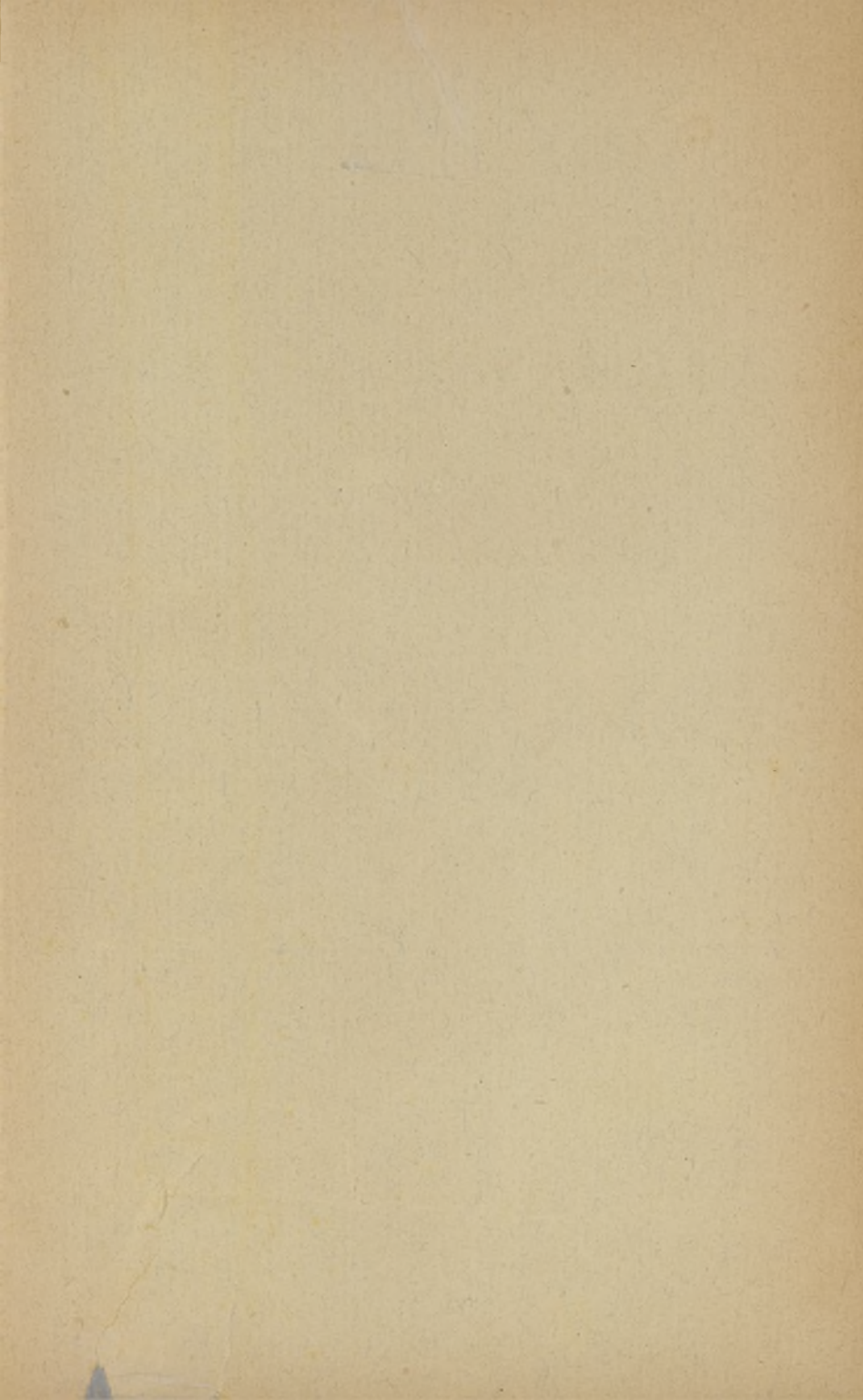
życie *βίος*.

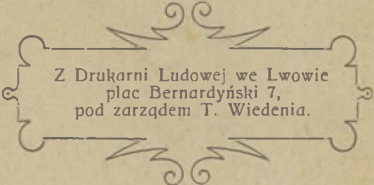
życzliwy *εὖνους* 3.

żyć *ζάω*, *βίω*.

żywić *τρέφω*, żywić się *τρέφομαι* (P).

Z Drukarni Ludowej we Lwowie
plac Bernardyński 7,
pod zarządem T. Wiedenia.

